

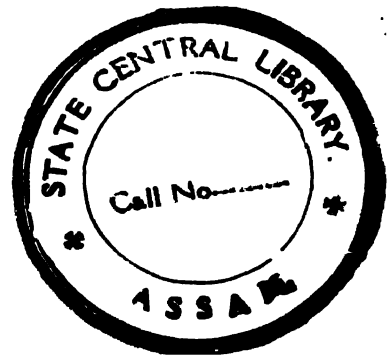
देवनागरी-लिप्यां प्रकाशितः आर्यवंशसमुद्भूतपारसीकानां वैदग्रन्थः

॥ अवेस्ता ॥

यत्न-वीस्परत्-प्रकरणद्वयात्मकः

प्रथमो भागः

एर्वद् मा. फ. कांगा
ना. श्री. सोनटके
इत्येताभ्यां संशोध्य संपादितः

शाके १८८४

मूल्यं १५ रुप्यकाणि

THE EXECUTIVE COMMITTEE

1961-64

President

Dr. M. S. Aney

Vice-Presidents

Mm. Prof. D. V. Potdar

Prof. H. D. Velankar

Members

Acharya V. P. Limaye

Prof. R. D. Vadekar

Prof. M. F. Kanga

Vidyanidhi S. V. Chitrav

Shri S. H. Dhupkar, Kavyatirtha

Treasurer

Dr. B. C. Lagu, A.V.V.

Secretaries

Shri N. S. Sontakke, B.A. (T.M.V.)

Shri C. G. Kashikar, M.A. (T.M.V.)

Advisory Committee for Iranian Studies

Dastur K. S. Dabu, (Chairman)

Prof. M. F. Kanga, (Hony. Director)

Prof. Dr. R. N. Dandekar

Acharya V. P. Limaye

Tilak Mhaashtra Vidyapith
VAIDIKA SANTOSHODHANA MANDALA
(Vedic Research Institute)
Poona 9

AVESTĀ

THE SACRED SCRIPTURE OF THE PARSEES

PART 1

YASNA & VĪSPARAT

Edited in Devanāgarī Script

BY

Ervaḍ M. F. KANGA

Hon. Director of Avestan Studies

and

N. S. SONTAKKE

275.22
HV 3 ac

1962

Price Rs. 15

Published by:—

N. S. Sontakke & C. G. Kashikar
Secretaries, Vaidika Samsodhana Mandala
Gultekadi, Swar Gate, Poona 9

2429/2 53/R-1

First Edition: Copies 1000

101/
R-1.

Printed by:—

S. R. Sardesai, B.A., LL.B.
Samarth Bharat Press,
41 Budhwar Peth, Poona 2

CONTENTS

यत्न उ बीस्परत्त

Introduction	vii	हा ३१	९४
Avestan Alphabets & Transcription	xxiv	हा ३२	९८
Note on Para-Yasna	xxvii	हा ३३	१०२
		हा ३४	१०५
हा १	५	यत्न हतहाइति	
हा २	९	हा ३५	१०८
हा ३	१२	हा ३६	१०९
हा ४	१६	हा ३७	११०
हा ५	२१	हा ३८	१११
हा ६	२२	हा ३९	११२
हा ७	२५	हा ४०	११३
हा ८	२९	हा ४१	११४
हा ९	३१	हा ४२	११५
हा १०	४१	उत्तवइति गाथा	
हा ११	४८	हा ४३	११७
हा १२	५२	हा ४४	१२२
हा १३	५४	हा ४५	१२७
हा १४	५६	हा ४६	१३१
हा १५	५७	स्वेस्तामइत्युक्ता गाथा	
हा १६	५८	हा ४७	१३६
हा १७	६०	हा ४८	१३८
हा १८	६३	हा ४९	१४१
हा १९	६५	हा ५०	१४४
हा २०	६८	बोद्धव्य गाथा	
हा २१	६९	हा ५१	१४७
हा २२	७०		
हा २३	७४	हा ५२	१५१
हा २४	७५	बहिस्तोइति गाथा	
हा २५	८१	हा ५३	१५३
हा २६	८२	भा अहूर्वेमा इत्यो	
हा २७	८४	हा ५४	१५६
अहुनवइति गाथा			
हा २८	८७	हा ५५	१५७
हा २९	८९	हा ५६	१५८
हा ३०	९२	हा ५७	१६०

हा ५८	१६८	हा ६६	१८७
हा ५९	१६९	हा ६७	१९०
हा ६०	१७५	हा ६८	१९२
हा ६१	१७७	हा ६९	१९८
हा ६२	१७८	हा ७०	१९९
हा ६३	१८१	हा ७१	२००
हा ६४	१८२	हा ७२	२०६
हा ६५	१८३		

बीस्परत्र

Preliminary Recital

पनीम् इ गज्जो

कर्त्त १	२११
कर्त्त २	२१३
कर्त्त ३	२१७
कर्त्त ४	२२०
कर्त्त ५	२२२
कर्त्त ६	२२३
कर्त्त ७	२२५
कर्त्त ८	२२७
कर्त्त ९	२२७
कर्त्त १०	२३०
कर्त्त ११	२३१
कर्त्त १२	२३६
कर्त्त १३	२३८

कर्त्त १४	२४०
कर्त्त १५	२४१
कर्त्त १६	२४३
कर्त्त १७	२४५
कर्त्त १८	२४५
कर्त्त १९	२४७
कर्त्त २०	२४८
कर्त्त २१	२५१
कर्त्त २२	२५२
कर्त्त २३	२५३

Diagram No. 1

Explanatory Notes on

Diagram No. 1

Diagram No. 2

Diagram No. 3

२६९
२७१
२७२

INTRODUCTION

We have great pleasure in presenting to scholars and devout admirers of Ancient Indo-Iranian culture, the first part of the Avestā in Devanāgarī, which contains the Yasna and Visparat.

A close affinity in many a respect in language, thought and other cultural aspects in the Veda and the Avestā, led the Vaidika Samsodhana Maṇḍala, to undertake the Avestan Studies, as such studies are not only beneficial, but also essential for the comparative and comprehensive knowledge of both the scriptures. An *Avestan Study Centre* was founded for the purpose in our Institute, which was formally inaugurated by the late Hon'ble B. G. Kher in 1951. The late Dr. I. J. S. Taraporewala, the veteran Vedic and Avestan scholar was the first Honorary Director of the *Avestan Study Centre*. As a part of the Avestan Studies, a plan was devised to bring out an authentic edition of the Avestā in Devanāgarī script and the present work is the outcome of the plan.

We have based this edition on the following works. On close scrutiny and collation of all the editions noted below, it was found unnecessary to collate fresh manuscript-material for this edition, as ample data in the form of variants were found in these editions. Some Pehlavi works, however, were consulted to ascertain correctness of the readings in the text. The following texts were utilised for the edition :—

- WEST :** Zend-Avesta or the religious books of the Zoroastrians by Prof. N. L. Westergaard 1852-54. Copenhagen. Avestan script.
- SP :** Avesta die Heiligen Schriften Der Persian by Dr. Friedrich Spiegel 1853. Leipzig. Pehlavi and Avestan script.
- GELD :** Avesta, the Sacred Books of the Parsees, by Prof. Karl F. Geldner 1889-96. Stuttgart. Avestan script.
- TDA :** Tehmuras Dinshawjee Anklesaria's edition of the Avestan texts 1888. Bombay. Yasna, Visparat & Yašts. Avestan script.
- MILLS :** Gāthās with text and translation, by Dr. Lawrence H. Mills. 1894. Avestan script.
- KANGA :** Avesta texts in Gujarati script with Gujarati translation by K. E. Kanga. 1896. Fourth edition. Bombay.
- HERMANN WELLER :** Anāhita, Stuttgart, Germany 1936. Roman script.
- ILYA GERSHEVITCH :** The Avestan Hymn to Mithra, Cambridge, 1959. Roman script.
- STIG WICKANDER :** Vayu Yašt (Rām Yašt). Roman script. Texte und Untersuchungen Zur Indo-Iranischen Religionsgeschichte 1941.
- HAUG :** Hādōxt Nask in the Book of Arda Virāf, Yavišt i Friyān by Dastur Hooshangji Jamaspji Jamasp-Asa, M. Haug and E. W. West, Avesta and Pehlavi script, Bombay, 1872.

GRAY LOUIS. H : A Reconstructed Text of the Hāðxt Nask in JAOS. Vol. 67. Roman script.

I.J.S. TARAPOREWALA : The Divine Songs of Zarathushtra, text in Roman script with translation and notes 1951.

In addition some important Mss. bearing on the Avestan texts have been referred to for checking the correctness or otherwise of the texts in question. Hence mention is only made of important Avestan texts utilised for this edition and we acknowledge the help of all these works for which we offer our sincere thanks.

The Iranian people once possessed an extensive sacred literature similar to the Veda of the Hindus, the Avesta. The middle-Persian form is Avistāk and the Pāzand Avastā. Neriosang Dhaval reproduces it in Sanskrit by Avistā as in Avistāvāk or Avistāvāṇi, i.e. Avestā-speech. This word has been variously derived. According to Prof. Andreas, the word Avistāk can be traced back to the old form "Upastā" and thus signifies "Foundation", "Foundation text". The foundation-text and the corresponding Pahlavi Version were comprehended under the complete designation "Avistāk ut Zand". Here the word Zand (Av. Āzainti) signifies the traditional exposition of the Avestan Texts. Through a misunderstanding the phrase is wrongly termed Zend-Avesta and this error has asserted itself with great persistence upto the present day. Dr. West defines the word Avistāk thus: "The Scripture, the sacred writings of the Parsis in their original language and hence applied to the language itself, which is commonly but erroneously called Zand; any quotation or text from the same scriptures."

The Avesta, as we now have it, is but a remnant of a once great literature. It has come down to us in a more or less fragmentary condition. Although the Avesta is of moderate extent, there is not even a single manuscript which contains all the texts that we now possess. Whatever we possess has been collected together from various codices. All that survives may be classified under five main divisions or books:—

- (1) Yasna including the Gāθās.
- (2) Vīsparat.
- (3) Yašts.
- (4) Minor texts—Khordeh Avesta, such as Niṡāyīšnas, Gāhs etc.
- (5) Vīdēvdāt or Vendīdād.
- (6) Fragments such as Hāðxt Nask, Vištāsp Sāst Nask etc.

In the first five divisions, two groups are recognized. The first group comprises the Yasna, Visparat and Vīdēvdāt, as these are traditionally classed together for liturgical purposes and for the Avesta proper. These three books are not generally recited each as a separate whole, but with the Hās or Frakarts of one book mingled with another for liturgical purposes and the collection is called the "Vendīdād Sādah" or "Vendīdād Pure",

i.e., text without commentary. The second group comprising the minor prayers and the Yašts is called the "X^vartak Avista" i.e., small Avesta. The contents and character of the several divisions may be detailed in the following paragraphs.

(i) The Avesta word *Yasna*, Sanskrit *Yajna*, meaning 'sacrifice, worship' is the principal liturgical work of the sacred canon. Its corresponding Middle-Persian word is *Yazišn*. It consists mainly of ascriptions of praise and prayer and in it are inserted the *Gāθās* or hymns, verses from the sermons of *Zarathuštra*, which form the oldest and most sacred part of the Avesta. The *Yasna* comprises 72 chapters, called *Hā*, *Hāiti*. These are the texts recited by the priests at the ritual ceremony of the *Yasna*. The book falls into three nearly equal divisions:—

(a) The first part (*Hās* 1-27) begins with an invocation of Ahura Mazda and the *Yazatas*. It gives texts for the consecration of the holy water *Zaoθra* and the *Barəsman* or bundle of sacred twigs, for the preparation and dedication of the *Haoma*, Haoma-the twigs of certain plant-the Indian Soma—which was drunk by the priests as sacred rite, and for the offering of blessed cakes, *Draona*. In this part are included the Zoroastrian Creed (*Hā* 12) and the Avestan commentaries of Ahuna Vairya, *Aṣəm Vōhu*, and *Yəṇhē Hātəm* prayers (*Hās* 19-21).

(b) Then follows the *Gāθās*, songs, hymns, psalms (*Hās* 28-51, 53) metrical selections or verses containing the teachings, exhortations and revelations of *Zarathuštra*, the prophet of Ancient Iran. These *Gāθās* are composed in metres and their language is more archaic and somewhat different from that employed elsewhere in the Avestā. The *Gāθās* are five in number and they are arranged according to metres and are called after the opening words Ahunavaiti, Uštavaiti etc. The *Gāθās* comprise 17 hymns (*Yasna Hās* 28-34, 43-46, 47-50, 51 and 53) and they must have been chanted during the service. In their midst is inserted the so-called *Yasna Haptaṇhāiti* (*Yasna* of Seven chapters, *Hās* 35-42), which is written in prose and consist of a number of prayers and ascriptions of praise to Ahura Mazda, to the Aməšā Spəntās (Bountiful Immortals), to the souls of the righteous, the fire, the waters and the earth. Though next in antiquity to the *Gāθās*, the *Yasna Haptaṇhāiti* represents a somewhat later and more developed form of the religion than that in the *Gāθās*. Under the *Gāθās* are also included four sacred verses or formulæ, viz. *Ahuna Vairya*, *Aṣəm Vohu*, *Yəṇhē Hātəm* and *Ā Airyamā Išyō* (*Hā*. 54), so called from their first words.

(c) The third part (*Hās* 52, 55-72) which is also known as "*Apara Yasna*" (i.e. the later *Yasna*) consists mainly of praises and offerings of thanksgiving to different *Yazatas*.

(ii) The *Višparat* (Av. *Višpē Ratavō*) consists of additions to the portions of the *Yasna* which it resembles in language and in form. It comprises 23 chapters called *Kartas* (𐬑𐬀𐬎𐬌). In the ritual, the chapters of

the *Višparat* are inserted among those of the *Yasna*. It contains invocations and offerings of homage to "all the Lords."

(iii) The *Yašts* (Av. *Yəšti*—"worship by praise") consist of 21 hymns of praise and adorations of the divinities or *Yazatas* of the religion. They are a treasure-trove of Iranian Epic poetry and of Iranian religious and moral literature. They are an ample mine for a knowledge of ancient Iranian poetry and mythology and constitute comparatively a very substantial portion of the *Avesta* literature. They provide us ample ground for ethical, literary, historical and philological dissertations. Further the *Yašts* speak about glory and greatness, piety and benevolence, effort and exertion, truthfulness and valour and love and patriotism of our great ancestors. The chief *Yašts* are those in praise of *Ardvi Sūra*, the Goddess of waters (Yt. 5), the star *Tištrya* (Yt. 8), the *Yazata Miθra* (Yt. 10), the *Fravašis* of departed souls of the righteous (Yt. 13), the genius of victory, *Vərəθraϋna* (Yt. 14) *Vayu* (Yt. 15), *Aši* (Yt. 17) and of the *Kingly Glory* (Yt. 19).

(iv) The Minor texts, *Niṽāyišns*, *Gāhs*, *Sīrōčaks* & *Āfrinaṽāns*, consist of brief prayers, praises or blessings to be recited daily or on special occasions. This text is called "*X^vartak Avistāk*" i.e. the minor *Avestā*, which is a collection of the forms of prayer employed in daily use by priests as well as by laymen. The *Niṽāyišns* or *Nyāishes* are five in number. They are a collection of five short prayers or ascriptions of praise addressed to the Sun, Moon, Water and Fire and to the *Yazatas*—*X^varšēt*, *Mihr*, *Māh Ardvišur* and *Ātar*, who preside over those elements. They are composed of fragments taken from the *Yasna* and form an important part of the *X^vartak Avesta* or *Lesser Avesta*, a redaction of which together with the introductory *Pāzand* prayers, was begun by *Dastur Ātarpāt Mahraspandān* during the reign of *Shāpur II* (309-379 A.C.)

The five *Gāhs* are the prayers which are devoted to the several divinities who are called *Asnya* and preside over the five periods into which the day and night are divided. They are as follows :

Hāvani :—from Sunrise till Noon,
Rapiθwina :—from Noon till 3 P.M.,
Uzayeirina :—from 3 P.M. till Sunset,
Aiwisruθrima :—from Sunset till Midnight,
Ušahina :—from Midnight till Sunrise.

These prayers are enjoined to be recited daily at their respective times.

The *Āfrinaṽāns* are words of blessing accompanied by *Myazda*—i.e., votive offerings, such as fruits, flowers, milk etc We have *Āfrinaṽān Artākfravaxš*, *Āfrinaṽān i Dahmān*, *Āfrinaṽān i Gāθā*, *Āfrinaṽān i Gāhānbār*, *Āfrinaṽān i Srōš* and *Āfrinaṽān i Rapiθwin*.

Larger fragments have been preserved together with the *Pahlavi* commentary. First among these stands the *Nīrangistān*, an extensive ritual work in three *frakarts* based upon an old collection of *Avestā Nīrangs*,

i.e., ritual precepts in the Avesta language. These Nīrangs are very fruitful sources for a knowledge of the ritual as well as for the enrichment of Avesta Vocabulary. Unfortunately the text which has been handed down to us is in a distorted and defective condition.

The Āfrin i Dahmān named Aogəmadaēčā from the first word of the first Avestā quotation is a Pahlavi tract interspersed with Avestā quotations. It is a sermon on death, originally written in Pahlavi, but preserved to us in a Parsi transcription in which original Zend-texts are developed or paraphrased.

Larger connected fragments we possess specially in the three Frakarts of the Hāðōxt Nask. First Frakart deals with the value of reciting the Aəm Vohu formula and the second and the third Frakarts treat of the fate of the soul after death. Westergaard regards them as Yašt XXI and Yašt XXII respectively. Here we should add the Āfrin i Paighāmbar Zartōšt, a benediction for kings and the Vištāsp-Sāst Nask or Vištā-p Yašt. The latter is an "obscure text grammatically quite corrupt and compiled from manifold sources without any inner connection which has nothing to do with the ordinary Yašts."

(V) The Vendidād or "Law against the Daēvas" (Av. Vīdāēvo-dāta, Mid-Pers. Vīdēvdāt) is a priestly code in 22 chapters called Frakarts, corresponding to the Pentateuch in the Bible. Its parts vary greatly in time and in style of composition. Much of its composition may be of late date. The first Frakart or chapter is a sort of an Avestan genesis, a dualistic account of creation. Second chapter deals with the legend of Yima, the Golden age and the coming of a destructive winter and Iranian flood. Chapter third teaches among other things, the blessings of Agriculture and Dignity of Labour. Chapter fourth contains legal matters—breaches of contract, assaults and punishments. Chapters 5-12 relate mainly to the impurity from the dead. Chapters 13-15 deal chiefly with the treatment of the dog. Chapters 16-18 are devoted to purification from several kinds of uncleanness. Chapter 19 deals with the Temptation of Zaratūštra and the Revelation. The remaining chapters are chiefly of medical character.

Such, in brief outline, is the contents of the books known today as the Avestā. But as implied above, this is but a remnant of a literature once vastly greater in extent. This we can judge both from the internal and external evidence. The character of the work itself in its present form sufficiently proves that it is a compilation from various sources.

The present form of the Avesta, therefore, belongs to the Sassanian period. Internal evidence clearly indicates that it is made up of parts most varied in age and character. During that period whatever texts that had survived the ravage of Alexander and defied the corrupting influence of time, were gathered together, compiled and edited by Valaxš and by Āturpāt Mahraspandān, respectively. Parts of the Avesta may consequently

differ largely from each other in regard to age. In this connection, I would like to quote the passages given in *Dēnkart* (edited by Madon pp. 412–415) as under :—

“Dārāy i Dārāyān hamāk apastāk ut Zand čēyōn Zartuxšt hač Ōhrmazd patgrift, nipištān 2 paččēn, ēvak pat ganj’ i Ša < sa > pīkān, ēvak pat diž i nipišt dāštān framut. †

Valaxš i Ašakānān apastāk ut Zand čēyōn apēčakihā andar āmat ēštāt, hamōk-ič i hač-iš har čē hač vizand ut āšuft-kārīh i Alaksandar ut ēvār ut rōp i Hrōmāyān andar Ērān šahr pargandakihā apar nipištak ut čē uzvān-aβpārišnīk pat dastōβar mānd ēštāt andar šahr čēyōn frāč mat ēštāt, nikās dāštān ō šahrīhā aβyāt-kār kartan framūt.

Ōy Bay Artaxšōr šāhān šāh i Pāpakān pat rāst dastōβarih < i > Tansar ān-ič hamōk i pargandak hamāk ō dar x’āst. Tansar apar mat, ān i ēvak frāč patgrift ut apārik hač dastōβar hišt : ut ēn-ič framān dāt ku frāč ō amāh har nikēzišn ān-ē bavēt hač dēn Māzdēsn, čē nūn-ič ākāsīh ut dānišn hac-iš frōt nēst.

Šāpuhr i šāhān šāh i Artaxšāθrān nipēkihā-ič i hač dēn bē apar biziškīh ut star-gōβišnīh ut čandišn ut Zamān ut gyāk ut gōhr, dahišn, bavišn, vināsišn, ut yatak-vihērīh ut gōβākīh ut apārik kērōkīh ut aβzār andar Hindōkān ut Hrōm apārik-ič zamikihā pargandak būt, apāč ō ham āβurt ut apāk apastāk apāč handāxt ut har ān i druvist paččēn ō ganj’ i Ša < sa > pīkān dātan framūt, ut ēstēnītan i hamāk argastān apar dēn Māzdēsn ō uskār kart.

Šāpuhr Šāhān Šāh i Ōhrmazdān hamāk kišvarīkān pat patkārīšn apē-vihānak kartan. hamāk gōβišn ō uskār ut vicōdišn āβurt. Pas hač bōxtan i Āturpāt pat gōβišn i passāxt, apāk hamāk ōyšān yut-sartakān ut nusk-ōsmūrtān-ič ut yut-ristakān. Ēn-ič guft ku nun ka-mān dēn pat gētēh bē dīt, kas-ič ay-dēnīh bē nē hilēm, vēš apar tuxšāk tuxšēm, ut ham-gōnak kart.

Im Bay Husrav Šāhān Šāh < i > Kavātān čēyōn-aš ahramōyīh ut sāstārīh spurr-hamēstārīhā vānīt, pat paštākīh hač dēn andar har ahramōyīh, 4 pēšak ākāsīh ut uskārīšn i dōkānīk vasīhā bē aβzūt, ēn-ič pat dēhān-hanj’amanīkīh guft ku : rāstīh i dēn Māzdēsn bē dānist. Ō-yārān pat uskārīšn ōstīkīhā toβān bē pat gētēy ēst < ēnī > t; ut apartar aβzōnīk ut pēš-rat būtan mātiyān nē pat uskār, bē pat apēčakīh < i > mēnišn ut gōβišn ut kunišn ut vēh-mēnōk vāzišnīh, mānsrik apēčakīhā ēzišnīh i yazdān šāyēt. Ut-mān Ōhrmazd mayupat ān i x’ānd, x’ānēm, kē < pat > mēnōkvēnišnīh andar amāh paštākīhist. Ut-mān frāx’- < vi > -čārīh. mēnōk-vēnišnīh gētēh-handāčk-nimā-yišnīhā-ič har 2 adōvēnak spurrik hač-išān x’āst ut x’āšēm apāk-

ič ān i āzātīh-kartārīh i yazdān < v > āspuhrakānīhā apar Ērān
 rāō, Ērān-šahr pat hamōk i hač dēn Māzdēsn frāč raft i pēšē-
 nikān hangat-dānākīh āmēčišnīh i ōč hām X^vaniras. Ān i
 ākāsān pat yuttarīh patkār nēst, < čē > ōyōn vasihā apastāk
 aōvāčīk pat apēčak-gōβīšnīh, nipēk-pērādišnīk hač mātiyān
 aβyāt-kārīh, ut pātram-ič aōvēnak āvāčīk andar gōβīšn ākāsēnišn
 dāšt ēstēt, pas-ič hamāk-X^vānīk dānākīh i dēn Mazdyašt. Ēt-
 ič rāō i-mān šnāxt ēstēt ku kaō hamāk varōmand uskārīšnīh i
 bēkānak hač dēn Mazdyašt < hač > gēhān ō ē gyāk rasēnd. Pat
 nōk hand < ē > šēnišnīh ut uskārīšnīh bēkānak hač dēn
 Mazdyašt and dānišn ayāftan ut paōtākēnītan ō sūt ut nihāt-kārīh
 i gētēhān āburtan nē šāyēnd čand andar ōšmurišn i rat-ē pat
 vēš vičōdišnīh ut vēš uskārt < ba > vāt. Apartōm x^vādišnīhā
 framāyēm hamist mayōk-martān i vēnāk < ut > ērtar ut hu-
 xēm-tar ut vēh nōk nōk asūtakihā apastāk ut Zand ō uskārtan
 ut ayāpišn i hač-iš ō dānākīh < i > gēhānikān aržānīkīhā
 aβzūtān. Ōyšān kē ō gētēhān šnāxtan i dātār ut aβdīh < i >
 mēnōkān ut čēyōnīh i dahišn hač dātār fratōm ayāftan nē
 šāyistan aivāp hamāk ayāftan šāyistan guft pat kam-dānišn
 varranīk. Ōyšān kē < pat > paōtākīh i hač dēn ētōnīh (hastīh)
 ut pat-ič hangōšītak hastīh šnāxtan šāyistan guft pat uskārkar ;
 ut ān kē rōšn nimūtan pat dānākīh dēnākāsīh dāštān. Ut hač ān
 čēyōn har dānākīh būn dēn hamōk pat nērōk i mēnōkīk ut ham
 pat paōtākēnītārīh < i > gētēyik ān i kas dānākīhā guft ka-č-aš
 hač katām apastāk paōtākīh hamist nē dāšt, aōak-ič pat paōtākīh
 i hač dēn hangārt kē X^vēškārīh pat hamōk frāč ō gēhān
 zātakān burt."

Professor Zaehner, Spalding Professor of Eastern Religions and Ethics in the University of Oxford translates the above-mentioned passages from Dēnkart, thus :

"Dārāy, son of Dārāy, commanded that two copies of all the Avesta and Zand should be written, even as Zoroaster had received them from Ohrmazd, and that one should be preserved in the Royal Treasury and one in the National Archives.

Valaxš (Vologeses), the Arsacid, commanded that a memorandum be sent to the provinces (instructing them) to preserve, in the state in which they had been found in (each) province, whatever of the Avesta and Zand had come to light and was genuine, and also any teaching deriving from it which, although now scattered owing to the chaos and disruption which Alexander had brought in his wake and the pillage and looting of the Macedonians in the Kingdom of Iran, either survived in writing or was preserved in an authoritative oral tradition.

His Majesty, the King of Kings, Artaxšaθr (Ardāšīr I), son of Pāpak, following Tansar as his religious authority, commanded all those

scattered teachings to be brought to the Court. Tansar set about his business and selected one (? tradition) and left the rest out of the canon and he issued this decree: "The interpretation of all the teachings from the Mazdayasnian Religion is our responsibility; for now there is no lack of certain knowledge concerning them."

The King of Kings, Šāpuhr (Šāpur, Sapor I), son of Artaxšaθr, further collected those writings from the Religion which were dispersed throughout India, the Byzantine Empire, and other lands and which treated of medicine, astronomy, movement, time, space, substance, creation, becoming, passing away, change in quality, growth (?) and other processes and organs. These he added to the Avesta and commanded that a fair copy of all of them be deposited at the Royal Treasury; and he examined (the possibility) of bringing all systems (?) into line with the Mazdayasnian Religion.

The King of Kings, Šāpuhr, son of Ohramzd (Šāpur II), summoned men from all lands to an unprejudiced (?) disputation to examine and investigate all creeds. After Āšurbāδ had been vindicated by the consistency of his argument, he issued a declaration before all those representatives of the different sects, doctrines and schools in this voice: 'Now that we have seen the Religion upon earth, we shall not tolerate false religions and we shall be exceeding zealous'. And thus did he do.

His present Majesty, the King of Kings, Xusrav (Chosroes I), Son of Kavāδ, (Cabadēs, Qubad), after he had put down irreligion and heresy with the greatest vindictiveness according to the revelation of the Religion in the matter of all heresy, greatly strengthened the system of the four castes and encouraged precise argumentation, and in a diet (?) of the provinces, he issued the following declaration: "The truth of the Mazdayasnian Religion has been recognized. Intelligent men can with confidence establish it in the world by discussion. But effective and progressive propaganda should be based not so much on discussion as on pure thoughts, words and deeds, the inspiration of the Good Spirit, and the worship of the gods paid in absolute conformity to the world. What the chief Magians of Ohrmazd have proclaimed, do we proclaim; for among us they have been shown to possess spiritual insight. And we have asked and ask of them the fullest exposition of doctrine both of that, which concerns spiritual insight and of that, which deals with conduct on earth, and for this we give thanks to the gods. Fortunately for the good governance of the country, the realm of Iran has gone forward relying on the doctrine of the Mazdayasnian Religion, that is the synthesis of the accumulated knowledge of those who have gone before us throughout the whole of Xvanīras. We have no dispute with those who have other convictions, for we (ourselves) possess so much both in the Avestan language through pure oral tradition or reduced to writing in books and memoranda and in the vulgar idiom through oral transmission—in short, the whole original wisdom of the Mazdayasnian Religion. Whereas we have recognised that, in so far as all dubious doctrines, foreign to the Mazdayas-

nian Religion, reach this place from all over the world, further examination and investigation prove that to absorb and publish abroad knowledge foreign to the Mazdayasnian Religion, does not contribute to the welfare and prosperity of our subjects as much as one religious leader (*rat*) who has examined much and pondered much in his recital (of the ritual); with high intent and in concert with the perspicacious, most noble, most honourable, most good Magian men, we do hereby decree that the Avesta and Zand be studied zealously and ever afresh so that, what is acquired therefrom may worthily increase and fertilize the knowledge of our subjects. Those who tell our subjects either that it is not possible to acquire or that it is possible to acquire in its entirety, knowledge of the Creator, the mystery of spiritual beings, and the nature of the Creator's creation, are to be deemed men of insufficient intellect and free-thinkers. Those who say that it is possible to understand Being, through the revelation of the Religion and also by analogy, are to be deemed researchers (after truth). Those who expound (this doctrine) clearly, are to be deemed wise and versed in the Religion. And since the root of all knowledge is the doctrine of the Religion concerning both ideal potentiality and material manifestation, a man (who speaks in this cause) speaks wisely even though he derives the doctrine from no Avestan revelation. So he should be esteemed as (speaking) in accordance with the revelation of the Religion, the function of which is to give instruction to the sons of men".*

CONTENTS OF THE YASNA

Av. Yasna, Skr. Yajña, Pahl. Yazīšn, is the chief liturgical book recited in honour of all the divinities collectively. It was composed for the purposes of the high office of the Yazīšn which consists chiefly in the ceremonial preparation and offering of the Parahōm (Av. parahaoma), i.e., the juice extracted from the Hoama-plant mixed with consecrated water, milk and aromatic ingredients. The high service of the Yasna is preceded by a preparatory ceremonial called Paragna (परोयस्न). At this ceremony the entire Yasna from beginning to end is recited. Prof. Geldner remarks—"The Yasna is a variegated mixture of monotonous drawling formulæ and of interesting and in part very ancient texts. These heterogeneous elements have, however, been skilfully knit together into one whole. The larger sections have appropriate introductions prefixed to them and close with longer or shorter *resumés*."

The Yasna is made up of 72 Hāiti or Hā (i.e., Chapters). They correspond to the 72 strands used in the weaving of the sacred girdle, known as "Kūstik." This number is reached by an artificial method, several chapters or Hās being simply repetitions of some of the others; e.g. Hā 5 is the same as Hā 37; Hā 18 same as Hā 47 with an introduction taken from 51.7 etc. The Yasna is the chief liturgical book consisting of

* Zaehner, *Zurvan, A Zoroastrian Dilemma*, pp. 7-9 and pp. 31-32.

at least three different parts distinguishable by considerable differences in language and contents:—the “later Yasna” Yasna 1-27, 52, 54-72; Yasna Haptaḥhāiti, Yasna 35-41 with a supplement Hā 42; the Gāθās or the Old Yasna, Yasna 28-34, 43-51, and 53.

At present two priests viz. Zaoṭar and Ātarəvaxš are required in the performance of the Yasna liturgy instead of eight priests in the ancient times. In the first eight chapters, the officiating priest (Zaoṭar-hotṛ-) with the assistance of his colleague (Ātarəvaxš) makes all ceremonial preparations, puts the offerings and oblations, to be dedicated to the heavenly beings and then invites Ahura Mazdā, Aməšā Spəntās, Yazatas, Fravašis and other lesser Worshipful beings to come and attend the ceremony prepared in their honour. Hās 9-11 are recited in honour of Haoma and the sacred Haoma juice is prepared from the twigs dedicated to him. Hā 11, sec. 16 introduces a new section, the Confession of Faith, which extends from Hā 11-17 to the end of Hā 13. The most interesting of these pieces is Hā 12, which according to Yasna Hā 13. 8 is also called the Fraorəti—(i.e., confession). Hās 14 and 15 are songs of praise. Hās 16 and 17 contain invocations of the genii of the day, of the times of the day, of the seasons of the year and of the various forms of fire etc. Hā 18 is the same as Hā 47. Hās 19-21 known as Bayān Yašt are the homilies on the three most sacred prayers, the Ahuna Vairya, Aḥəm Vohu, and Yənhē Hātām. Ā Airyemā išyō consisting of but one verse of Hā 54 ranks in importance as equal to these three cardinal sacred formulæ. The Saošyants or the Saviours, it is said, will recite this prayer on the occasion of the Day of Resurrection to restore the dead to life. Hās 22-27 are the so-called “Hōmāst Yašt”, which accompanies the second preparation of the Haoma Juice which now begins. Hā 27 simultaneously forms the transition to the central part of the Staota Yəsnaya and to the Gāθās. The second part of the “later Yasna” consists of Hās 54-72. Hā 55 gives a short poetical resumé of the Gāθās. Hā 56 named the “Small Srōš Yašt” is preparatory to the large and comprehensive Srōš Yašt which is contained in Hā 57. Hā 58 contains the Fəṣṣō Məθra-‘lit. the hymn of the prosperity’, a glorification of prayer in general and the prayer to be recited before the last judgment. Hā 59 refers both to what precedes and to what follows and introduces the two next sections with renewed invocations. Hā 60 known as ‘Dīhma āfriti’—the blessing of the pious—contains invocation of blessings on the abodes of the worshippers of Ahura Mazdā. Coupled with it, is an exorcism in Hā 61 and a homage offered to the Fire in Hā 62. Then follows the “Āb-zōr” i.e., “offering to the waters”,—Hās 63-68. Renewed invocations and a conclusion of the whole ceremony form the end Hās 69-72. Of these chapters Hā 71 is the most interesting and the most appealing.

YASNA HAPTAḤHĀITI

The Yasna Haptaḥhāiti or the Yasna of the Seven Chapters (Yasna Hās 35-41), a text of quite a unique character, is inserted in the midst of the Gāθās. It is in the Gāōic dialect, though written in prose. Its language is

ancient as that of the metrical *Gāthās*, but the thoughts and expressions are very simple. It represents the transition period that intervened between the close of the *Gāthic* age and the opening of the Avestan period. It also represents the earliest prose writings of the extant Avesta. Although it is more recent than the *Gāthās*, still it has just claims to be considered as more ancient and original than the sections of the later Yasna. It originally formed a separate book, and may have been composed by one of the earliest successors of Zoroaster, as it stands midway between the *Gāthās* and the later Yasna, in point of style. Each *Hā* or chapter is devoted to a special theme. *Hā* 36 speaks of fire, especially of that fire which plays an important rôle in the fire-ordeal in the last judgment. Chapter 37 deals with a thanksgiving for the good creations of Mazdā. Chapter 38 treats of the earth and its genii as also of the waters. Chapter 39 speaks of animals, the souls of the righteous and the *Aməša Spəntās*. Chapters 40 and 41 deal with the rewards in this world and in the world beyond. Chapter 42 forms a supplement. From the above description of the content, it will be noticed that there does not seem to be any close connection between the separate chapters. One might be tempted to find in some chapters, especially the first, replies to Zoroaster's discourses from within the circle of his congregations. However, it is difficult to ascertain the proper purpose and literary significance of the Yasna *Haptaṅhāiti*. The Yasna of the Seven Chapters is unique in that, it is written in the same archaic dialect as the *Gāthās* themselves. It must have been composed not long after the Prophet's death.

Prof. Zaehner in his book 'Dawn and Twilight of Zoroastrianism', p. 62 says: "In the *Gāthā* of the Seven Chapters two things seem to be happening. First there seems to be some attempt to systematize Zoroaster's ideas—the 'Bounteous Immortals', for instance, are mentioned for the first time as a group, though they are not individually named—and secondly there is an obvious tendency to adopt the teachings of the Prophet to a form of religion far closer to nature than was his without actually reintroducing into the reformed religion anything that the Prophet had specifically condemned."

GAΘĀS

The oldest part, which is written in an earlier form of the language than the rest of the Avesta, is the *Gāthās*, 'hymns' or 'psalms'; and these are generally regarded to be the work of the prophet Zoroaster himself. These hymns form the kernel of the main liturgy or Yasna, which constitutes one of the three principal divisions of the extant Avesta. Owing to linguistic difficulty and owing to lack of adequate exegetical tradition to the Avesta, this perpetual uncertainty about the meaning of the text is most serious of all in the *Gāthās*, which, being the Prophet's own words are obviously the most crucial part of the whole of the Zoroastrian sacred literature. The *Gāthās* are by far the oldest literary monument of the Iranians. These Sermons in verse-form were either interrupted by

explanations in prose in which the subject of the Sermon was treated of in details, or that they formed the conclusion of a Sermon, in which the matter of a prose dissertation was put together in verse form, easily to be committed to memory. They are the "Sraṇā Zaraθuštri-utterances of Zaraθuštra." These devotional, ethical, eschatological hymns are expressed in pithy, compressed, often enigmatical style and are replete with metaphysical, abstruse and pregnant thoughts. They are preponderatingly subjective and personal.

The Gāθās are five in number and are named from their initial words. They are:— (i) Ahunavaiti (Yasna Hās or chapters 28–34), (ii) Uštavaiti (Hās 43–46), (iii) Spəntā Mainyu (Hās 47–50), (iv) Vohu xšaθra (Hā 51) and (v) Vahištōišti (Hā 53). They comprise 17 hymns, made up of 238 stanzas of three to five lines. The language of the Gāθās is more archaic than the rest of the Avesta and differs from it in syntax, style and metre. They contain many unknown words. The compact structure of each stanza demands an intense effort of concentration to be even approximately analysed. The order of words in the Gāθās seems at times to follow the association of the poet's thoughts so closely that inflectional endings no longer suffice to establish the congruence of words. The Gāθās are of the age that can be assigned to the oldest Vedic hymns, and in some respects, they are more primitive than the Vedas. Prof. Henning remarks: "From the point of view of comparative linguistics, the Gāθās could have been composed, at a date far later than 600 B.C." (Zoroaster p. 36).

Zaraθuštra has thought poetry as the most fitting medium for the expression and exposition of his sublime doctrines. The Gāθās are therefore to be chanted in rhythmic tone (Av. word *fra-srāvaya*-). They are composed in measured syllables. The metre of the Gāθās is of five types, all based on a constant number of syllables in a line. Thus we find stanzas of five lines each counting eleven syllables with the cæsure after the fourth, and stanzas of three lines each counting sixteen syllables with the cæsure after the seventh. The Gāθic metres resemble the Gāyatri and Triṣṭubh metres of the Vedas. Each of the five Gāθās has a different metre, but there is a fundamental difference in one point. The Vedic metre is one of quantity, while the Gāθic metre is one of accent. The Gāθic verse reflects the proto-Indo-Iranian verse, which must have been based on the number of syllables, but Prof. W. Lentz (Yasna 28 Kommentierte Übersetzung und Kompositionen—Analyse 1954 p. 73) holds the metre to be based on ictus and rejects the proto-Indo-Iranian origin of the metrical system of the Gāθās.

The strophe (Av. *vacastāitay*—Middle Pers. *vicast*) of the Ahunavaiti Gāθā (Y. 28–34) including the Ahuna Vairya, consists of 3 lines (Av. *afsmān*—Mid. Pers. *Gās*) of 7 + 9 or 7 + 8 syllables. A cæsure occurs regularly at the end of the 7th syllable.

The strophe of the Uštavaiti Gāθā (Y. 43–46) consists of 5 lines of 4 + 7 syllables. The cæsure occurs at the end of the 4th syllable.

The strophe of the Spəntā-Mainyu Gāθā (Y. 47-50) consists of 4 lines each of 4 + 7 syllables and thus corresponds to the Vedic Triṣṭubh. In individual cases the Jagatī measure, 5 + 7 syllables, takes its place, especially in Y. 48, 5 and 6. The cæsura occurs at the end of the 4th or 5th syllable.

The strophe of the Vohu-Xšaθrā Gāθā (Y. 51) consists of 3 lines each of 7 + 7 syllables. The cæsura occurs at the end of the 7th syllable.

The strophe of the Vahištoišṭay Gāθā (Y. 53) consists of two shorter and two longer lines, the former of 7 + 5 syllables with one cæsura, the latter of 7 + 7 + 5 syllables with double cæsura.*

VISPARAT

The name Visparat (Av. vīspe ratavō 'all the ratavs' or chiefs) is not an independent book but a collection of supplements to various portions of the Yasna. The Visparat high ceremony is the Yasna ceremony enlarged by the addition of the Visparat portions. It is celebrated especially at the seasonal festivals, the Gāhānbārs. The separate portions or chapters of the Visparat are called Kardehs from an Av. word Kərəti. It is a liturgical work of twenty-three Kardehs or chapters. They bear a great resemblance to the first part of the later Yasna (Y. 1-27) so far as its contents are concerned.

We gather from the Vedic sacrificial system that about sixteen priests were employed in important rituals.† The extant Avestan texts mention eight different functionaries, the Zaoatar, the chief officiating priest and seven assisting priests, who performed the Yasna-Visparat ceremony. Today only two priests, Zaoatar (𐬰𐬀𐬭𐬀) and Ātarəvaxš (𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀) perform it. The auxiliary priest known as Raēθwiškara attends to the various functions of his former colleagues. Zaoatar or the officiating chief priest calls out the names of all priests one by one and the auxiliary priest presents himself as a substitute for all of them, uttering "azəm Vīšāi". The names of these priestly dignitaries and functions assigned to each of them are briefly stated as under :

(i) Av. Zaoatar, Skr. hotṛ is the chief priest who recites the holy texts and performs the most important sacrificial ceremonies. It is derived from √^hZu to call, to invite, to invoke. [See Geldner's article on Zaoata—in Dastur Darab Commemoration Volume, 1925, pp. 277-281.

(2) Av. Hāvanān, name of the first subordinate priest who pounds

* Cf. Bartholomæ, *Arische Forschungen* II. 1 seq., III. 11 seq.; Geldner, *Grundriss der Iranischen Philologie* II. 26 seq.; Dastur Peshotan Sanjana Memorial Volume pp. 37-45; Gāθā Meter by Dr. Taraporewala in 'The Divine Songs of Zarathuṣtra' 1951 pp. 863-876; Humbach, *Die Gāthās Des Zarathustra*, Band I and II, 1959.

† These officiants at the Soma-worship are separately named, Hotā, Maitrāvaruṇa, Acobhāvika, Adhvaryu, Grāvastut, Neṣṭā, Unnetā, Pratiprasthātā, Udgātā, Prastotā, Pratihartā, Subrahmaṇya, Brahmā, Brāhmaṇācchamaṣi, Potā, Āgaidhra, with their president Sadasya, in all 17 officials.

the *Haoma*, derived from *hōvna*-mortar and pestle used for pounding the *Haoma*.

(3) *Ātarəvaxš*, Pahl. *Ātarvaxš*, the tender of fire ; the name of the second subordinate priest who tends the fire.

(4) *Frābərətār* is the name of the third subordinate priest who brings to the *Zaotar*, all the implements and other things required for the ceremonies.

(5) *Ābərətār* is the name of the fourth subordinate priest who brings the Holy Water. The name is derived from *Āp*-water and *bərət* the bringer. Instead of *Ābərət*, the author of the *Nirangistān* uses another term *Dānavāza*. See *Bulsara, Nirangastan* p. 403. *Anatol Waag (Nirangistan, Der. Avesta traktatüber die Rituellen Vorschriften, 1941 p. 87)* reads the name *dānazvāza* and translates "Wasserfahrer". Pahl. Version, *pat rot vicīndtārīh* ; see *Bartholomæ, Air Wb.* column 734.

(6) *Āsnātar*, *ā-snāθr* is the name of the fifth subordinate priest who washes and strains the *Haoma*.

(7) *Raēθwiškara* lit. one who mixes, is the name of the sixth subordinate priest who mixes the *Haoma* juice with 'gām jivyām' (milk).

(8) *Sraošāvarəz* lit. one who keeps good discipline, is the name of the seventh subordinate priest, who superintends the sacrifice and prescribes punishment for negligence or remissness in the performance of the sacrifice and priestly duties.

The above brief account shows that the functions assigned to the above-mentioned eight priests in ancient times are now-a-days performed by two priests only viz. *Zaotar* and the *Raēθwiškara* commonly known as *Rāθwi-Rāspi*, see pages 217 and 218.

The Avestan language belongs to the Iranian branch of the Indo-Germanic family of tongues. The designation Avesta for the language as well as the book, is in consonance with the Pahlavi or Middle-Persian *Avistāk*, which is used both of the tongue and of the scriptures. The term *Zand* for the language is a misnomer. The language of the Avesta is closely allied to Sanskrit. The relation to the Sanskrit language was one of the means of establishing the authenticity of the Avesta and is very essential in its interpretation. In its phonology, the Avesta agrees with the Sanskrit in its vowels in general. The Sanskrit diphthong *ē* appears in Avesta as *aē*, *ōi*, *ē*. Thus Av. *vaēnōiθe*, they two are seen = Skt *vēn-ē-tē*. Skt. *ō* appears as Av. *ao*, *ou*, e.g. Av. *aojah*, strength = Skt. *ōjas*. Moreover a notable peculiarity in Avesta is the insertion of epenthetic vowels, *i*, *e*, *u*, e.g. Av. *bavaiti* = Skt. *bhavati* ; Av. *haurva* = Skt. *Sarva*, whole ; Av. *vaxədra*, word = Skt. *vaktra* ; Av. *hvarə*, Sun = Skt *Svar*. Almost any Sanskrit word may be transformed at once into its Avestan equivalent, or vice-versa, merely by the application of certain phonetic laws, for example :—

təm amavantəm yazatəm
 sūrəm dāmōhu savištəm
 miθrəm yazāi zaοθvābyō,

may be rendered word for word in Sanskrit, thus :

tam amavantam yajatam
 sūram dhāmasu saviṣṭham
 mitram yajāi hōtrābhyah.

In inflexion, the Avesta language shows the richness of Vedic Sanskrit and it possesses almost equal facility of word-formation. In syntax, it differs from Sanskrit in certain respects, showing marked individuality.

The ancient Iranian people formed a branch of the Indo-European people and were very closely related to the ancient Indo-Aryan. Hence the language, literature and culture of the Iranians and Hindus are akin to each other. It is therefore not only beneficial but essential that the Iranian literature should be studied side by side with the Vedic literature for the proper understanding of both the cultures. With this necessity in view the Vaidika Samshodhana Mandala, Poona, started a centre for Iranian studies since 1951 under the able guidance and directorship of the late Prof. Dr. I. J. S. Taraporewala. This Mandala has taken up the critical edition of the Avestan Texts in Devanagari script and the entire Volume on Avesta text is expected to be out in the near future. This book will, I am sure, facilitate the promotion of Avestan Studies in Indian Universities, which will follow the example of European Universities in adopting the Avestan Studies in their curriculum

The close similarity of the oldest Indian and the oldest Iranian is such that a large part of the vocabulary is identical, a further large part is different by small phonetic changes and a third part shows that different words had been adopted or preserved. This can be easily illustrated. The verbal bases are the same: *pat*-‘fly’, *vac*-‘speak’, *man*-‘think’, *dā*-‘give’ *as*-‘be’, *kar*-‘make’, *mar*-‘die’ *ar*-‘move’, *mā*-‘measure’. Similarly we find identical nouns, adjectives and numerals: *jani*-‘woman’, *kāma*-‘wish’, *martya*-‘mortal’, *gau*-‘ox’, *vira*-‘man’, *pad*-‘foot’, *āp*-‘water’, *vāta*-‘wind’, *jīra*-‘active’, clever, *panca*-‘five’, *aṣṭa*-‘eight’, *nava*-‘nine’. I may add that “the R̥gvedic *pavasta*—used in the dual *pavaste* (10.27 7) of the sky and the earth could be explained by reference to Old Persian word *pavasta*-‘envelope’ used of the clay envelope which was put over the clay tablet”. Further in R̥gveda 7.86.5 we come across the phrase, *paṣu-tr̥pam na tāyum*-‘like a cattle-stealing thief’. This word *tarp*: *tr̥p* is familiar in the Avesta and in the Iranian dialects in the sense ‘steal’, but the Vedic Sanskrit could not offer any suitable meaning. Besides the Avesta adjective *pāzah-vant*-‘having a fine surface’ may be compared with the Vedic *pājasvant*-occurring in R̥gveda 10.77.3 in the verse *pājasvanto na vīrāh/panasyavo* “like warriors with fine countenances, worthy to be celebrated.” Moreover by the divergent phonetic changes in Avesta and Sanskrit two words might become homonyms pronounced in one way in the one language while the

other kept them distinct. In Avesta the one word *dā* has both the meanings 'to give' and 'to put' (the distinction of *d-* and *ḍ* being given up), whereas in Sanskrit are given root *dā-* to give and *dhā-* to put. Quite the opposite is the case in respect of Av. word *raṣ-* to injure and *raxi-* to protect, while in Sanskrit the one form *rakṣ-* has the two meanings 'injure' as in "rakṣas-" 'injury' and 'protect' as a frequent verb *rakṣati-*. In Ṛgveda 9.101.3 we come across the phrase *duroṣam somam*, which may be compared with the corresponding Avesta phrase *haoməm dūraoīəm*, meaning "Haoma, which keeps death afar" or "Haoma of far spreading radiance," since the Ṛgveda and Avesta are so close in language. The religious vocabulary of the Avesta and the Veda are particularly close in the following technical terms.

<i>Sanskrit</i>		<i>Avesta</i>
Yajña- 'sacrifice' Yasna
Aryaman- god of hospitality Airyaman
ṛta- truth Aša-, arəta-, ərəta-
vipra- orator vifra
hotar- 'pourer' Zaotar-
Soma- 'drink' haoma-
śraddhā- 'faith' Zrazdā
kavi- sage Kavi
Jaritar- singer Jarətar-
deva- god daēva- false god, demon
druh- evil drug, drauga
dasyu dahyu
Gandharva- gandarəwa
hvātar- invoker Zbātar*

In conclusion, it is our ardent and pleasant duty to acknowledge the manifold help which we have received from various sources. We express our gratefulness to the revered Dasturji Sahib Khurshed S. Dabu, High Priest of the Parsees at Bombay, for his splendid help in notes, and on the symbolic significance of certain rituals, unfolding the mystery behind them.

We also acknowledge with a deep sense of gratitude the financial help received by the Mandala from various sources. The Government of India and the Government of Maharashtra have been giving us recurring and non-recurring grants for the promotion of our varied activities. This help has enabled us to a great extent in carrying on our research activities steadily and smoothly. We feel very grateful to the Government of India and the State Government for their sympathetic financial assistance. We must also express our indebtedness to the State Governments of Uttar

* Summarised from Prof. Sir H. Bailey's article on "Veda and Avesta", reprinted from the University of Ceylon Review Vol. XV Nos. 1 and 2, Jan-April 1957.

Pradesh, Bihar, Madhya Pradesh for their patronage to the Mandala. We cannot conclude without expressing our gratefulness to the generous Trustees of the N. M. Wadia Charities, The Bombay Parsee Punchayet Funds, the Nizam Charitable Trust, Sir Dorabji and Sir Ratan Tata Trusts, and to Shri F. D. Pudumjee who have rendered us financial support since the very undertaking of the Avestan Studies in the Institute. We also sincerely thank Shri Framroj Rustomji Poonawalla of "Commercial Art Engravers" for having prepared, free of cost, the block-Diagram No. 1 of the Yasna-Ceremony. The proprietor of "The Katrak Studio", Dadabhai Naoroji Rd., Bombay, also deserves our thanks for the photograph that he took in a Zoroastrian Fire Temple, without any charge.

We acknowledge our indebtedness to the University of Poona for its financial help towards the publication of Yasna, Visparat, Khordeh Avesta and Yašts-Parts I & II.

Finally we must acknowledge the services of Shri S. R. Sardesai, Manager of Samarth Bharat Press, who has helped us in making this work as accurate as possible.

We hope this edition will prove of great use to Oriental scholars and will meet with their approval.

Aēvō panta yō ašahē.

There is only one path which is of Righteousness.

Vaidika Samsodhana Maṇḍala, Poona 9

Dated, 17th November 1962

M. F. KANGA

Avesta alphabet, pronounciation and transcription

Vowels

𐬀	अ	a	short as 'a' in <i>akin, alone</i> .
𐬁	आ	ā	long as 'ā' in <i>part, arm, car</i> .
𐬂	इ	i	short as 'i' in <i>akin, in, into</i> .
𐬃	ई	ī	long as 'ī' in <i>machine</i> or "ee" in <i>seen, keen</i> .
𐬄	उ	u	short as 'u' in <i>full, bush</i> .
𐬅	ऊ	ū	long as 'ū' in <i>rule, rude</i> .
𐬆	अं	ə	short as 'a,' in <i>at, cat, mat</i> . There is no exact Sanskrit equivalent.
𐬇	अँ	ɔ	long, somewhat more prolonged than ə. This generally occurs in the Gāthās.
𐬈	ए	e	short as almost like 'a' in <i>mate, cane</i> , but shortened.
𐬉	ऐ	ɛ	long, somewhat prolonged than e, as 'a' in <i>mate, cane, lane</i> .
𐬊	ओ	o	short as 'o' in <i>code</i> .
𐬋	औ	ō	long as 'ō' in <i>prone, alone</i> .
𐬌	आो	ā̃	A peculiar Avestan vowel. Pronounced āo, rather rapidly, but with each vowel quite distinct.
𐬍	ऑ	ɑ̃	Nassalised ā like French <i>an</i> .
	अँर		Corresponds to Sanskrit ऋ and is almost always monosyllabic.

Consonants (Remarks when necessary)

𐬎	क	k	in <i>key, keep</i> .
𐬏	ख	x	like Persian <i>kh</i> .
𐬐	ग	g	like 'g' in <i>great, greeting</i> .
𐬑	घ	ɣ	like Persian <i>gh</i> or <i>gh</i> in <i>ghee, ghost</i> .
𐬒	ङ	ŋ	as ng in <i>ring, thing</i> .
𐬓	च	c	as ch in <i>chill, child</i> .
𐬔	ज	j	as j in <i>joke, jar, jug</i> .
𐬕	ञ	ñ	
𐬖	ट	t	
𐬗	ठ	ʈ	Always final.

6	𐬀	θ	like th in <i>thin, thing</i> . Spirant.
7	𐬁	d	like th in <i>thy, thine</i> .
8	𐬂	δ	Spirant.
9	𐬃	n	like n in nasal.
𐬄	𐬄	ṇ	Corresponds to Sanskrit anusvara.
𐬅	𐬅	p	
𐬆	𐬆	f	Spirant; like the English f in figure.
𐬇	𐬇	b	
𐬈	𐬈	w	Spirant, pronounced almost like 'v' valour, vacant.
𐬉	𐬉	m	
𐬊	𐬊	y	This is the initial y.
𐬋	𐬋	y	This is the medial y.
𐬌	𐬌	r	
𐬍	𐬍	v	This is the initial v.
𐬎	𐬎	v	This is the medial v.
𐬏	𐬏	ś	as s in sure. Corresponds to Sanskrit 𐬱.
𐬐	𐬐	ṣ	This corresponds to Sanskrit 𐬲.
𐬑	𐬑	ś	Same as above 𐬏, but generally appears before 𐬊-y.
𐬒	𐬒	s	
𐬓	𐬓	z	like the English Z.
𐬔	𐬔	ž	Zh, like z in English Azure.
𐬕	𐬕	h	
𐬖	𐬖	x ^v	This corresponds to Sanskrit 𐬳.
𐬗	𐬗	x	This is spirant x in the neighbourhood of other palatal sounds and represents an original Aryan sy as in 𐬲𐬭𐬀 for 𐬲𐬭𐬀.

Specimens of Avestan Text & Transcription

Տնտեսական քաղաքականությունը և արտաքին քաղաքականությունը:

यज्ञाइ' हल्लेध्रैम्च' यत्र' अस्ति' हल्लेध्रणौम्' गहिरितैम्' अशतरै' मोहहैम्च' हरैच' ॥

—स्वरशैतु न्याइश १५

Sanskrit Parallel

यजे' सखित्वम् यत् अस्ति' सखित्वानाम् वसिष्ठम् अन्तः' सूर्याचन्द्रमसोः^{१०} ॥

I invoke that friendship, which is the best of friendships, (namely) that between the Moon and the Sun.

מלכותו יתברך וְהַיְיטָנוּ לְפָנָיו
וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנָיו וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנָיו

ಅನುಬಂಧ ೧-ನೇ

अषेम्¹ वोह्² वहिस्तेम्³ अस्ती⁴
उस्ता⁵ अस्ती⁶ उस्ता⁷ अह्माइ⁸
ह्यत्⁹ अषाइ¹⁰ वहिस्ताइ¹¹ अषेम्¹² ॥

—यस २८.१२

Sanskrit Parallel

ऋतम्^१ वसु^२ वसिष्ठम्^३ अस्ति^४
 ओषितृ^५ अस्ति^६ ओषितृ^७ धस्मै^८
 यत्^९ ऋताय^{१०} वसिष्ठाय^{११} ऋतम्^{१२} ॥

Righteousness is the highest Good, is the Illumination (of life). (This) Illumination (comes) to that (life), which (is) righteous for the sake of the Highest Righteousness.

[illegible]

यो^१ यजोम्^२ कारयेइति^३ हो^४ अषेम्^५ कारयेइति^६

—बेंदीदाद ३.३१

Sanskrit Parallel

यः^१ यवम्^२ किरति^३ सः^४ ऋतम्^५ किरति^६

He who sows corn, sows righteousness.

INTRODUCTORY NOTE ON PARA-YASNA (*Paragnā*)

The title 'Yasna' is traditionally applicable to 72 chapters (*Hās*), which follow in the next section of this book. However the Yasna-ritual cannot be commenced without Para-Yasna, which has for its purpose keeping ready the necessary implements and consecrated things such as milk, twigs for the Haoma-extract etc. Parsi Priests call it *Paragna*. The priest who is to be the *Rāspī* in the main ritual, is usually the official concerned with the Para-Yasna, and the necessary details of its performance are given below. But it should be noted that even before the Para-Yasna ceremony begins within the fixed enclosure, various articles are cleaned and stored up in a large metal-vessel known as *kundi*, which is kept near the *Rāspī*, who is in charge of the working-table (खान). All the necessary metal-implements required for the performance of the Para-Yasna are already immersed in pure water within that vessel, put on a stone-stand, by the right side of the *Rāspī*. He takes his seat after collecting pomegranate-twigs, palm-leaves and milk. These things, he collects in a manner described below, before commencing the recitation of the Para-Yasna, as will be seen from the following directions:—

Consecration of water within the pitcher

After reciting *इनओथ अहुरहे मज्दो । अवेम् वोह्* for the first time, the *Rāspī* pours water from another vessel into the main pitcher, reciting in a whisper “*यओउदाथ जरेह् इ वरकश्*” (the sea of *वोरकश्*) which is supposed to be the highest plane of the invisible essence of “water”, existing on an unseen level of concepts. With the second down-pour, after reciting *इनओथ अहुरहे मज्दो । अवेम् वोह्*, he similarly whispers the words “*यओउदाथ जरेह् इ झौकर्त्*”, which is the next plane of existence during the descent of spiritual force. *यओउदाथ* means purification, and the priest mentally connects up each down-pour with the allegorical lakes (*जरेह्*). With the third down-pour reciting as usual the formula *इनओथ अहुरहे मज्दो । अवेम् वोह्*, he whispers the following line—*यओउदाथ जरेह् इ पूहति, हवेस् मीनो अहेहसूर् आन् इ पाक् यओउदाथ*—indicating thereby bringing (so to say) the spiritual force down to the level of material existence on the physical plane. Here we may conceive of a spiritual

counterpart of water (Plato's archetype) from mental to the emotional and thence to the physical plane. The words **कॅरु इ पूरति** literally means the lake which is defiled in its descent on the grosser plane.

Ceremony before cutting the palm-leaf blade required for tying the bunch of Baresma-wires

After having finished the ritual of consecration of water within the pitcher, the Rāspī goes to a palm-tree with a knife and a pitcher of water, consecrated as directed above. Firstly, he washes the required blade of palm-leaf thrice, and then he cuts it off after reciting—**क्षनओध्र अहुरहे मज्दो । अषेम् वोहू°**. This he places within the pitcher. Later on, this leaf is so dissected into six strands and knitted, as to form a long band of '**अह्व्योह्वन्**' meant for tying the bunch of wires.

He repeats this process approaching the pomegranate tree from which he cuts off necessary length of a twig, washing it prior to cutting it, and reciting the same formula in the same way as mentioned above.

Ceremony for consecrating milk (जीर्णम्)

The Rāspī goes to a she-goat tied near the place of the ritual, and makes the animal face the East. Then he washes her udders and himself facing the South recites:—

क्षनओध्र अहुरहे मज्दो । अषेम् वोहू° ॥

Then he washes his right hand thrice and also one of the udders of the she-goat and recites the following (standing):—

अषेम् वोहू° ॥ (से षाः)

क्षवराने मज्दयस्त्रो ज्ञरथुश्चिश् वीदजेवो अहुर-त्कजेपो

**हावनैजे अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वस्साइच क्षनओथाइच
क्षसस्तयजेच । सावह्वैजे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वस्साइच
क्षनओथाइच क्षसस्तयजेच ॥**

(or) **रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वस्साइच क्षनओथाइच
क्षसस्तयजेच । क्षादत्त-अषवे ज्ञरतुमाइच अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वस्साइच
क्षनओथाइच क्षसस्तयजेच ॥**

(or) उज्जयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वक्ष्माइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच । फ़ादत्त-वीराइ दक्ष्युमाइच अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वक्ष्माइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच ॥

(or) अइन्निस्रूथ्रमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वक्ष्माइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच । फ़ादत्त-वीर्याम्-हुज्याइतैजे ज़रथुश्नोतमाइच अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वक्ष्माइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वक्ष्माइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच । वरेंज्याइ न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वक्ष्माइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच ॥

गैउश् तप्ने गैउश् उरुने तव गैउश् हुधोइहो उरुने ह्नओथाइच यत्नाइच वक्ष्माइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच ॥

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

अथा रतुश् अषातूचीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

Then he sits down to draw milk with the word अषम्; but he lets some milk spill on the ground at the first extraction. Thereafter while reciting अष सर मनइइ, he draws some milk into his pitcher. He repeats this process and formula twice again, substituting in place of मनइइ the word वचइइ for the second time and श्यओध्न for the third time. Then he gets up and recites the following :—

यथा अहू वइर्यो° ॥ (उ वाइ)

यत्नेम्च वक्ष्मम्च अओजस्च ज़वरंच आफ़ीनामि गैउश् तप्ने गैउश् उरुने तव गैउश् हुधोइहो उरुने ॥

Then patting the back of the she-goat, he recites :—हज़रैम् वओषज़नौम् । वओवरै वओषज़नौम्, once aloud, and repeats the same in a whisper for the second time. He then takes the pitcher containing the mixture of water and milk to his seat in the ritual-hall (उर्विस् गाइ).

Note :—The three offerings of milk to the earth, are a sort of oblations to the Deity presiding over the earth. And the three portions collected into the pitcher are emblems of *life*, purified in thought, word and deed.

Para-Yasna proper

The priest after going through the preliminaries enumerated above, takes his seat and arranges all the requisite objects on his work-table, taking care to wash each important implement and material according to the said formula prescribed for each one of them, separately.

The consecration of water in the large vessel (कुण्डो)

The priest places his left hand, (holding one *Baresma*-wire) on two small cups, placed upside down on the work-table. With his right hand holding the ring-condenser (अंगुष्ठी a metal-ring over which the sacred bull's hair is wound round in the manner of an armature), he recites 101 names of God in a whisper, and at the same time magnetises the water of the *Kundi* by agitating it with that condenser. Thereafter this water gets the name of जओघ्न (जोर्). Then he recites the following :—

अषम् वोह् ॥

फ्रवराने मज्दयत्तो ज़रथुश्चित्रश् वीदअवो अहुर-त्कअषो

हावनैअे अषओने अषहे रथ्वे सावह्हेअे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे फ़सस्तयअेच ॥

(or) रपिच्छिनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत्-प्रषवे ज़२तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयअेच ॥

(or) उज्येइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत्-वीराइ दख्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयअेच ॥

(or) अइविस्मूथेमाइ अइबिगयाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत्-
वीस्याम्-हुज्याइतैअे ज़रथुश्चोतैमाइच अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयअेच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे बॅरज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयअेच ॥

अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् बॅरजतो अहुरहे
नक्रधो अपाँम् अपस्च मज्दधातयो तव अहुराने अहुरहे क्ष्मओथ यत्ताइच वस्साइच
क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे मूते ।

अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीज्वाओ म्रओत् ॥

अषेम् वोह्° ॥

In reciting the concluding word अषेम्, he reverses the inverted cups and holding both of them, so that they touch the surface of the water only, he proceeds to recite the following :—

फ्रा ते स्तओमइदे अहुराने अहुरहे वक्कहूश यत्ताँस्च वक्ताँस्च वोहु
यत्ताँम्च वक्ताँम्च हुवरेतीम्च उस्त-वरेतीम्च वस्त-वरेतीम्च ॥

Then with the five words यज्ञतनौम्, ध्वा, अपओनौम्, कुन्दीश्च and उस्-ङ्गी-ब्रामि, he fills those cups gradually with five sweeps. Then with the words रथस्च वरेजतो, he touches the brink of the *kundi* with the cups; and with the words गाथोस्च स्नाथोइत्, he brings these cups full of water to the work-table. Then follows the recitation of :—

यथा अहू वहर्यो° ॥ (डु बाह्)

He then arranges the cups full of ज्ञओघ, one over the other with an intervening saucer (meant to contain milk-mixture later on). In reciting the two Ahunavars, some portion of the upper cup is poured into the saucer. Thus there would be three containers of ज्ञओघ, one above another. Then he recites :—

यत्ताँम्च वक्ताँम्च अओजस्च जवरेच आफ्रीनामि । अहव्यो वहुहिन्यो
अपौम् मज्दधातनौम् वरेजतो अहुरहे नफ्रधो अपौम् अपस्च मज्दधातयो तव
अहुराने अहुरहे ॥

Then he leaves that *Baresma*-wire over the upper cup, reciting the words तव अहुराने अहुरहे in a whisper.

... ..

The method of tying the bunch of *Baresma*-wire
with the girdle (अहव्योइहन्)

(a) The priest places the ready-twined अहव्योइहन्, so that, it lies between the two *Mābrue*-tops.

(b) Usually 22 wires (not counting the one that was placed on the cup as mentioned in the above procedure) are used for the *Yasna* and 34 for the *Vendīdād*. In the right hand, the priest holds that excluded wire, and with the left holding the bunch of 22 wires, he recites the following :—

अषेम् वोह्° ॥ (से बाह्)

फ़वराने मऱ्दयत्नो ज़रथुश्निश् वीदजेवो अहुर-तकजेवो

हावर्नेजे अषओने अषहे रथ्वे सावर्हैजे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत-प्रषवे ज५तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

(or) उजयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत-वीराइ दस्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

(or) अइस्त्रिथूमाइ अइबिगयाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत-
वीस्पाँम्-हुज्याइर्तेजे ज़रथुश्नोर्तेमाइच अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे वर्रज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

क्षथहे वइर्येहे अयओशुस्तहे मर्रज्दिक्काइ थायो-द्रिगओवे क्षनओथ
यत्नाइच वस्नाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयजेच ॥

यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ़ा मे भूते ।

अथा रतुश् अषातृचीत् हच फ़ा अषव वीध्वो भ्रओतू ॥

अषेम् वोहू° ॥

(c) In reciting the last अषेम् वोहू°, he touches the bunch at both
ends with that single wire, held in right hand and proceeds to recite :—

यथा अहू वइर्यो° ॥ (उ वाइ)

यत्नम्च वस्नम्च अओजस्च ज़वरँच आफ़ीनामि ।

Again touching both ends of the bunch, he recites :—

क्षथहे वइर्येहे अयओशुस्तहे मर्रज्दिक्काइ थायो-द्रिगओवे ।

अषेम् वोहू° ॥ (से वाइ)

फ़वराने मऱ्दयत्नो ज़रथुश्निश् वीदजेवो अहुर-तकजेवो

हावर्नेजे अषओने अषहे रथ्वे सावर्हैजे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत-प्रषवे ज५तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

(or) उजयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत्-बीराइ दस्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तययेच ॥

(or) अइन्निस्त्रुथेमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत्-
वीस्पाँम् हुज्याइर्तेअे ज़रथुश्नोत्तमाइच अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तययेच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे बर्रेज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तययेच ॥

and while reciting this, he picks up the अइव्योइहन् with his right hand and reciting (1) अहुरहे मज़दो, (2) रवेवतो and (3) स्वर्रेनडुहतो, he ties the bunch with his अइव्योइहन् in three rounds. Then he recites :—

झनओथ यस्ताइच वहाइच झनओथाइच फ़सस्तययेच ।

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

अथा रतुश्र अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओत् ॥

अषेम् वोहू° ॥ (सँ बार)

In reciting अषेम् वोहू° three times, he dips the bunch into the *kundi*-water thrice, so as to clean the girdle as well as the wires and then begins to recite :—

यथा अहू वइर्यो° ॥ (डू बार)

and ties two knots on the bunch with the अइव्योइहन् and proceeds to recite :—

यल्लेम्च वल्लेम्च अओजस्च ज़वर्रेच आप्रीनामि । अहुरहे मज़दो रवेवतो
स्वर्रेनडुहतो ।

But he repeats the last four words अहुरहे मज़दो रवेवतो स्वर्रेनडुहतो again in a whisper and places the tied bunch of Baresm between the two Māhrue-tops, after taking out one wire of the bunch, so that 21 are left resting on the upper tier, and the single one just taken out, between the lower legs of the two pedestals.

Note :—In the very ancient times, Baresman used to be twigs of a growing tree, cut according to the number needed. But later on, this custom was discontinued, so that metal wires were substituted and called बर्रेस्म. It is to be noted that the Arch-Angel-झप्रवश्ये (who presides over the mineral kingdom) is invoked in consecrating the bunch. The name of the Almighty

(अहुर) is invoked in tying up the bunch with the **अह्योहन्**, indicating the unity that pervades the various vital forces in man.

The process of purifying Haoma-twigs

[obtained from Persia, where they bear the name of Homa. The tree is known for its medicinal properties containing Ephedrine.]

The priest selects about five or seven bits of Haoma-twigs (already purified) from a box. Holding these between his fingers, he washes his entire palm thrice, so as to clean the twigs also, reciting :—

ह्नओथ अहुरहे मज्दो । अषेम् वोहू° ॥

Then he recites :—

अषेम् वोहू° ॥ (से ण्)

**फ्रवराने मज्दयत्तो ज़रथुश्निश् बीदजेवो अहुर-रुक्तेषो
हावनैअे अषओने अषहे रथ्वे सावड्हेअे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे फ़सस्तयअेच ॥**

(or) **रपिथिन्नाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत्-फ़षवे ज५ तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयअेच ॥**

(or) **उज़येरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत्-वीराइ दण्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयअेच ॥**

(or) **अइविस्त्रूथेमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत्-
वीस्पाँम्-हुज्याइतैअे ज़रथुश्नोतैमाइच अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयअेच ॥**

(or) **उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे वरैज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयअेच ॥**

**हओमहे अषवज़्जहो ह्नओथ यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच
फ़सस्तयअेच ॥**

यथा अहू वइयो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो भओत् ॥

अषेम् वोहू° ॥ (से ण्)

In reciting the concluding three अर्षम् वोहूँ's, he holds the twigs between both palms and dips the hands into the *kundi*-water and proceeds :—

यथा अहं वहर्यो° ॥ (३ वद्)

यस्मैमूच वस्मैमूच अओजस्व ज्वरँच आफ्रानामि हओमहे अषवज्जहो ॥

He repeats the last two words हओमहे अषवज्जहो in a whisper. Then he takes the metal mortar (हावनी), places it upside down; and thereon, he places three purified Haoma-bits and the rest he places near the legs of the Māhrue-pedestals.

The process of purifying वरँस (Sacred Bull's Hair) tied on to the ring-condenser.

With the one Baresma-wire in his left hand and the ring in his right, he recites the following :—

अर्षम् वोहूँ° ॥ (१ वद्)

क्रवराने मज्जयत्तो जरथुश्चित्रश् वीदजेवो अहुर-त्कओषो

हावनैजे अषओने अषहे रथ्वे सावद्धैजे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे क्रसस्तयजेच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ्रादत्-प्रवे ज्ञत्तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे क्रसस्तयजेच ॥

(or) उज्येइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ्रादत्-वीराइ दल्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे क्रसस्तयजेच ॥

(or) अइव्विस्त्रुथमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे फ्रादत्-
वीस्याम्-हुज्याइतैजे जरथुश्चोतैमाइच अषओने अषहे रथ्वे क्रसस्तयजेच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे वरँज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे क्रसस्तयजेच ॥

जरथुश्चहे स्पितामहे अषओनो क्रवर्षेजे ह्नओध यस्माइच वस्माइच
ह्नओधोइच क्रसस्तयजेच ॥

यथा अहं वहर्यो ज्ञओता फ्रा मे मृते ।

अथा रतुश्च अषात्तुषीत्त इच फ्रा अषव वीज्वाओ म्रओत् ॥

अपेम् वोह् ॥

He repeats the last word अपेम् in a whisper and while doing so he dips the ring in a Zaothra-cup, and then deposits it, into a special saucer on the work-table.

Note:—It is remarkable that Zarathushtra's Fravashi (Spirit) is invoked while consecrating this ring-condenser. The idea may be that as the hair belongs to a pure white bull in a blanched condition, the latter is without pigment and supposed to be a sort of hollow tube, within which is stored the invisible force and blessings from the Prophet himself, who, in Yasna 8, is called a Yazata or Angel.

The procedure for extracting and filtering the Haoma-juice.

The priest recites :—

अहुराइ मज्दाइ हओमाँ आवअधयमहि

Looking at the Haoma-twigs, he recites :—

**इमाँ हओमाँस्च म्यज्दाँस्च ज्ञओथ्रोस्च वरँस्मच अषय फ्रस्तरँतैम्
गाँम्च हुधोहँम् ।**

Then looking at the Pomegranate-twigs, he recites :—

इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअपताँम् अषय उज्दाताँम् ।

Then looking at the Zaothra-cups, he recites :—

**अइव्यो वहुहिब्यो इमो ज्ञओथ्रो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअ-
पतवइतीश् अषय उज्दातो अइव्यो वहुहिब्यो अपेम्च हओम्याँम् अस्मनच हावन
अयहअेनच हावन । इमाँम्चा उर्वराँम् वरँस्मनीम् जघ्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरँधेम्च
वरँज्ञीम्च दअेनयो वहुडुयो माज्दयस्त्रोइश् गाथनाँम्च स्रओथ्रम् जघ्मूषीम्च
अषओनो अषहे रथ्रो रतुफ्रितीम् ।**

Then looking at the sandal-wood and incense arranged near the Fire-Altar, he recites :—

**इमाँ अअेस्माँस्च बओइधीम्च तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ वीस्पच
वोह् मज्दघात अष-चिथ पइरिच ददेमहि आच वअधयमहि ।**

**आअतू दीश् आवअधयमहि अहुराइच मज्दाइ स्रओषाइच अप्याइ
अमेषअेइव्यस्च स्पँरतअेइव्यो अषओनाँम्च फ्रवफिब्यो अषओनाँम्च उर्वोइव्यो ।**

Then he looks at the Fire itself and recites :—

आथस्व अहुरहे मज्दो रथ्वेच वरंजइते वीस्पयो सौचत्रच अपओनो
स्तोइश् यत्नाइच वस्नाइच ध्नओथाइच फ़सस्तयजेच । आअत्त दीश् आवअधयमहि
ज़रथुश्नहे स्वितामहे अपओनो फ़वर्षेजे यत्नाइच वस्नाइच ध्नओथाइच फ़सस्तयजेच ।
अह्वयओश् अप-चिनहो मत्त वीस्पान्यो अपओनिन्यो फ़वर्षिन्यो यो इरारिथुषौम्
अपओनाँम् योस्व ज्वःताँम् अपओनाँम् योस्व नराँम् अज्ञातनाँम् फ़षो-चरंथाँम्
सओइयःताँम् । इमाँ हओमाँस्व म्यज्दाँस्व ज्ञओथाओस्व वरंस्मच अपय फ़स्तरंतेम्
गाँम्च हुधोह्वम् इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअपताँम् अपय उज्दाताँम् ।

अइव्यो वहुहिब्यो इमो ज्ञओथाओ हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअ-
पतवइतीश् अपय उज्दाताओ अइव्यो वहुहिब्यो अपेम्च हओम्याँम् अस्मन्च हावन
अयवहजेनच हावन ।

इमाँम्चा उर्वराँम् वरंस्मनीम् जध्मूषीम्च रतुफ़ितीम् मरंथेम्च वरंजीम्च
दअनयो वहुयो माज्दयत्तोइश् गाथनाँम्च सओथेम् जध्मूषीम्च अपओनो
अपहे रथ्वो रतुफ़ितीम् इमाँ अओस्माँस्व वओइधीम्च तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ
वीस्पच वोहू मज्दधात अप-चिथ पइरिच ददेमहि आच वअधयमहि ।

आअत्त दीश् आवअधयमहि अमेषअइव्यो स्पेःतअइव्यो हुध्वअइव्यो
हुधान्यो यवअजिब्यो यवअसुब्यो योइ वव्हँउश् आ मनहो श्येइःति योस्व
उइति ।

आअत्त दीश् आवअधयमहि फ़ायेहीश् अहे न्मानहे फ़दथाइ अहे न्मानहे
पस्वाँम्च नराँम्च ज्ञातनाँम्च ज्ञाँस्रनाँम्च अपओनाँम् येवहे अजेम् हँःति ।

आअत्त दीश् आवअधयमहि अपओनाँम् वहुहिब्यो फ़वर्षिन्यो यो
उघ्नोस्व अइन्निथूरोस्व अपओनाँम् अवहहे ।

आअत्त दीश् आवअधयमहि दथुषो अहुरहे मज्दो रजेवतो एवरंनुहतो
मइन्यँउश् मइन्यओयेहे अमेषनाँम् स्पेःतनाँम् यत्नाइच वस्नाइच ध्नओथाइच
फ़सस्तयजेच ।

आअत्त दीश् आवअधयमहि अस्वअइव्यो अपहे रतुब्यो ॥

* हावर्नेअे अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तययेच । आअत् दीश् आवअधयमहि सावक्हँअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तययेच । आअत् दीश् आवअधयमहि मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश् हज़्जरो-गओषहे वओवरँ-चप्मनो अओस्तो-नामनो यज्ञतहे रामनो स्वास्त्रहे यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तययेच ।

[आअत् दीश् आवअधयमहि †अहुरहे मज़्दो रओवतो एवरँनडुहतो यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तययेच । आअत् दीश् आवअधयमहि अषओनौम्† फ़वर्षिनौम् यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तययेच ।]

आअत् दीश् आवअधयमहि तव आथो अहुरहे मज़्दो पुथ मत् वीस्पअेइव्यो आतँरँव्यो यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तययेच । आअत् दीश् आवअधयमहि अइव्यो वडुहिंव्यो वाँस्पनौम्च अपौम् मज़्दधातनौम् वीस्पनौम्च उर्वरँनौम् मज़्दधातनौम् यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तययेच ।

आअत् दीश् आवअधयमहि माँथहे स्पँतहे अषओनो वँरँज्यडुहहे दातहे वीदअेवहे दातहे ज़रथुश्त्रोइश् दरँधयो उपयनयो दअेनयो वक्हुयो माज्दयत्तोइश् यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तययेच ।

आअत् दीश् आवअधयमहि गरोइश् उषि-दरँनहे मज़्दधातहे अष-स्वाथहे वीस्पअेवाँम्च गइरिनौम् अष-स्वाथनौम् पोउरु-स्वाथनौम् मज़्दधातनौम् कावयेहेच एवरँनक्हो मज़्दधातहे अएवरँतहेच एवरँनक्हो मज़्दधातहे यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तययेच । आअत् दीश् आवअधयमहि अषोइश् वक्हुयो चिस्तोइश् वक्हुयो रसौस्तातो वक्हुयो एवरँनक्हो सवक्हो मज़्दधातहे यत्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तययेच ।

आअत् दीश् आवअधयमहि दक्षयो वक्हुयो आफ़ितोइश् दक्षहेच

* Recite the Gāh whichever is applicable.

† The name of the day and month whichever is applicable is to be recited here. This is only a sample of the first day and the first month.

नर्शे अषओनो उग्रहेच तस्महे दामोश्श उपमनहे यज्ञतहे यत्नाइच वस्नाइच
 ध्नओथाइच फ़सस्तयअेच ।

आअत् दीश आवअेधयमहि ओक्कहाँम् असक्कहाँम् षोइध्रनॉम्च
 मओयओइतिनॉम्च मअेथननॉम्च अवो-एवरननॉम्च अपॉम्च ज़मॉम्च उर्वरनॉम्च,
 अग्रहोस्च ज़मो अवग्रहेच अप्नो वातहेच अषओनो स्त्रॉम् मोक्कहो हूरो अनघ्रनॉम्
 रओचक्कहाँम् एवघातनॉम् वीस्पनॉम्च स्पे५तहे मइन्येउश्श दामनॉम् अषओनॉम्
 अषओनिनॉम्च अषहे रथ्वॉम् यत्नाइच वस्नाइच ध्नओथाइच फ़सस्तयअेच ।
 आअत् दीश आवअेधयमहि ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अषओनो फ़वर्षे ध्नओथ
 यत्नाइच वस्नाइच ध्नओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश आवअेधयमहि
 अषओनॉम् फ़वर्षिनॉम् उघ्रनॉम् अइत्रिथूरनॉम् पओइर्यो-त्कअेषनॉम् फ़वर्षिनॉम्
 नवानज्दिस्तनॉम् फ़वर्षिनॉम् यत्नाइच वस्नाइच ध्नओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत्
 दीश आवअेधयमहि वीस्पअेइव्यो वक्कहुधाव्यो यज्ञतअेइव्यो मइन्यओइव्यस्चा
 गअेध्यअेइव्यस्चा योइ ह्५ति यस्न्याच वइयाच अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥

At this stage, he picks up both kinds of twigs, Haoma as well as Pomegranate in his left-hand pinch, and reverses the mortar, striking it thrice over the work-table and recites :—

अमेषा स्पे५ता हुक्कथा हुधोक्कहो यज्ञमइदे ।

Then he deposits the Haoma-twigs into the mortar with his right hand, reciting :—

इमेम् हओमेम् अषय उज्झातम् यज्ञमइदे ।

Similarly he takes up the Pomegranate-twigs with his right hand and depositing the same into the mortar, recites the following :—

इमॉम्चा उर्वरॉम् हधानअेयतॉम् अषय उज्झातॉम् यज्ञमइदे ।

He picks up a *Zaothra-cup* in his right hand and pours some portion of its contents into the mortar, reciting the following :—

अइव्यो वक्कहिब्यो इमो ज़ओथाओ हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअे-
 पतवइतीश् अषय उज्झातो यज्ञमइदे । अइव्यो वक्कहिब्यो अपेम्च हओम्योम्
 यज्ञमइदे । अस्मनच हावन यज्ञमइदे । अयक्कअेनच हावन यज्ञमइदे ।

इमॉम्चा उर्वरॉम् वरस्मनीम् जघ्मपीम्च रतुक्रितीम् मरंअेम्च वरंजीम्च

दजेनयो वहुयो मज्जदयलोइश् गायनोम्व सओथेम् जघ्मूषीम्व अषओनो
अषहे रथ्वो रतुफ्रिताम् इमाँ अजेस्माँस्च वओइधीम्व यज्ञमइदे । तव आथो
अदुरहे मज्जदो पुथ वीस्पच वोहू मज्जदधात अप-चिथ यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे
इध अषओनो अषीम्वच फ़वर्षीम्वच यज्ञमइदे ॥

Then he takes out the filtering dish (having nine holes) from the *kundi*; and filling it with water, places it over the other *Zaothra*-cup, which is near the legs of the *Māhrue*-pedestal, and recites :—

इरिस्तनाँम् उर्वानो यज्ञमइदे यो अषओनाँम् फ़वषयो ।

येवहे हाताँम् तोस्चा यज्ञमइदे ॥

Here if the priest's companion (who is to be the ज़ोत्र in the *Yasna*) is present, he enters the arena and places sandal-wood and incense on the Fire and himself recites the following :—

यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

Then the priest performing the *Para-Yasna*, responds :—

अथा रतुश् अपातूचीतृ हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ।

[The Companion retires.]

Then the *Rāspī* takes the pestle (ङाला) out of the *kundi* and describes a circle with it over the brink of the *kundi*; and then touching the table with the lower thick end of the pestle, recites :—

अजेततृ दिम् वीस्पनाँम् मज्जिश्तेम् दज्ज्हाइ अहूमच ।

Then reversing the pestle, and touching the table with the other end, recites :—

रतूमच यिम् अहुरेम् मज्जदाम् ।

Note :—अहू and रतु are the two aspects of God, the Ruler and the Teacher. The former represents the Government with his strict justice, and the latter his grace and forgiveness. Therefore the knocks on the table typify the interplay of the two forces in the Universe.

Then he strikes the mortar with the pestle on the East side, then on the South, then on the West and lastly on the North, chanting respectively :—

(१) सथाइ अइरहे मइन्येउश् इवतो

(२) सथाइ अजेप्महे ङ्वी-द्रओश्

(३) स्तथाइ मांज्जइन्यनॉम् दअवनॉम्

(४) स्तथाइ वीस्पनॉम् दअवनॉम् वरंन्यनॉम्च इवतॉम् respectively.

Then after reciting in a whisper :—

[शिकशा गना-मइन्यो वर् आहमन् लँऑनत् सद-हजार् वार्]

he recites aloud :—

फ़दथाइ अहुरहे मज़दो रअवतो स्वरंनकुहतो । फ़दथाइ अमँषनॉम्
स्पँतनॉम् फ़दथाइ तिश्येहे स्तारो रअवतो स्वरंनकुहतो । फ़दथाइ नर्श अषओनो
फ़दथाइ वीस्पनॉम् स्पँतहे मइन्यँउश् दामनॉम् अषओनॉम् ॥

यथा अहू वइर्यो° ॥ (निहार् वार्)

While reciting the four Ahunavars, the priest uses his pestle three times for pounding and crushing the twigs; and while reciting the fourth one, he strikes the Hāvani to create bell-like sounds of victory. The same procedure is followed while reciting

मज़दा अत् मोइ वहिश्ता । सवोस्चा इयओथनाचा वओचा ।

ता तू वोहू मनक्वहा । अषाचा इषुदँम् स्तूतो ।

क्ष्माका क्षथा अहुरा । फ़रषँम् वक्ता हइथ्यँम् दाओ अहूम् ॥

and

आ अइर्यँमा इश्यो रफ़ँध्राइ जँत् । नँरँव्यस्चा नाइरिव्यस्चा ज़रथुश्नहे ।

वक्वँहँउश् रफ़ँध्राइ मनक्वहो । या दअेना वइरीम् हनात् मीज़दँम् ।

अषक्षा यासा अषीम् । यॉम् इश्यॉम् अहुरो मसता मज़दो ॥

four times,— three times pounding, and the fourth time tolling the victory sounds.

In reciting the अषँम् वोहू three times, the priest pours out water from that cup into the mortar in three sweeps and proceeds to turn his pestle in a circular movement within it. While making these movements, he recites :—

हओम पइरि-हरँश्येँते मज़द क्षथ अष-रतवो । वडुहुश् सओषो यो
अषहे हचइते मौंज़रय हँच इध योइ थ्ना अस्तु ।

हुमव उपक्वहो चीप्मइदे अहुनहे वइर्येहे अषय फ़स्तूतहे हावनयोस्व
अषय फ़पूतयो अशुँषनॉम्चा वचॉम् ।

अषा ज़ी नँ हुमायोतर अक्वँन् ।

In reciting the last line अषा ज़ी नँ हुमायोतर अक्वँन्, the priest has

to touch the various implements on the work-table as prescribed below :—

He touches Baresma-bunch with the word अथा, the milk-saucer with the words ङी नै, the cup full of Hoama extract with the word हुमायो, the table with the word तर; and with the last word अहँन्, he puts the bits into the mortar. Then with the cup of *Zaotkra*-water in his left hand and the pestle in his right, he recites :—

यथा अहू वइर्यो* ॥ (चिह्नं वा)

as per the technique given hereafter :—

While reciting the four Ahunavars, a special technique is used for words as well as action. The four Ahunavars are not recited uniformly. There are different halts at various words in each one of them. The first halt is at अथा, the second at अथात्, the third at हचा and the fourth at दइदा as follows :—

(१) यथा अहू वइर्यो अथा

(२) यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अथात्

(३) यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अथात्चीत् हचा

(४) यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अथात्चीत् हचा वइहँउश् दइदा ।

During each stage before halting, the pestle is employed to pound or crush the bits in the mortar. The contents of the mortar are meant to be emptied (through the filter-dish) gradually into the special cup for Haoma-extract, in four stages, while he finishes the rest of the Ahunavar each time aloud. After pouring each portion over the dish, the pestle is used to toll bell-like sounds on the mortar. In emptying the portions of the sacramental mixture, the pestle is held over the filter-dish so as to bathe it. The mortar is completely emptied at the fourth attempt, and in doing so, the filter-dish receives some residue also; the extract within the Haoma-cup is now filled to over-flowing. From this filtering is derived the title of the ritual "Homa-Gālnā" or passing the oblation through a strainer.

[Sp. Note :—If the dish with 9 holes is an emblem of the physical vesture of a man with 9 apertures, does the process inculcate the need for purifying character through various incarnations? If the main *chalice* (*Hāvani*) is the "battle-field" for gaining experiences through various impacts on our consciousness, the strainer may be the physical vesture through which these experiences are sifted and advanced and stored up in wisdom. Is the receiver-cup representing the *post-mortem* conscience

(Daēnā) gathering the fruit of each life on earth? *Baūdhangh* is an immortal collector or repository of such wisdom, and it is the comrade of *Urvān* (soul) and *Fravashi* (spirit) in the human higher immortal triplicity. If the idea is to offer to God our refined spiritual nature as a holy sacrifice, the silent drama is meant to unfold the Divine plan of ways and means for exalting humanity to the stage of Divinity. The pestle may then represent the strokes of *Fate* within the arena of the *Hāvani* representing incarnation.]

The pestle is now cleaned and removed to the *kundi* and the mortar also is now cleaned but not removed. Some portion of the extract may be still within the dish, so it is now held aloft with the right hand to strain the entire contents into the cup, reciting the following:—

यै सँविश्तो अहुरो । मज्दोस्चा आर्मइतिश्चा ।
अपँम्चा फ़ादतू-गअँम् । मनस्चा वोहू क्षयँम्चा ।
स्रओता मोइ मँरज्जदाता मोइ । आदाइ कझाहचीतू पइती । (सँ गइ)

The filter-dish is now transferred to the top of the mortar. On this dish, he puts the ring-condenser and begins to strain the contents of the cup, so that it is poured into the mortar, collecting the magnetism of the ring. But he does not empty the contents of the cup entirely and then proceeds as follows:—

उस् मोइ उज्जारँच्चा अहुरा । आर्मइती तँवीषीम् दस्वा ।
स्पँनिस्ता मइन्यू मज्दा । वरूहुया ज़वो आदा ।
अषा हज़ो अँमवतू । वोहू मनरूहा प्रसँरतूम् ।
रफ़ँध्राइ वोउरु-चषाने । दोइषी मोइ या वै अविफ़्रा ।
ता क्षयँम्चा अहुरा । या वरूहँउश अषिश मनरूहो ।
फ़्रो स्पँता आर्मइते । अषा दअेनो फ़दक्षया ।
अतू रतौम् ज़रथुश्चो । तन्वस्चीतू स्रवस्यो उस्तनँम् ।
ददाइती पउर्वतातँम् । मनरूहस्चा वरूहँउश मज्दाइ ।
इयओयनझा अषाइ याचा । उखस्योचा सँरओपँम् क्षयँम्चा ॥
अपँम् वोहू ॥

He repeats the last word अपँम् in a whisper. Thereafter before emptying the contents in a special manner specified below, he pours out one slight portion of it on the work-table with the word हुप्त in a whisper.

Another portion, he lets fall into the cup of water (ज़ोए) with the word हुस्त in a whisper, passing the water through the filter; and with the word ब्रस्त in a whisper, he pours approximately the remaining $\frac{1}{2}$ into the mortar. This sort of apportioning is carried out thrice, so that the table, cup and the mortar each receives separately a total of three portions, passed through the filter-dish.

He then empties the contents of the mortar into the Haoma-cup, removes the ring to its own place and shifts the empty mortar to a corner of the table. He rearranges the various implements, so that the cup of Haoma is placed near the cup of water (ज़ोए). He puts his single *Barəsmā*-blessing-rod on the saucer meant for milk, near the legs of the Māhrue pedestal. He puts some portion of Haoma into what is known as Para-Haoma-Cup and waits for his companion to enter on the scene. This Para-Haoma mixture is meant to be a reserve for utilising in emergency or for continuing the ritual on another occasion.

The companion who is to be ज़ोए recites one अषेम वोहू facing East, and repeats as many Ahunavars as are prescribed for the occasion, according to the इन्सन् or the invocation to a particular Angel. He washes his hands and taking a pitcher full of water, goes near the Fire-Altar and then recites the following :—

नमसे-ते आतरश् मज्दो अहुरहे हुधो मज्जिस्त यज्जत इन्नओथ अहुरहे
मज्दो अषेम वोहू* ॥ (से बाह)

फ़वराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्निश् वीदजेवो अहुर-त्कओषो
हावनेजे अषओने अषहे रथ्वे सावह्वेजे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

(or) रपिथिन्नाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत-फ़ववे ज्ञ५ तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

(or) उज्येइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत-वीराइ दस्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

(or) अइन्निस्त्रूथेमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत-
वीस्पोम्-हुज्याइतेजे ज़रथुश्नोतेमाइच अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे वैरज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे फ़सस्तयजेच ॥

तव आतर्षे पुत्र अहुरहे मज्दो ह्नओथ यत्ताइच वत्ताइच ह्नओमाइच
फ़सस्तयजेच ॥

The ङोत्र recites :—

यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ़ा मे मूते

The रास्त्री on his seat replies with the following words :—

यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे मूते ।

The ङोत्र proceeds :—

अथा रतुश्च अषात्तुचीत् हच फ़ा अषव वीष्वाओ ब्रओतू ॥

अषम् वोहू° ॥ (से गर्)

With each अषम् वोहू, he washes the stone-stool on which the Fire-Altar is placed, so as to complete the washing of four sides with the recital of three अषम् वोहूs.

[Note :—Was a triangular Arghya-stool used in the past? If we suppose that there is an Invisible Presence of an Angel about to be installed on the Fire-Throne, we can imagine, that the process of cleaning the stool is tantamount to washing the feet of a guest, as was the custom in Ancient Iran in welcoming an honoured guest.]

Then the रास्त्री picks up his *Barasm*-blessing rod in his left hand and holding the ring-condenser in his right, he recites the following, so as to complete his invocation, begun while consecrating the ring :—

यथा अहू वइर्यो° ॥ (उ गर्)

यल्लम्च वल्लम्च अओजस्च ज़वरँच आफ़्रीनामि ज़रथुश्चहे स्थितामहे
अषओनो फ़वर्वैजे ।

He puts that ring into its special container, dipping it into the *Zōr*-cup. He puts his rod over the saucer meant for milk. He takes the extra *Haoma*-cup in his left hand, leaves his seat, places that cup into a niche in the wall. He brings the pitcher containing milk (which he had secured during the previous part of the ritual). He pours some of its contents into the milk-dish on the work-table, taking care not to sprinkle any portion thereof, on any other implement. With his clean hands, he brings the sacred bread (इओन) on which has been deposited some clarified butter (मैडस्-हुचोइहो), places it on the special dish meant for it on the table; and recites the following, himself going out of the enclosure :—

अषम् वोह* ॥

अस्माद् रओश्च स्वरैनस्च रओचस्हम् वीस्पो-स्वार्थम् ॥

अथ जम्यात् यथ आक्तीनामि । अषम् वोह* ॥

हज्रह्रम् बओषज्ञाँम् बओवरँ बओषज्ञाँम् ॥ (सँ बाद्)

जस मे अबह्हे मज्द । (सँ बाद्)

अमहे हुताश्तहे हुरओधहे ज्वानहे दरँघो-स्वधातहे ॥

कँरफ्रह् मोज्द गुनाह* यथ आक्तीनामि । अषम् वोह* ॥

He unties and reties his Kushti with prescribed prayers. By the time he returns as the Rāspi of the Yasna proper, ऋर is already standing on his elevated seat, waiting to begin certain prayers jointly, Vide Yasna 1.

Brief notes on some symbols :—

- (1) Water = मूलपकृति. The virgin matter + milk (= life essence) + Haoma (= Wisdom) - the three represent form, life and mind in Trinity: Brahma, Vishnu and Mahesh aspects.
- (2) Fire: Symbol of Creative energy of God in each atom and cell.
- (3) The Māhrues (moon = mind) represent dual nature in the Universe and in man. The one near the altar is the lower self - देहात्मा, the other is the Higher Spiritual Self = दिव्यात्मा or मुक्तात्मा.
- (4) The Baresm-wires are representing the channels of human psychic forces emanating through the 3 Nādis from the Nervous plexuses as 7×3 . When the Aivyāonghan is tied so as to represent a band "protecting the solar plexus of a man prostrate" between the two poles, its ends temporarily cling to the lower-tripod top. Later, on liberation, these are untied and the pedestals are laid low, lifting the Perfect man from the bridge of duality. The Baresm-rod, placed connecting the legs = Unity, when God's true nature is underlying the apparent duality. The three legs - त्रयो अस्य पादाः - for each pole = (a) Spirit (will), Wisdom and Action-love-as against (b) mortal triplicity of Personality: body, desire-vehicle and lower mind. The Bunch is Daenā = Conscience as a Bridge.—Or Sat + Chit + Ananda <—> Satva-Rajas-Tamas.
- (5) The Kundi = Boundless Eternity before Creation begins.

॥ यस्न ॥

INTRODUCTION

॥ ० ॥

प नौम् इ मज्दो

'अषम् वोहू° ॥ (यक् बाह्)

'यथा अहू वइर्यो° ॥ (*हप्त् बाह्)

झनओथ अहुरहे मज्दो अषम् वोहू° ॥ (इ बाह्)

नमसं ते आतश् मज्दो अहुरहे हुषो मज्जिस्त यज्ञत ।

झनओथ अहुरहे मज्दो अषम् वोहू° ॥ ० ॥ (सि बाह्)

फ़वराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्निश् वीदजेवो अहुर-त्कजेवो हावनेजे अपओने
अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्नाइच झनओथाइच फ़सस्तयजेच । सावस्हेजे वीस्याइच
अपओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्नाइच झनओथाइच फ़सस्तयजेच ॥ १ ॥

[आथो' अहुरहे मज्दो पुथहे] तव आतश् पुथ अहुरहे मज्दो झनओथ
यत्नाइच वस्नाइच झनओथाइच फ़सस्तयजेच ॥ २ ॥

जोत्र:- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ़ा मे म्रूते ।

रास्त्री:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे म्रूते ।

जोत्र:- अथा रतुश् अषातृचीतृ हच फ़ा अपव वीष्वाओ म्रओतृ ॥

अषम् वोहू° ॥ (सि बाह्)

यथा अहू वइर्यो° ॥ ३ ॥ (इ बाह्)

INTRODUCTION

The introductory prayers from 1 to 3 above are in accordance with the tradition of the Parsee recitors and are given in TDA edition. Westergaard drops the introduction and begins the text with Hā 1. Geldner omits only the Pazand text in the parenthesis. The introduction proper begins with फ़स्तुजे.

- (0) 1. For the Complete formula see section O.6. 2. Also see section O.45: *The number varies according to the Angel to whom it is dedicated.
(2) 1. The text in the parenthesis is according to Geldner. TDA omits this.

[हुमत हुस्त हुस्त हुमनर्त्त हुगवर्त्त हुकुनर्त्त ईन् हुनूमइने (मीनो नावर् वीस्पअशा अर्दा फ़त्वश् चै-रसात्) ॥

नीरश्ग् पीरोज्गर् बात् रुवर्हे इ वैह्-दीन् इ माज्दयबीन् रवा बात् अश्दद् हफ़्त् कैश्दद् नौम्-चिश्तीहात् अश्दद् कॉम् बात् ॥

हस्त शहिरस्तौन् अश्दद् (फ़लौन्) शहिरस्तौन् पूरी पीरोजी शादी रामशनी रबौन् ॥
रुवर्हे इ रुवजस्तौ अज्जुन् बात् अज्जुन्त् बात् ॥ रुवर्हे रुवजस्तौ बात् ॥

ईन् हुनूमइने (मीनो नावर् वीस्पअशा अर्दा फ़त्वश् चै-रसात् ।) किरा गाह् रोज् शह्यारी ॥
रुबीश् यज्जर्त्त कर्त्त-होम् दकन् यश्त-होम् म्यज्द् हमा-राईनम् अयो-कर्दह्या प गश्ज् इ दाघार् अहुरमज्द रयोमश्त् रुवर्हेहोमश्त् अमेशास्पश्दौन् चै-रसात् ॥

अओज् जोर् नीरो तगी अमावश्दी पीरोज्गरी ईन् हुनूमइने (मीनो नावर् वीस्पअशा अर्दा फ़त्वश् चै-रसात् ।) अज्द् हमा पदीरफ़्तार् बात् अये मारा पानार्ई-किर्दार् नेकी-अश्दास्तार् अनार्ई पत्यार् दूर्-अवाज्-दास्तार् अवाप्त-रुवाह् बात् ॥

किरा दीग् म्यज्द हज़ार् मर्त् म्यज्द शायम् सास्तर् अये मारा कम्-रश्णत् आसौन्त् अयेनी कर्त्त यक् अज्द् मा हज़ार् पदीरफ़्तार् बात् ॥

नौम्-चिश्ती अनओशह् रबौन् रबौनी (फ़लौन् फ़लौन्) अयेध् यात् बात् अनओशह् रबौन् रबौनी फ़त्मायश्न (फ़लौन्) माज्दयबी चै-रसात् ॥

हमा फ़त्वश् अशोऔन् अयोकर्दह्या चिहाकम् दहुम् सी-रोज् साल-रोज् अज्द् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अयेदद् यात् बात् ॥

हस्तौन् बुदौन् वैदौन् ज़ादौन् अज़ादौन् आ-दही उज्-दही दह्य नद् नारीक् अज़र्नाह् पुर्नाह् हर्-कि अक् ईन् क़मीन् प-हरि वैह्दीनी गुदारौन् शूत् हस्त हमा फ़त्वश् अशोऔन् अयोकर्दह्या अज्द् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अयेदद् यात् बात् ॥

कि ईन् मौन् वीस् उ ज़श्द दैह् उ रोस्ता गुज्जर्त्त हँश्द् हमा फ़त्वश् अशोऔन् अयोकर्दह्या अज्द् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अयेदद् यात् बात् ॥

अशबौन् फ़त्वश् चीरौन् फ़त्वश् अक्-वीज़ौन् फ़त्वश् पीरोज्गरौन् फ़त्वश् पओइयौ-लकअशौन् फ़त्वश् नबानज्दिस्तौन् फ़त्वश् इ फ़त्वचयो हमा अयोकर्दह्या अज्द् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अयेदद् यात् बात् ॥

रबौन् इ पिदरौन् उ मादरौन् उ ज़दगौन् उ न्यागौन् उ फ़त्तश्दौन् उ पेवश्दौन् उ परस्तारौन् उ नबानज्दिस्तौन् फ़त्वश् अशोऔन् अयोकर्दह्या अज्द् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अयेदद् यात् बात् ॥

हमा अयओरनौन् हमा रयअेशतारौन् हमा बास्म्योसौन् हमा हुतोहौन् हमा फ़त्वश् इ अशोऔन् हमा अयोकर्दह्या अज्द् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अयेदद् यात् बात् ॥

हमा फ़त्वश् अशोऔन् हफ़्त्-कैश्द-क़मीन्-अर्फ़ह् सवह् फ़त्वश्च वीदश्च वीद-बर्श्त वीद-बर्श्त रुवजश्च-बामी-कश्ग-दयेज् अशबौन् कर्-इ-कम्-कर्दौन् कश्क-मौघौन् हमा फ़त्वश् अशबौन् हमा अयोकर्दह्या अज्द् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अयेदद् यात् बात् ॥

गुर्गुं स्वरं ह् अङ्गायात् ईन् इन्मइने (मीनो नावर् वीस्पमेशा अर्वाप्तवर् षे-रसात्) वींश्चिञ्जी
अनओशह् रवौन् रवौनी (फ़लौन्) अजेवर् यात् बात् ॥

अनओशह् रवौन् रवौनी क्रमाचर्षे (फ़लौन्) माङ्दयली षे-रसात् इम्-कैङ्के ह्मा-वैहौन्
इ ह्मा-कैङ्क-कमीन् षे-रसात् ॥

अङ्गु ह्मा गुनाह् पतित् पर्वमौन्-होम् प-पतित्-होम् ॥]

क्रस्तुये हुमतोइव्यस्चा ह्स्तोइव्यस्चा ह्स्तोइव्यस्चा मोंध्रोइव्यस्चा
वर्ध्रोइव्यस्चा वरुत्वोइव्यस्चा । अइविगइर्या दइथे वीस्पा हुमताचा ह्स्ताचा
ह्स्ताचा । पइतिरिच्या दइथे वीस्पा दुश्मताचा दुङ्गुस्ताचा दुङ्गुस्ताचा ॥ ४ ॥

फ़ेरा' वै राही अमेषा स्पेता यत्तम्चा वत्तम्चा फ़ेरा' मनक्का फ़ेरा'
वचक्का फ़ेरा' इयओथना फ़ेरा' अक्कहुया फ़ेरा' तन्वस्वीत् एवण्यो उस्तनेम् ॥ ५ ॥

स्तओमि अषम् । अषम् वोह् वहिस्तेम् अस्ती उस्ता अस्ती उस्ता अक्काइ
अत् अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ ६ ॥ (सि बाइ)

फ़वराने मङ्दयलो ज़रथुश्मिश वीदजेवो अहुर-त्कजेवो । हावनैजे
अषओने अषहे रध्ने यत्ताइच वक्काइच इन्नओथाइच फ़सस्तयजेच । सावक्कैजे
वीस्याइच अषओने अषहे रध्ने यत्ताइच वक्काइच इन्नओथाइच फ़सस्तयजेच ।
रध्नाम् अयरनाम्च अस्न्यनाम्च माक्कनाम्च यार्थ्यनाम्च सरधनाम्च यत्ताइच
वक्काइच इन्नओथाइच फ़सस्तयजेच ॥ ७ ॥

मीनो नावर् इन्मन्

[अहुरहे मङ्दो रजेवतो एवरैन्कुहतो' अमेषनाम् स्पेतनाम् मिथहे
वोउरु-गओयओइतोइश् रामनस्च एक्काहे ॥ ८ ॥

हुरै-फ़ाजेतहे अमेषहे रजेवहे अउर्वत्-अस्पहे । वयओश उपरो-कइर्येहे तर-
धातो अन्याइश् दामौन् । अजेतत् ते वयो यत् ते अस्ति स्पेतो-मइन्यओम् ।
रजिस्तयो चिस्तयो मङ्दधातयो अषओन्यो दजेनयो वक्कहुयो माङ्द-
यलोइश् ॥ ९ ॥

मोंधहे स्पेतहे अषओनो वरैज्यकुहहे' दातहे वीदजेवहे दातहे ज़रथुश्मिश
दरषयो उपयनयो दजेनयो वक्कहुयो माङ्दयलोइश् ज़रदातोइश् मोंधहे स्पेतहे ।

(5) 1. West & TDA : फ़ा
षओतोइश् (10) 1. TDA : वरैज्यकुहहे.

(8) 1. TDA : एवरैन्कुहतो 2. Gold : गजो-

उषि-दरंश्च दजेनयो माज्जयस्नोइश वजेधीम् मौधहे स्पं० तहे । आस्नहे स्त्रध्नो मज्जधातहे गओषो-सूतहे स्त्रध्नो मज्जधातहे ॥ १० ॥

आधो अहुरहे मज्जदो पुधहे' तव आतर्श पुध अहुरहे मज्जदो मत् वीस्पजे-
इव्यो आतर्ब्यो । गरोइश उषि-दरंनहे मज्जधातहे अपस्वाधहे ॥ ११ ॥

वीस्पजेषांम् यज्ञतनांम् अषओनांम् मइन्यवनांम् गजेध्यनांम् । अषओनांम्'
ऋवषिनांम् उघ्ननांम् अइत्रिथूरनांम् पओइर्यो-ल्कजेषनांम् ऋवषिनांम् नवानज्जिदस्तनांम्
ऋवषिनांम्] ह्नओध यत्ताइच वत्ताइच ह्नओध्राइच ऋसस्तयजेच ॥ १२ ॥

जो०:- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे भ्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे भ्रूते ।

जो०:- अथा रतुश अषात्तुचीत् हच फ्रा अषव वीष्वाओ भ्रओतु ॥

अषंम् वोहू° ॥ १३ ॥ (सि बाइ)

'ह्नओध अहुरहे मज्जदो तरोइदीते अक्कहे मइन्यंउश । हइध्यावर्स्तांम्'
सत् वत्ता ऋषोतैमंम् । स्तओमि अषंम् ॥

अषंम् वोहू° ॥ १४ ॥ (सि बाइ)

यथा अहू वइर्यो

अथा रतुश अषात्तुचीत् हचा ।

वक्कहँउश दज्जदा मनक्कहो

इयओधननांम् अक्कहँउश मज्जदाइ ।

क्षथंम्चा अहुराइ आ

यिम् द्विगुव्यो' ददत्त वास्तारंम् ॥ १५ ॥ (चिहाइ बाइ)

(11) 1. TDA: पुध (12) 1. Geld: अषाउनांम् (14) 1. cf. Ny.1.2
and the Introduction to the Yashts; 2. हइध्यावर्स्तांम् ... ऋषोतैमंम् Y.50.11
(15) 1. Geld-J2: द्विगुव्यो; Geld-Pt4: वरं०व्यो.

हा १

जोत उ रास्ती:-

निवअधयेमि ह२कारयेमि दधुषो अहुरहे मज्झतो रजेवतो ख्वरेनकुहतो'
मज्झिस्तहेच वहिस्तहेच सअस्तहेच सअओज्झिस्तहेच सअधिस्तहेच हुक्कैरैमहेच अषात्त
अपनोतैमहेच हुधामनो' वोउरु-रप्पनक्कहो

यो नो दध यो ततष

यो तुथुये' यो मइन्युश स्पे२तोतैमो ॥ १ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि वक्कहवे मनक्कहे अषाह वहिस्ताह ध्वाहाह वइयाह
स्पे२तयाह आर्मैतैजे' हउर्वतूव्य अमैरैततूव्य गैउश तप्पे गैउश उरुने आधे अहुरहे
मज्झतो यजेतुस्तैमाह अमैषणाम् स्पे२तनाम् ॥ २ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि अस्स्यअइब्बो अषहे रतुब्बो । हावनेजे
अषओने अषहे रथ्थे । निवअधयेमि ह२कारयेमि सावक्कहैजे वीस्याहच अषओने
अषहे रथ्थे । निवअधयेमि ह२कारयेमि मिधहे वोउरु-गओयओस्तोइश' हज्जक्को-
गओषहे वजेवर-चप्पमनो अओल्लो-नामनो यजतहे रामनो ख्वाक्कहे ॥ ३ ॥

जोत :- निवअधयेमि ह२कारयेमि रपिथिन्ननाह अषओने अषहे रथ्थे । निवअधयेमि
ह२कारयेमि फ़ादत्त-प्पवे ज़२तुमाहच अषओने अषहे रथ्थे । निवअधयेमि
ह२कारयेमि अषहे वहिस्तहे आधस्च अहुरहे मज्झतो ॥ ४ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि उज्जेइरिनाह अषओने अषहे रथ्थे । निवअ-
धयेमि ह२कारयेमि फ़ादत्त-वीराह दइयुमाहच' अषओने अषहे रथ्थे । निवअधयेमि
ह२कारयेमि बरैजतो अहुरहे नफ़्फ़ो अपौम् अपस्च मज्झधातयो ॥ ५ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि अइत्तिस्सूथैमाह' अइविगयाह अषओने अषहे
रथ्थे । निवअधयेमि ह२कारयेमि फ़ादत्त-वीस्पांम्-हुज्याइतैजे' ज़रयुश्रोतैमाहच

Hā 1

This chapter coincides generally with chapters 3,4 and 7. The following sections correspond: 1.3-19 with 3.5-19,22,23; 4.8-22,24,25; 7.5-19,22,23.

- (1) 1. West & TDA: ख्वरेनकुहतो 2. West & TDA: हुधामनो 3. West & TDA: दधुषे (2) 1. Geld-PT4: आर्मैतैजे (3) 1. Geld: 'गओयओस्तोइश'
(5) 1. Geld: दइयुमाहच (6) 1. Geld: अइत्तिस्सूथैमाह 2. Geld: 'हुज्याइतैजे'.

अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि अषओनोंम्' ऋवपिनोम् धेनोनोम् च
वीरो-वोध्ननोम् याइर्ययोस्व हुषितोइश् । अमहेच हुतास्तहे हुरओघहे वर्रधमहेच
अहुरघातहे वनइ२त्योस्व उपरतातो ॥ ६ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि
ह२कारयेमि वर्रज्याइ न्मान्याइ च अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि
स्रओघहे अश्येहे अषिवतो वर्रधाज्नो फ्रादत्त-गअधहे । रप्नओश् रजिस्तहे अरुस्तातस्व
फ्रादत्त-गअधयो वर्रदत्त-गअधयो ॥ ७ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि माइअइव्यो अषहे रतुव्यो । अ२तरं-मोक्काइ
अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि पॅरनो-मोक्काइ वीषसथाइ च
अषओने अषहे रथ्ने ॥ ८ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि याइर्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । मइव्यो-जॅरमयाइ'
अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि मइव्यो-वॅमाइ' अषओने अषहे
रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि पइतिशहद्याइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि
ह२कारयेमि अयाध्रिमाइ' फ्राओउर्वअध्रिमाइ' वर्णिहरुस्ताइ च अषओने अषहे रथ्ने ।
निवअधयेमि ह२कारयेमि मइव्याइर्याइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कार-
येमि हमस्पध्मइद्याइ' अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि सर्रधअइव्यो
अषहे रतुव्यो ॥ ९ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँ२ति
अषहे रतवो-ध्रयस्व' ध्रिसाँस्व नज्दिस्त पइरिश्-हावनयो योइ हँ२ति अषहे यत्त
वहिस्तहे मज्दो-फ्रासास्त ज़रथुइओ-फ्राओस्त ॥ १० ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि अहुरअइव्य मिधअइव्य वर्रज्ज२व्य' अइथ्य-
जक्काइअइव्य' अषवनअइव्य स्तारोंम् च स्पे२तो-मइन्यवनोम् दामनोम् तिश्येहेच
स्तारो रअवतो स्वर्रनकुहतो' मोक्काइहेच गओचिधहे हूरेंच श्रुअतहे अउर्वत्त-अस्पहे

3. Geld : अषाउनोंम् (9) 1. Geld : मइव्यो-जॅरमयाइ; West & TDA :
मइव्यो-जॅरमयाइ 2. Geld : मइव्यो-वॅमाइ; West & TDA : मइव्यो-वॅमाइ 3. West & TDA :
अषाउनोंम् फ्राओउर्वअध्रिमाइ 4. Geld : हमस्पध्मअइद्याइ (10) West & TDA : ध्रयस्व
(11) 1. West & TDA : वर्रज्ज२व्य अअइव्यजक्काइअइव्य 2. West & TDA : स्वर्रनकुहतो.

दोइअहे अहुरहे मज्दो मिअहे दस्युनोंम् दव्हुपतोइश' । निवअघयेमि ह२कारयेमि (रोश*) अहुरहे मज्दो रअवतो ख्वरेनकुहतो' । निवअघयेमि ह२कारयेमि (माइ*) अषओनोंम्' फ़वषिनोंम् ॥ ११ ॥

निवअघयेमि ह२कारयेमि तव आओ अहुरहे मज्दो पुअ मत्र वीस्पअइव्यो आतरेव्यो । निवअघयेमि ह२कारयेमि अइव्यो वकुहिब्यो वीस्पनोंम्च अपोंम् मज्दधातनोंम् वीस्पनोंम्च उर्वरनोंम् मज्दधातनोंम् ॥ १२ ॥

निवअघयेमि ह२कारयेमि मौअहे स्पे२तहे अषओनो वरेज्यकुहहे' दातहे वीदअवहे दातहे ज़रथुअओइश दरवयो उपयनयो दअनयो वव्हुयो माज्द-यखोइश ॥ १३ ॥

निवअघयेमि ह२कारयेमि गरोइश उषि-दरेनहे मज्दधातहे अष-स्वाअहे वीस्पअषोंम्च गइरिनोंम् अष-स्वाअनोंम् पोउरु-स्वाअनोंम् मज्दधातनोंम् कावयेहेच ख्वरेनव्हो मज्दधातहे अख्वरेतहेच ख्वरेनव्हो मज्दधातहे । निवअघयेमि ह२कार-येमि अषोइश वव्हुयो चिस्तोइश वव्हुयो अरेथे वव्हुयो रसोस्तातो वव्हुयो ख्वरेनव्हो सवव्हो मज्दधातहे ॥ १४ ॥

निवअघयेमि ह२कारयेमि दस्ययो वव्हुयो आफ़ितोइश दसहेच नरे अषओनो उअहेच तल्महे दामोइश उपमनहे यज़तहे ॥ १५ ॥

निवअघयेमि ह२कारयेमि ओव्होंम् असव्होंम्च षोअनोंम्च गओ-यओइतिनोंम्च मअथननोंम्च अवो-ख्वरेननोंम्च अपोंम्च ज़ेमोंम्च उर्वरनोंम्च अव्होस्च' ज़ेमो अवव्हेच' अण्णो वातहेच अषओनो स्त्रोंम् माव्हो हूरो अनघनोंम् रओचव्होंम् ख्वधातनोंम् वीस्पनोंम्च स्पे२तहे मइन्यैउश दामनोंम् अषओनोंम् अषओनिनोंम्च अषहे रथ्रोंम् ॥ १६ ॥

निवअघयेमि ह२कारयेमि रथ्रो वरेजतो यो अषहे । रथ्रोंम् अयरनोंमच

3. Geld : दव्हुपतोइश; *In use the name of the current day and month is here to be mentioned, with appropriate formulas, according to Sirôza. The name of the day and that of the month may vary according to the calendar. Here an example is given of the first day (अहुरहे...) and of the first month (अषओनोंम्...). 4. Geld : अषओनोंम् (13) 1. West & TDA : वरेज्यकुहहे (16) 1. Geld : अवव्होस्च 2. Geld : अवव्हेच.

अस्मन्मर्षाँश्च मास्यर्षाँश्च यादर्वर्षाँश्च सर्र्धर्षाँश्च योइ हँ॑ति अपहे रतपो ।
हापनोइश्च रथ्रो ॥ १७ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि अपओनाँम् ऋवणिनाँम् उघ्रनाँम् अइत्रिधूरनाँम्
अओइयोँ-त्कअपेनाँम् ऋवणिनाँम् नवानजिदस्तनाँम् ऋवणिनाँम् हवहे उरुनो
ऋवर्णे ॥ १८ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि वीस्पअइन्यो अपहे रतुन्यो । निवअधयेमि
ह॑कारयेमि वीस्पअइन्यो वक्कुधान्यो यजतअइन्यो मइन्यओइन्यस्चा गअध्यअ-
इन्यस्चा' योइ हँ॑ति यस्न्याच' वइयाच' अषात् इच यत् वहिस्तात् ॥ १९ ॥

हावने अषाउम् अपहे रत्वो सवक्कहे' अषाउम् अपहे रत्वो' रपिध्विन
अषाउम् अपहे रत्वो' उजयेइरिन अषाउम् अपहे रत्वो' अइत्रिधूयम' अइविगय
अषाउम् अपहे रत्वो' उषहिन अषाउम् अपहे रत्वो' ॥ २० ॥

येज्जि ध्वा दिद्वअष येज्जि मनक्कह येज्जि वचक्कह येज्जि इयओध्न येज्जि
ज्जओष येज्जि अज्जओष । आ ते अज्जे' ऋच स्तुये नी ते वअधयेमि येज्जि ते अज्जे'
अवा-उरुरओध यत् यत्तहेच वक्कहेच ॥ २१ ॥

रतवो वीस्पे मज्जिस्त अषाउम् अपहे रतवो येज्जि वो दिद्वअष येज्जि मनक्कह
येज्जि वचक्कह येज्जि इयओध्न येज्जि ज्जओष येज्जि अज्जओष । आ वो अज्जे' ऋच स्तुये
नी वो वअधयेमि येज्जि वो अज्जे' अवा-उरुरओध यत् यत्तहेच वक्कहेच ॥ २२ ॥

ज्ञोत् उ रास्वी:-

ऋवराने मज्जयत्तो ज्जरधुमिन्निश् वीदअवो अदुर-त्कअषो हावनँअ अपओने
अपहे रथ्रे यत्ताइच वक्काइच ऋनओधाइच ऋसस्तयअच । सावक्कहे' वीस्याइच
अपओने अपहे रथ्रे यत्ताइच वक्काइच ऋनओधाइच ऋसस्तयअच । रथ्रान्म्
अयरनाँम्च अस्म्यनाँम्च मास्यनाँम्च यादर्वर्षाँम्च सर्र्धर्षाँम्च यत्ताइच वक्काइच
ऋनओधाइच ऋसस्तयअच ॥ २३ ॥

(19) 1. West & TDA : गअध्या' 2. West & TDA : येस्न्याइच वक्काइच

(20) 1. West & TDA : सावक्कहे 2. West & TDA : रतपो 3. Geld : अइत्रिधूम

(21-22) 1. Geld : अइक्कहे.

हा १

जोत्र उ रास्वी:-

ज्ञओथ आयसे येष्टि बरस्म आयसे येष्टि । बरस्म आयसे येष्टि ज्ञओथ आयसे येष्टि । ज्ञओथ हध-बरस्मन' आयसे येष्टि बरस्म हध-ज्ञओथ' आयसे येष्टि । अह्य ज्ञओथे इमत् बरस्म आयसे येष्टि । अन बरस्मन इमाम् ज्ञओथाम् आयसे येष्टि । हध-ज्ञओथम् इमत् बरस्म आयसे येष्टि । इमत् बरस्म (जोत्र) हध-ज्ञओथम् हध-अह्योक्त्वनम् अषय फ्रस्तरैतम् आयसे येष्टि ॥ १ ॥

अह्य ज्ञओथे बरस्मनयेच' अहुरम् मज्दाम् अषवनम् अषहे रतम् आयसे येष्टि । अमेषा स्पेता हुक्षथा हुधोक्त्वा आयसे येष्टि ॥ २ ॥

अह्य ज्ञओथे बरस्मनयेच अस्य अषवन अषहे रतवो आयसे येष्टि । हावनीम् अषवनम् अषहे रतम् आयसे येष्टि । सावक्त्वायेम् वीसीम्च अषवनम् अषहे रतम् आयसे येष्टि । अह्य ज्ञओथे बरस्मनयेच मिथम् वोउरु-गओयओ-इतीम् हज्जर-गओषम् बओवर-चप्पनम् अओल्तो-नामनम् यज्जतम् आयसे येष्टि । राम ख्वास्त्रम् आयसे येष्टि ॥ ३ ॥

जोत्र:- अह्य ज्ञओथे बरस्मनयेच रपिथिन्नम् अषवनम् अषहे रतम् आयसे येष्टि । फ्रादत्त-फ्राउम् ज्ञेतुमम्च अषवनम् अषहे रतम् आयसे येष्टि । अह्य ज्ञओथे बरस्मनयेच अपम् वहिस्तम् आत्रम्च अहुरहे मज्दो पुथम् आयसे येष्टि ॥ ४ ॥

अह्य ज्ञओथे बरस्मनयेच उज्जेइरिन्म् अषवनम् अषहे रतम् आयसे येष्टि । फ्रादत्त-वीरम् दल्युमम्च अषवनम् अषहे रतम् आयसे येष्टि । अह्य ज्ञओथे बरस्मनयेच बरैज्जतम् अहुरम् क्षथीम् क्षअतम् अपाम् नपातम् अउर्वत्त-अस्पम् आयसे येष्टि । अपम्च मज्दघातम् अषओनीम् आयसे येष्टि ॥ ५ ॥

अह्य ज्ञओथे बरस्मनयेच अइत्रिस्त्रुथेमम्' अइविगाइम् अषवनम् अषहे

Hā 2

Chapter 2 is mostly identical with chapter 6. The following sections correspond: 2.2-10 with 6.1-9; 2.11-16 with 6.10-15; 2.17 with 6.16 and 19 and 2.18 with 6.20.

(1) 1. Geld: हध-बरस्म 2. West & TDA: हध-ज्ञओथम् (2) 1. West & TDA: बरस्मनयेच here and throughout this Chapter. (6) 1. Geld: अइत्रिस्त्रुथेमम्.

रतूम् आयेसे येस्ति । फ़ादत्-बीस्पाँम्-हुज्याइतीम् ज़रथुश्नोर्तेमँम्च अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच अषओनॉम्' वडुहीश सरो स्वंत्तो फ़ावयो आयेसे येस्ति । मोस्व बीरो-बॉन्त्रो आयेसे येस्ति । याइर्षाँम्च हुषितीम् आयेसे येस्ति । अमँम्च हुतश्तेम् हुरओधँम् आयेसे येस्ति । बरँध्रमँम्च अहुरषातेम् आयेसे येस्ति । वनइ२तीम्च उपरतातेम् आयेसे येस्ति ॥ ६ ॥

अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच उषहिनेम् अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । बरँजीम् न्मानीम्च अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच सओषँम् अषीम् हुरओधँम् बरँध्राजनँम् फ़ादत्-गअेथँम् अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । रण्णूम् रजिश्तेम् आयेसे येस्ति । अर्स्तातेम्च फ़ादत्-गअेथॉम् बरँदत्-गअेथॉम् आयेसे येस्ति ॥ ७ ॥

अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच माइ अषवन अषहे रतवो आयेसे येस्ति । अ२तरँ-मोइहँम् अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । पँरेनो-मोइहँम् बीषसथँम् अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति ॥ ८ ॥

अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच याइर्ये अषवन अषहे रतवो आयेसे येस्ति । मइघ्यो-ज़रँमअेम्' अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच मइघ्यो-बँमँम्' अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच पइतिशहहीम् अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच अयाथ्रिमँम्' फ़ओउर्वअेश्त्रिमँम्' बर्णिहरश्तेम् अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच मइघ्याइरीम् अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच हमस्पथमअेदअेम् अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच सरँध अषवन अषहे रतवो आयेसे येस्ति ॥ ९ ॥

अइय ज़ओथ्रे बरँस्मनअेच बीस्पे अषहे रतवो आयेसे येस्ति योइ हँ२ति अषहे रतवो ध्रयस्च' थिसॉस्च नजिइश्त पइरिश-हावनयो योइ हँ२ति अषहे यत्त बहिश्तहे मज्दो-फ़सास्त ज़रथुश्नो-फ़ओस्त ॥ १० ॥

2. Geld : अषाउनॉम् (9) 1. Geld : मइघ्योइज़रमअेम् 2. Geld : मइघ्योइर्षमँम्
3. West & TDA : अयाथ्रिमँम् फ़ओउर्वअेश्त्रिमँम् (10) 1. West & TDA : ध्रयस्च.

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच अहुर मिध वरंज्त्त अह्यज्जह' अश्वन
आयेसे येसित । स्त्रैउशच मोह्हम्च हुरेच उर्वराहु पइति वरस्मन्याहु मिधम्
वीस्पनाम् दल्लुपुनाम् दल्लुपइतीम्' आयेसे येसित । अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच
(रोज्*) अहुरम् मज्दाम् रजेवत्तम् एवरंनकुहत्तम्' आयेसे येसित । अह्य
ज्ञओध्रे वरस्मनजेच (माह्*) अषओनाम् वडुहीश सरो स्पत्तातो फ्रवषयो आयेसे
येसित ॥ ११ ॥

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच ध्राम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुध्रम् अषवन्म्
अषहे रतम् आयेसे येसित मत् वीस्पजेह्यो आतरेव्यो । अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच
आपो वडुहीश वहिस्तो मज्दधातो अषओनीश आयेसे येसित । वीस्पो आपो
मज्दधातो अषओनीश आयेसे येसित । वीस्पो उर्वरो मज्दधातो अषओनीश
आयेसे येसित ॥ १२ ॥

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच माध्रम् स्पत्तम् अशएवरंनहम्' आयेसे
येसित । दातम् वीदोयम् आयेसे येसित । दातम् जरथुश्रि आयेसे येसित । दरषाम्
उपयनाम् आयेसे येसित । दजेनाम् वडुहीम् माज्दयत्तीम् आयेसे येसित ॥ १३ ॥

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच गहरीम् उषि-दरंनम्' मज्दधातम् अष-एवाध्रम्
यज्जतम् आयेसे येसित । वीस्पो गरयो अष-एवाध्रो पोउर-एवाध्रो मज्दधात
अषवन अषहे रतवो आयेसे येसित । उध्रम् कवजेम् एवरंनो मज्दधातम् आयेसे
येसित । उध्रम् अएवरंनम् एवरंनो मज्दधातम् आयेसे येसित । अह्य ज्ञओध्रे
वरस्मनजेच अषीम् वडुहीम् आयेसे येसित । श्रोह्नीम् वरंज्इतीम् अमवइतीम्
हुरओधाम् एवापराम् । एवरंनो मज्दधातम् आयेसे येसित । सवो मज्दधातम्
आयेसे येसित ॥ १४ ॥

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच दधाम् वडुहीम् आफ्रितीम् आयेसे येसित ।
दधाम्च नरम् अषवन्म् आयेसे येसित । उध्रम् तल्लम् दामोइश उपमन्म् यज्जतम्
आयेसे येसित ॥ १५ ॥

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच इमो अपस्व जेमस्व उर्वरोस्व आयेसे येसित ।

(11) 1. West & TDA : अजेध्येज्जह 2. Geld : वडुपइतीम् 3. West &
TDA : एवरंनहम् *See note on Y.1.11. (13) 1. West & TDA : अ-
एवरंनहम् (14) 1. West & TDA : उषि-दरंनम्

इमो असातोस्व षोडशोस्व गजोषजोइतीश्च मजेधन्योस्व अषो-स्वरनोस्व आयेसे येस्ति । इमेष्च षोडशे पइतीम् आयेसे येस्ति यिम् अहुरेम् मज्झोम् ॥ १६ ॥

जोत्त उ रास्पी:-

अइय ज्ञओध्रे वरस्मनअेच रतवो वीस्से मज्झिस्त आयेसे येस्ति अयर अस्स माह याइर्य सरंघ । अइय ज्ञओध्रे वरस्मनअेच अषओनोम्' बहुहीश सरो स्वेत्तो फ़वपयो आयेसे येस्ति ॥ १७ ॥

अइय ज्ञओध्रे वरस्मनअेच वीस्से अषवनो यज्जत आयेसे येस्ति । वीस्से अषहे रतवो आयेसे येस्ति । हावनीम् पइति रतुम् सावक्कहेम् वीसीम्च पइति रतुम् । रतवो वीस्से मज्झिस्त पइति रतुम् ॥ १८ ॥

हा ३

जोत्त उ रास्पी:-

वरस्मन पइति-वरंत हध-ज्ञओध्रे हावनोइश रध्नो स्वरंथेम् म्यज्झेम् आयेसे येस्ति । हउर्वत अमरेतात गाउश हुदो' ध्नूमइने अहुरहे मज्झो अमषनोम् स्वेत्तनोम् ध्नूमइने सओषहे अश्येहे' अषिवतो वरंथाजनो फ़ादत्त-गअेथहे ॥ १ ॥

हओमोम्च पर-हओमोम्च आयेसे येस्ति ध्नूमइने जरथुश्वहे स्थितामहे अषओनो फ़वपेअे । अओस्माँ आयेसे येस्ति वओइधि ध्नूमइने तव आथो अहुरहे मज्झो पुथ ॥ २ ॥

हओमोँ आयेसे येस्ति ध्नूमइने अइव्यो बहुहिण्यो अपाँम् बहुहीनोम्' मज्झ-धातनोम् । आपँम् हओम्योँम् आयेसे येस्ति । गाँम् जीव्योँम् आयेसे येस्ति । उर्वरोँम् हवानअेपतोँम् अवय उज्झातोँम् आयेसे येस्ति । ध्नूमइने अपाँम् मज्झधातनोम् ॥ ३ ॥

(17) 1. Geld—अषाउनोँम्.

H 3

Chapter 3 is generally identical with chapter 7. The following sections correspond: 3.5-19 with 1.3-17 and 4.8.22; sections 3.20-23 with 4.23-25 and 3.22-23 with 1.18-19.

(1) 1. West & TDA : हुधो 2. West & TDA : अयेहे (3) 1. West & TDA : हओमोँ 2. West & TDA : बहुहिणोँम्.

इमत्तु वरस्म हव-ज्ञओधम् हव-अइव्याओहनेम् अषय फ्रस्तरेतम् आयेसे
येष्टि फ्रन्मइने अमेषनाम् स्पस्तनाम् । वाच हुमत ह्रस्त ह्रस्त आयेसे येष्टि ।
गायनाम्च स्रओधम् आयेसे येष्टि । ह्रस्ततो माँध्रो आयेसे येष्टि । इमाँम्
अह्रुयाम्च अश्याम्च' रथ्राम्च रतुफ्रितीम्च आयेसे येष्टि । फ्रन्मइने यज्ञतनाम्
अषओनाम् मइन्यवनाम् गअध्यनाम् फ्रन्मइने हवहेच उरुनो ॥ ४ ॥

आयेसे येष्टि अस्न्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । हावनँजे अषओने अषहे
रथ्रे । आयेसे येष्टि सावहँजे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येष्टि
मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश' हज्जकरो-गओषहे वअवर-चप्मनो अओल्लो-नामनो
यज्ञतहे रामनो रुनास्त्रहे ॥ ५ ॥

फोतः- आयेसे येष्टि रपिथिन्ननाइ अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येष्टि फ्रादत्त-
प्रषवे जस्तुमाइच अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येष्टि अषहे वहिस्तहे आधस्च
अहुरहे मज्दो ॥ ६ ॥

आयेसे येष्टि उज्येइरिनाइ अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येष्टि फ्रादत्त-
वीराइ दल्युमाइच' अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येष्टि वर्रजतो अहुरहे मक्रओ
अषाँम् अपस्च मज्दधातयो ॥ ७ ॥

आयेसे येष्टि अइत्रिसूधमाइ' अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे
येष्टि फ्रादत्त-वीस्पाँम्-हुज्याइतँजे' ज़रथुश्त्रोतमाइच अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे
येष्टि अषओनाम्' फ्रवषिनाम् धेनाँनाम्च वीरो-वाँध्रनाँम् याइर्ययास्च हुषि-
तोइश । अमहेच हुतास्तहे हुरओषहे वर्रधमहेच अहुरधातहे वनइस्त्यास्च
उपरतातो ॥ ८ ॥

आयेसे येष्टि उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येष्टि वर्रज्याइ
न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येष्टि स्रओषहे अश्येहे' अषिवतो
वर्रधाजनो फ्रादत्त-गअथहे रप्नओश रजिस्तहे अरस्तातस्च फ्रादत्त-गअथयो
वर्रदत्त-गअथयो ॥ ९ ॥

(4) 1. West & TDA : अषाँम्च (5) 1. Geld : गओयओतोइश (7) 1. Geld :
दल्युमाइच (8) 1. Geld : अइत्रिसूधमाइ 2. Geld : 'हुज्यातँजे 3. Geld : अषाउनाँम्
(9) 1. West & TDA : यज्येहे.

आयेसे येस्ति मास्यजेइव्यो अषहे रतुव्यो । अ२तरं-मोक्षहाइ अषओने
अषहे रथ्ने । आयेसे येस्ति पॅरनो-मोक्षहाइ वीषसयाइच अषओने अषहे रथ्ने ॥ १० ॥

आयेसे येस्ति याइर्यजेइव्यो अषहे रतुव्यो । मइघ्यो-ज्ररमयाइ' अषओने
अषहे रथ्ने । आयेसे येस्ति मइघ्यो-वॅमाइ' अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येस्ति
वहतिशहयाइ अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येस्ति अयात्रिमाइ' फ्रजोउर्वजेइत्र-
माइ' वरुनिहरस्ताइच अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येस्ति मइघ्याइर्याइ अषओने
अषहे रथ्ने । आयेसे येस्ति हमस्पथमइयाइ' अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे
येस्ति सरंघजेइव्यो अषहे रतुव्यो ॥ ११ ॥

आयेसे येस्ति वीस्पजेइव्यो अजेइव्यो रतुव्यो योइ हँ२ति अषहे रतवो
ध्रयस्व' धिसाँस्व नजिदस्त पइरिश-हावनयो योइ हँ२ति अषहे यत् वहिस्तहे मज्दो-
फ्रसास्त ज्ररथुश्रो-फ्रजोल्न ॥ १२ ॥

आयेसे येस्ति अहुरजेइव्य मिथ्रजेइव्य वॅरंज२व्य' अइध्यजक्कहेइव्य'
अषवनजेइव्य स्तारोँम्च स्पँ२तो-मइन्यवनोँम् दामनोँम् तिश्त्र्येहेच स्तारो रजेवतो
खरंनकुहतो' मोक्षहेच गजोचिधहे हुरँच ध्रजेतहे अउर्वत्-अस्पहे दोइधहे अहुरहे
मज्दो मिथ्रहे दल्लुपुनाँम् दल्लुपतोइश' । आयेसे येस्ति (रोज्*) अहुरहे मज्दो
रजेवतो खरंनकुहतो' । आयेसे येस्ति (माइ*) अषओनाँम् फ्रवविनाँम् ॥ १३ ॥

आयेसे येस्ति तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ मत् वीस्पजेइव्यो आतॅरव्यो ।
आयेसे येस्ति अइव्यो वकुहिव्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् वीस्पनाँम्च
उर्वरनाँम् मज्दधातनाँम् ॥ १४ ॥

आयेसे येस्ति माँधहे स्पँ२तहे अषओनो वॅरंज२कुहहे' दातहे वीदजेवहे
दातहे ज्ररथुश्रोइश दरंषयो उपयनयो दजेनयो वक्कहुयो माज्दयलोइश ॥ १५ ॥

आयेसे येस्ति गरोइश उषि-दरंनेहे मज्दधातहे अष-ख्वाथहे वीस्पजेपाँम्च

(11) 1. Geld : मइघ्योइज्ररमयाइ; West & TDA : मइघ्यो-ज्ररमयाइ 2. Geld :
मइघ्योइवॅमाइ; West & TDA : मइघ्योवॅमाइ 3. West & TDA : अयार्थमाइ फ्रजोउर्वजेइत्रमाइ
4. Geld : हमस्पथमजेवयाइ (12) 1. West & TDA : ध्यस्व (13) 1. West &
TDA : वरुनिध्व्य अजेव्येवहाइ 2. West & TDA : खरंनकुहतो 3. Geld : वरुनुपतोइश.
*See note on Yasma 1.11. (15) 1. West & TDA : वरंज२व्ये.

गहरिनाम् अष-स्वाधनाम् पोउरु-स्वाधनाम् मज्जधातनाम् कावयेहेच स्वरनद्धो मज्जधातहे अस्वरनद्धेच स्वरनद्धो मज्जधातहे । आयेसे येस्ति अषोइश वक्कहुयो चिस्तोइश वक्कहुयो अर्ये वक्कहुयो रसांस्तातो वक्कहुयो स्वरनद्धो सवद्धो मज्जधातहे ॥ १६ ॥

आयेसे येस्ति दह्ययो वक्कहुयो आफ्रितोइश दह्यहेच नर्ष अषओनो उग्रहेच तह्महे दामोइश उपमनहे यज्जतहे ॥ १७ ॥

आयेसे येस्ति ओक्कहाम् असक्कहाम्च षोइधनाम्च गओयओइतिनाम्च मओथननाम्च अबो-स्वरननाम्च अपाम्च ज्जमाम्च उर्वरनाम्च अग्रहोस्व' ज्जमो अवग्रहेच' अप्नो वातहेच अषओनो लाम् मोक्कहो हूरो अनघनाम् रओचक्कहाम् स्वरधातनाम् वीस्पनाम्च स्पँतहे मइन्यँउश दामनाम् अषओनाम् अषओनिनाम्च अषहे रथ्वाम् ॥ १८ ॥

जोत्त उ रासी:-

आयेसे येस्ति रथ्वो वरँजतो यो अषहे । रथ्वाम् अयरनाम्च अस्यनाम्च माह्वनाम्च याइर्यनाम्च सरंधनाम्च योइ हँति अषहे रतवो हावनोइश रथ्वो ॥ १९ ॥

स्वरर्यम् म्यज्जम् आयेसे येस्ति हुउर्वत अमरँतात गाउश हुदो' इन्मइने सओषहे अश्येहे' तह्महे तनु-मौधहे दर्षि-द्रओश आहूइर्येहे अओल्लतो-नामनो यज्जतहे ॥ २० ॥

हओमम्च पर-हओमम्च आयेसे येस्ति इन्मइने ज्जरथुइग्रहे स्पितामहे अषओनो फ्रवर्षे अओल्लतो-नामनो यज्जतहे । अजेस्माँ आयेसे येस्ति वओइधि इन्मइने तव आथो अहुरहे मज्जदो पुथ्र अओल्लतो-नामनो यज्जतहे ॥ २१ ॥ (स्वरर्यम्... हओमम्च... यज्जतहे २०, २१ उ बाइ)

आयेसे येस्ति अषओनाम्' फ्रवणिनाम् उघ्रनाम् अइत्रिपूरनाम् पओइर्यो-ल्हओषेनाम् फ्रवणिनाम् नवानिइइस्तनाम् फ्रवणिनाम् ॥ २२ ॥

आयेसे येस्ति वीस्पओइव्यो अषहे रतुव्यो । आयेसे येस्ति वीस्पओइव्यो

(18) 1. Geld: अइग्रहोस्व 2. Geld: अइग्रहेच (20) 1. West & TDA: हुवो 2. West & TDA: अषेहे (22) 1. Geld: अषाउनाम्.

वक्ष्यन्त्यो यज्ञतज्ज्ञेभ्यो मङ्ग्यजोऽङ्ग्यस्वा मज्ज्यजोऽङ्ग्यस्वा योऽ हँति यस्न्याच' यस्न्याच' अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ २३ ॥

क्रवराने मज्जयस्वो ज़रयुश्चिश्च वीदजेवो अहुर-त्कजेवो । हावर्नेजे अषओने अषहे रथ्रे यस्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच । सावर्हँजे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्रे यस्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच । रथ्रॉम् अयरनॉम्च अस्न्यनॉम्च माघनॉम्च याह्यनॉम्च सर्रधनॉम्च यस्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच ॥ २४ ॥

जोत्र:- यथा अहू वश्यो ज्ञओता फ़ा मे भूते ।

रास्वी:- यथा अहू वश्यो यो ज्ञओता फ़ा मे भूते ।

जोत्र:- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीच्वो भ्रओत् ॥ २५ ॥

हा ४

जोत्र उ रास्वी:-

इम हुमताच हूस्ताच हूरस्ताच (जोत्र) इमौ हओमौस्च म्यज्दौस्च ज्ञओथास्च वरस्मच अषय फ़स्तरतैम् गौम्च हुधोक्कहम् हउर्वत अमरतात गौम्च हुधोक्कहम् हओमैम्च पर-हओमैम्च अजेस्मौस्च वओइधीम्च इमौम् अक्कह्यौम्च अश्याम्च' रथ्रॉम्च रतुफ़ितीम्च गाथनॉम्च स्रओथ्रम् हूरस्ताओ मौथो पश्रिच ददमहि' आच वओषयमहि' ॥ १ ॥

आअत् दीश् आवओषयमहि अहुराइच मज्दाइ स्रओषाइच अश्याइ अमेषओङ्ग्यस्च स्पँतज्ज्ञेभ्यो अषओनॉम्च' फ़वषिच्यो अषओनॉम्च' उर्वोङ्ग्यो आअजेच अहुरहे मज्दो रथ्रजेच वर्रज्जते वीस्पयो सौचत्तच अषओनो स्तोइश्च यस्नाइच वस्नाइच ह्नओथाइच फ़सस्तयजेच ॥ २ ॥

आअत् दीश् आवओषयमहि इम हुमताच हूस्ताच हूरस्ताच इमौ

(23) 1. West & TDA : यस्न्याइच वस्नाइच.

Hā 4

(1) 1. West & TDA : अष्यौम्च 2. Geld : ददमही 3. Geld : वओषयमही here and throughout this chapter. (2) 1. Geld : अषात्चीत्.

हओमौस्व व्ज्यङ्गौस्व ज्ञओधोस्व वरँस्मच अपय क्रस्तरँतँम् गौम्च हुषोक्कहँम्
हउर्वत अमेरँतात गौम्च हुषोक्कहँम् हओमँम्च पर-हओमँम्च अजेस्मौस्व वजोह-
धीम्च हमौम् अक्कुह्यौम्च अश्याँम्च' रथ्नाँम्च रतुक्रितीम्च गायनौम्च स्रओध्रँम्
ह्रस्वतो मौधो पहरिच ददँमहि' आच वजेधयमहि' ॥ ३ ॥

आजत् दीश् आवजेधयमहि अमँषजेइव्यो स्पँतजेइव्यो हुषभजेइव्यो
हुषाव्यो यवजेजिव्यो यवजेसुव्यो योइ वक्कहँउश् आ मनक्कहो श्येइरँति' योस्व
उइति ॥ ४ ॥

आजत् दीश् आवजेधयमहि क्रायेहीश् अहे न्मानहे क्रदथाइ अहे न्मानहे
पस्वाँम्च नराँम्च ज्ञातनौम्च ज्ञाँझन्ननौम्च अपओनौम् येक्कहे अजेम् हँरँति ॥ ५ ॥

आजत् दीश् आवजेधयमहि अपओनौम्' वकुहिन्व्यो क्रवपिन्व्यो यो
उम्रोस्व अइन्निथूरोस्व अपओनौम् अवक्कहे ॥ ६ ॥

आजत् दीश् आवजेधयमहि दधुषो अहुरहे मइदो रजेवती इवरँनकुहतो'
मइन्यँउश् मइन्यओयेहे अमँषनौम् स्पँतनौम् यत्ताइच वत्ताइच ध्नओधाइच
क्रसस्तयजेच ॥ ७ ॥

आजत् दीश् आवजेधयमहि असन्यजेइव्यो अपहे रतुव्यो। हावनेजे
अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वत्ताइच ध्नओधाइच क्रसस्तयजेच। आजत् दीश्
आवजेधयमहि स्त्रावक्कहँजे वीस्याइच अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वत्ताइच ध्नओ-
धाइच क्रसस्तयजेच। आजत् दीश् आवजेधयमहि मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश्'
हज्जक्को-गओपहे वजेवरँ-चप्पनो अओक्कतो-नामनो यज्जतहे रामनो क्वाक्कहे यत्ताइच
वत्ताइच ध्नओधाइच क्रसस्तयजेच ॥ ८ ॥

आजत् दीश् आवजेधयमहि रपिच्छिनाइ अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच
वत्ताइच ध्नओधाइच क्रसस्तयजेच। आजत् दीश् आवजेधयमहि क्रादत्त-अपे
ज्जँतुमाइच अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वत्ताइच ध्नओधाइच क्रसस्तयजेच।

(3) 1. West & TDA : अथ्यौम्च 2. Geld : ददँमही...वजेधयमही (4) 1. West
& TDA : स्वरँति (6) 1. Geld : अपाउनौम् (7) 1. West & TDA : इवरँनकुहतो
(8) 1. Geld : गओयओइतोइश्.

आअत् दीश् आवजेधयमहि अपहे वहिस्तहे आधस्व अहुरहे मरुदो यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच ॥ ९ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि उज्जयेइरिनाइ अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि फ़ादत्-वीराइ दल्युमाइच' अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि वर्रंजतो अहुरहे नफ़ओ अपौम् अपस्व मरुदघातयो यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच ॥ १० ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि अइन्निस्त्रुधेमाइ' अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि फ़ादत्-वीस्पाँम्-हुज्याइतँजे' ज़रथुश्नोतँमाइच अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि अपओनौम्' फ़वषिनौम् धेनौनौम्च वीरो-वौध्ननौम् याइर्ययोस्व हुषितोइश् अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वर्रंथमहेच अहुरधातहे वनइत्योस्व उपरतातो यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच ॥ ११ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि उषहिनाइ अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि वर्रंज्याइ न्मान्या-इच अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि सओषहे अश्येहे' अपिवतो वर्रंथाजनो फ़ादत्-गओथहे रप्नओश् रजिस्तहे अरुस्तातस्व फ़ादत्-गओथयो वर्रंदत्-गओथयो यत्ताइच वक्काइच ह्नओ-धाइच फ़सस्तयजेच ॥ १२ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि मास्यजेइन्यो अपहे रतुन्यो । अरतँ-मोक्काइ अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि पँरनो-मोक्काइ वीषतथाइच अपओने अपहे रथ्ने यत्ताइच वक्काइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच ॥ १३ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि याइर्यजेइन्यो अपहे रतुन्यो । मइन्यो-ज़र-

(10) 1. Geld: पाब्युमाइच (11) 1. Geld: अइन्निस्त्रुधेमाइ 2. Geld: हुज्यातँजे 3. Geld: अपावणौम्. (12) 1. West & TDA: अओधे.

मयाइ' अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्नाइच ध्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि मइध्यो-वमाइ' अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्नाइच ध्नओ-
धाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि पइतिशहस्नाइ अषओने अषहे
रथ्ने यत्नाइच वस्नाइच ध्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि
अयाध्रिमाइ' फ़ओउर्वओश्निमाइ' वर्णिहर्स्ताइच अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच
वस्नाइच ध्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि मइच्याइर्याइ
अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्नाइच ध्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश
आवजेधयमहि हमस्पथमइद्याइ' अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्नाइच ध्नओधाइच
फ़सस्तयजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि सरंघओइव्यो अषहे रतुव्यो यत्नाइच
वस्नाइच ध्नओधाइच फ़सस्तयजेच ॥ १४ ॥

आअत् दीश आवजेधयमहि वीस्पओइव्यो अओइव्यो रतुव्यो योइ हँ२ति
अषहे रतवो धयस्च' धिसाँस्च नजिदस्त पइरिशहावनयो योइ हँ२ति अषहे यत्
वहिस्तहे मइदो-फ़सास्त ज़रथुश्ओ-फ़ओस्त यत्नाइच वस्नाइच ध्नओधाइच फ़सस्त-
यजेच ॥ १५ ॥

आअत् दीश आवजेधयमहि अहुरओइव्य मिधओइव्य वँरँज२व्य अइध्य-
जइहओइव्य अषवनओइव्य स्तारौंमच स्पँतो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्न्येहेच
स्तारो रजेवतो एवरँनकुहतो' मोइहहेच गओचिधहे हूरँच ध्नओतहे अउर्वत्-अस्पहे
दोइधहे अहुरहे मइदो मिधहे दस्युनाँम् दइहुपतोइश' यत्नाइच वस्नाइच ध्नओ-
धाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि (रोऽ२) अहुरहे मइदो रजेवतो
एवरँनकुहतो' यत्नाइच वस्नाइच ध्नओधाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश आवजे-
धयमहि (माइ२) अषओनाँम् फ़वणिनाँम् यत्नाइच वस्नाइच ध्नओधाइच फ़सस्त-
यजेच ॥ १६ ॥

आअत् दीश आवजेधयमहि तव आधो अहुरहे मइदो पुध मत् वीस्पजे-

(14) 1. Geld : मइध्योइरँमवाइ; West & TDA : मइध्यो-वँरँमवाइ 2. Geld :
मइध्योइरँमाइ; West & TDA : मइध्योआइ 3. West & TDA : अयाध्रिमाइ फ़ओउर्वओश्निमाइ
4. Geld : इलस्वप्नओइवाइ (15) 1. West & TDA : ध्वस्च (16) 1. West &
TDA : एवरँनकुहतो 2. Geld : वइहुपतोइश. *See note on Yagna 1.11.

इष्यो आर्त्तरेष्यो यत्नाइच वत्नाइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच । आअतू दीश आवजेधयमहि अइष्यो वहुहिष्यो वीस्पनोंम्च अपोंम् मज्दघातनोंम् वीस्पनोंम्च उर्वरनोंम् मज्दघातनोंम् यत्नाइच वत्नाइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥ १७ ॥

आअतू दीश आवजेधयमहि मोंग्रहे स्पॅतहे अषओनो वॅरॅयङ्गुहहे' दातहे वीदजेवहे दातहे ज़रयुङ्गोइश दरॅषयो उपयनयो दजेनयो वङ्गुयो माज्दयत्तोइश यत्नाइच वत्नाइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥ १८ ॥

आअतू दीश आवजेधयमहि गरोइश उषि-दरॅनहे मज्दघातहे अष-स्वाग्रहे वीस्पजेषोंम्च गइरिनोंम् अष-स्वाग्रनोंम् पोउरु-स्वाग्रनोंम् मज्दघातनोंम् कावयेहेच स्वरॅनङ्गहो मज्दघातहे अस्वरॅतहेच स्वरॅनङ्गहो मज्दघातहे यत्नाइच वत्नाइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच । आअतू दीश आवजेधयमहि अषोइश वङ्गुयो चिस्तो-इश वङ्गुयो अॅरॅँ वङ्गुयो रसोंस्तातो वङ्गुयो स्वरॅनङ्गहो सवङ्गहो मज्दघातहे यत्नाइच वत्नाइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥ १९ ॥

आअतू दीश आवजेधयमहि दस्ययो वङ्गुयो आफ़ितोइश दसहेच नर्श अषओनो उग्रहेच तङ्गहे दामोइश उपमनहे यज़तहे यत्नाइच वत्नाइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥ २० ॥

आअतू दीश आवजेधयमहि ओङ्गहोंम् असङ्गहोंम्च षोइग्रनोंम्च गओ-यओइतिनोंम्च मजेधननोंम्च अवो-स्वरॅननोंम्च अपोंम्च ज़मोंम्च उर्वरनोंम्च अङ्गहोस्च' ज़मो अवङ्गहेच' अण्णो वातहेच अषओनो सोंम् मोङ्गहो हूरो अनग्र-नोंम् रओचङ्गहोंम् स्वरघातनोंम् वीस्पनोंम्च स्पॅतहे मइन्येंउश दामनोंम् अषओनोंम् अषओनिनोंम्च अषहे रथ्नांम् यत्नाइच वत्नाइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥ २१ ॥

ज्ञोत्र उ रात्पी:-

आअतू दीश आवजेधयमहि रथ्नां वॅरॅज्जतो यो अषहे । रथ्नांम् अयरनोंम्च अस्त्यनोंम्च मासनोंम्च यार्यनोंम्च सरॅधनोंम्च योइ हॅन्ति अषहे रतवो हावनोइश रथ्नां यत्नाइच वत्नाइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥ २२ ॥

आअतू दीश आवजेधयमहि सजोषहे अङ्गवेहे' तङ्गहे तनुमोंग्रहे दर्पि-

(18) 1. West & TDA: वॅरॅयङ्गुहहे
ज्ञेच

(21) 1. Gold: अङ्गहोस्च...अवङ्ग-

(23) 1. West & TDA: अङ्गवेहे,

द्रजोश् आहुर्येहे द्रनओथ यत्नाइच वत्नाइच द्रनओथाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अषओनो फ़वर्षेजे द्रनओथ यत्नाइच वत्नाइच द्रनओथाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि तव आतर्ष पुथ अहुरहे मज़दो द्रनओथ यत्नाइच वत्नाइच द्रनओथाइच फ़सस्तयजेच ॥ २३ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि अषओनोम्' फ़वर्षिनोम् उघ्नोम् अहन्निथूरनोम् पओइर्यो-ल्कजेधनोम् फ़वर्षिनोम् नवानजिदश्तनोम् फ़वर्षिनोम् यत्नाइच वत्नाइच द्रनओथाइच फ़सस्तयजेच ॥ २४ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि वीस्पजेइव्यो अषहे रतुव्यो यत्नाइच वत्नाइच द्रनओथाइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि वीस्पजेइव्यो वक्कहुधाव्यो यज्ञतजेइव्यो मह्न्यओइव्यस्चा गजेध्यजेइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच' वक्क्याच' अषात् हच यत् वहिस्तात् । अमेषा स्पँता हुक्कथा हुधोक्कहो यज्ञमइदे ॥ २५ ॥

येज्हे हाताम् आअत् येखे पइती वक्कहो'
मज़दो अहुरो वजेथा अषात् हचा
योक्कहोम्चा तौस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ २६ ॥

हा ५

जोत्र:- इथा आअत्' यज्ञमइदे अहुरम् मज़दोम् ये गोम्चा अषम्चा दात् अपस्चा दात् उर्वरोस्चा वजुहीश् रओचोस्चा दात् बूमिम्चा वीस्पाचा वोह ॥ १ ॥

अद्या ध्रथाचा मज्जनाचा ह्यपक्कहाइश्चा' तैम् अत् यस्न्यनोम्' पउर्वताता यज्ञमइदे वोइ गैउश् हचा इयेइस्ती' ॥ २ ॥

तैम् अत् आहुर्या नामैनी मज़दा-वरा स्पँतोर्तेमा यज्ञमइदे । तैम्

- (24) 1. Geld: अषाउनोम् (25) 1. West & TDA: येस्न्याइच वत्नाइच
(26) 1. West & TDA: वक्कहो.

Ha 5

This chapter is entirely identical, word for word, with Yasna 37.

- (1) Geld & West: आत् (2) 1. Geld: ह्यपक्कहाइश्चा 2. West & TDA: यस्नोम् 3. West & TDA: स्पस्ती.

अज्ञाकाइम् अजिद्वीइचा उस्तानाइचा यज्ञमइदे । तैम् अपजोनौम्' ऋषीम्
नरौम्चा नाहरिनौम्चा यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

अर्षम् अत्र वहिस्तम् यज्ञमइदे ऋत्र सजेस्तम् ऋत्र स्पेस्तम् अर्षम् ऋत्र
रजोचोइहृत्र' ऋत्र वीस्पा वोह ॥ ४ ॥

वोहुचा मनो यज्ञमइदे । वोहुचा ध्रुम् वहुहीम्चा दजेनौम् वहुहीम्चा
प्रसरतुम् वहुहीम्चा आर्मइतीम् ॥ ५ ॥

येन्हे हाताम् आअत्र येत्ते पइती वइहो
मज्दो अहुरो वजेथा अषात्र हचा
योइहौम्चा तौस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

हा ६

जोत्र उ रास्पी:-

दध्वोइहम् अहुरम् मज्दौम् यज्ञमइदे । अर्षा स्पेता हुध्वा हुधोइहो
यज्ञमइदे ॥ १ ॥

अस्त्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् अपवनम् अपहे रतुम्
यज्ञमइदे । सावइहम् वीसीम्च अपवनम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । मिथम् वोउरु-
गजोयओइतीम् इज्जइर-गओर्षम् वजेवर-चप्पनम् अओस्तो-नामनम् यज्ञतम् यज्ञमइदे ।
राम इवाल्मम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

जोत्र:- रपिथिनम् अपवनम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । ऋादत्र-प्रवाउम् ज्ञेतुम्च
अपवनम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । अर्षम् वहिस्तम् आर्षम्च' अहुरहे मज्दो पुथम्
यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

उज्जयेइरिन्म् अपवनम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । ऋादत्र-वीरम् दस्युर्मेम्च'

(3) 1. Geld: अपाजोनौम्

(4) 1. Geld: रजोचरगइहृत्र,

Ha 6

This chapter is mostly identical with chapter 2. A major portion
of this chapter also recurs in Y.17 and 59.

(3) 1. West & TDA: आतर्षम्च

(4) 1. Geld: दास्युर्मेम्च.

अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । वर्रञ्जत्तम् अहुरम् क्षधीम् क्षजेत्तम् अपाँम् नपात्तम्
अउर्वत्त-अस्पम् यज्ञमइदे । अपम्च मज्दघाताँम् अषओनीम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

अइन्निसूधेँम्' अइबिगाइम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । फ़ादत्त-
वीस्पाम्-हुज्याइतीम् ज़रथुश्नोत्तम्च अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अषओनाँम्'
वहुहीश् स्रारो स्पेत्तो फ़वषयो यज्ञमइदे । मोस्च वीरो-वाँथ्नाओ यज्ञमइदे ।
याइर्याम्च हुषितीम् यज्ञमइदे । अम्च हुतश्तम् हुरओधम् यज्ञमइदे । वर्रधम्मम्च
अहुरधात्तम् यज्ञमइदे । वनइत्तीम्च उपरतात्तम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

उषहिनेम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । वर्रजीम् न्मानीम्च अषवनम्
अषहे रतूम् यज्ञमइदे । स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रधाजनम् फ़ादत्त-गजेधम्
अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । रण्णम् रज्जिश्तम् यज्ञमइदे । अरस्तात्तम्च फ़ादत्त-
गजेथाम् वर्रदत्त-गजेथाम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

माइ अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । अत्तम्-मोक्कहम् अषवनम् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । पेरनो-मोक्कहम् वीषसथम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

याइर्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । मइध्यो-ज़रमजेम्' अषवनम् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । मइध्यो-वेँम्' अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । पइतिशहहीम्
अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अयाधिमेम्' फ़ओउर्वओश्निमेम्' वणिहर्श्तम्
अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । मइध्याइरीम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ।
हमस्पथमजेदओम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । सरंध अषवन अषहे रतवो
यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँति अषहे रतवो ध्रयस्च' धिसाँस्च
नजिदस्त पइरिशहावनयो योइ हँति अषहे यत्त वहिस्तहे मज्दो-फ़सास्त ज़रथुश्नो-
फ़ओस्त ॥ ९ ॥

अहुर मिध वर्रञ्जत्त अइध्यजक्कह अषवन यज्ञमइदे । सँउश्च मोक्कहम्च
हर्च उर्वराहु पइति वर्रस्मन्याहु मिधम् वीस्पनाँम् दस्पुनाँम् दम्हुपइतीम्'

- (5) 1. Geld: अइन्निसूधेँम् 2. Geld: अषओनाँम् (8) 1. Geld:
मइध्याइरमजेम् 2. Geld: मइध्याइरमेम् 3. West & TDA: अयाधिमेम् फ़ओउर्वओ-
श्निमेम् (9) 1. West & TDA: ध्रयस्च (10) 1. Geld: दम्हुपइतीम्.

यज्ञमइदे । (रोज्) अहुरेम् मज्दौम् रजेवरेत्तम् स्वरैरनुहरेत्तम् यज्ञमइदे । (माह्) अपओनीम् बहुहीश् सराो स्पेताो ऋवयो यज्ञमइदे ॥ १० ॥

ध्रौम् आध्रम् अहुरहे मज्दो पुध्रम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे मत्त वीस्पजेइन्यो आतरेन्यो । आपो बहुहीश् वहिस्ताो मज्दधातो अपओनीश् यज्ञमइदे । वीस्पो आपो मज्दधातो अपओनीश् यज्ञमइदे । वीस्पो उर्वरो मज्दधातो अपओनीश् यज्ञमइदे ॥ ११ ॥

मौध्रम् स्पेत्तम् अश-स्वरैरनुहरेत्तम् यज्ञमइदे । दातम् वीदोयुम् यज्ञमइदे । दातम् ज़रथुश्चि यज्ञमइदे । दरैवाम् उपयनाम् यज्ञमइदे । दजेनाम् बहुहीम् माज्दयस्वीम् यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

गइरीम् उषि-दरेनेम् मज्दधातम् अप-स्वाध्रम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे । वीस्पो गरयो अप-स्वाध्रो पौउरु-स्वाध्रो मज्दधात अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । उध्रम् कवजेम् स्वरैरनो मज्दधातम् यज्ञमइदे । उध्रम् अस्वरैतम् स्वरैरनो मज्दधातम् यज्ञमइदे । अषीम् बहुहीम् यज्ञमइदे । ध्रौइथनीम् वरेज्जइतीम् अमवइतीम् हुरओधौम् स्वापरौम् स्वरैरनो मज्दधातम् यज्ञमइदे । सबो मज्दधातम् यज्ञमइदे ॥ १३ ॥

दक्षौम् बहुहीम् आफ्रितीम् यज्ञमइदे । दक्षौम्च नरेम् अपवनेम् यज्ञमइदे । उध्रम् तक्ष्मेम् दामोइश् उपमनेम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे ॥ १४ ॥

इमो अपस्व ज़ेमस्व उर्वरोस्व यज्ञमइदे । इमो अस्तोस्व वोइध्रोस्व गओयओइतीश्च मजेथन्योस्व अबो-स्वरैरनोस्व यज्ञमइदे । इमेम्च वोइध्रहे पइतीम् यज्ञमइदे यिम् अहुरेम् मज्दौम् ॥ १५ ॥

जोत् उ रास्वी:-

रतवो वीस्पे मज्जिस्त यज्ञमइदे अयर अस्त्य मास याइर्ब सरैच ॥ १६ ॥

हउर्वत अमेरेतात यज्ञमइदे । गाउश् हुदो' यज्ञमइदे । सओधेम् अषीम् हुरओधेम् वरेआजनेम् मादत्त-गजेधेम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे ॥ १७ ॥

* see note on Y.1.11; 2. West & TDA: स्वरैरनुहरेत्तम् 3. Geld:

अपवनेम् (11) 1. West & TDA: आतरेम् (12) 1. West & TDA: अप-
स्वरैरनुहरेत्तम् (13) 1. West & TDA: उषि-दरेनेम् (17) 1. West & TDA:
हुधो.

हजोमँस्यच पर-हजोमँस्यच यज्ञमश्दे । ऋरधुश्महे स्थितामहे इष अषओनो
अषीम्यच ऋवषीम्यच यज्ञमश्दे । अजेस्माँस्व वजोश्धीम्यच यज्ञमश्दे । थ्रॉम् आर्धम्
अहुरहे मज्दो पुथँम् अषवनँम् अषहे रतूम् यज्ञमश्दे ॥ १८ ॥

अषओनॉम्' बहुहीश् स्रारो स्पँताो ऋवषयो यज्ञमश्दे ॥ १९ ॥

वीस्ये अषवनो यज्ञत यज्ञमश्दे । वीस्ये अषहे रतवो यज्ञमश्दे । हावनीश्
पशति रतूम् सावहजेम् वीसीम्यच पशति रतूम् । रतवो वीस्ये मज्जिस्त पशति
रतूम् ॥ २० ॥

येष्वहे हाताँम् आअतू येस्ते पशती वस्वहो° ॥ २१ ॥

हा ७

रास्पी:- यथा अहू वश्यो यो ज्ञओता फ्रा मे ब्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीतू हच फ्रा अषव वीध्वो ब्रओतू ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अषँम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° ॥ ० ॥ (सि वार्) ।

अषय दधॉमि एवरँथँम् म्यज्दँम् हउर्वत अमँरतात गाउश् हुदो' इन्मइने
अहुरहे मज्दो अमँवनॉम् स्पँतनॉम् । इन्मइने स्रओषहे अश्येहे' अषिवतो वँ-
थाजनो फ्रादतू-गजेबहे ॥ १ ॥

अषय दधॉमि हजोमँस्यच पर-हजोमँस्यच इन्मइने ऋरधुश्महे स्थितामहे
अषओनो ऋवषँजे । अषय दधॉमि अजेस्म वजोश्धि इन्मइने तव आथो अहुरहे
मज्दो पुथ ॥ २ ॥

अषय दधॉमि हजोमि' इन्मइने अइव्यो बहुहिग्यो अपॉम् बहुहीनॉम्
मज्दधातनॉम् । अषय दधॉमि आपँम् हओम्यॉम् । अषय दधॉमि गॉम् जीव्यॉम् ।

(18) West & TDA : आतरँम् (19) 1. Geld : अषावनॉम्.

H 7

This chapter generally agrees with chapter 3. The following sections correspond: 1-23 with Y.3.1-23; sections 5-19 agree also with Y.1.3-17 and 4.8-22; 20-23 with Y.4.23-25. Sections 5-19 = Y.66.2-16.

(1) 1. West & TDA : हुषो 2. West & TDA : ज्येहे (3) 1. West & TDA : हजोम.

अथ दधामि उर्वरौम् हधानजेपतौम् अथ उज्जताम् इन्मइने अपौम् मज्ज-
धातनौम् ॥ ३ ॥

अथ दधामि इमत्तु वरस्म हध-ज्जओर्धम् हध-अइय्योक्कहनेम् अथ
फ़स्तरेतम् इन्मइने अम्वनौम् स्पँतनौम् । अथ दधामि वाच हुमत हूस्त हूरस्त ।
अथ दधामि गाथनौम्च सजओर्धम् । अथ दधामि हूरस्तामो माँधो । अथ दधामि
इमौम् अक्कुयाँम्च अश्याँम्च' रथ्नौम्च रतुफ़ितीम्च इन्मइने यज्जतनौम् अषओ-
नौम् मइन्यवनौम् गजेध्यनौम् इन्मइने हवहेच उरुनो ॥ ४ ॥

अथ दधामि अस्न्यजेइव्यो अषहे रतुव्यो । हावनैजे अषओने अषहे
रथ्ने । अथ दधामि सावक्कहँजे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्ने । अथ दधामि
मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश' हज्जकरो-गओषहे बजेवर-चप्पनो अओइतो-नामनो
यज्जतहे रामनो ल्वाक्कहे ॥ ५ ॥

ज्ञोतु :- अथ दधामि रपिथिन्नाइ अषओने अषहे रथ्ने । अथ दधामि फ़ादत्त-
प्पवे ज्जँतुमाइच अषओने अषहे रथ्ने । अथ दधामि अषहे वहिस्तहे आथस्व
अदुरहे मज्जतो ॥ ६ ॥

अथ दधामि उज्जयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्ने । अथ दधामि फ़ादत्त-
वीराइ दल्लुमाइच' अषओने अषहे रथ्ने । अथ दधामि वरँज्जतो अदुरहे नक्कओ
अपौम् अपस्व मज्जधातयो ॥ ७ ॥

अथ दधामि अइन्निस्सूधेमाइ' अइन्निगयाइ अषओने अषहे रथ्ने । अथ
दधामि फ़ादत्त-वीस्पाँम्-हुज्याइतँजे' ज्जरथुइओतँमाइच अषओने अषहे रथ्ने । अथ
दधामि अषओनौम्' फ़वणिनौम् धेनौनौम्च वीरो-वाँथ्थनौम् याइर्ययोस्व
हुपितोइश' अमहेच हुतास्तहे हुरओषहे वरँधमहेच अदुरधातहे वनइँत्योस्व
उपरतातो ॥ ८ ॥

अथ दधामि उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्ने । अथ दधामि वरँज्याइ
न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्ने । अथ दधामि सजओषहे अश्येहे' अषिवतो

(4) 1. West & TDA : अषौम्च (5) 1. Geld : 'गओयवोतोइश (7) 1.
Geld : 'दास्सुमाइच (8) 1. Geld : अइन्निस्सूधेमाइ 2. Geld : 'हुज्यातँजे 3. Geld :
अषओनौम् (9) West & TDA : अष्येहे.

वैरंभाजनो फ़ादत्त-गजेवहे रप्नओश् रज्जिस्तहे अरस्तातस्च फ़ादत्त-गजेवयो वैरंद्त्त-
गजेवयो ॥ ९ ॥

अषय दधौमि माह्यजेइव्यो अषहे रतुव्यो । अरंत्त-मोक्कहाइ अषओने
अषहे रथ्ने । अषय दधौमि परंनो-मोक्कहाइ वीषत्तथाइच अषओने अषहे रथ्ने ॥ १० ॥

अषय दधौमि याइर्यजेइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-ज्जरंमयाइ' अषओने
अषहे रथ्ने । अषय दधौमि मइध्यो-वमाइ' अषओने अषहे रथ्ने । अषय दधौमि
पइतिशहसाइ अषओने अषहे रथ्ने । अषय दधौमि अयाधिमाइ' फ़ाओउर्वजेइत्रिमाइ'
वर्णिहस्ताइच अषओने अषहे रथ्ने । अषय दधौमि मइध्याइर्याइ अषओने अषहे
रथ्ने । अषय दधौमि हमस्पथमइद्याइ' अषओने अषहे रथ्ने । अषय दधौमि
सरंधजेइव्यो अषहे रतुव्यो ॥ ११ ॥

अषय दधौमि वीस्पजेइव्यो अजेइव्यो रतुव्यो योइ हं*ति अषहे रतवो
थयस्च' थिसाँस्च नज्जिदस्त पइरिशहावनयो योइ हं*ति अषहे मत्त वहिस्तहे मज्जो-
फ़ासास्त ज्जरथुश्चो-फ़ाओस्त ॥ १२ ॥

अषय दधौमि अहुरजेइव्य मिथ्रजेइव्य वैरंज्ज*व्य' अइध्यजक्कजेइव्य'
अषवनजेइव्य स्तारौमूच स्पं*तो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्च्येहेच स्तारो रजेवतो
एवरंनडुहतो' मोक्कहहेच गओचिथहे ह्वरंच ध्जेतहे अउर्वत्त-अस्पहे दोइथहे अहुरहे
मज्जो मिथ्रहे दल्लुनाँम् दल्लुपतोइश्' । अषय दधौमि (रोज्ज*) अहुरहे मज्जो
रजेवतो एवरंनडुहतो' । अषय दधौमि (माइ*) अषओनाँम् फ़ावपिनाँम् ॥ १३ ॥

अषय दधौमि तव आथो अहुरहे मज्जो पुथ मत्त वीस्पजेइव्यो आतैरंव्यो ।
अषय दधौमि अइव्यो वडुहिंव्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्जधातनाँम् वीस्पनाँम्च
उर्वरनाँम् मज्जधातनाँम् ॥ १४ ॥

अषय दधौमि मौथ्रहे स्पं*तहे अषओनो वैरंज्जडुहहे' दातहे वीदजेवहे दातहे
ज्जरथुश्चोइश् दरंघयो उपयनयो दजेनयो वक्कहुयो माज्जयस्वोइश् ॥ १५ ॥

(11) 1. Geld : मइध्योइज्जरंमयाइ; West & TDA : मइध्यो-ज्जरंमयाइ 2. Geld :
मइध्योइवमाइ; West & TDA : मइध्योध्माइ 3. West & TDA : अयाधिमाइ फ़ाओउर्वजेइत्रिमाइ
4. Geld : हमस्पथमजेइद्याइ (12) West & TDA : ध्यस्च (13) 1. West & TDA :
वैरंज्ज*व्य अजेइव्यजक्कजेइव्य 2. West & TDA : एवरंनडुहतो 3. Geld : वडुहुपतोइश्.
*See note on Y.1.11. 4. Geld : अषओनाँम् (15) 1. West & TDA : वैरंज्जडुहहे.

અવય દર્શામિ ગરોદશ ઉચિ-દરેનહે મજ્જદાતહે અવ-સ્વાગ્રહે વીસ્વજેષાંમ્ચ ગરિર્નાંમ્ અવ-સ્વાધનાંમ્ પોઠુ-સ્વાધનાંમ્ મજ્જદાતનાંમ્ કાવયેહેચ સ્વરેનજ્જહો મજ્જ-ધાતહે અક્ષરેતહેચ સ્વરેનજ્જહો મજ્જદાતહે । અવય દર્શામિ અપોદશ વક્કુયો ચિસ્તોદશ વક્કુયો ઐરેં વક્કુયો રસાંસ્તાતો વક્કુયો સ્વરેનજ્જહો સવજ્જહો મજ્જદાતહે ॥ ૧૬ ॥

અવય દર્શામિ દક્ષયો વક્કુયો આફિતોદશ દક્ષહેચ નર્ષ અવઓનો ઉગ્રહેચ તક્ષહે દામોદશ ઉપમનહે યજ્જતહે ॥ ૧૭ ॥

અવય દર્શામિ ઓક્ષાંમ્ અસક્ષાંમ્ચ પોદ્ધનાંમ્ચ ગઓયઓહિતિનાંમ્ચ મજેધનાંમ્ચ અવો-સ્વરેનનાંમ્ચ અપાંમ્ચ જ્ઞેમાંમ્ચ ઉર્વરનાંમ્ચ અઘ્હોસ્ચ' જ્ઞેમો અવઘ્હેચ' અપ્નો વાતહેચ અવઓનો સ્નાંમ્ મોક્ષહો દૂરો અનઘ્રનાંમ્ રઓચક્ષાંમ્ સ્વાધાતનાંમ્ વીસ્વનાંમ્ચ સ્પૃતહે મહ્યંૃતશ દામનાંમ્ અવઓનાંમ્ અવઓનિનાંમ્ચ અપહે રથ્થાંમ્ ॥ ૧૮ ॥

જોડુ ડ રાસી:-

અવય દર્શામિ રથ્થો વેરેજ્જતો યો અપહે । રથ્થાંમ્ અયરનાંમ્ચ અસ્ન્ય-નાંમ્ચ માઘનાંમ્ચ યાદ્યનાંમ્ચ સરેધનાંમ્ચ યોદ્દ હંૃતિ અપહે રતવો । હાવનોદશ રથ્થો ॥ ૧૯ ॥

અવય દર્શામિ સ્વરેંમ્ મ્યજ્જદેમ્ હરેવત અમેરેતાત ગાઉશ હુદો' ફ્નૂમ્મહને સ્સઓપહે અચ્ચેહે' તક્ષહે તનુમોંઘહે દર્ષિ-દ્રઓશ આહૂરયેહે અઓસ્તો-નામનો યજ્જતહે ॥ ૨૦ ॥

અવય દર્શામિ હઓમેમ્ચ પર-હઓમેમ્ચ ફ્નૂમ્મહને જ્જરથુદ્ધહે સ્પિતામહે અવઓનો ફ્લવર્ષે અઓસ્તો-નામનો યજ્જતહે । અવય દર્શામિ અજેસ્મ વઓદશિ ફ્નૂમ્મહને તવ આથો અહુરહે મજ્જદો પુથ્ર અઓસ્તો-નામનો યજ્જતહે ॥ ૨૧ ॥

(અવય દર્શામિ સ્વરેંમ્.....યજ્જતહે । અવય દર્શામિ હઓમેમ્ચ...યજ્જતહે-૨૦-૨૧ ડુ વાદ)

અવય દર્શામિ અવઓનાંમ્' ફ્લવર્ષિનાંમ્ ઉઘ્રનાંમ્ અદ્ધિથૂરનાંમ્ પઓદર્ષો-ત્કજેષનાંમ્ ફ્લવર્ષિનાંમ્ નવાનઙ્ગિદ્ધતનાંમ્ ફ્લવર્ષિનાંમ્ ॥ ૨૨ ॥

અવય દર્શામિ વીસ્વજેઙ્ગ્યો અપહે રતુબ્બો । અવય દર્શામિ વીસ્વજેઙ્ગ્યો

(18) 1. Geld: અવજ્જોત્ત્વ...અવજ્જહેચ

(20) 1. West & TDA: હુષો

2. West & TDA: અચ્ચેહે

(22) 1. Geld: અવાવનાંમ્.

वद्बहुधान्यो यज्ञतज्ज्यो मद्भ्यज्ज्यस्वा गज्ज्यज्ज्यस्वा वोह ई५ ति यस्न्याच' वद्भ्याच' अषात्र हच यत्र वहिस्तात्र ॥ २३ ॥

अवय नो पइती जम्पात्र येष्ठा सवा इषो५ती' रादक्हो । थ्रोह स्तजो-
तरस्वा माँधनस्वा अहुर मज्दा अओगमदजेचा उस्महिचा वीसामदजेचा । सत्र
मीज्देम् मवजेथम् फ्रददाथा दजेनान्यो मज्दा अहुरा ॥ २४ ॥ (थ्रोह स्तजोतरस्वा'
.....मज्दा अहुरा-डु बाह्)

अद्या ह्यो नै दाइदी अद्याइचा अहुये मनस्याइचा । तत्र अद्या या तत्र
उपा जम्पामा तवाचा सरम् अवख्याचा वीस्पाइ यवे ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश्र अषात्रचीत्र हचा° ॥ २५ ॥ (ड बाह्)

अहुनेम् वइरीम् यज्ञमइदे । अर्धुषम् वाचिम् यज्ञमइदे । दधाम् वजुहीम्
आफ्रितीम् यज्ञमइदे । उग्रम् तर्लम् दामोइश्र उपमनेम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । हउर्वत
अमेरतात यज्ञमइदे । गाउश्र हुदो' यज्ञमइदे । हजोमेम्च पर-हजोमेम्च यज्ञमइदे ।
अजेस्माँस्च वओइवीम्च यज्ञमइदे । फ्रसस्ति दक्षयो वद्बहुयो आफ्रितोइश्र ॥ २६ ॥

येअहे हाताँम् आअत्र येत्ते पइती वद्हो'

मज्दो अहुरो वजेथा अषात्र हचा

योक्हाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ २७ ॥

हा ८

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे ऋते ।

जोत्र:- अथा रतुश्र अषात्रचीत्र हच फ्रा अवव वीज्वाओ ऋजोतू ॥

जोत्र उ रास्पी:-

अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती

उस्ता अस्ती उस्ता अद्याइ

सत्र अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ ० ॥ (सि बाह्)

अवय दधामि स्वरथम् म्यज्देम् हउर्वत अमेरतात गाउश्र हुदो' हजोमेम्च

(23) 1. West & TDA: यस्न्याच वद्भ्याच (24) Geld: इषो५ती
(26) West & TDA: हुषो (27) 1. West & TDA: वजुही.
HE 8

(1) 1. West & TDA: हुषो.

पर-हजोमेष्वच अजेस्माँस्व वजोइषीम्च फ़सस्ति अहुरहे मज्दो अहुनहे वहर्येहे
अर्ध्वहे' वाक्ष् दक्षयो वक्षुयो आम्नितोइश् उग्राइ दामोइश् उपमनाइ हजोमहेच
मौअहेच अषओनजेच जरथुश्चहे । अषय नो बहति जम्यात् ॥ १ ॥

रास्यो:- एवरत नरो अजेतम् म्यज्देम् योइ दिम् हक्कहान अषाच फ़रैतिच ॥ २ ॥

जोत्र:- अमेष स्पे५त दजेने माज्दयस्ते वक्कहवस्च वहुहीश्च ज्ञओधोस्व । यो
अजेष्वा मज्दयस्तेष्व मज्दयस्ते अओजनो अषहे राध्म जीश्तयम्नो याध्म गजेथो
अषहे मरैषे५ते अवि तू दिम् दिस्यत यो अपस्च उर्वरोस्व ज्ञओधोस्व ॥ ३ ॥

यस्च अजेतअेषाँम् मज्दयस्तेनाँम् परेनायुनाँम् अइन्नि-ञ्जुयुनाँम् इमाँ
वचो नोइत् वीसइति फ़म्रइति' अजेताँम् आ यातुमनहे जसइति ॥

*अषेम् वोहू° । (सि बार)

अषेम् वोहू° । (चिहार बार)

यथा अहू वइयो° ॥ ४ ॥ (३ बार)

वसस्च तू अहुर मज्द उस्ताच क्षओष हवनाँम् दामनाँम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अषचिथ क्षयम्नम् अषवनेम् दायत अक्षयम्नम्
द्वे५तेम् ॥ ५ ॥

वसो-क्षओ रूयात्' अषव

अवसो-क्षओ रूयात्' द्रो

गतो हमिस्तो निज्वरेतो

हच स्पे५तहे मइन्ये५उश् दामन्यो

वरतो अवसो-क्षओ ॥ ६ ॥

हइय' अज्मेचिद् यो जरथुश्चो फ़तेमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च ज्ञे५तुनाँम्च
दइयुनाँम्च अम्हो' दजेनयो अनुमतयजेच अनुस्तयजेच अन्वरुस्तयजेच या
आहुरिश् जरथुश्चिश् ॥ ७ ॥

2. West & TDA : अर्ध्वहे

(4) 1. Geld : फ़म्रइति.

*At this stage

after reciting अषेम् वोहू thrice, the जोत्र partakes of a portion of the sacred bread
and receives the sacrament and proceeds with अषेम् वोहू four times.

(6) 1. Geld : बार

(7) 1. Geld : वक्कह

2. Geld : अइन्नि.

ज्ञोतु उ रास्पी:-

रवस्व स्वाधेम्च आप्लीनामि वीस्पयो अवओनो स्तोइश । औज्ञस्व
दुज्ञाधेम्च आप्लीनामि वीस्पयो द्वतो स्तोइश ॥ ८ ॥

हा ९

ज्ञोतु उ रास्पी:-

अधेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° । (सि नाइ)

हओमहे अववज्ञहो ह्नओध यस्ताइच वस्ताइच ह्नओधाइच फ़सस्तयजेच ॥

ज्ञोतु :- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ़ा मे भूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे भूते ।

ज्ञोतु :- अथा रतुश अषातूचीतू हच फ़ा अवव वीध्वो भ्रओतू ॥ ० ॥

ज्ञोतु उ रास्पी:-

हावनीम् आ रतूम् आ

हओमो उपाइतू ज़रथुश्नेम्

आधेम्' पइरि-यओज्दथे' तैम्

गाथोस्व स्वावय' तैम् ।

आ-दिम् पेरैसतू ज़रथुश्नो को नरँ अही'

ज्ञोतु :- यिम् अज्ञेम् वीस्पहे अहूँउश

अस्त्वतो स्रजेश्तेम् दादरैस

स्वहे गयेहे स्वन्वतो अमेषहे' ॥ १ ॥

आअतू मे अजेम् पइत्यओरुत

हओमो अवव दूरओषो ।

अज्ञेम् अहि ज़रथुश्न

Ha 9

This and the following two chapters-10 and 11-constitute the large Haoma Yast.

(1) 1. West & TDA : आतरेम् 2. West & TDA : अहि ; TDA edition reads after अही-'मिप्रो ज़्यातू ज़रथुश्नेम्' 3. TDA edition reads after अमेषहे-'अमेषहे गयेहे स्वन्वतो'.

हजोमो अपव दुरजोषो
 आ मौम् यासकुह स्थितम्
 फ्रा मौम् हुन्वकुह स्वरैर्तेजे
 अओइ' मौम् स्तजोमइने स्तुइषि
 यथ मा अपरचित् सजोइय२तो' स्तवौन् ॥ २ ॥

आजत् अजोस्त ज़रथुश्त्रो । नैमो हजोमाइ
 कसें थ्रौम् पजोइयो' हजोम मइयो'
 अस्त्वइध्याइ हुनूत गजेध्याइ'
 का अझाइ अपिश् अँरेनावि
 चित् अझाइ जसत् आयसेम् ॥ ३ ॥

आजत् मे अजेम् पइत्यजोस्त
 हजोमो अपव दुरजोषो ।
 वीवइहो मौम् पजोइयो' मइयो'
 अस्त्वइध्याइ हुनूत गजेध्याइ ।
 हा अझाइ अपिश् अँरेनावि
 तत् अझाइ जसत् आयसेम्
 यत् हे पुथो उस्-जयत
 यो यिमो झजेतो हौथ्रो
 स्वरैर्नकुहस्तेमो' ज्ञातनौम्
 हरे-दरेसो मइयानौम् ।
 यत् कैरेनजोत् अगूहे' झभाच
 अमर्षे२त' पसु वीर

- (2) 1. West & TDA : अपि 2. West & TDA : सजोइय२तो (3) 1. West & TDA : मइयो here and throughout this chapter 2. West & TDA : पजेयवाइ here and throughout this chapter. (4) 1. West & TDA : स्वरैर्नकुहस्तेमो 2. West & TDA : मइयानौम् here and throughout this chapter 3. Geld : अगूहे 4. West & TDA : अमर्षे२त.

अक्कहओर्वेणे आप उर्वइरे
 त्वइर्यान् त्वरेंथेम् अजयन्नेम् ॥ ४ ॥
 यिमहे ध्वाथे अउर्वहे
 नोइत्त अओत्तम् ओक्कह नोइत्त गरेंमेम्
 नोइत्त जउर्व ओक्कह नोइत्त मेरेंथ्युश
 नोइत्त अरस्को दजेवो-दातो ।
 प५च-दस ऋचरोइथे
 पित पुथस्च रओघजेव कतरसचित्र
 यवत ध्वायोइत्त ह्वाँध्वा
 यिमो वीवडुहतो' पुथो ॥ ५ ॥
 कसेँ-ध्वाँम् वित्त्यो हओम मइयो
 अस्त्वइध्याइ हुनूत गजेध्याइ ।
 का अक्काइ अविश अँरेनावि
 चित्र अक्काइ जसत्त आयसेँम् ॥ ६ ॥
 आअत्त मे अजेम् पइत्यओक्क
 हओमो अवव दूरओषो ।
 आध्वायो माँम् वित्त्यो मइयो
 अस्त्वइध्याइ हुनूत गजेध्याइ ।
 हा अक्काइ अविश अँरेनावि
 तत्त अक्काइ जसत्त आयसेँम्
 यत्त हे पुथो उस्-जयत
 वीसो सरयाओ थजेतओनो ॥ ७ ॥
 यो जनत्त अज्जीम् दहाकेंम्
 थिज्जफनेँम् थिकमेरेंवेँम्
 ध्वश-अपीम् हज्जस्स-यओस्तीम् ।

5. West & TDA: कउवमेँम्.

(5) 1. West & TDA: वीवडुहो

(8) 1. Geld; इक्कह-यओस्तीम्.

५....३

अशजोअरुहम् दजेवीम् हुजेम्
 अवेम् गजेवाव्यो द्वरेत्तम्
 यौम् अशजोअरुहम् हुजेम्
 कच कर्त्तु अरु मइत्युश
 अओइ यौम् अस्त्वइतीम् गजेयौम्
 मइकाइ अवे गजेवनौम् ॥ ८ ॥
 कसे-ध्रौम् धित्यो हओम मइयो
 अस्त्वइध्याइ हुनूत गजेध्याइ ।
 का अवाइ अविश अरेनावि
 चित् अवाइ जसत् आयसेम् ॥ ९ ॥
 आजत् मे अजेम् पइत्यओस्त
 हओमो अव दूओषो ।
 धितो सामनौम् सेविशतो धित्यो मौम् मइयो
 अस्त्वइध्याइ हुनूत गजेध्याइ ।
 हा अवाइ अविश अरेनावि
 तत् अवाइ जसत् आयसेम्
 यत् हे पुथ उस्-ज्योइये
 उर्वाधयो कर्त्तुसास्पस्व ।
 त्कओषो अन्यो दातो-राजो
 आजत् अन्यो उपरो-कइयो
 यव गजेसुश गधवरो ॥ १० ॥
 यो जनत् अजीम् रुवरेम्
 यिम् अस्पो-गरेम् नरे-गरेम्

2. West & TDA : अशजोअरुहम् 3. West & TDA : अशजो 4. West & TDA : अवि 5. The TDA edition reads after गजेवनौम्- 'को ध्रौम् यिम् अहुरेम् मइयोम्'. West. says (p. 26) that the Pahlavi and Sanskrit translations quote these words, Geld. also notes (p. 41) alike. (11) 1. West & TDA : नरे.

~~२५२१/४०~~ 53/R-L

यिम् बीषव॑त्तम् ज़इरित्तम्
 यिम् उपइरि बीश॑ अरओषत्तं
 आरुत्त्यो-वरंज॑ ज़इरित्तम् ।
 यिम् उपइरि कॅरॅसास्यो
 अयइह पित्तम् पचत
 आ रपिच्छिन्नंम् ऊवानंम् ।
 तप्पसत्तच हो मइयो ल्वीसत्तच ।
 फ़ौश अयइहो फ़स्परत्त
 यजेइय॑त्तीम् आपेम् परोइहात्त ।
 परोश तइतो अपतचत्त
 नइरे-मनो॑ कॅरॅसास्यो ॥ ११ ॥
 कसॅ-ध्व्नाम् तूइयो हओम मइयो
 अस्त्वइध्याइ हुनूत गजेध्याइ ।
 फ़ा अइहाइ अविश अॅरॅनावि
 चित्त अइहाइ जसत्त आयसॅम् ॥ १२ ॥
 आअत्त मे अजेम् पइत्यओइत्त
 हओमो अषव दूरओषो ।
 पोउरुषस्यो मौम् तूइयो मइयो
 अस्त्वइध्याइ हुनूत गजेध्याइ ।
 हा अइहाइ अविश अॅरॅनावि
 तत्त अइहाइ जसत्त आयसॅम्
 यत्त हे त्त्त उस्-जयइह
 त्त्त अॅरॅजो ज़रथुइत्त
 न्माने पोउरुषस्ये
 बीदजेवो अइुर-ल्लजेवो ॥ १३ ॥

सूतो अश्रयेने वजेजहि'
 तस् पओइर्यो ज्ञरथुश्च
 अहुनेस् वइरीम् फ़स्रावचो
 वीवैरध्न२तैस् आलूतूइरीम्
 अपरैस् ज्ञओज्जोह फ़स्रइति ॥ १४ ॥

तस् ज़ेमर्-गूजो' आकैरेनवो
 वीस्ये दजेव ज्ञरथुश्च
 योइ पर अस्मात् वीरो-रओघ
 अपतयैन् पइति आय ज़ेमा ।
 यो अओजिस्तो यो त२चिस्तो
 यो ध्नञ्जिस्तो यो आसिस्तो
 यो अस् वैरध्नज्जैस्तैमो
 अबवत् मइनिवो' दामौन् ॥ १५ ॥

आअत् अओल्ल ज्ञरथुश्चो ।
 नैमो हओमाइ वइहुश हओमो
 हुघातो हओमो अरइदातो
 वइहुश दातो वजेवज्जो
 हुकैरैफ़श् हुरैश् वैरध्नजो
 ज्ञइरि-गओनो नौम्यौसुश्
 यथ ल्वरै२ते वहिस्तो
 उरुनजेच पाथ्मइन्योतैमो ॥ १६ ॥

नी ते ज्ञाइरे मवैस् म्रुये
 नी अमैस् नी वैरध्नजैस्
 नी दस्वरै नी वजेवज्जैस्
 नी फ़दयैस् नी वरैदयैस्

नी अओजो वीस्पो-तनूम्
 नी मस्तीम् वीस्पो-पअसक्कहम् ।
 नी तत्तु यथ गअथाह
 वसो-ध्रुओ ऋचराने
 त्वअषो-तउवोर्दुज्जम्-वनो ॥ १७ ॥
 नी तत्तु यथ तउर्वयेनि
 वीस्पनाम् लिक्खताम्' त्वअषो
 दअवनोम् मश्यानाम्च
 याध्रुओम् पहरिकनाम्च
 सार्थोम् कओयोम् करप्पनाम्च
 महर्यनाम्च विज्जन्नाम्
 अपमओघनाम्च विज्जन्नाम्
 वेह्कनाम्च चध्वर-ज्जन्नाम्
 हअन्याओस्स पॅरयु-अइनिकयो
 दवाँइथ्यो पताँइथ्यो ॥ १८ ॥
 इमम् ध्रुओम् पओइरीम् यानम्
 हओम जइप्पेमि दूरओष ।
 वहिस्तम् अहम् अवओनाम्
 रओचक्कहम् वीस्पो-त्वाध्रुओम् ।
 इमम् ध्रुओम् वितीम् यानम्
 हओम जइप्पेमि दूरओष ।
 व्रतात्तम् अअहोसँ' तन्वो ।
 इमम् ध्रुओम् त्रितीम् यानम्
 हओम जइप्पेमि दूरओष
 दरँधो-जीतीम् उस्तानहे ॥ १९ ॥
 इमम् ध्रुओम् तुइरीम् यानम्

हओम जइष्येमि दूरओष
 यथ अओषो अमवो
 थॉफ़वो फ़स्ताने ज़ेमा पइति
 लवओषो-तउवॉो दृजैम्-वनो ।
 इमैम् थ्रॉम् पुण्डैम् यानैम्
 हओम जइष्येमि दूरओष ।
 यथ वरैधजो वनतू-पषनो'
 फ़स्ताने ज़ेमा पइति
 लवओषो-तउवॉो दृजैम्-वनो ॥ २० ॥

इमैम् थ्रॉम् क्षतूम् यानैम्
 हओम जइष्येमि दूरओष ।
 पउर्व तायुम् पउर्व गधैम्
 पउर्व वदूरैम् बृहच्योइमइधे ।
 मा-चिश् पउर्वो बृहच्योअत नो
 वीस्ये पउर्व बृहच्योइमइधे ॥ २१ ॥

हओमो अओइविश् योइ अउर्वैतो'
 हित तक्षैति अरैनाउम्
 ज्ञावरं अओजोस्व बक्षइति ।
 हओमो आज्ञीज्ञनाइतिविश्
 दधाइति क्षओतो-पुथ्रीम्
 उत अषव-फ़ज्ञइतीम् ।
 हओमो तओचित् योइ कतयो
 नस्को-फ़स्तोइहो ओइहैते'
 स्पानो मस्तीम्च बक्षइति ॥ २२ ॥

हओमो तोस्वित्र यो कइनीनी

(20) 1. West & TDA : वनतू-पिषनो

(22) 1. West & TDA : उर्वैतो

2. West & TDA : ओइहैति.

ओज्ज्वलं' दग्धं अग्निं
 हृषीम् राधं च ब्रह्मति
 मोषु जइष्यन्मो हुत्तुश ॥ २३ ॥
 हओमो तं चित् यिम् कंसानीम्
 अप-क्षत्रं निषाधयत्
 यो रओस्त क्षत्रो-काम्य
 यो दवत् । नोइत् मे अपाँम्
 आधव अइन्निस्तिश
 वरंघ्ये' दग्धं चरात् ।
 हो वीस्ये वरंघिनाँम् वनात्
 नी वीस्ये वरंघिनाँम् जनात् ॥ २४ ॥
 उस्त-ते यो एवा अओज्ज्वल
 वसो-क्षत्रो अहि हओम ।
 उस्त-ते अपिवतहे'
 पोउरु-वचौम् अरंजुधनौम् ।
 उस्त-ते नोइत् पहरि-क्रास
 अरंजुधनं परंसहे' वाचिम् ॥ २५ ॥

क्रा-ते मज्जतो वरत्त पउर्वनीम् अइष्योऽहन्नं स्तर्द्धजेसहं मइन्युताश्तेम्
 वज्जुहीम् दजेनाँम् माज्जयस्त्रीम् । आअत्त अग्ने' अहि अइष्यास्तो वरंघुश' पइति
 गहरिनाँम् द्राज्जहे अइन्निधाइतीश्च व्रवस्व' मौग्धहे ॥ २६ ॥

हओम न्मानो-पइते' वीस्यइते' ज्ञरुपइते' दग्धुपइते' स्पनइह वजेच्या-
 पइते' ।

- (23) 1. West & TDA: ओज्ज्वलं...अग्निं (24) 1. Geld: वरंघ्ये
 2. Geld: दग्धं 3. Geld: वरंघिनाँम् (25) 1. West & TDA: अपवतहि
 2. Geld: पोउर्वचौम् 3. West & TDA: परंसहि (26) 1. Geld: अग्ने 2. Geld:
 वज्जुश 3. West & TDA: प्रउत्सव (27) 1. West & TDA: न्मानो-पइति 2. West
 & TDA: वीस्यइति 3. West & TDA: ज्ञरुपइति 4. Geld: दग्धुपइते; West &
 TDA: दग्धुपइति 5. West & TDA: वजेच्या-पइति.

अमाइच थ्ना वर्रंअच्नाइच
मावोय उप-भुये तनुये
थिमाइच यत्त पोउरु-वओइन्हे ॥ २७ ॥

वी नो ल्विष्यताँम्' ल्वअषैवीश ।
वी मनो वर ग्रम्-ताँम् ।
यो चिश्च अस्मि न्माने यो अल्हे' वीसि
यो अस्मि ज्ञ-त्त्वो यो अल्हे' दल्हो'
अजेनक्कहो अस्ति मश्यो
गँउर्वय' हे पाधवे ज्ञावरं
पइरि-वे उषि वर्रंनूहि
स्कँ-दँम् वे मनो कँर्रंनूहि ॥ २८ ॥

मा ज्वरंथअइव्य फ्रतुयो
मा गवअइव्य अइप्पि-तुतुयो
मा जाँम् वजेनोइत्त' अपिब्य
मा गाँम् वजेनोइत्त' अपिब्य
यो अजेनक्कहइति नो मनो
यो अजेनक्कहइति नो कँइर्रप्पम् ॥ २९ ॥

पइति अजोइश जइरितहे
सिमहे वीषो-वअपहे
कँइर्रप्पम् नाषेन्नाइ अपओने
हओम ज्ञाइरे वदरं जइधि ।
पइति गधहे वीवरंउदवतो रुवीश्यतो' ज्ञजरानो
कँइर्रप्पम् नाषेन्नाइ अपओने
हओम ज्ञाइरे वदरं जइधि ॥ ३० ॥

(28) 1. West & TDA: ल्वअषवताँम् 2. West & TDA: गरम-ताँम्
3. Geld: अल्हे 4. Geld: दल्हो 5. West & TDA: गँउर्वय (29) 1. West
& TDA: वीनोछ (30) West & TDA: रुवीश्यतो.

पइति मइयेहे द्वतो सास्तर्श
 अइन्नि-बोइङ्गदय५ तहे कर्मरॅधॅम्
 कॅह्णप्पम् नापॅम्माइ अषओने
 हओम ज्ञाइरे वदरॅ जइधि ।

पइति अपॅमओघहे अनषओनो अहूम्-मॅर५ चो
 अञ्जहो' दअेनयो मौस् वच दथानहे नोइत्त इयओध्नाइश् अपय५ तहे
 कॅह्णप्पम् नापॅम्माइ अषओने
 हओम जाइरे वदरॅ जइधि ॥ ३१ ॥

पइति जइकयाइ यातुमइत्याइ
 मओधनो-कइर्याइ उपस्ता-वइर्याइ
 येञ्जहे फ़ुल्लवइति मनो
 यथ अन्नम् वातो-धूतम्
 कॅह्णप्पम् नापॅम्माइ अषओने
 हओम ज्ञाइरे वदरॅ जइधि ।
 यत्त हे कॅह्णप्पम् नापॅम्माइ अषओने
 हओम ज्ञाइरे वदरॅ जइधि ॥ ३२ ॥

हा १०

विश् अपाँम् इध पतँ५ तु
 वी दअेवोञ्जहो वी दअेवयो ।
 वक्कहुश् सओषो मितयतु
 अषिश् वडुहि इध मिथ्णतु
 अषिश् वडुहि रामयत्त' इध
 उप इमत्त न्मानंम् यत्त आहूइरि यत्त
 हओमहे अषवज्जञ्जहो ॥ १ ॥

(31) 1. Geld : अइञ्जहो.

Ha 10

(1) 1. Geld : राम्यञ्ज.

प्रतरम्चित्र ते हवनेम्
 वच उप-स्तओमि हुस्त्रत्वो'
 यो आँमुश ह२ गँउर्वयेइति' ।
 उपरम्चित्र ते हवनेम्
 वच उप-स्तओमि हुस्त्रत्वो'
 यस्मि निघ्ने नर्श अओजब्ह ॥ २ ॥

स्तओमि मअधेम्च वारम्च
 या-त्ते कँड्रप्पम् वक्ष्यतो
 वरँप्नुश' पइति गइरिनौम् ।
 स्तओमि गरयो वरँज्ज२तो
 यथ हओम उरुरुधुष ॥ ३ ॥

स्तओमि ज्ञौम् पँरथ्वीम् पथनौम्
 वरँज्यब्हौम्' एवापरौम्
 वरँथ्रीम् ते हओम अषाउम् ।
 स्तओमि ज्ञमो यथ रओधहे
 हुबओइधिश अउर्वो चरानम्
 उत मज्दो हुरुध्म ।
 हओम रओसे गर पइति
 उत फ्राधअेष' विष्पथ'
 हइथीम्च अषहे ज्ञो अदि ॥ ४ ॥

कोत्त उ रास्पी:-

वरँधयडुह' मन वच
 वीस्सैस्व पइति वरँषजीश'
 वीस्सैस्व पइति फ्रस्परँवै

(2) 1. West & TDA: हुस्त्रत्वो 2. West & TDA: ह२गँउर्वयेइति

(3) 1. Geld & West: वरँज्ज 2. West & TDA: वरँज्यब्हौम्; 2. West & TDA: फ्राधअेष विष्पथ (5) 1. West & TDA: वरँज्यडुह 2. Geld: वरँषजीश

वीर्ष्यैस्व पशति फ्रवाङ् ॥ ५ ॥

(मन वच वीर्ष्यैस्व.....फ्रवाङ्- डु बाह्)

कोटः-

हओमो उध्वेइति स्तवनो ।

अथ ना यो दिम् स्तओइति

वैरथ्रजौस्तरो ववइति ।

नितेमचित्र हओम हूइतिश्

नितेमचित्र हओम स्तूइतिश्

नितेमचित्र हओम क्वरइतिश्

हज्जकरघ्न्याइ अस्ति दजेवनाम् ॥ ६ ॥

नस्येइति हथ फ्राकैरस्त

अस्यत् हच न्मानात् आहितिश

यथ बाध उपाज्जइति

यथ बाध उपस्तओइति

हओमहे वजेषज्येहे

चिथ्रम् दस्वरं वजेषज्जम्

अहे वीसे उत मजेथनम् ॥ ७ ॥

वीस्ये ज्ञी अन्ये मघोक्कहो'

अजेष्म हचि५ते' स्त्री-द्रो'

आजत्त हो यो हओमहे मघो

अष हचइते उवास्मन ।

रं५जइति हओमहे मघो ।

यो यथ पुथ्रम् तउरुनम्

हओमम् व५दजेत मश्यो'

फ्रा आय्यो तनुष्यो

हओमो वीसाइते' वजेषज्जाइ ॥ ८ ॥

(8) 1. Geld: मघोक्कहो 2. West & TDA: हचस्ते 3. Geld: स्त्रीम्-द्रो
4. West & TDA: मघो 5. West & TDA: वीसाइते.

हओम दग्दि मे बजेपज्ञनौम्
 याव्यो अहि बजेपज्ञधो ।
 हओम दग्दि मे वारंभग्निनौम्
 याव्यो अहि वरंभ-तउवो ।
 प्रा ते वीसाह उर्वथो स्तओत ।
 उर्वथम् स्तओतारम् वद्दहद्दहम्'
 दधो अओस्त अहुरो मज्दो
 यथ अषम् यत् बहिश्तम् ॥ ९ ॥
 अउर्व५त्तम् थ्वा दामिघात्तम्'
 बधो ततपत् ह्यापो ।
 अउर्व५त्तम् थ्वा दामिघात्तम्'
 बधो निदथत् ह्यापो
 हरइथ्यो पइति वरंजयो ॥ १० ॥
 आअत् थ्वा अथ स्प५त प्रदक्षत
 मरंघ वीज्व५च वीवरन्
 अवि इशत' उपाइरि-सजेन'
 अवि स्तजेर स्तजेरो-सार'
 अवि कुस्नाध' कुस्नो-पताध'
 अवि पम्रान विष्यथ'
 अवि स्पित-गओन गइरि ॥ ११ ॥
 आअत् आह पउर्वताह
 पोउरु-सरंघो वीरओघहे
 हओमो गओम ज्गरि-गओनो ।
 आ ते बजेपज्ञ इरीरिथरं'

- (9) 1. West & TDA: वद्दहद्दहम् (10) 1. West & TDA: दामिघात्तम्
 (11) 1. West & TDA: इशत 2. West & TDA: उपइरि; 3. Geld: स्तरो-सार
 4. West & TDA: कुस्नात् कुस्नो-पतात् 5. West & TDA: विष्य-पथ (12) 1. Geld:
 इरीरिथरं.

वक्ष्हेउश मनक्ष्हो मयान्यो ।
 आअत् मे अहे दुशसक्ष्हो
 पराच वओपय मनो ।
 आअत् अहे नी मनो मनो
 यो मे दुशसक्ष्हो हिस्तइते' ॥ १२ ॥
 नॅमो हओमाइ यत् कॅरनओइति
 द्विषओश' हत्त-मसो' मनो
 यथ रओवस्तेमहेचित् ।
 नॅमो हओमाइ यत् कॅरनओइति
 द्विषओश' हत्त-मसो' मनो
 यत् उस्सो' अओइति वओज्य ।
 पोउरु-नरम् तस्म कॅरन्वि'
 स्पन्थक्ष्हम् चिस्तिवस्तरम्
 यसे-ते वाध हओम जाइरे
 गव इरिस्ते वप्पइते' ॥ १३ ॥
 मा मे यथ गाउश' द्रप्पओ
 आसितो वारम् चइरे' ।
 फ़ुष फ़ुयत्तु ते मधो
 वॅरज्जुहोक्ष्हो' जसेत्तु ।
 पइरि ते हओम अवाउम् अषवाज्जो
 दधामि इमो' तनुम्
 या मे वओनइते दुरओघ ॥ १४ ॥
 अवक्ष्हरे'ज्जामि' जन्यओश' ऊनो'म्

2. West & TDA: हिस्तइति (13) 1. West & TDA: वॅरवओश
 2. Geld: हवत्त-मसो 3. West & TDA: कॅरन्वि 4. Geld: स्पन्थक्ष्हम् 5. West
 & TDA: वक्ष्हइति (14) 1. West & TDA: गओश 2. Geld: वारम् अषवरे;
 West & TDA: वारम् चइरे 3. West & TDA: वॅरज्जुहोक्ष्हो (15) 1. West &
 TDA: अवक्ष्हरे'ज्जामि 2. West & TDA: जन्यओश

मर्त्ययो अवीतो-स्त्ररचयो
 या मर्त्येइति' दवयेइति'
 आग्रवर्नेमृच हजोमैमृच
 हा या दत्त अपनस्येइति ।
 या तत् यत् हजोमहे द्रजोनो
 निगोह्इति निशह्इति'
 नोइत् तौम् आग्रवो-पुथ्रीम्
 नजेघ दस्ति हुपुथ्रीम् ॥ १५ ॥

पचर्चनौम् अक्षि पचर्चनौम् नोइत् अक्षि ।
 हुमतहे अक्षि दुश्मतहे नोइत् अक्षि ।
 हृस्तहे अक्षि दुर्जृस्तहे नोइत् अक्षि ।
 ह्वरस्तहे अक्षि दुर्ज्वरस्तहे नोइत् अक्षि ।
 स्रजोषहे अक्षि अस्रुस्तोइश नोइत् अक्षि ।
 अषजोनो अक्षि द्रुतो नोइत् अक्षि ।
 अत्रचित्र अक्षात् यथ अपर्मेम्
 मनिवो अक्कहत् निवाइतिश ॥ १६ ॥

आजत् अजोस्त जरथुश्रो ।
 नमो हजोमाइ मज्दधाताइ ।
 वक्कहुश हजोमो मज्दधातो ।
 नमो हजोमाइ ।
 वीस्ये हजोम उपस्तजोमि
 यत्रचित्र वर्रप्नुष्व' गहरिनौम्
 यत्रचित्र जौप्नुष्व रजोनौम्
 यजेचित्र औज्जहु दैरताक्कहो
 ज्जनिनौम् उपदरैज्जाहु' ।

3. West & TDA: मर्त्येइति दवयेइति 4. West & TDA: निशह्इति
 (17) 1. Gold: पचर्चनौम् 2. West & TDA: उप दैरैज्जाहु.

अँरँजतजेन हच तस्त
 ज़रनजेनेम् अओइ' तस्ते ।
 मा ते नीरे ज़ेमि पइति
 इथ रजेव५तो अरँजहे ॥ १७ ॥

इमोसेँ-ते हओम गाथो इमो हँ५ति स्तओमायो इमो हँ५ति चीचवानो
 इमे ह५ति अशुएव' वाचो' दास्मइनिश बारँधनिश पइति-विपिश वजेवज्य ॥१८॥

इमोसेँ तूमचित्र मावोय ।
 फ़व फ़व५तु ते मघो
 रओध्न फ़व५तु ते मघो ।
 रँ५ज्यो वज़इति' मघो
 बारँधनिश हँ५तेम् आस्तओइते'
 हथ अन गाथ्य वच ॥ १९ ॥

ज़ोत उ रास्सी:-

गवे नमो गवे नमो
 गवे उएवम् गवे वँरँधम्
 गवे एवरँधम् गवे वल्लम् ।
 गवे वँरँज्यातौम् तौम् नै एवरँथाइ प्रबुयो ॥ २० ॥

हओमेम् ज़ाहरीम् वँरँज५तम् यज़मइदे । हओमेम् फ़ाप्पीम् फ़ादत-गजेवम्
 यज़मइदे । हओमेम् दूरओवम् यज़मइदे । वीस्पे हओम यज़मइदे । ज़रथुइत्रहे स्वितामहे
 इव अपओनो अपीम्च फ़वपीम्च यज़मइदे ।

येव्हे हातौम् आअतू येस्ते पइती वइहो
 मइदो अइरो वजेथा अपातू हचा
 योइहौम्चा तौस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ २१ ॥

~~~~~

3. West & TDA : अपि (18)-1. West & TDA : अशुएव 2. The TDA
 edition reads after वाचो-' इव वा वो विम् स्तओइति' which is a gloss. Geld. (p. 54)
 West. (p. 32) note that the Pahlavi Versions quote the sentence. (19) 1. West
 & TDA : वज्यते 2. West & TDA : वास्तओइति,

हा ११

कोत् उ रास्पो:-

ध्रायो हइथीम् अववनो
 आम्नि-वचक्को ज्वइति
 गाउइच अस्पस्च हओमस्च ।
 गाउश् ज्जओतारम् ज्वइति ।
 उत बुयो अम्नइति
 उत दँउश्-सवो हचिम्नो
 यो मौम् एवास्तौम् नोइत्त वध्दे ।
 आअत्त मौम् तूम् प्रवओनयेहे
 नाइयो वा पुध्दे वा
 हओयो वा मर्षयो ॥ १ ॥
 अस्यो वाषारम् ज्वइति ।
 मा बुयो अउर्वतौम् यूत्त
 मा अउर्वतौम् अइन्निपस्त
 मा अउर्वतौम् निथत्त
 यो मौम् ज्जावरं नोइत्त जइच्चेहि
 पोउरु-मइति हजमइने
 पोउरु-नरयो कर्षुयो ॥ २ ॥
 हओमो एवाषारम् ज्वइति ।
 उत बुयो अम्नइति
 उत दँउश्-सवो हचिम्नो
 यो मौम् अइन्निशुत्त दारयेहि
 यथ तायुम् पँपो-सारम् ।

HE 11

- (1) 1. West & TDA: अम्नइति 2. West & TDA: मवदि 3. West
 & TDA: प्रवओनयेहि 4. West & TDA: हुवतो (3) 1. West & TDA: अम्नइति

नव अक्षि पंचो-सारो
 अङ्गम् यो हजोमो अपव दूरजोपो ॥ ३ ॥
 उस् मे पित हजोमाइ द्रजोनो
 फ़ैरैनजोत् अहुरो मज्दो
 अपव हङ्गुहरने
 मत्-हिज्वो होयूमच दोइध्रम् ॥ ४ ॥
 यो माँम् तत् द्रजोनो जिनात् वा
 त्रैप्रयात् वा अप वा यासाइति
 यत् मे दथत् अहुरो मज्दो
 अपव हङ्गुहरने
 मत्-हिज्वो होयूमच दोइध्रम् ॥ ५ ॥
 नोइत् अक्षि न्माने ज्ञानाइते'
 आध्रव नजेध रथजेस्ता
 नजेध वास्त्र्यो प्रयुयँस् ।
 आअत् अक्षि न्माने ज्ञायो५ते
 दहकाच मूरकाच
 पोउरु-सरँध' वप्नाच ॥ ६ ॥
 ध्नायँम् आ गैउश फ़ाध्रँसो'
 त५चिस्ताइ' हजोमाइ द्रजोनो ।
 मा ध्ना हजोमो व५दयात्
 वय मइरीइ व५दयत्
 विइ सइरीइ फ़ाध्रस्यानँम्
 मचने जिप्ने असहो' क़ेमो
 पइरिफ़-स्वइतँम् अयइइहे ॥ ७ ॥

(5) 1. West & TDA : फ़नात् 2. West & TDA : तँइज्वाइ (6) 1. West
 & TDA : वाग्नते 2. West & TDA : 'अरँजो (7) 1. West & TDA : फ़ाध्रँसो
 2. West & TDA : पइन्विताइ 3. Geld : अयइइयो,
 व...४

आअत् अजोप्त ङरयुंश्चो ।
 नैमो हजोमाइ मङ्गदाताइ ।
 वङ्गहुश्च हजोमो मङ्गदातो ।
 नैमो हजोमाइ ॥ ८ ॥

रास्त्री:- यो नो अजेवो अत् ते उये थायोइद्याइ तूरे मेङ्गदाइद्याइ' ध्वीदेम्
 हसाङ्गद्याइ नव दसैमे' वोइ वै यजेध्म ॥ ९ ॥

जोत:- पहरि ते हजोम अषाउम् अषवाज्जो
 दधौमि इमौम् तन्म्
 या मे वजेनइते हुरजोष
 थङ्गझाइ हजोमाइ मघाइ हवङ्गुहाइ' अववस्ताइ ।
 पहरि मे तुम्चिद् दयो'
 हजोम अषव दूरजोष
 वहिस्तम् अहम् अषजोनौम्
 रजोचङ्गहम् वीस्पो-स्वाध्रम् ॥ १० ॥
 *अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती
 उस्ता अस्ती उस्ता अस्माइ
 षात् अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ (सि बाद्)

रास्त्री:- अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती* ॥ ११ ॥ (सि बाद्)

जोत उ रास्त्री:-

[अनजोषाही गङ्गाकिशत गोक्ष यक् यङ्गर्ने इ नैक् पाक् कर्द् यङ्गर्ने इ लूक् लूरुर्ने सजो-
 श्योहम् अहुरमङ्ग अमेशास्तेरदाश्न वै-रसात् । गुर्ज क्वरेहे अङ्गजायात् ईन् इन्मइने (मीनो नाङ्ग वीत्यजेशा
 अर्दा-मङ्गर् वै-रसात्). नीररङ्ग पीरोङ्ग बाद् क्वरेह इ वैह-दीन् इ माङ्गवर्जोन् रवा बाद् अरवद्
 हङ्गर् कैश्च नौम्-विस्तीहात् अरवद् कौम् बाद् । §..... कैश्च हमा गुणाद् पतिद्
 पर्वेनोन्-होम् प-पतिद्-होम् ॥]

(9) 1. Geld: मङ्गदाताइ 2. Geld: दस्मै. (10) 1. West & TDA:
 हवङ्गुहाइ 2. West & TDA: बाँ. *At this stage, the जोत takes up the vessel
 containing Haoma extract and partakes of it in three draughts, while the
 रास्त्री recites अषम् वोहू three times. § See page 2 for the full text. The
 Pīzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bis).

ज्ञोः-

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° । (चिह्नाद् बाद्)

यथा अहू वश्यो अथा रतुश् अषात्तृचीत् हचा° । (३ बाद्)

वसस्व तू अहुर-मज्द उस्ताच क्ष्मेष हवनाम् दामनाम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अषचिथ क्ष्मयम्नेम् अषवनेम् दायत अक्ष्मयम्नेम्
द्रव५त्तेम् ॥ १२ ॥

वसो-क्ष्मथो ह्यात् अषव ।

अवसो-क्ष्मथो ह्यात् द्रवो

गतो हमिस्तो निज्जरेतो

हच स्प५तहे मइन्येउश् दामव्यो

वरतो अवसो-क्ष्मथो ॥ १३ ॥

हक्ष्य' अज्जम्चित् यो ज़रथुश्चो फ़त्तेमाँ न्माननाम् वीसाँम्च ज़५तुनाँम्च
दक्ष्णुनाँम्च अव्हो' दअेनयो अनुमतयजेच अनुस्तयजेच अन्वर्स्तयजेच या
आहूइरिश् ज़रथुश्चिश् ॥ १४ ॥

ज्ञोः उ रास्पी:-

रवस्व स्वाध्रम्च आप्नीनामि वीस्पयो अषओनो स्तोइश् । औजस्व
दुजाध्रम्च आप्नीनामि वीस्पयो द्रवतो स्तोइश् ।

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° ॥ १५ ॥ (सि बाद्)

फ़वराने मज्दयलो ज़रथुश्चिश् वीदजेवो अहुर-त्कजेवो । हावनेजे अषओने
अषहे रथ्ने यत्ताइच वक्षाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयजेच । सावर्हेजे वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्ने यत्ताइच वक्षाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयजेच । रथ्नाँम्
अयरनाँम्च अस्म्यनाँम्च माह्वनाँम्च याइर्यनाँम्च सरधनाँम्च यत्ताइच वक्षाइच
क्ष्मओथाइच फ़सस्तयजेच ॥

ज्ञोः- यथा अहू वश्यो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

रास्पी:- यथा अहू वश्यो यो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

ज्ञोः- अथा रतुश् अषात्तृचीत् हच फ़ा अषव वीज्वो ज़ओत् ॥ १६ ॥

कोट्ट उ रास्ती:-

क्रस्तुये हुमतोइव्यस्वा ह्रस्तोइव्यस्वा ह्रस्तोइव्यस्वा मोंध्रोइव्यस्वा
वळ्ळोइव्यस्वा वरस्तोइव्यस्वा । अइविगइर्या दइये वीस्वा हुमताचा ह्रस्ताचा
ह्रस्ताचा । पइतिरिच्या दइये वीस्वा दुश्मताचा दुज्जुस्ताचा दुज्ज्वरस्ताचा ॥ १७ ॥

फ़ेरा' वै राही अमेषा स्पॅता यल्लमचा वल्लमचा फ़ेरा' मनक्हा फ़ेरा' वचक्हा
फ़ेरा' इयजोयना' फ़ेरा' अक्हुया' फ़ेरा' तन्वस्वीत् एवळयो उस्तनम् ॥ १८ ॥

स्तजोमी' अषम् । अषम् बोहू वहिस्तम् अस्ती उस्ता अस्ती उस्ता
अक्हाइ झत्त अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ १९ ॥ (सि बाह्)

हा १२

कोट्ट:- नास्ती' दजेवो । फ़वराने मज्जयत्तो ज़रथुश्चिश वीदजेवो अहुर-त्कजेवो
स्तजोता अमेषनाम् स्पॅतनाम् यस्ता अमेषनाम् स्पॅतनाम् । अहुराइ मज्जाइ
वक्खवे बोहुमइते' वीस्वा बोहू चिनक्की अषाउने रजेवइते एवरॅनकुइते' या ज़ी चीचा
वहिस्ता येळ्हे गाउश येळ्हे अषम् येळ्हे रओचो येळ्हे रओचैवीश रोइत्तन्
एवाथा ॥ १ ॥

स्पॅताम् आर्मइतीम् वकुहीम् वरॅने' । हा मोइ अस्तू । उस् गौउश स्तुये
तायाअत्तचा हज्जइत्तचा । उस् मज्जयत्तनाम् वीसांम् इयानवजेचा वीवापत्तचा ॥ २ ॥

फ़ेरा' मन्यजेइव्यो' रोक्खे वसै-याइतीम् वसै-वैइतीम्' याइश उपइरी
आय ज़ेमा गओवीश इये'ती' । नैमक्हा अषाइ उज्जातातो' पइती अवत्त स्तुये । नोइत्त
अक्हात्त आइयोनीम् नोइत्त वीवापम् क्ता माज्जयत्तीश अओइ वीसो नोइत्त अस्तो
नोइत्त उस्तानहे चिन्मानी ॥ ३ ॥

(18) 1. West & TDA: क्हा 2. West & TDA: इयजोयना 3. West
& TDA: अक्हुया (19) 1. West & TDA: स्तजोमि.

HE 12

(1) 1. Geld: नाइस्ती; West & TDA: नाइस्तीमि 2. West & TDA:
बोहुमइते 3. West & TDA: एवरॅनकुइते (2) 1. West & TDA: वरॅने 2. West
& TDA: माज्जयत्तनाम् (3) 1. West & TDA: क्हा 2. West & TDA: मन्यजेइव्यो
3. Geld: वैइतीम् 4. West & TDA: स्वस्ती 5. West & TDA: उज्जाता.

वी दजेवाइश अवाइश अवहूइश अनरंताइश अको-दावीश सरंम् मुये हातांम् द्रजोविस्ताइश हातांम् पओविस्ताइश हातांम् अवहूतमाइश वी दजेवाइश वी दजेववतूवीश वी यातुश वी यातुमतूवीश वी कझाचीतू हातांम् आतराइश वी मनेवीश वी बचैवीश वी श्यओथनाइश' वी चिथाइश । वी ज्ञी अना सरंम् मुये यथना द्रंवाता रौंक्षय२ता' ॥ ४ ॥

अथा अथा चोइत् अहुरो मज्दो ज़रथुश्त्रेम् अघ्नयजेता' वीस्पजेषू फ़रप्नजेषू' वीस्पजेषू ह२जमनजेषू याइश अपरंसजेतेम् मज्दोस्वा ज़रथुश्त्रस्वा ॥ ५ ॥

अथा अथा चोइत् ज़रथुश्त्रो दजेवाइश सरंम् व्याम्बीता वीस्पजेषू फ़रप्नजेषू' वीस्पजेषू ह२जमनजेषू याइश अपरंसजेतेम् मज्दोस्वा ज़रथुश्त्रस्वा । अथा अज्ञैमचीतू' यो मज्दयत्नो ज़रथुश्त्रिश दजेवाइश सरंम् वीमुये यथा अनाइश व्याम्बीता यै अषवा ज़रथुश्त्रो ॥ ६ ॥

या वरना' आपो या वरना' उर्वरो या वरना गाउश हुदो' या वरनो अहुरो मज्दो यै गौम् ददा' यै नरंम् अषवनेम् या वरनो' अस् ज़रथुश्त्रो या वरनो' कवा वीस्तास्यो या वरना' फ़रषओश्त्रा' जामास्या या वरनो' कस्चीतू सओश्य२तांम्' हइथ्या-वरंज्ञांम् अषओनींम् ता वरनाचा ल्कअषाचा ॥ ७ ॥

मज्दयत्नो अग्नी मज्दयत्नो ज़रथुश्त्रिश फ़वराने आस्तुतस्वा फ़वरंतस्वा । आस्तुये हुमतंम् मनो आस्तुये हूत्तंम् वचो आस्तुये हूरुत्तंम् श्यओथनेम्' ॥ ८ ॥

आस्तुये दजेनोम् वहुहीम्' माज्दयत्नीम् फ़स्पा-यओश्त्रोम् निधा-त्तइथिषेम् स्वजेत्वदथोम् अषओनीम् या हाइतिनोम्चा बूश्येइ२तिनोम्चा' मज्जिस्ताचा बहिस्ताचा सजेस्ताचा या आहूरिश ज़रथुश्त्रिश । अहुराइ मज्दाइ वीस्या बोह चिनग्नी । अजेषा अस्ती' दजेनयो माज्दयत्नोइश आस्तुतिश ॥ ९ ॥

- (4) 1. West & TDA: श्यओथनाइश 2. West & TDA: रौंक्षयता
 (5) 1. West & TDA: अवाइश 2. West & TDA: फ़रप्नजेषू (6) 1. West & TDA: फ़रप्नजेषू 2. West & TDA: गौम् (7) 1. West & TDA: वरनो 2. West & TDA: हुदो 3. West & TDA: दवा 4. West & TDA: वरंज्ञो 5. West & TDA: वरना फ़रषओश्त्रा 6. West & TDA: सओश्त्रोम् (8) 1. West & TDA: श्यओथनेम् (9) 1. Geld & West omit: वहुहीम् 2. West & TDA: बूश्येइ२तिनोम्चा 2. West & TDA: अस्ति.

हा १३

कोशः- अहुरम् मज्दौम् आम्नुये न्मानहे न्मानो-पतोइश् रतूम आ वीसो वीस्पतोइश्
रतूम आ ज्ञ०तैउश् ज्ञ०तुपतोइश् रतूम आ दव्हैउश् दव्हुपतोइश् रतूम आ ।
बैनौनौम् रतूम आम्नुये दअेनौम् माज्दयस्त्रीम् अषीम् वडुहीम् पारै०दीम् यौम्चा
विपइतिस्तनौम् अषओनीम् इमौम्चा ज्ञौम् या नो वरइती ॥ १ ॥

प्रयेहे वाज्जिस्तहे अस्तोइश् रतूम आम्नुये आत्रैम् अहुरहे मज्दो । अषेध्नो-
ज्गतौम् गवास्त्र्यावरुत्तौम् नरौम् अषओनौम् वास्त्र्येहे प्रुय०तो रतूम आम्नुये ।
हस्तौम् अषहे अमौ रथअेस्तो रतूम आम्नुये ॥ २ ॥

मज्जिस्ताइश् वअेच्याइश् दअेनयो माज्दयस्त्रीइश् अथउरुनो रतूम आम्नुये ।
चषानौस्चा अअेषौम्चीत् रतूश् आम्नुये रतूश् आस्ताया अमषौस्चा स्पे०तौ
सओश्य०तस्चा दौहिस्तौ अर्शे-वचस्तेमौ अइव्यामतेमौ अश-त्राखनुतेमौ । मज्जिस्तौ
अमौ आम्नुये दअेनयो माज्दयस्त्रीइश् अथउरुनौस्चा रथअेस्तोस्चा वास्त्र्यौस्चा
प्रुय०तो ॥ ३ ॥

पइरी वै अमषा स्पे०ता हुक्षथा हुधोक्को दधौमी तन्वस्चीत् क्वक्यो
उस्तनेम् पइरी वीस्पो हुजीतयो ।

कोश उ रासीः-

इथा मइन्यू ममनाइते इथा वओचातरै इथा वावैरजातरै ॥ ४ ॥

आअत् । यथा तू ई अहुर-मज्दा मै०ग्हाचा वओचस्चा दोस्चा वरैश्चा
या वोह् अथा तोइ ददमही अथा चीष्मही अथा ध्ना आइश् यज्मइदे अथा
नेमइयामही अथा इषूइयामही ध्ना मज्दा अहुरा ॥ ५ ॥

(यथा तू ई अहुर-मज्दा.....ध्ना मज्दा अहुरा - हु बाट्)

Hā 13

- (1) 1. Geld: दव्हैउश् दव्हुपतोइश् 2. West: बैनौनौम्; TDA: गेनौनौम्
3. Geld: माज्दयेस्त्रीम् 4. Geld: पारै०दीम्; West: पारै०दीम् (2) 1. West & TDA:
आतरेम् 2. West & TDA: अषिध्नो 3. Geld: अषओनौम् (3) 1. Geld: वअेच्याइश्
2. West & TDA: सओश्य०तस्चा 3. West & TDA: अर्शे-वच 4. West & TDA:
अश-त्राखनुतेमौ (4) 1. West & TDA: पइरी 2. Corrected; all Mss.
including West & TDA give दधौमि 3. West & TDA: ममनाइते.

वक्कहँउश स्वजेतँउश स्वजेताता वक्कहँउश अबसा थ्ना पइरिजसामइदे
वक्कहुयाो प्रसेरत्त्वो वक्कहुयाो आर्मतोइश ॥ ६ ॥

गँउश्चा हुदोक्कहो' गयेल्याचा मरथ्नो अबओनो फ्रवपीम् यज्जमइदे ।
जरथुश्चदे स्थितामहे इव अबओनो अपीम्च फ्रवपीम्च यज्जमइदे ॥

येज्जे हाताँम् आअत्तु येले पइती वक्कहो
मज्जदो अहुरो वजेथा अषात्तु हचा
योक्कहँम्चा ताँस्वा तास्वा यज्जमइदे ॥

यथा अहू वइर्यो
अथा रतुश अषात्तुचीत्तु हचा ।
वक्कहँउश दज्जा मनक्कहो
इयओथननाँम् अक्कहँउश मज्जदाइ ।
क्षथँम्चा अहुराइ आ
यिम् त्रिगुण्यो ददत्त वास्तारँम् ॥ (*चिहाइ बाइ)
अषँम् वोहू वहिश्तँम् अस्ती
उस्ता अस्ती उस्ता अब्साइ
सत्तु अषाइ वहिश्ताइ अषँम् ॥ ७ ॥ (सि बाइ)

अहुनँम् वइरीम् यज्जमइदे । अषँम् वहिश्तँम् सजेस्तँम् अमँषँम् स्पँत्तँम्
यज्जमइदे । फ्रजोरँइतीम् हाइतीम् यज्जमइदे । फ्रजोरँइतीम्चा आस्तओथ्ननँम्चा
दजेनयाो माज्जयत्तोइश यज्जमइदे ।

येज्जे हाताँम् आअत्तु येले पइती वक्कहो° ॥ ८ ॥

(7) 1. West & TDA: हुपोक्कहो. "In reciting the first two
Akhanavars, the *Barman* ties up two ends of the palm-leaf-twig on to the
Barman and recites the remainings two *Akhanavars*.

‘हा १४

ज्ञोत्र:- बीसाइ वै अमेषा स्पेता स्तओता ज्ञओता ज्ञाता यस्ता फ्रमरेता अइवि-
जरेता यूष्माकम् यत्नाइच वक्षाइच यत् अमेषनाम् स्पेतनाम् अक्षाकम् हवहुहाइच
अषवस्ताइच यत् सओश्येताम् अषओनाम् ॥ १ ॥

पइरी' वै अमेषा स्पेता हुध्रभा हुधोहो दधामी' तन्वस्वीत् एवण्यो
उस्तनेम् पइरी' बीस्याो हुजीतयो ॥ २ ॥

अइय ज्ञओथे वरस्मनजेच बीस्ये अषवनो यज्ञत आयेसे येस्ति । बीस्ये
अषहे रतवो आयेसे येस्ति । हावनीम् पइति रतुम् सावहजेम् बीसीम्च पइति
रतुम् रतवो बीस्ये मज्जिस्त पइति रतुम् ॥ ३ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

फ्रवराने मज्जयत्तो ज्ञरथुन्निश् वीदओवो अहुर-त्कओषो । हावनेओ
अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वक्षाइच क्ष्नओथाइच फ्रसस्तयजेच । सावहजेओ
बीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वक्षाइच क्ष्नओथाइच फ्रसस्तयजेच ।
रथ्वाम् अयरनाम्च अस्न्यन्मम्च माह्वनाम्च याइर्यनाम्च सरध्वनाम्च यत्नाइच
वक्षाइच क्ष्नओथाइच फ्रसस्तयजेच ॥ ४ ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे झूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे झूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्रचीत् हच फ्रा अषव बीष्वाओ म्रओत् ॥ ५ ॥

HE 14

- (1) 1. West & TDA: हवहुहाइच 2. West & TDA: एवण्यरतौम्
(2) 1. West & TDA: पइरि 2. See note on HE 13, section 4, note No. 2.

हा १५

कोट्टः- सस्तिच* व५ताच रफ्नकहाच अमेवै स्प५तै वक्कहूश लीराइश नामोण्
आण्णय । फ़ायेजे वर्रज वक्कहूउश अपहे वर्रज दअेनयाो वक्कहुयाो माण्ड-
वत्तोइश ॥ १ ॥

कोट्ट उ रास्सी:-

येळ्हे मे अषात्त हचा
वहिश्तेम् येळे पइती ।
वजेदा मण्डो अहुरो
योइ ओक्कहूरचा ह५तिचा
तो यज़ाइ एवाइश नार्मेनीश
पइरिचा जसाइ व५ता ।
वोहू ध्रुअेम् वइरीम्
वागेम् अइवी-वइरिश्तेम् ॥ २ ॥

सॅरओषो' इषा अस्तू अहुरहे मण्डो यत्ताइ सॅवीश्तेहे अवओनो ये नो
इश्तो षात्त पओउवीम् तत्त उस्तेमम्चीत्त । अवथात्त इषा सॅरओषो अस्तू अहुरहे
मण्डो यत्ताइ सॅवीश्तेहे अवओनो ये नो इश्तो ।

कोट्टः- यथा अहू वइर्यो यो आतेरवधो फ़ा मे मूते ।

रास्सी:- अथा रतुश अषात्तचीत्त हच फ़ा अषव वीण्वाो मओत्त ॥ ३ ॥

HA 15

- (1) *रास्सी joins the कोट्ट in reciting the first word कस्तिच only.
(3) 1. West & TDA : सओषो.

हा १६

कोटः- अहुरम् मज्दौम् अपवनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे हुधोक्कहम् मज्जिस्तम् यज्ञतम् यिम् सैविस्तम् फादत्-गजेथम् दातारम् बोहुनौम् दामनौम् । आग्यो राताग्यो ज्ञओभाग्यो अर्शुक्वजेइयस्व' वाष्जिग्यो' वीस्पम्च अपवनेम् मइन्यओम् यज्ञतम् यज्ञमइदे ॥ १ ॥

जरथुश्त्रेम् अपवनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । आग्यो राताग्यो ज्ञओभाग्यो अर्शुक्वजेइयस्व' वाष्जिग्यो' वीस्पम्च अपवनेम् गजेथीम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । जरथुश्त्रहे अपओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे । जरथुश्त्रहे स्रवो यज्ञमइदे । जरथुश्त्रहे दजेनौम् यज्ञमइदे । जरथुश्त्रहे वरेनम्च त्कजेपम्च यज्ञमइदे ॥ २ ॥

अक्हुयओश् अपचिनक्हो पउवार्तो दाताओ दामान् अपओनीश् । दथुओ अहुरहे मज्दो रजेवतो स्वरनकुइतो' यज्ञमइदे । बोहु मनो यज्ञमइदे । अपम् वहिस्तम् यज्ञमइदे । ध्रम् वहीरीम् यज्ञमइदे । स्पेताम् वहुहीम् आर्मइतीम् यज्ञमइदे । हउर्व-तातम् यज्ञमइदे । अमेरततातम् यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

दग्वाक्कहम् अहुरम् मज्दौम् यज्ञमइदे । आत्रम्' अहुरहे मज्दो पुत्रम् यज्ञमइदे । आपो वहुहीश् मज्दधाताओ अपओनीश् यज्ञमइदे । हरेक्वजेतम् अउर्वत-अस्पम् यज्ञमइदे । मोक्कहम् गओचिध्रम् यज्ञमइदे । तिश्नीम् स्तारम् रजेवतेम् स्वरनकुइतेम् यज्ञमइदे । गैउश हुधोक्कहो उर्वानम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

दग्वाक्कहम् अहुरम् मज्दौम् यज्ञमइदे । मिध्रम् बोउरु-गओयओइतीम् यज्ञमइदे । स्रओपम् अपीम् यज्ञमइदे । रण्णम् रजिस्तम् यज्ञमइदे । अपओनौम्' वहुहीश् स्रतो स्पेताओ फ्रवषयो यज्ञमइदे । वरेध्रम् अहुरधातम् यज्ञमइदे । राम स्वाक्कम् यज्ञमइदे । वातम् स्पेतेम् हुधोक्कहम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

दग्वाक्कहम् अहुरम् मज्दौम् यज्ञमइदे । दजेनौम् वहुहीम् माज्दयस्त्रीम् यज्ञमइदे । अपीम् वहुहीम् यज्ञमइदे । अस्तातम् यज्ञमइदे । अस्मनेम् यज्ञमइदे ।

Hā 16

- (1) 1. West & TDA : अर्शुक्वजे' वाष्जिग्यो (2) 1. West & TDA : अर्शुक्वजे' वाष्जिग्यो ... (3) 1. West & TDA : स्वरनकुइतो 2. TDA : अमेरतातम् (4) 1. West & TDA : आतारम् 2. West & TDA : स्वरनकुइतेम् (5) 1. Geld : अपाउनौम्.

ज्राम् हुषाण्हम् यज्ञमइदे । माँअम् स्पँतम् यज्ञमइदे । अनघ रओचो एषघातो यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

एवन्वइतीश अषहे वँरजो यज्ञमइदे याहु इरिस्तनाम् उर्वानो षायेति' यो अषओनाम्' फ्रवषयो । वहिस्तम् अहम् अषओनाम् यज्ञमइदे रओचण्हम् वीस्पो-एवाअम् ॥ ७ ॥

क्ष्वीध आज्ञइति' यज्ञमइदे तचत्-आप उक्ष्यत्-उर्वर आज्ञोइश दजेवो-दातहे हमोइस्त्रि' अवञ्हो' मूश अवञ्हो' पइरिकयाइ' पइतिशतातयअच पइतिस्-चप्तयअच पइतितरतयअच पइत्यओगत्-त्वअषझाइच अषमओषहेच अनषओनो साक्षहेच षोउरु-महर्कहे ॥ ८ ॥

यज्ञमइदे वीस्पो आपो यज्ञमइदे वीस्पो उर्वरो । यज्ञमइदे वीस्पो वक्खवो यज्ञमइदे वीस्पो वडुहीश । यज्ञमइदे वीस्पो मइन्यवच यज्ञत गअध्याइच योइ वक्खुधोण्हो अषवनो ॥ ९ ॥

यज्ञमइदे थ्राम् मअथनम् याम् आर्मइतीम् स्पँतौम् । यज्ञमइदे थ्राम् मअथनहे पइति अषाउम् अहुर मज्ज द्रवप्रषओश द्रवो-वीरहे द्रव-अषचिअहे

यस्मि ज्ञी काचित् तनुनाम्

द्राजिस्तम् हा मे मअथइने'

मिथ्नात् अत् हम अत् जयेने ॥ १० ॥

- (7) 1. West & TDA : षायेति 2. Geld : अषाउनाम् (8) 1. West & TDA : आज्ञत 2. West & TDA : हमोइस्त्रि 3. Geld : अवञ्हो 4. West & TDA : पइरिकया 10) 1. West & TDA : मअथये.

हा १७

कोट उ रास्ती:-

अहुरम् मज्दोम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । अमेवा स्पेता हुध्वा
हुधोक्शो यज्ञमइदे ॥ १ ॥

अस्त्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् अपवनेम् अपहे रतुम्
यज्ञमइदे । सावक्हजेम् वीसीम्च अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । मिथम् वोउरु-
गओयओइतीम् हज्जर-मओपेम् वजेवर-चप्पनेम् अओख्तो-नामनेम् यज्ञतेम्
यज्ञमइदे । राम स्वाखेम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

कोट:- रपिथिनेम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । फ़ादत्-फ़ाउम् ज्ञेतुमेम्च
अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । अपेम् वहिस्तेम् आत्रेम्च' अहुरहे मज्दो पुथेम्
यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

उज्येइरिनेम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । फ़ादत्-वीरेम् दल्युमेम्च'
अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । वरेज्जेतेम् अहुरम् ध्वाम् ध्वजेतेम् अपांम् नपातेम्
अउर्वत्-अस्पेम् यज्ञमइदे । अपेम्च मज्दधाताम् अपओनीम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

अइत्रिसूथेमेम्' अइचिगाइम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । फ़ादत्-
वीस्पाम्-हुज्याइतीम् ज़रथुश्नोतेमेम्च अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । अपओनाम्'
वहुहीश सरो स्पेतो फ़वपयो यज्ञमइदे । घ्नोस्व' वीरो-वौथ्वाओ यज्ञमइदे ।
याइर्योम्च हुषितीम् यज्ञमइदे । अमेम्च हुतस्तेम् हुरओधेम् यज्ञमइदे । वरेधध्नेम्च
अहुरधातेम् यज्ञमइदे । वनइतीम्च उपरतातेम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

उपहिनेम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । वरेजीम् न्मानीम्च अपवनेम्
अपहे रतुम् यज्ञमइदे । सओपेम् अपीम् हुरओधेम् वरेधाजनेम् फ़ादत्-गजेधेम्
अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । रप्नुम् रजिस्तेम् यज्ञमइदे । अरस्तातेम्च फ़ादत्-
गजेधोम् वरेदत्-गजेधोम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

Ha 17

This chapter is almost identical with chapter 6. Sections 1-17 recur in Y. 59.1-17.

(3) 1. West & TDA: अतरिम् (4) 1. West & TDA: दादुमेम्च
(5) 1. Geld: अइत्रिसूथेमेम् 2. Geld: अपाउनाम् 3. West & TDA: वनोस्व

मासा अववन अपहे रतवो यज्ञमइदे । अ२तरं-मोक्षेयम् अववनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । परेनो-मोक्षेयम् वीपसथेयम् अववनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

याह्यम् अववन अपहे रतवो यज्ञमइदे । मह्यो-ज्जरमेयम् अववनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । मह्यो-वमेयम् अववनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । पइतिशहरीम् अववनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । अयाधिमम् क्रजोउर्वजेधिमम् वर्धनहरस्तेम् अववनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । मह्योहरीम् अववनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । हमस्यधमजेदजेम् अववनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । सरेच अववन अपहे रतवो यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वीस्पे अपहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँ२ति अपहे रतवो अपस्च' धिसाँस्च नडिदस्त पहरिशहावनयो योइ हँ२ति अपहे यत्त वहिस्तहे मज्दो-क्रसास्त जस्थुधो-क्रजोस्त ॥ ९ ॥

अहुर मिध वरेज्ज२त अइध्यजह' अववन यज्ञमइदे । सँउच्च मोक्षेयम् हरेच उर्वराहु पइति वरेस्मन्याहु मिधेम् वीस्पनाँम् दक्षुज्जोम् दक्षुपइतीम् यज्ञमइदे । (*रोज्ज) अहुरेम् मज्दोम् रजेव२तेम् स्वरनकुह२तेम् यज्ञमइदे । (*माइ) अपजोनाँम् वडुहीश सरो स्पे२तो क्रवषयो यज्ञमइदे ॥ १० ॥

गोत्र उ रास्पी:-

ध्रौम् आत्रेम् अहुरहे मज्दो पुधेम् यज्ञमइदे । आत्रेम् वरेज्जि-सवहरेम् यज्ञमइदे । आत्रेम् बोहु-भयानेम् यज्ञमइदे । आत्रेम् उवाज्जिस्तेम् यज्ञमइदे । आत्रेम् वाज्जिस्तेम् यज्ञमइदे । आत्रेम् स्पेनिस्तेम् यज्ञमइदे । ध्रौम् नकेधेम् नहयो-सहरेम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे । आत्रेम् वीस्पनाँम् न्माननाँम् न्मानो-पइतीम् मज्दघातेम् अहुरहे मज्दो पुधेम् अववनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे मत्त वीस्पजेधयो जातेरंभ्यो ॥ ११ ॥

गोत्र:- आपो वडुहीश बहिस्ताो मज्दघातो अपजोनीश यज्ञमइदे । वीस्पो आपो मज्दघातो अपजोनीश यज्ञमइदे । वीस्पो उर्वराो मज्दघातो अपजोनीश यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

(8) 1. Geld : मह्यो-ज्जरमेयम् 2. Geld : मह्यो-वमेयम् 3. West & TDA : अयाधिमम् क्रजोउर्वजेधिमम्. (9) 1. West & TDA : ध्यस्च (10) 1. West & TDA : वीस्पनाँम् 2. Geld : दक्षुपइतीम्. *See note on Y.1.11. 3. West & TDA : स्वरनकुह२तेम्. 4. Geld : अपजोनाँम् (11) 1. West & TDA : जातेरंभ्यो.

औंश्चैम् स्पर्त्तम् अश्व-स्वर्त्तम् यज्ञमइदे । दातम् वीदोयुम् यज्ञमइदे ।
दातम् ज्ञरयुश्च यज्ञमइदे । द्रव्यौम् उपयनौम् यज्ञमइदे । दजेनौम् वहुहीम् माज्द-
यस्वीम् यज्ञमइदे ॥ १३ ॥

गहरीम् उषि-दरनेम् मज्दघातम् अष-स्वाधेम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । वीस्पो
गरयो अष-स्वाधो पोउरु-स्वाधो मज्दघात अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । उग्रम्
कवजेम् स्वरनो मज्दघातम् यज्ञमइदे । उग्रम् अस्वर्त्तम् स्वरनो मज्दघातम् यज्ञमइदे ।
अषीम् वहुहीम् यज्ञमइदे । श्लोइथनीम् वरंजइतीम् अमवइतीम् हुरओचौम् स्वापरांम्
स्वरनो मज्दघातम् यज्ञमइदे । सवो मज्दघातम् यज्ञमइदे ॥ १४ ॥

दक्षौम् वहुहीम् आफ्रितीम् यज्ञमइदे । दक्षौम्च नरम् अषवनम् यज्ञमइदे ।
उग्रम् तर्प्पम् दामोइश उपमनम् यज्ञेत्तम् यज्ञमइदे ॥ १५ ॥

इमो अपस्व ज्ञमस्व उर्वरोस्व यज्ञमइदे । इमो असोस्व षोइथोस्व
गओयओइतीश्च मजेथन्योस्व अबो-स्वरनोस्व यज्ञमइदे । इमेम्च षोइथहे पइतीम्
यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दौम् ॥ १६ ॥

ज्ञोत्त उ रास्वी:-

रतवो वीस्वे मज्जिस्त यज्ञमइदे अयर अस्त्य माह्य याइर्य सरेच ॥ १७ ॥

अषओनौम्' वहुहीश्च स्रारो स्पर्त्तो फ्रवषयो स्तओमि ज्वयेमि उग्रयेमि ।
यज्ञमइदे न्मान्यो वीस्यो ज्ञत्तुमो दक्षुमो' ज्ञरयुश्चोत्तमो ॥ १८ ॥

वीस्वे अषवनो यज्ञत यज्ञमइदे । वीस्वे अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम्
पइति रतुम् सावहजेम् वीसीम्च पइति रतुम् रतवो वीस्वे मज्जिस्त पइति
रतुम् ॥ १९ ॥

येष्टहे हातौम् आअत्त येष्टे पइति वहुहो

मज्दो अहुरो वजेथा अषात्त हषा

योष्टहौम्चा तौस्वा तोस्वा यज्ञमइदे ॥ २० ॥

~~~~~

६१-१८

ज्ञोत्रं उ रास्वीः-

अषेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती
 उश्ता अस्ती उश्ता अस्माइ
 अत्र अषाइ वहिश्ताइ अषेम् ॥ ० ॥ (सि नाइ)
 दाइदी मोइ ये गौम् तषो अपस्चा उर्वरोस्चा
 अमरेताता हउर्वाता स्पेनिश्ता मइन्यू मज्दा
 तैवीषी उतयूइती मनक्हा वोहू सैक्खे ॥ १ ॥
 स्पेता मइन्यू वहिश्ताचा मनक्हा
 हचा अषात्र इयओथनाचा वचक्खाचा
 अस्माइ दौन् हउर्वाता अमरेताता
 मज्दो क्षथा आर्मइती अहुरो ॥ २ ॥ (उ नाइ)

ज्ञोत्रः-

अस्मा मन्येउश् स्पेनिश्तया वहिश्तेम्
 हिज्वा उल्वाइश् वक्खेउश् अँअँआनू मनक्खो
 आर्मतोइश् जस्तोइन्या इयओथना वरेय्यत्र
 ओया चिस्ती । ह्यो ता अपस्मा मज्दो ॥ ३ ॥
 अस्मा मन्येउश् त्वेम् अही ता स्पेतो
 ये अस्माइ गौम् रान्यो-स्करेतीम् हेम्-तषत्र
 अत्र होइ वास्माइ' रामा-दो आर्मइतीम्
 अत्र हेम् वोहू मज्दा हेमे-फ्रस्ता' मनक्खा ॥ ४ ॥
 अस्मात्र मन्येउश् रारैयेइती' व्रैग्वेतो'
 मज्दा' स्पेतात्र नोइत्र अषा' अषाउनो'

HE 18

This chapter agrees verbatim with Y.51.7 and the whole of Y.47.

- (4) 1. West & TDA : वास्मा 2. TDA : च्चत्र हीम् 3. West & TDA :
 हेम्-फ्रस्ता (5) 1. West & TDA : रारैय्यस्ती व्रैग्वेतो 2. West & TDA : मज्दो
 3. West & TDA : स्मा 4. West & TDA : अषाउनो.

कसैउश्चीत् ना अषाउने कावे अक्कहत्
इस्वाचीत् होंस् परओक्क अक्को इङ्गवाइते ॥ ५ ॥

ताचा स्पेस्ता मइन्यू मङ्गदा अहुरा
अषाउने चोइश् या ज्नी चीचा वहिस्ता
हनै' ध्वस्मात् ज्ञओषात् इङ्गवो वङ्गइती
असा इयओथनाइश् अकात् आश्योंस् मनक्कहो ॥ ६ ॥

ता दाो स्पेस्ता मइन्यू मङ्गदा अहुरा
आथा वक्कहाउ वीदाइतीम्' रानोइण्या
आर्मोइश् देवोंज्जक्कहा अक्कयाचा
हा ज्नी पोउरुक्क इपेस्तो वाउराइते ॥ ७ ॥

कोत् उ रास्सी:-

स्पेस्ता मइन्यू वहिस्ताचा मनक्कहा
हचा अषात् इयओथनाचा वक्कहाचा
अक्काइ दौन् हउर्वाता अमेरताता ।
मङ्गदो क्षथा आर्मइती अहुरो ॥ (३ वाह)

अपेम् वोह वहिस्तम् अस्ती° । (सि वाह)

स्पेस्ता-मइन्यूम् हाइतीम् यज्जमइदे ।

येम्हे हाताम् आजत् येत्ते पइती वक्कहो° ॥ ८ ॥

यथा अह वश्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।

वक्कहैउश् दङ्गदा मनक्कहो इयओथनानोंम् अक्कहैउश् मङ्गदाइ ।

क्षम्यचा अहुराइ आ यिम् त्रिगुण्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिह्ना वाह)

अपेम् वोह वहिस्तम् अस्ती° ॥ (सि वाह)

अहुनेम् वश्यीम् यज्जमइदे । अपेम् वहिस्तम् सजेस्तम् अमेपेम् स्पेस्तम्
यज्जमइदे ॥

येम्हे हाताम् आजत् येत्ते पइती वक्कहो° ॥ ९ ॥

हा १९

कोटः-

पॅरसत्र ज़रथुश्चो अहुरेम् मज़दौम् ।

अहुर-मज़द महिन्यो स्पैनिश्त

दातरं गजेथनाँम् अस्त्वइतिनाँम् अषाउम् ।

चित्र अवत्र वचो आस् अहुर-मज़द यत्र मे फ़ावओचो ॥ १ ॥

पर अस्मैम् पर आपैम् पर ज़ाँम् पर गौम् पर उर्वराँम् पर आत्रैम् अहुरहे
मज़दो पुथ्रैम् पर नरैम् अववनेम् पर दजेवाइश्च क़त्रफ़साइश्च मइयाइश्च पर वीस्पैम्
अहूम् अस्त्व२तैम् पर वीस्प वोहूँ मज़दघात अव-चित्र ॥ २ ॥

आअत्र मओत्र अहुरो मज़दो । वष अजेष आस् अहुनहे वइर्येहे स्थितन
ज़रथुश्च यत्र ते फ़ावओचैम् ॥ ३ ॥

पर अस्मैम् पर आपैम् पर ज़ाँम् पर गौम् पर उर्वराँम् पर आत्रैम् अहुरहे
मज़दो पुथ्रैम् पर नरैम् अववनेम् पर दजेवाइश्च क़त्रफ़साइश्च मइयाइश्च पर वीस्पैम्
अहूम् अस्त्व२तैम् पर वीस्प वोहूँ मज़दघात अव-चित्र ॥ ४ ॥

हा मे वष अहुनहे वइर्येहे स्थितम ज़रथुश्च अनप्युल्लव अनपिषूत स्त्रावयन्न
सतैम् पइति अन्यजेषाँम् र२न्नौम् मायनाँम् अनप्युल्लवनाँम् अनपिषूतनाँम् स्त्रावयन्न-
नाँम् । आअत्र अइप्युल्लव अइपिषूत स्त्रावयन्न दस पइति अन्ये रतवो ॥ ५ ॥

यस्व मे अजेतक्षि अक्व्हो यत्र अस्त्वइ२ति स्थितम ज़रथुश्च वषाँम्
अहुनहे वइर्येहे मरात्र फ़ा वा मरो द्रै२जयात्र फ़ा वा द्रै२जयो स्त्रावयात्र फ़ा वा
स्त्रावयो यज़ाइते थ्रीश्चित्रं तरो पॅरतूमचित्र हे उर्वानैम् वहिश्तैम् अहूम् फ़ापारयेनि
अज़ैम् यो अहुरो मज़दो आ वहिश्तात्र अक्व्हओत्र आ वहिश्तात्र अषात्र आ
वहिश्तजेइन्वो रओचैन्वो ॥ ६ ॥

यस्व मे अजेतक्षि अक्व्हो यत्र अस्त्वइ२ति स्थितम ज़रथुश्च वषाँम्

Ha 19

The three chapters Y.19 to 21 are ancient Avestan commentaries
on अहुनवर्षे, अर्षेम् वोहूँ and येइहे हाताँम् respectively.

(2 & 4) 1. West & TDA : आतरेम् 2. West & TDA : मन्वाइश्च 3. Geld :
वोहूँ (3) 1. West & TDA : फ़ावओचिम् (6) 1. West & TDA : अस्त्वइति
2. West & TDA : थ्रिश्चित्र (7) 1. West & TDA : अस्त्वइति.

अहुनहे वहर्येहे द्वैजयो अपरजोधयेते' यत् वा नजेमम् यत् वा शिषुम् यत् वा चक्षुषुम्' यत् वा पक्ष्महम्' पहरि-दिम् तनव अजम् यो अहुरो मज्जदो उर्वानम् हच वहिस्तात् अहहोत् । अववइत्य बाँजस्च फ्रथस्च पहरि-तनुय यथ ईम् ज्ञो । अस्तिच ईम् ज्ञो अवइति बाँजो यवइति फ्रथस्चित् ॥ ७ ॥

फ्रच अजेतत् वचो वओचे यत् अहुमत् यत् रतुमत् पर अवज्हे' अण्णो दोक्कहोइत् पर आपो पर ज्ञो पर उर्वरयो पर गैउश् चध्वर-पइतिस्तानयो' दोक्कहोइत् पर नर्श अपओनो विपइतिस्तानहे जौथात् पर अवज्हे' हू ध्वरस्तो-कैहरप्य' अपे अमेषनाम् स्पेननाम् दाहीम् ॥ ८ ॥

फ्रा मे स्पन्यो मनिवो ववच वीस्पोम् अपओनो स्तीम् इइतीम्च ववइतीम्च वृश्येइतीम्च' इयओध्नो-ताइत्य । इयओध्ननाम्' अक्कहँउश् मज्जदाइ ॥ ९ ॥

अजेतत्च अजेषांम् उल्लवनांम् उल्लवोत्तमम् याइश् यव फ्रच वओचे फ्रच म्रुये फ्रच वक्ष्येते' । अस्ति ज्ञी अन अववत् उल्लवत यथ यत् दित् वीस्पो अक्कहुश् अस्त्वो आसन्नत् सध्वांस्' ददरानो' नी पहरि इरिथ्योस्तातत् हरइते ॥ १० ॥

अजेतत्च नो वचो फ्रावओचे सध्वांस्' हिप्माइरीम्च' यथन' कक्काइचित् हातांम् अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ ११ ॥

यथ फ्रा इध आग्रओत् यत् दिम् अहम्च रतुम्च आददत् । इथ दिम् पर-चिनस्ति यिम् अहुरम् मज्जदोम् मनस्-पओइर्यजेइयो दामव्यो । यथ ईम् वीस्पनांम् मज्जिस्तम् चिनस्ति अथ अक्काइ दामांन् चिनस्ति ॥ १२ ॥

यथ मज्जदो हुजीतीश् वक्कहँउश् इध धितीम् लकअेषम् आद्वैजयेइति दज्ज मनक्कहो पर ईम् इध मनक्कहे चिनस्ति यथ फ्रदस्तारम् मनक्कहे । मनक्कहो अजेतवइत्य ईम् कारयेइति । इयओध्ननाम्' इध अहम् कारयेइति ॥ १३ ॥

2. West & TDA : अपरजोधयेइति 3. West & TDA : चक्षुषम् 4. West & TDA : पक्ष्महम् (8) 1. Geld : अवइज्हे 2. West & TDA : 'पइतिस्तानयो 3. West & TDA : 'कैहरप्य (9) 1. West & TDA : वृश्येइतीम्च 2. West & TDA : स्वओध्ननाम् (10) 1. West & TDA : वक्ष्येइते 2. West & TDA : सध्वांस् 3. Geld : वप्रानो (11) 1. West & TDA : सध्वांस्च 2. West & TDA : हिप्माइरीम्च 3. Geld : वज्ज (13) 1. West & TDA : स्वओध्ननाम्.

यत्तु दिम् दाम्ब्यो चिनस्ति मज्ज इथ तम् यत्तु अत्ताइ दामौन् । ध्वम् अहुराइ चिनस्ति । तत्तु मज्ज तव ध्वम् । द्विगुब्यो वास्तारम् चिनस्ति । यथ उर्वम् स्मितमाइ । पञ्च लकओष । वीस्पम् वचो फ्रवाक्कम् हट्टम् वचो अहुरइ मज्जदो ॥ १४ ॥

वहिस्तो अहुरो मज्जदो
अहुनेम् वइरीम् फ्राम्नओत्तु
वहिस्तो हामो कारयत्तु ।
हिथ्मत्तु अको अबवत्तु

अञ्तरञ्च द्व्वत्तम् आम्भूत अय अञ्तरञ्च-उत्ति ।

नोइत्तु ना मनो नोइत्तु सैक्कहा' नोइत्तु ज्जतवो
नअेदा' वरना' नोइत्तु उल्लवा' नअेदा' इयओथना'
नोइत्तु दअेनो' नोइत्तु उर्वानो हचइत्ते' ॥ १५ ॥

अजेतत्तुच वचो मज्जदओल्लत्तम्' थि-अप्पस्मम् चधु-पिण्णम् पञ्च-रतु राइति
हञ्चकैर्यम् । काइश हे अप्पस्माँन् । हुमत्तम् हूत्तम् हूरत्तम् ॥ १६ ॥

काइश पिण्णाइश । आध्रव रथअेस्तातो वास्स्यो फ़ुयुयौस् हूइतिश वीस्पय
इरिन' हचिन्न नइरे अषओने अर्श-मनक्कह' अर्श-वचक्कह अर्श-इयओथन' । रतुश मेरत्त'
दअेनो-साच येज्जे इयओथनाइश गअेथो अष फ़ादँत्ते ॥ १७ ॥

कय रतवो । न्मान्यो वीस्यो ज्ञत्तुमो दल्लुमो' ज़रथुइत्तो पुल्लो ओल्लहोम्
दल्लुमो यो अन्यो रजोइत्तु ज़रथुइत्तोइत्तु । चधु-रतुश रथ ज़रथुइत्तिश । कय
अल्लहो' रतवो । न्मान्यस्च वीस्यस्च ज्ञत्तुमस्च ज़रथुइत्तो तुह्यो ॥ १८ ॥

कत्तु हुमत्तम् । अववनेम् मनस्-पओइर्यो । कत्तु हूत्तम् । माँओ स्पँतो ।
कत्तु हूरत्तम् । स्तओताइश' अष-पओइर्याइश्च दामेवीश ॥ १९ ॥

- (14) 1. West & TDA : द्विगुब्यो (15) 1. Geld : सक्क 2. Geld : नजेच
3. Geld : वरन 4. Geld : उल्ल 5. Geld : इयओथन 6. West & TDA : दअेना
7. Geld : इचिस्ते; West & TDA : हचइत्ती (16) 1. West & TDA : मज्जदो-उल्लत्तम्
(17) 1. West & TDA : अर्ज 2. West & TDA : अर्श-मनक्कह अर्श-वचक्कह अर्श-इयओथन
3. West & TDA : मेरत्त (18) 1. Geld : दल्लुमो 2. Geld : अल्लहो (19) 1.
West & TDA : स्तओताइश्च.

मज्झदो फ़ाम्नओत्त । चीम्' फ़ाम्नओत्त । अपवनेम् मइन्त्यओम्च गजेवीम्च ।
च्वौस् फ़ाम्नओत्त फ़वाकम् । वहिस्तो क्षयम्नो । च्व२त्तम् । अपवनेम् वहिस्तम्च
अवसो-क्षयम्च ॥ २० ॥

वचौम् अहुनहे वइर्येहे यज्जमइदे । अहुनहे वइर्येहे यज्जमइदे फ़ल्लओर्थम्च
फ़मरर्थम्च फ़गार्थम्च फ़ायस्तीम्च ।

येअहे हाताम् आअत्त येस्से पइती वइहो

मज्झदो अहुरो वजेया अपात्त हचा

योअहौम्चा तौस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ २१ ॥

~~~~~

हा २०

। जोत्त:-

फ़ाम्नओत्त अहुरो मज्झदो । अपम् वोहू वहिस्तम् अस्ती । पर अझाइ वोहू
वहिस्तम् चिनस्ति यथ एवअेतवे एवअेतात्तम् वोहू' वहिस्तम् अस्ती अथ त्कअेषम्
कारयेइति ॥ १ ॥

उस्ता अस्ती उस्ता अझाइ । उस्तताइत्य वीस्सम् अपवनेम् वीस्पाइ अपओने
पर-चिनस्ति यथ ना स्ताइत्य वीस्सम् अपवनेम् वीस्पाइ अपओने पर-चिनस्ति ॥ २ ॥

झात्त' अपाइ वहिस्ताइ अपम् पर-चिनस्ति । वीस्सम् मौअम् वीस्सम्
मौअाइ । यथ अपाइ क्षयम् चिनस्ति यथच ज्ञये२ते अपओने अपम् चिनस्ति
यथच फ़मावोय अपम् चिनस्ति यत्त सओश्य२तअेव्यो' । आयो त्कअेष । वीस्सम्
वचो फ़वाकम् हउरुम् वचो अहुरहे मज्झदो ॥ ३ ॥

मज्झदो फ़ाम्नओत्त । चीम्' फ़ाम्नओत्त । अपवनेम् मइन्त्यओम्च गजेवीम्च ।
च्वौस् फ़ाम्नओत्त फ़वाकम् । वहिस्तो क्षयम्नो । च्व२त्तम् । अपवनेम् वहिस्तम्च
अवसो-क्षयम्च ॥ ४ ॥

वचौम् अपहे वहिस्तहे यज्जमइदे । अपहे वहिस्तहे यज्जमइदे फ़ल्लओर्थम्च
फ़मरर्थम्च फ़गार्थम्च फ़ायस्तीम्च ॥

(20) 1. West & TDA : 'चिम्.

Hā 20

(1) 1. Geld : वोहु (3) 1. Geld : वर 2. West : सओष्यस्तअेव्यो;

TDA : सओष्यस्तअेव्यो (4) 1. West & TDA : चिम्.

येञ्हे हाताँम् आअत्त येस्ने पइती वच्हो
 मज्जदो अहुरो वओथा अषात्त हचा
 योक्कहाँम्चा तौस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ ५ ॥

हा २१

ज्ञोत्त:-

येस्नीम् वचो अषओनो ज्जरथुइदे । येञ्हे हाताँम् आअत्त येस्ने पइती ।
 येञ्हे इध मज्जदो यस्नेम् चिनस्ति यथ दात अहुरहे हाताँम् यस्नेम् चिनस्ति
 यथ हच्चीइ जीजिषाँम् ॥ १ ॥

योक्कहाँम् इध अषओनिनाँम् आर्मइति-पओइर्येनाँम् यस्नेम् पर-चिनस्ति
 यथ वष्णो अमेषओइन्यो । धायो त्कओष । वीस्सेम् वचो येस्नीम् । नीम् अओइ'
 यस्नो । अमेँ' स्सेँ'त पइति यस्नेहे ॥ २ ॥

आअत्त अओत्त अहुरो' मज्जदो । उस्ता' अक्काइ यक्काइ उस्ता कक्काइचीत्त
 वसेँ-क्षयौस् मज्जदो दायात्त अहुरो ॥ ३ ॥

चीम्' अओतय पइति-वच पइत्याअओत्त । उस्ततातेँम् पइत्याअओत्त उस्तता-
 इत्यच्च वीस्सेम् अषवनेँम् हँ'तेँम्च वव'तेँम्च वूइय'तेँम्च' । वहिस्तेँम् वहिस्तो
 पइत्याअओत्त । वहिस्तो मज्जदो पइत्याअओत्त वहिस्तेँम् अषवनेँम् वहिस्ताइ
 अषओने ॥ ४ ॥

वष्णो येञ्हे-हाताँम् हुक्कायस्ताँम् अषओनीम् यज्जमइदे ॥

येञ्हे हाताँम् आअत्त येस्ने पइती वच्हो
 मज्जदो अहुरो वओथा अषात्त हचा
 योक्कहाँम्चा तौस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ ५ ॥

HA 21

(2) 1. West & TDA: अवि 2. TDA: अमेँ' (3) 1. Geld & West
 omit: अहुरो 2. Geld: उस्ता (4) 1. West & TDA: चिम् 2. West &
 TDA: वूधय'तेँम्च.

हा २२

ज्ञोत् उ रास्वीः—

अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती

उस्ता अस्ती उस्ता अस्माइ

ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ ० ॥ (सें बाइ)

वरस्मन पइति-बॅरत' हध-ज्ञओथ दथुषो अहुरहे मज्दो रजेवतो स्वरॅनङ्गहतो' अमॅषनाँम् स्पॅतनाँम् । इमॅम् हओमॅम् अषय उज्दातम् आयेसे येस्ति । इमाँम्चा गाँम् जीव्याँम् अषय उज्दाताँम् आयेसे येस्ति । इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअपताँम् अषय उज्दाताँम् आयेसे येस्ति ॥ १ ॥

अइव्यो वडुहिन्यो इमो' ज्ञओथो हओमवइतीश गओमवइतीश हधानअ-पतवइतीश अषय उज्दाताओ आयेसे येस्ति । अइव्यो वडुहिन्यो अपॅम्च हओम्याँम् आयेसे येस्ति । अस्मनच हावन आयेसे येस्ति । अयङ्गहअनच हावन आयेसे येस्ति ॥ २ ॥

इमाँम्चा उर्वराँम् वरस्मनीम् जघ्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरॅथ्रॅम्च वरॅज़ीम्च' दअनयो वङ्गुयो माज्दयस्नोइश गायनाँम्च स्रओथ्रॅम् जघ्मूषीम्च अषओनो अषहे रथ्नो रतुफ्रितीम् इमाँ अओस्माँस्च बओइधीम्च आयेसे येस्ति तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ वीस्पच वोहू' मज्दधात अष-चिथ आयेसे येस्ति ॥ ३ ॥

झ्नूमइने अहुरहे मज्दो अमॅषनाँम् स्पॅतनाँम् स्रओषहे अश्येहे' आथ्रो अहुरहे मज्दो रथ्नो बॅरज्जतो यो अषहे ॥ ४ ॥

आयेसे येस्ति अस्न्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । हावनैअे अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येस्ति सावङ्गहँअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येस्ति मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश' हज्जकरो-गओषहे बओवर-चष्मनो अओल्लतो-नामनो यज्जतहे रामनो ल्वाल्हहे ॥ ५ ॥

ज्ञोत्ः— आयेसे येस्ति रपिथिन्ननाइ अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येस्ति फ़ादत्त-

H 22

(1) 1. West & TDA: 'बॅरत 2. West & TDA: स्वरॅनङ्गहतो

(3) 1. West & TDA: वरॅथ्रॅम्च 2. Geld: वोहू (4) 1. West & TDA: अष्येहे

(5) 1. Geld: गओयओतोइश,

प्रथवे ज्ञस्तुमाइच अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति अषहे वहिस्तहे आधस्व अहुरहे मज्जदो ॥ ६ ॥

आयेसे येस्ति उजयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति फ़ादत्त-वीराइ दस्युमाइच' अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति वर्रजतो अहुरहे नक्रओ अपौम् अपस्व मज्जघातयो ॥ ७ ॥

आयेसे येस्ति अइत्रिसूथमाइ' अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति फ़ादत्त-वीस्पाँम्-हुज्याइतैअ' ज़रथुश्त्रोत्तमाइच अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति अषओनौम्' फ़वषिनौम् धनौनौम्च वीरो-वौध्ननौम् याइर्यसोस्व हुषितोइश अमहेच हुतास्तहे हुरओघहे वर्रधघ्नहेच अहुरघातहे वनइस्त्योस्व उपरतातो ॥ ८ ॥

आयेसे येस्ति उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति वर्रज्याइ न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति स्रओषहे अश्येहे' अपिबतो वर्रधाजनो फ़ादत्त-गअथहे रघ्नओश रजिस्तहे अरस्तातस्व फ़ादत्त-गअथयो वर्रदत्त-गअथयो ॥ ९ ॥

आयेसे येस्ति माइअइव्यो अषहे रतुव्यो । अस्तर्-मोइहाइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति पॅरनो-मोइहाइ वीषसथाइच अषओने अषहे रथ्वे ॥ १० ॥

आयेसे येस्ति याइर्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-ज़रमयाइ' अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति मइध्यो-वमाइ' अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति पइतिशहइयाइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति अयाध्रिमाइ' फ़ओउर्वअइत्रिमाइ' वर्रनिहस्ताइच अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति मइध्याइर्याइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति हमस्पधमइद्याइ' अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येस्ति सर्रधअइव्यो अषहे रतुव्यो ॥ ११ ॥

(7) 1. Geld: दास्युमाइच (8) 1. Geld: अइत्रिसूथिमाइ 2. Geld: हुज्यातैअ 3. Geld: अषओनौम् (9) 1. West & TDA: अषेहे (11) 1. Geld: मइध्याइर्यमयाइ; West & TDA: मइध्याइर्यमाइ 2. Geld: मइध्याइर्यमाइ; West & TDA: मइध्याइर्यमाइ 3. West & TDA: अषओनौम् फ़ओउर्वअइत्रिमाइ 4. Geld: हमस्पधमअइद्याइ

आयेसे येस्ति वीस्पजेइव्यो अजेइव्यो रतुव्यो योइ हँरति अषहे रतवो
अयस्व' भिसाँस्व नज्दिस्त पइरिश-हावनयो योइ हँरति अषहे यत् वहिस्तहे मज्दो-
फ़सास्त ज़रथुश्चो-फ़ओस्त ॥ १२ ॥

आयेसे येस्ति अहुरजेइव्य मिश्रजेइव्य वँरँज्जइव्य' अइध्यजइहजेइव्य'
अषवनजेइव्य स्तारौम्च स्पँतो-मइन्यवनौम् दामनौम् तिश्न्येहेच स्तारो रजेवतो
स्वरँनकुहतो' मोक्कहेच गओचिग्रहे हूरँच ध्रजेतहे अउर्वत्-अस्पहे दोइग्रहे अहुरहे
मज्दो मिग्रहे दइयुनौम् दव्हुपतोइश्'। आयेसे येस्ति (रोज़्*) अहुरहे मज्दो
रजेवतो स्वरँनकुहतो'। आयेसे येस्ति (माइ*) अषओनौम्' फ़वणिनौम् ॥ १३ ॥

आयेसे येस्ति तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ मत् वीस्पजेइव्यो आतँरँव्यो।
आयेसे येस्ति अइव्यो वहुहिंव्यो वीस्पनौम्च अपौम् मज्दधातनौम् वीस्पनौम्च
उर्वरनौम् मज्दधातनौम् ॥ १४ ॥

आयेसे येस्ति मॉग्रहे स्पँतहे अषओनो वँरँज्जकुहहे' दातहे वीदजेवहे दातहे
ज़रथुश्चोइश् दरँषयो उपयनयो दजेनयो वक्कहुयो माज्दयस्त्रोइश् ॥ १५ ॥

आयेसे येस्ति गरोइश् उषि-दरँनहे मज्दधातहे अष-स्वाग्रहे वीस्पजेपौम्च
गइरिनौम् अष-स्वाग्रनौम् पोउरु-स्वाग्रनौम् मज्दधातनौम् कावयेहेच स्वरँनक्को
मज्दधातहे अस्वरँतहेच स्वरँनक्को मज्दधातहे। आयेसे येस्ति अषोइश् वक्कहुयो
चिस्तोइश् वक्कहुयो अँरँयँ वक्कहुयो रसाँस्तातो वक्कहुयो स्वरँनक्को सवक्को
मज्दधातहे ॥ १६ ॥

आयेसे येस्ति दइययो वक्कहुयो आफ़ितोइश् दइयहेच नश् अषओनो
उग्रहेच तइमहे दामोइश् उपमनहे यज़तहे ॥ १७ ॥

आयेसे येस्ति ओक्कहौम् असक्कहौम्च योइधनौम्च गओयओइतिनौम्च
मजेथननौम्च अबो-स्वरँननौम्च अपौम्च ज़ेमौम्च उर्वरनौम्च अक्कहोस्व' ज़ेमो
अवक्कहेच' अणो वातहेच अषओनो स्त्रौम् मोक्को हूरो अनघनौम् रओचक्कहौम्

(12) 1. West & TDA: यस्म (13) 1. West & TDA: वँरँज्जइव्य
अजेवजेइव्य 2. West & TDA: स्वरँनक्को 3. Geld: वक्कहुपतोइश्. "See note
on §. 1.11. 4. Geld: अषओनौम् (15) 1. West & TDA: वँरँज्जकुहहे
(18) 1. Geld: अइव्योस्व 2. Geld: अषइव्येच.

एवधातनोम् वीस्पनोम्च स्प॑तहे मइन्येउश् दामनोम् अपओनोम् अपओनिनोम्च
अषहे रथ्नो ॥ १८ ॥

ज्ञोत् उ रास्वी:-

आयेसे येस्ति रथ्नो वरंजतो यो अषहे । रथ्नोम् अयरनोम्च अस्न्यनोम्च
माघनोम्च याइर्यनोम्च सरंधनोम्च योइ इ॑ति अषहे रतवो । हावनोइश्
रथ्नो ॥ १९ ॥

इमोम् हओमोम् अषय उज्दातोम् आयेसे येस्ति । इमोम्चा गौम् जीध्योम्
अषय उज्दातोम् आयेसे येस्ति । इमोम्चा उर्वरोम् हवनप्रेततोम् अषय उज्दातोम्
आयेसे येस्ति ॥ २० ॥

अइव्यो वडुहिव्यो इमो ज्ञओधो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हवानपे-
पतवइतीश् अषय उज्दातो आयेसे येस्ति । अइव्यो वडुहिव्यो अपेम्च हओम्योम्
आयेसे येस्ति । अस्मनच हावन आयेसे येस्ति अयक्हअेनच हावन आयेसे
येस्ति ॥ २१ ॥

इमोम्चा उर्वरोम् वरंस्मनीम् जघ्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरंथेम्च वरंजीम्च'
दअेनयो वक्कुयो माज्दयस्नोइश् गाथनोम्च स्रओथेम् जघ्मूषीम्च अपओनो
अषहे रथ्नो रतुफ्रितीम् इमो अजेस्मोस्च वओइधीम्च आयेसे येस्ति तव आधो
अहुरहे मज्दो पुथ । वीस्पच वोहूँ मज्दघात अष-चिथ आयेसे येस्ति ॥ २२ ॥

मीनो नावर् इन्मन्

इन्मइने अहुरहे मज्दो रजेवतो एवरंनकुइतो' अमेषनोम् स्प॑तनोम्
मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश्' रामनस्च एवाक्कहे ॥ २३ ॥

हूरं-अेतहे अमेषहे रजेवहे अउर्वतु-अस्पहे । वषओश् उपरो-कइर्येहे तरघातो
अन्याइश् दामोन् । अजेततु ते वयो यतु ते अस्ति स्प॑तो-मइन्यओम् । रजिस्तयो
चिस्तयो मज्दघातयो अपओन्यो दअेनयो वक्कुयो माज्दयस्नोइश् ॥ २४ ॥

मौथहे स्प॑तहे अपओनो वरंज्यकुइहे' दातहे वीदजेवहे दातहे ज़रयुओइश्
दरंषयो उपयनयो दअेनयो वक्कुयो माज्दयस्नोइश् ज़रज्दातोइश् मौथहे स्प॑तहे

(22) 1. West & TDA: वरंजंम्च 2. Geld: वोहू (23) 1. West &
TDA: इवरंनकुइतो 2. Geld: गओयओतोइश् (25) 1. West & TDA: वरंज्यकुइहे.

उषि-दरंश्च दजेनयो माङ्गयस्नोश्च वजेधीम् मौंश्च स्पर्तहे । आस्नहे स्पर्तहे मङ्गधातहे गओषो-स्मृतहे स्पर्तहे मङ्गधातहे ॥ २५ ॥

आधो अहुरहे मङ्गदो पुथहे' तव आतर्श्च पुथ अहुरहे मङ्गदो मत् वीस्पजेद्व्यो आतर्द्व्यो । गरोश्च उषि-दरंश्च मङ्गधातहे अष-ह्वाग्रहे ॥ २६ ॥

वीस्पजेषांम् यज्ञतनांम् अषओनांम् महन्यवनांम् गजेध्यनांम् । अषओनांम्' फ्रवषिनांम् उघ्रनांम् अइन्निथूरनांम् पओइर्यो-त्कजेषनांम् फ्रवषिनांम् नवानजिदस्तनांम् फ्रवषिनांम् । अओस्तो-नामनो यज्ञतहे ॥ २७ ॥

(इमं हओमं अष...वीस्पजेषांम्...अओस्तो-नामनो यज्ञतहे २०-२७ इ बाह्)

हा २३

ज्ञोः- आयेसे येस्ति अवहो फ्रवषयो यो पओइर्य ओह्हरं न्माननांम्च वीसांम्च ज्ञतुनांम्च दक्ष्युनांम्च । यो अस्मनं वीधारयन् यो आपं वीधारयन् यो ज्ञां वीधारयन् यो गां वीधारयन् यो बरंश्च पुथे वीधारयन् पइति-वर्ते अपर-इरिचं तो ॥ १ ॥

आयेसे येस्ति आफ्रवषि अहुरहे मङ्गदो अमषनांम् स्पर्तनांम् मत् वीस्पाव्यो अषओनिव्यो फ्रवषिव्यो यो महन्यवनांम् यज्ञतनांम् । आयेसे येस्ति आफ्रवषि गयेहे मरंश्चो ज़रथुश्च स्वितामहे कवोश्च वीस्तास्पहे इसत्-वास्त्रहे ज़रथु-श्चोश्च मत् वीस्पाव्यो अषओनिव्यो फ्रवषिव्यो यो पओइर्यनांम् त्कजेषनांम् ॥ २ ॥

आयेसे येस्ति वीस्पय अषवने फ्रवषे के अस्ति कचित् अवहो ज्ञमो पर-इरिस्ति दक्ष' नाइरिके अपरंनायूके कइनिके वास्त्र्यावरंजि उपषजेति हच अस्मात् न्मानात् इज्येति यो पइतिष्मरंति यो अइन्निनासंति' वह्नुश्च यस्नांस्च वक्ष्नांस्च ॥ ३ ॥

आयेसे येस्ति अषओनांम्' फ्रवषिनांम् उघ्रनांम् अइन्निथूरनांम् पओइर्यो-त्कजेषनांम् फ्रवषिनांम् नवानजिदस्तनांम् फ्रवषिनांम् हवहे उरुनो' फ्रवषे । आयेसे येस्ति वीस्पजेद्व्यो अषहे रतुव्यो । आयेसे येस्ति वीस्पजेद्व्यो वह्नुधाव्यो'

(26) 1. TDA : पुथ

(27) 1. Geld : अषओनांम्.

HA 23

(3) 1. West & TDA : दक्षि 2. West & TDA : 'नासंरते

(4) 1. Geld :

अषओनांम् 2. West & TDA : वह्नुधाव्यो.

यज्ञतजेइव्यो मइन्यओइव्यस्वा गजेध्यजेइव्यस्वा योइ हँ२ति यस्न्याच' वइयाच' अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ ४ ॥

ऋवराने मज्जदयत्तो ज़रथुश्निश् वीदजेवो अहुर-त्कजेपो हावर्नेजे अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वक्ताइच इन्नओथाइच ऋसस्तयजेच । सावक्हँजे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वक्ताइच इन्नओथाइच ऋसस्तयजेच । रथ्वाम् अयर-नामूच अस्न्यनामूच माह्ननामूच याइर्यनामूच सरंधनामूच यत्ताइच वक्ताइच इन्नओ-थाइच ऋसस्तयजेच ।

ज्ञोतु:- यथा अहू वह्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्मी:- यथा अहू वह्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतु:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतु ॥ ५ ॥

हा २४

ज्ञोतु उ रास्मी:-

अहुराइ मज्जदइ हओमो आवजेधयमहि ।

ज्ञोतु:- इमो हओमोस्व म्यज्जदोस्व ज्ञओथास्व वरस्मच अषय ऋस्तरतेमू गौमूच हुधोक्हँमू इमोमूचा गौमू जीव्योमू अषय उज्जदातोमू इमोमूचा उर्वरोमू हधानजे-पतामू अषय उज्जदातोमू ॥ १ ॥

अइव्यो वहुहिब्यो इमो ज्ञओथाो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानजे-पतवइतीश् अषय उज्जदातो अइव्यो वहुहिब्यो अपमूच हओम्योमू अस्मनच हावन अयक्हजेनच हावन ॥ २ ॥

इमोमूचा उर्वरोमू वरस्मनीमू जध्मूषीमू रतुफ्रितीमू मरंभेमूच वरंजीमूच' दजेनयो वक्हुयो माज्जदयस्नोइश् गाथनामूच स्रओथेमू जध्मूषीमूच अषओनो अषहे रथ्वो रतुफ्रितीमू इमो अजेस्मोस्व वओइधीमूच तव आथो अहुरहे मज्जदो पुथ वीस्पच वोहू' मज्जदघात अष-चिथ पइरिच ददेमहि आच वजेधयमहि ॥ ३ ॥

3. West & TDA: वस्वाइच वक्ताइच.

HE 24

(3) 1. West & TDA: वरंभेमूच 2. Geld: वोहु.

आजत्र दीश आवजेधयमहि अहुराश्च मज्दाश्च स्रजोषाश्च अश्याश्च
अमेषजेइव्यस्व स्पे० तजेइव्यो अपओनोम्वच' फ्रवपिन्व्यो अपओनोम्वच' उर्वोइव्यो
आभजेच अहुरहे मज्दो रथ्वजेच वरंज्जते वीस्पयो सौचतृच अपओनो स्तोइश्च
यत्नाश्च वत्ताश्च इनओध्राश्च फ्रसस्तयजेच ॥ ४ ॥

आजत्र दीश आवजेधयमहि जरथुश्च स्वितामहे अपओनो फ्रवपैजे यत्नाश्च
वत्ताश्च इनओध्राश्च फ्रसस्तयजेच अहुर्यजोश्च अपचिनहो मत्र वीस्पान्यो
अपओनिन्व्यो फ्रवपिन्व्यो यो इरीरिथुषोम्व अपओनोम्व योस्व ज्व० तौम्व अपओनोम्व
योस्व नरोम्व अज्ञातनोम्व फ्रवो-चरंथोम्व सओइय० तौम्व' ॥ ५ ॥

इमो हओमोस्व म्यज्दास्व ज्ञओध्रोस्व वरंस्मच अपय फ्रस्तरंतेम्व गौम्वच
हुधोव्हंम्व इमोम्वचा गौम्व जीव्योम्व अपय उज्दातोम्व इमोम्वचा उर्वरोम्व हधानजे-
पतोम्व अपय उज्दातोम्व ॥ ६ ॥

अइव्यो वहुहिन्व्यो इमो ज्ञओध्रो हओमवइतीश्च गओमवइतीश्च हघ्नानजे-
पतवइतीश्च अपय उज्दातो अइव्यो वहुहिन्व्यो अपम्वच हओम्योम्व अस्मनच हावन
अयव्हजेनच हावन ॥ ७ ॥

इमोम्वचा उर्वरोम्व वरंस्मनीम्व जघ्मूषीम्वच रतुफ्रितीम्व मरंथंम्वच वरंजीम्वच'
दजेनयो वहुयो माज्दयस्नोइश्च गाथनोम्वच स्रजोथंम्व जघ्मूषीम्वच अपओनो
अपहे रथ्वो रतुफ्रितीम्व इमो अजेस्मोस्व वओइधीम्वच तव आध्रो अहुरहे मज्दो
पुथ वीस्पच वोहू' मज्दधात अपचिथ पइरिच ददेमहि आच वजेधयमहि ॥ ८ ॥

आजत्र दीश आवजेधयमहि अमेषजेइव्यो स्पे० तजेइव्यो हुध्वजेइव्यो हुध्वान्यो
यवजेजिन्व्यो यवजेसुन्व्यो योइ वहुइउश्च आ मनहो इयेइ० ति' योस्व उइति ॥ ९ ॥

आजत्र दीश आवजेधयमहि फ्रायेहीश्च अहे न्मानहे फ्रदथाइ अहे न्मानहे
पस्वोम्वच नरोम्वच ज्ञातनोम्वच ज्ञाध्ननोम्वच अपओनोम्व येइहे अजेम् हं० ति ॥ १० ॥

आजत्र दीश आवजेधयमहि अपओनोम्व' वहुहिन्व्यो फ्रवपिन्व्यो यो
उग्रोस्व अइत्रिथुरोस्व अपओनोम्व' अवहहे ॥ ११ ॥

(4) 1. West & TDA : अप्वाइ 2. Geld : अपाउनोम्व (5) 1. West
& TDA : सओष्व० तौम्व (8) 1. West & TDA : वरंम्व 2. Geld : वोहु
(9) 1. West & TDA : स्वरती (11) 1. Geld : अपाउनोम्व.

आअत् दीश् आवअधयमहि दधुषो अहुरहे मज्दो रजेवतो एवरनहुइतो'
मइन्यैउश् मइन्यओयेहे अमेषनौम् स्पँतनौम् यत्ताइच वक्काइच हुनओथाइच
फ़सस्तयअच ॥ १२ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अस्न्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । हावनेअ
अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वक्काइच हुनओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश्
आवअधयमहि सावक्कईजे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वक्काइच हुनओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि मिग्रहे वोउरु-गओयओइतोइश्
हज़क्करो-गओषहे बजेवर-चष्मनो अओस्तो-नामनो यज़तहे रामनो एवाक्काहे यत्ताइच
वक्काइच हुनओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १३ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि रपिथिन्नाइ अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच
वक्काइच हुनओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि फ़ादत्-अषवे
ज़ँतुमाइच अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वक्काइच हुनओथाइच फ़सस्तयअच ।
आअत् दीश् आवअधयमहि अषहे वहिस्तहे आथस्च अहुरहे मज्दो यत्ताइच वक्काइच
हुनओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १४ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि उज़येइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच
वक्काइच हुनओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि फ़ादत्-वीराइ
दस्सुमाइच अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वक्काइच हुनओथाइच फ़सस्तयअच ।
आअत् दीश् आवअधयमहि बरँज़तो अहुरहे नफ़्धो अपौम् अपस्च मज्दघातयो
यत्ताइच वक्काइच हुनओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १५ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अइन्निस्त्रुअँमाइ अइबिगयाइ अषओने अषहे रथ्वे
यत्ताइच वक्काइच हुनओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि फ़ादत्-
वीस्पोम्-हुज्याइतँजे ज़रथुश्त्रोतँमाइच अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वक्काइच हुनओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि अषओनौम् फ़वपिनौम् वँनौनौम्च
वीरो-वौथ्रनौम् याइर्ययोस्च हुपितोइश् अमहेच हुतास्तहे हुरओषहे बरँअघ्नहेच अहुर-
घातहे वनइँत्योस्च उपरतातो यत्ताइच वक्काइच हुनओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १६ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि उपहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच

वस्त्राद्यश्च धनजोधाश्च क्लृप्तस्तयजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि वर्रज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्त्राइच धनजोधाइच क्लृप्तस्तयजेच । आअत् दीश
आवजेधयमहि सजोषहे अश्येहे अपिवतो वर्रभ्राजनो क्लादत्-गजेथहे रणजोश रज्जिस्तहे
अरुस्तातश्च क्लादत्-गजेथयो वर्रदत्-गजेथयो यत्नाइच वस्त्राइच धनजोधाइच
क्लृप्तस्तयजेच ॥ १७ ॥

आअत् दीश आवजेधयमहि माक्षजेइव्यो अषहे रतुव्यो । अरुतरं-मोक्खाइ
अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्त्राइच धनजोधाइच क्लृप्तस्तयजेच । आअत् दीश
आवजेधयमहि पॅरनो-मोक्खाइ वीषमथाइच अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्त्राइच
धनजोधाइच क्लृप्तस्तयजेच ॥ १८ ॥

आअत् दीश आवजेधयमहि याइर्यजेइव्यो अषहे रतुव्यो । मइघ्यो-
जूरमयाइ अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्त्राइच धनजोधाइच क्लृप्तस्तयजेच । आअत्
दीश आवजेधयमहि मइघ्यो-वमाइ अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्त्राइच धनजो-
धाइच क्लृप्तस्तयजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि पइतिशह्वाइ अषओने अषहे
रथ्ने यत्नाइच वस्त्राइच धनजोधाइच क्लृप्तस्तयजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि
अयाधिमाइ क्लृप्तोर्बजेइत्रिमाइ वर्णिहरुताइच अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्त्राइच
धनजोधाइच क्लृप्तस्तयजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि मइघ्याइर्याइ अषओने
अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्त्राइच धनजोधाइच क्लृप्तस्तयजेच । आअत् दीश आवजे-
धयमहि हमस्पथ्मइद्याइ अषओने अषहे रथ्ने यत्नाइच वस्त्राइच धनजोधाइच क्लृप्तस्त-
यजेच । आअत् दीश आवजेधयमहि सरंघजेइव्यो अषहे रतुव्यो यत्नाइच वस्त्राइच
धनजोधाइच क्लृप्तस्तयजेच ॥ १९ ॥

आअत् दीश आवजेधयमहि वीस्पजेइव्यो अजेइव्यो रतुव्यो योइ हँरुति
अषहे रतवो धयस्च थिसाँस्च नज्जिदस्त पइरिशहावनयो योइ हँरुति अषहे यत्
बहिस्तहे मज्जदो-क्लृप्तास्त जूरयुश्चो-क्लृप्तोस्त यत्नाइच वस्त्राइच धनजोधाइच क्लृप्तस्त-
यजेच ॥ २० ॥

आअत् दीश आवजेधयमहि अहुरजेइव्य मिथजेइव्य वर्रज्जुव्य अइध्यज्ज-
हजेइव्य अषवनजेइव्य स्तारोँम्च स्पँरतो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिइय्येहेच स्तारो
'रजेइव्यो क्लृप्तनकुइतो मोक्खाइच गजोषिअहे हुरँच क्लृप्ततेहे अउर्वत्-अस्पहे दोइअहे

अहुरहे मज्दो मिग्रहे दक्षुणोम् दक्षुपतोइश् यत्नाइच वस्नाइच ध्नओध्राइच फ़सस्त-
यजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि (रोश्) अहुरहे मज्दो रजेवतो एवरनकुहो
यत्नाइच वस्नाइच ध्नओध्राइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि (माइ)
अणओनोम् फ़वणिनोम् यत्नाइच वस्नाइच ध्नओध्राइच फ़सस्तयजेच ॥ २१ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि तव आधो अहुरहे मज्दो पुध मत् वीस्पजे-
इव्यो आतैरव्यो यत्नाइच वस्नाइच ध्नओध्राइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश्
आवजेधयमहि अइव्यो वहुहिव्यो वीस्पनोम्च अपोम् मज्दधातनोम् वीस्पनोम्च
उर्वरनोम् मज्दधातनोम् यत्नाइच वस्नाइच ध्नओध्राइच फ़सस्तयजेच ॥ २२ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि माँग्रहे स्पँहो अणओनो वरँज्यहो दातहे
वीदजेवहे दातहे ज़रथुश्त्रोइश् दरँघयो उपयनयो दजेनयो वहुयो माइदयखोइश्
यत्नाइच वस्नाइच ध्नओध्राइच फ़सस्तयजेच ॥ २३ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि गरोइश् उषि-दरँवहे मज्दधातहे अष-एवाधहे
वीस्पजेषोम्च गइरिनोम् अष-एवाधनोम् पोउरु-एवाधनोम् मज्दधातनोम् कावयेहेच
एवरनकुहो मज्दधातहे अएवरतहेच एवरनकुहो मज्दधातहे यत्नाइच वस्नाइच ध्नओ-
ध्राइच फ़सस्तयजेच । आअत् दीश् आवजेधयमहि अषोइश् वहुयो चिस्तोइश्
वहुयो अरँथे वहुयो रसोस्तातो वहुयो एवरनकुहो सवकुहो मज्दधातहे
यत्नाइच वस्नाइच ध्नओध्राइच फ़सस्तयजेच ॥ २४ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि दक्षयो वहुयो आफ़ितोइश् दक्षहेच नर्श्
अणओनो उग्रहेच तल्महे दामोइश् उपमनहे यज़तहे यत्नाइच वस्नाइच ध्नओध्राइच
फ़सस्तयजेच ॥ २५ ॥

आअत् दीश् आवजेधयमहि ओक्होम् असक्होम्च वोइधनोम्च गजो-
यओइतिनोम्च मजेधननोम्च अबो-एवरननोम्च अपोम्च ज़ेमोम्च उर्वरनोम्च
अव्होस्च ज़ेमो अव्वहेच अणो वातहेच अणओनो सौम् मोक्हो इरो अनग्रनोम्
रओचक्होम् एवधातनोम् वीस्पनोम्च स्पँतहे मइन्यँउश् दामनोम् अणओनोम्
अणओनिनोम्च अषहे रथ्रँओम् यत्नाइच वस्नाइच ध्नओध्राइच फ़सस्तयजेच ॥ २६ ॥

कोत्र उ रास्मिः-

आअत् दीश् आवजेधयमहि रथ्रँओ वरँज्यो वो अषहे । रथ्रँओ अवर-

नौम्य अस्त्वनौम्य माद्यनौम्य याद्वनौम्य सरैधनौम्य योह हँति अपहे रतवो
हावनोइश् रथ्वो यत्ताइच वत्ताइच ह्नजोआइच फ़सस्तयजेच ॥ २७ ॥

मीनो नावर इन्द्रमन्

आजत् दीश आवजेधयमहि अहुरहे मज्दो रजेवतो एवरैनकुइतो अमेषनौम्य
स्वैतनौम्य मिथहे वोउरु-गजोयओइतोइश् रामनस्व एवास्त्रहे ॥ २८ ॥

हुरै-अजेतहे अमेषहे रजेवहे अउर्वत-अस्पहे । वयओश् उपरो-कइर्येहे
तरघातो अन्याइश् दामौन् । अजेतत् ते वयो यत् ते अस्ति स्पैतो-मइन्यजोम् ।
रजिस्तयो चिस्तयो मज्दघातयो अषओन्यो दजेनयो वहुयो माज्दय-
स्त्रोइश् ॥ २९ ॥

मौधहे स्पैतहे अषओनो वरैयकुइहे दातहे वीदजेवहे दातहे जरथुओइश्
दरैधयो उपयनयो दजेनयो वहुयो माज्दयस्त्रोइश् जरज्दातोइश् मौधहे स्पैतहे
उषि-दरैधम् दजेनयो माज्दयस्त्रोइश् वजेवीम् मौधहे स्पैतहे । आस्त्रहे स्त्रथ्वो
मज्दघातहे गजोषो-सूतहे स्त्रथ्वो मज्दघातहे ॥ ३० ॥

आधो अहुरहे मज्दो पुथहे' तव आतर्ष पुथ अहुरहे मज्दो मत् वीस्पजे-
इव्यो आतैरव्यो । गरोइश् उषि-दरैनहे मज्दघातहे अष-एजाधहे ॥ ३१ ॥

वीस्पजेवाँम् यज्जतनौम् अषओनौम् मइन्यवनौम् गजेध्यनौम् । अषओनौम्
फ़वषिनौम् उघ्ननौम् अइत्रिथूरनौम् पओइर्यो-त्कजेवनौम् फ़वषिनौम् नवानजिदस्तनौम्
फ़वषिनौम् ह्नजोआ यत्ताइच वत्ताइच ह्नजोआइच फ़सस्तयजेच ॥ ३२ ॥

आजत् दीश आवजेधयमहि अषओनौम्' फ़वषिनौम् उघ्ननौम् अइत्रिथूरनौम्
पओइर्यो-त्कजेवनौम् फ़वषिनौम् नवानजिदस्तनौम् फ़वषिनौम् हवहे उरुनो फ़वषेजे
यत्ताइच वत्ताइच ह्नजोआइच फ़सस्तयजेच ॥ ३३ ॥

आजत् दीश आवजेधयमहि वीस्पजेइव्यो अपहे रतुव्यो यत्ताइच वत्ताइच
ह्नजोआइच फ़सस्तयजेच । आजत् दीश आवजेधयमहि वीस्पजेइव्यो वहुघाव्यो'
यज्जतजेइव्यो मइन्यजोइव्यस्वा गजेध्यजेइव्यस्वा योह हँति यस्न्याच वहुयाच
अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ ३४ ॥

हा २५

कोत् उ रास्वी:-

अमेवा स्पेता हुक्षथा हुधोक्हो यज्ञमइदे । इमेम् हजोमेम् अषय उज्दातेम् यज्ञमइदे । इमोम्चा गौम् जीव्याम् अषय उज्दातोम् यज्ञमइदे । इमेम्चा उर्वरीम् हधानयेपतोम् अषय उज्दातोम् यज्ञमइदे ॥ १ ॥

अइव्यो वहुहिव्यो इमो ज्ञओभो हजोमवइतीश् गजोमवइतीश् हधानयेपतवइतीश् अषय उज्दातो यज्ञमइदे । अइव्यो वहुहिव्यो अषेम्च हजोम्वाश् यज्ञमइदे । अस्मनच हावन यज्ञमइदे । अयक्हजेनच हक्कन यज्ञमइदे ॥ २ ॥

इमोम्चा उर्वरीम् वरेस्मनीम् जध्मूषीम्च खुफ्रितीम् मरेभेम्च चङ्गीम्च दजेनयो वहुयाो माज्दयस्नोइश् गायनोम्च सओभेम् जध्मूषीम्च अषओनो अषहे रथो रतुफ्रितीम् इमो अजेस्मोस्च वओइधीम्च यज्ञमइदे । तव आओ अहुरो मज्दो पुथ वीस्पच वोह मज्दघात अष-चिथ यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

मीनो नावर् इन्मन

अहुरेम् मज्दांम् रजेवतेम् एवरनकुहतेम् यज्ञमइदे । अमेवा स्पेता हुक्षथा हुधोक्हो यज्ञमइदे । मिथेम् वोउरु-गओयओइतीम् यज्ञमइदे । राम एवासेम् यज्ञमइदे । हुरेभेतेम् अमेपेम् रजेम् अउर्वत-अस्पेम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

वजेम् अषवनेम् यज्ञमइदे वजेम् उपरो-कइरीम् यज्ञमइदे तरघातेम् अन्याइश् दामोन् । अजेतत् ते वयो यज्ञमइदे यत् ते अस्ति स्पेतो-मइन्यओम् । रजिस्तांम् चिस्तांम् मज्दघातोम् अषओनीम् यज्ञमइदे । दजेनोम् वहुहीम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

मौभेम् स्पेतम् अक्खेरनक्हेम् यज्ञमइदे । दातेम् वीदोयूस् यज्ञमइदे । दातेम् जरथुश्चि यज्ञमइदे । दरघोम् उपयनोम् यज्ञमइदे । दजेनोम् वहुहीम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे । जरक्दाइतीम् मौभेम् स्पेतम् यज्ञमइदे । उपि-दरेभेम् दजेनोम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे । वजेधीम् मौभेम् स्पेतम् यज्ञमइदे । आस्नेम् क्तत् मज्दघातेम् यज्ञमइदे । गओषो-सूतेम् क्तत् मज्दघातेम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

Ha 25

(4) 1. West & TDA: इमेम्चा गौम्

(6) 1. West & TDA: अष-

आर्त्रेम्' अहुरहे म॒द्दो पु॒त्रेम् य॒ज्ञम॒इदे । ध॒र्त्रेम् आ॒र्त्रेम्' अहुरहे म॒द्दो
पु॒त्रेम् अ॒षव॑नेम् अ॒षहे र॒तुम् य॒ज्ञम॒इदे । वी॒स्पे आ॒तरो य॒ज्ञम॒इदे । ग॒इरी॒म् उ॒षि-द॑र॒नेम्
म॒द्दचा॑र्तेम् अ॒ष-स्वा॑र्त्रेम् य॒ज्ञते॑म् य॒ज्ञम॒इदे ॥ ७ ॥

वी॒स्पेम्च अ॒षव॑नेम् म॒इन्य॑ओम् य॒ज्ञते॑म् य॒ज्ञम॒इदे । वी॒स्पेम्च अ॒षव॑नेम्
ग॒जेयी॒म् य॒ज्ञते॑म् य॒ज्ञम॒इदे ॥ ८ ॥

हा २६

जोशः -

अ॒षओ॑नाँम्' व॒हुही॑श् स॒र्रो स्पर्॑तो ऋ॒वष॑यो स्तओमि ज॒येमि उ॒प्रेये॑मि ।
य॒ज्ञम॒इदे न्मान्यो॑ वी॒स्यो ज॒तु॒मा॒ो द॒ष्ट्यु॒मा॒ो ज॒रथु॑श्चो॒तेमा॒ो ॥ १ ॥

वी॒स्पनाँ॑म्च ओ॒ह्वाँम् पओ॑इर्य॒नाँम् ऋ॒वषि॑नाँम् इ॒ध य॒ज्ञम॒इदे ऋ॒वषी॑म्
अ॒वाँम् यौ॑म् अहुरहे म॒द्दो म॒जि॒श्ताँम्च व॒दि॒श्ताँम्च स॒अ॒श्ताँम्च स॒ओजि॑द्श्ताँम्च
स॒अ॒श्त्रि॒श्ताँम्च हु॒क्रे॑रे॒समाँ॑म्च अ॒षात् अ॒पनो॑ते॒माँम्च ॥ २ ॥

अ॒षओ॑नाँम्' व॒हुही॑श् स॒र्रो स्पर्॑तो ऋ॒वष॑यो य॒ज्ञम॒इदे ।

यो अ॒मेष॑नाँम् स्पर्॑तनाँम्

स॒अ॒ते॒नाँम् वे॑र॒जि-दो॑इ॒धनाँ॑म्

वे॑र॒जताँ॑म् अ॒इ॒न्याम॑नाँम्

त॒ष्मनाँ॑म् आ॒हूइ॑र्य॒नाँम्

योइ अ॒इ॒थ्यज॑हो अ॒षव॑नो ॥ ३ ॥

पओ॑इर्य॒नाँम् त॒कअ॑षनाँम् पओ॑इर्य॒नाँम् सा॒स्नो-गू॑षाँम् इ॒ध अ॒षओ॑नाँम्
अ॒षओ॑निनाँम्च अ॒हूम्च द॑जेनाँम्च वओ॑धस्च उ॒र्वा॒नेम्च ऋ॒वषी॑म्च य॒ज्ञम॒इदे योइ
अ॒षाइ वओ॑नर॑ । गै॒उश् हु॒धो॒हो उ॒र्वा॒नेम् य॒ज्ञम॒इदे ॥ ४ ॥

योइ अ॒षाइ वओ॑नर॑ गये॒हे म॑र॒थ्नो अ॒षओ॑नो ऋ॒वषी॑म् य॒ज्ञम॒इदे । ज॒रथु॑श्च
स्वि॒ताम॑हे इ॒ध अ॒षओ॑नो अ॒षी॑म्च ऋ॒वषी॑म्च य॒ज्ञम॒इदे । क॒वोइ॑श् वी॒स्ता॒स्प॒हे अ॒षओ॑नो
ऋ॒वषी॑म् य॒ज्ञम॒इदे । इ॒सत्-वा॒स॒हे ज॒रथु॑श्चोइ॑श् अ॒षओ॑नो ऋ॒वषी॑म् य॒ज्ञम॒इदे ॥ ५ ॥

(7) 1. West & TDA : आ॒तरे॑म्.

Hä 26

(1) 1. Geld : अ॒षा॒व॒नाँम् 2. Geld : दा॒क्ष्यु॒मा॒ो

(3) 1. Geld : अ॒षा॒व॒वाँम्.

नवानिद्विदस्तनौम् इध अषओनौम् अषओनिनौम्च अहूम्च दजेनौम्च
बओधस्व उर्वानौम्च ऋवषीम्च यज्ञमइदे योइ अषाइ वओनरं मत् वीस्याव्यो अष-
ओनिव्यो ऋवषिव्यो

यो इरीरिथुषौम् अषओनौम्
योस्व ज्व५तौम् अषओनौम्
योस्व नरौम् अज्ञातनौम्
ऋषो-चरंथौम् सओश्य५तौम् ॥ ६ ॥

इध इरिस्तनौम् उर्वानो यज्ञमइदे यो अषओनौम् ऋवषयो । वीस्पनौम्
अहूय न्माने नवानिद्विदस्तनौम् पर-इरिस्तनौम् अओधपइतिनौम् अओध्यजौम् नरौम्
नाइरिनौम् इध अषओनौम् अषओनिनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

वीस्पनौम् अओधपइतिनौम् अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनौम्
अओध्यनौम् अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनौम् नरौम् अषओनौम् ऋवषयो
यज्ञमइदे । वीस्पनौम् नाइरिनौम् अषओनिनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वीस्पनौम् अपरंनायूकनौम् दहो-कैरतनौम् अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे ।
आदह्युनौम्च अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । उज्दाह्युनौम्च अषओनौम् ऋवषयो
यज्ञमइदे ॥ ९ ॥

नरौम्च अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । नाइरिनौम्च अषओनिनौम्
ऋवषयो यज्ञमइदे । वीस्याो अषओनौम् वहुहीश सरौ स्प५तो ऋवषयो यज्ञमइदे
यो हच गयात् मरंथत् आ-सओश्य५तात् वरंथत् ॥ १० ॥

ज्ञोत् उ रासीः-

वीस्याो ऋवषयो अषओनौम्' यज्ञमइदे । इरिस्तनौम् उर्वानो यज्ञमइदे यो
अषओनौम् ऋवषयो ॥

येहृहे हातौम् आअत् येस्ने पइती वहो
मज्दो अहुरो वओथा अषात् हचा
योहृहौम्चा तौस्वा तोस्वा यज्ञमइदे ॥

रास्ती:- यथा अह् वश्यो यो कृजोता फ्रा मे झूते ।

कोर:- अथा रतुश्च अषात्रचीत् हच फ्रा अपव वीष्वातो म्रजोत् ॥ ११ ॥

हा २७

कोर उ रास्ती:-

अजेतत् दिम् वीस्पनाम् मज्झितम् दग्धाइ अह्मच रतुम्च यिम् अहुरम् मज्झांम् । 'त्वाइ अकरहे महर्न्येउश्च ह्वतो । त्वाइ अजेष्महे स्त्री-द्रओश्' । त्वाइ माज्झन्यनाम् दजेवनाम् । त्वाइ वीस्पनाम् दजेवनाम् वरन्यनाम्च ह्वतांम् ॥ १ ॥

[§ शिक्कत गना-मह्यो ब् आहमन् लेंऑनत् सद-हङ्गार् बाह्]

फ्रदथाइ अहुरहे मज्झां रजेवतो स्वरनकुहतो' फ्रदथाइ अमेषनाम् स्पँतनाम् फ्रदथाइ तिश्च्येहे स्तारो रजेवतो स्वरनकुहतो' फ्रदथाइ नर्श् अषओनो फ्रदथाइ वीस्पनाम् स्पँतहे महर्न्येउश्च दामनाम् अषओनांम् ॥ २ ॥

यथा अह् वश्यो अथा रतुश्च अषात्रचीत् हचा ।

वक्कहेउश्च दग्धा मनक्को श्यओथननांम् अक्कहेउश्च मज्झाइ ।

अधेम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुन्यो ददत् वास्तारम् ॥३॥ († चिहाइ बाह्)

Ha 27

(1) *At this stage, the कोर strikes the mortar filled with the Haoma juice with the pestle on the East side, on the South, on the West and on the North, chanting (1) जथाइ अकरहे महर्न्येउश्च ह्वतो (2) जथाइ अजेष्महे स्त्री-द्रओश् (3) जथाइ माज्झन्यनांम् दजेवनांम् and (4) जथाइ वीस्पनांम् दजेवनांम् वरन्यनांम्च ह्वतांम् respectively. This action is meant to exorcize evil influences, such as anger, lust etc. from the sacramental juice prepared. 1. Geld: स्त्रीम्-द्रओश्.

§ The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz). (2) 1. West & TDA: स्वरनकुहतो.

(3) † During the recital of the first three *Ahunavars*, the कोर crushes the Haoma twigs with his pestle; and during the recital of the last one, he rings tolling sounds against the side of the mortar. The same procedure is adopted with regard to stanzas 4 and 5, when the first three recitals of the text are accompanied by crushing the Haoma twigs and the last recital is accompanied by ringing sounds like those of a bell.

मज्झा अत्त मोहं वहिस्ता । सत्तोस्वा इयजोवनाचा वजोचा ।

ता तू वोहू मनक्का । अवाचा इणुदंस् सुत्तो ।

इमाका ध्वा अहुरा । फेरैय्' वत्ता इश्यैय्' दाओ अहूस् ॥४॥ (१ विहाइ वाइ)

आ अश्यैय्'मा इश्यो' रक्कधाइ ज५तू ।

नेरैय्'स्वा नाइरिक्कस्वा ज़रयुक्कदे ।

वक्कहैउक्क रक्कधाइ मनक्को । या दजेना वइरीय्' हनात्तू मीज्जैय्' ।

अवक्का यासा अपीय्' । योय्' इश्योय्' अहुरो मसता मज्झाओ ॥ (१ विहाइ वाइ)

अपेय्' वोहू° (सं वाइ) ॥ ५ ॥

हओम पइरि-हरैय्'ते' मज्झा ध्वा अ०रतवो । वक्कहुक्क ऋजोपो यो
अपहे हचइते मौज्जरय हैच इव योइय्'ता अस्तु ॥ ६ ॥

हुमय उपक्कहो चीष्मइदे अहुनहे वइर्येहे अपय ऋत्तुते हावनयोस्व
अपय ऋत्तुतयो अर्थेष्मनोय्'चा' वचोय्' । अथा ज्जी नै हुमायोतर' अक्कहन् ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुक्क अवात्तचीत्तू हचा° ॥ ७ ॥ (विहाइ वाइ)

यै संविस्तो अहुरो । मज्झाओस्वा आर्मइतिश्चा ।

अपेय्'चा फ़ादत्त-गअथेय्' । मनस्वा वोहू ध्वाय्'चा ।

सत्तोता मोहं मेरैज्झाता मोह । आदाइ कक्काइचीत्तू पइती ॥८॥ (सं वाइ)

उस् मोह उज्जारैय्'वा अहुरा । आर्मइती तैवीपीय्' दस्वा ।

स्यैनिस्ता मइन्यू मज्झा । वक्कहुया ज़वो आदा ।

अवा इज्जो अमवत्तू । वोहू मनक्का प्रसेरत्तूय्' ॥ ९ ॥

रक्कधाइ वोउरु-चवाने । दोइपी मोह या वै अविक्का ।

ता ध्वाय्'वा अहुरा । या वक्कहैउक्क अपिक्क मनक्को ।

फ़ो स्यैरता आर्मइते । अवा दजेनो फ़दय्'या ॥ १० ॥

अत्त रातोय्' ज़रयुक्को । तन्वस्वीत्तू इवत्तयो उस्तनेय्' ।

ददाइती पउर्वतातेय्' । मनक्कहस्वा वक्कहैउक्क मज्झाइ' ।

(4) 1. West & TDA : ऋयैय्'. (5) 1. West & TDA : इयो 2. West & TDA : इयोय्' (6) 1. West & TDA : 'हरैय्'ते (7) 1. West & TDA : अर्थेष्मनोय्'चा 2. West & TDA : हुमायोतर (9) 1. Geld : ऋयैय्'वा; West & TDA : ऋयैय्'वा (11) 1. West & TDA : मज्झा.

इषओषनसा अषाई याचा । उरुवल्याचा सॅरओषम् ध्रुअम्चा ॥

अषम् वोहू° ॥ ११ ॥ (सॅ बाह्)

फ़वराने मज्दयलो ज़रथुश्चिश् वीदअेवो अहुर-तकअेपो । हावनेअे अषओने
अषहे रथ्वे यत्नाइच वझाइच क्ष्मनओधाइच फ़सस्तयअेच । सावक़हैअे वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यत्नाइच वझाइच क्ष्मनओधाइच फ़सस्तयअेच । रथ्व्नाम् अयर-
नाम्च अस्न्यनाम्च माह्यनाम्च याइर्यनाम्च सरधनाम्च यत्नाइच वझाइच क्ष्मनओ-
धाइच फ़सस्तयअेच ॥ १२ ॥

जोत्र:- यथा अहू वह्यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वह्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

जोत्र:- अथा रतुश् अषातृचीतृ हच फ़ा अषय वीध्वो म्रओतू* ॥ १३ ॥

2. West & TDA : अषा.

(13) * West & Geld conclude this chapter by adding यथा अहू वह्यो°,
अषम् वोहू°, अहुर्नम् वहरीम् यज़महदे । अषम् वहिश्तम् लअेशतम् अर्षेम् स्पर्शतम् यज़महदे and
वेह्रे वप्रीम्° as stanzas 13-15 instead of the triple antiphonal formula as given
in TDA and other Mss

अहुनवइति गाथा

हा २८

जोत उ रास्ती:-

यानीम् मनो यानीम् वचो यानीम् इयओथ्नेम्' अपओनो जरयुइन्ने ।

फ़ेरा' अमेषा स्पेता गाथो गैउर्वाइन्' ।

नेमो वै गाथो अपओनीश् ॥ ० ॥

अद्या यासा नेमइहा । उस्तानजस्तो रफ़ेधइहा ।

मइन्थैउश्' मइदा' पओउर्वीम्' । स्पेता' अषा बीस्पेग् इयओथना' ।

वइहैउश्' खतुम् मनइहो । या इन्वीषा' गैउश्चा उर्वानिम् ॥ १ ॥ (३ पाइ)

जोत:-

यै वो मइदा अहुरा । पइरी-जसाइ' वोहू मनइहा ।

मइव्यो दावोइ अहो । अस्त्वतस्चा हातृचा मनइहो ३

आयसा अषातृ हचा । याइश् रपेत्तो' दइदीतृ स्वाथे' ॥ २ ॥

यै वो अषा उप्रयानी । मनस्चा वोहू अपओउर्वीम् ।

मइदाँम्चा अहुरेम् यओइव्यो । क्षथेँम्चा अघ्जओन्वस्सेम्' ।

वरंदइती आर्मइतिश् । आ मोइ रफ़ेधाइ ज़वे'ग् जसता ॥ ३ ॥

यै उर्वानिम्' मै' गइरे' । वोहू ददे हथा मनइहा ।

अषीश्चा इयओथननाँम् । बीदुश् मइदो अहुरा ।

यवतृ इसाइ तवाचा । अवतृ क्साइ अजेवे' अपद्या ॥ ४ ॥

GĀTHĀ AHUNAVAITI

Hā 28

The seven chapters 28-34 compose the first Gāthā, called Ahunavaiti.

(0) 1. Geld-Mas: इयओथनेम् 2. West, Sp, TDA: फ़ा 3. West & TDA: गैउर्वानि (1) 1. Geld, West, TDA: मन्थैउश् 2. West, Sp, TDA: मइदाँ 3. Geld: पोउर्वीम् 4. West, Sp, Mills, TDA: इयओथना 5. West, Sp, TDA: इन्वीषा (2) 1. West, Sp, Mills, TDA: पइरी 2. Geld: रपेत्तो 3. West & TDA: ज़ाथे (3) 1. West & TDA: अपओउर्वीम् (4) 1. West, Sp, TDA: उर्वीम् 2. West & TDA: गइरीम् 3. West & TDA: अजेवे.

अषा कर्तुं ध्या दरेसानी । मनस्वा वोहू वजेदेन्ना ।
 गातुम्चा अहुराह । सँवीस्ताह सँरओषेम् मज्दाह ।
 अना मोंभा मज्जिस्तेम् । वाउरोहमहदी स्रप्पत्ता हिज्वा ॥ ५ ॥
 वोहू गइदी मनक्का । दाइदी अषा दातो दरंगायु ।
 अरेप्पाइश् तू उक्काइश् मज्दा । ज़रयुश्नाह अओजोक्कहत् रफेनो ।
 अक्काइयाचा अहुरा । या दइविष्वतो इओषो तउर्वयामा ॥ ६ ॥
 दाइदी अषा तौम् अषीम् । वक्कहँउश् आयसा मनक्को ।
 दाइदी तू आर्मइते । वीस्तास्याह ईषेम् मह्य्याचा ।
 दातोस्तु मज्दा क्षयाचा । या वै मोंभा सँवीम् आरादो ॥ ७ ॥
 वहिस्तेम् ध्या वहिस्ता । येम् अषा वहिस्ता हज्जओषेम् ।
 अहुरेम् यासा वाउनुश् । नरोह फ़ेरषओश्नाह मह्य्याचा ।
 यजेइव्यस्वा ईत्त रोक्कहहोह । वीस्याह यवे वक्कहँउश् मनक्को ॥ ८ ॥
 अनाइश् वाो नोइत्त अहुरा । मज्दा अषेम्चा यानाइश् ज़रनजेमा ।
 मनस्वा कर्तुं वहिस्तेम् । योइ वै योइयेमा दसेमे स्तूताम् ।
 यूजैम् ज़ेवीस्त्योक्को । ईषो क्षय्येम्चा सवक्कहँम् ॥ ९ ॥
 अत्त येःग् अषाअत्तचा वोइस्ता । वक्कहँउश्चा दायेःग् मनक्को ।
 अरेथ्वेःग् मज्दा अहुरा । अजेइव्यो परेना आक्काइश् कामेम् ।
 अत्त वै इमइव्या अक्षना । वजेदा ख़वरइथ्या वइःत्या स्रवा ॥ १० ॥

- (5) 1. West, Sp, TDA : वजेदिन्नो; Mills : वजेदेमनो 2. West, Mills, TDA : सँविस्ताह; Sp : सँविस्ताह 3. West, Sp, TDA : स्रओषेम् (6) 1. Geld : अओजोक्कहत् 2. West & TDA : दक्कपो; Sp : दक्कपो (7) 1. West & TDA : आर्मइती 2. West, Sp, TDA : अजेपेम् 3. West & TDA : सँवीमा रादो; Mills : सँवीमेमा रादो (8) 1. West : यीम् 2. West, Sp, Mills, TDA : फ़ेरषओश्नाह 3. West & TDA : रोक्कहोहोह; Sp : रोक्कहोह 4. West & TDA : यवे; Sp : यजेवे (9) 1. West & TDA : अहुर 2. Mills : योइयेमा 3. West & TDA : दसेमे 4. West, Sp, TDA : यूजैम् 5. West, Sp, TDA : ज़ेवीस्त्योक्को 6. West, Sp, Mills, TDA : अजेवो 7. Geld-Mss : सवक्कहँम् (10) 1. Sp : दवेःग् 2. West & TDA : इमइव्या.

यै आइश् अषम् निपोद्धे । मनस्चा वोह ववजेतास्ते ।
 त्वैम् मज्जदा अहुरा । फ़ो मा सीषा थ्रस्मात् वओचस्ते ।
 मइन्वैउश् हचा थ्र्ना अँअओह्हा । याइश् आ अइहुश् पओउरुषो ववत् ॥ ११ ॥

कोट्ट उ रास्पी:-

अस्मा यासा .... गैउश्चा उर्वानिम् ॥ (उ वाइ)
 यथा अहू वश्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।
 वइहैउश् दज्जदा मनइहो इयओथननोम् अइहैउश् मज्जदाइ ।
 ध्रथैम्चा अहुराइ आ यिम् दिगुव्यो ददत्त वास्तारैम् ॥ (चिदाइ वाइ)
 अषम् वोहू वहिश्तैम् अस्ती
 उस्ता अस्ती उस्ता अस्माइ
 धात् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सँ वाइ)
 अस्मासौम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥
 येव्हे हातोम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्जदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहौम्चा तौस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ १२ ॥

हा २९

कोट्ट:-

इमइन्या गैउश् उर्वा गैरँज्जदा । कस्माइ मा थ्ररोज्जम् कै मा तषत् ।
 आ मा अओषेमो हज्जस्चा रँमो । आहिषाया' दँरँश्चा' तँषिश्चा' ।
 नोइत् मोइ वास्सा इमत्त अन्यो । अथा मोइ सँस्ता वोहू वास्त्र्या ॥ १ ॥
 अदा तषा गैउश् पँरँसत्त अषम् । कया तोइ गवोइ रतुश्
 धात् हीम् दाता ध्रयत्तो । हदा वास्सा गओदायो थ्रध्नो ।
 कैम् होइ उस्ता अहुरैम् । यै द्रँगवोदँबीश् अओषैम् वादायोइत् ॥ २ ॥

(11) 1. West & TDA: ववजेतास्ते. 2. West & TDA: वओचस्ते 3. Geld,
 West, TDA: मन्वैउश् 4. Geld: पोउरुषो; Sp: पओउरुषो.

Ha 29

(1) 1. West & TDA: आहुउवा; Sp: आहिषाया; Mills: गहिषा 2. West &
 TDA: वँरँश्चा 3. West, Sp, TDA: तँषिश्चा (2) 1. West, Sp, TDA: इम्वोदँबीश्

अवाह अवा नोइत् सरंजा । अइजेपो गवोइ पइती-अवत्त' ।
 अवजेपोम् नोइत् वीदुये' । या पवइते' आर्द्रैग् अँरँवोइहो ।
 हातोम् हो अओजिस्तो । यवाह ज्रवैग् जिमा कँरँदुपा ॥ ३ ॥

मज्जदो सत्वारँ मइरिस्तो । या ज्जी वावँरँजोइ पइरी-चिथीत्त' ।
 दजेवाइश्चा मइयाइश्चा' । याचा वरँषइते' अइपी-चिथीत्त' ।
 हो वीचिरो अहुरो । अथा नँ अइहत्त यथा हो वसत्त ॥ ४ ॥

अत्त वा' उस्तानाइश् अह्वा' । जस्ताइश् फ्रीनँझा' अहुराइ आ ।
 मै उवा गँउश्चा अज्यो । हत्त' मज्जदोम् इइदी फ्रँरँसान्यो' ।
 नोइत् अँरँजँज्योइ' फ्रँज्याइतिश् । नोइत् प्रुयैग्ते' द्रँगवस् पइरी ॥ ५ ॥

अत्त अँ वओचत्त अहुरो । मज्जदो वीदो वफूश् व्यानया ।
 नोइत् अजेवा अहू विस्तो । नजेदा रतुश् अषात्तचीत्त हचा ।
 अत्त ज्जी थ्वा प्रुयैग्ते' अजेवा । वास्त्र्याइश्चा थ्वाँरँइता ततषा ॥ ६ ॥

तैम् आज्जतोइश् अहुरो । मँथैम् तषत्त अषा हज्जओषो ।
 मज्जदो गवोइ क्ष्वीदँश्चा । हो उरुषजेइन्वो स्पँतो सास्त्र्या' ।
 कस्ते' वोहू मनइहा । यँ ई दायात्त अँअआवा' मरँतजेइन्वो ॥ ७ ॥

अजेम् मोइ इदा विस्तो । यँ नँ अजेवो सास्त्रो गूषता ।
 ज्रथुइन्वो स्पितामो । हो नँ मज्जदा वइती अषाइश्चा
 चरँकँरँथा' सावयेइहे' । हत्त होइ हुदँमैम्' घाइ वल्लँध्रया ॥ ८ ॥

- (3) 1. West, Sp, Mills, TDA: पइति° 2. West & TDA: वीदुये
 3. West & TDA: पवइते (4) 1. West, Sp, Mills, TDA: पइरि° 2. West, Sp,
 TDA: मइयाइश्चा 3. West, Sp, TDA: वरँषइते (5) 1. West, Sp, Mills,
 TDA: वा 2. West, Sp, TDA: अह्वा 3. West & TDA: फ्रँनँझा 4. West &
 TDA: हत्त 5. Sp: फ्रँरँसान्यो 6. West & TDA: अँरँजँज्योइ; Sp: अँरँजँज्यो;
 6. West & TDA: प्रुयैग्ते (7) 1. West, Sp, TDA: सास्त्र्या 2. West,
 Mills, TDA: कस्ते 3. West, Sp, TDA: अँ अँ आ वा (8) 1. West
 & TDA: चरँकँरँथा 2. West & TDA: सावयेइहे 3. West, Sp, TDA:
 हुदँमैम्.

अत्रचा गैउश् उर्वा रओस्ता । यै अनअषेम् श्रौन्मैने' रादेम् ।

वाचैम्' नैरेश अस्रहा । यैम् आ वसेमी' ईषा-श्रथीम्' ।

कदा यवा ह्यो अहत् । यै होइ ददत् जस्तवत् अवो ॥ ९ ॥

यूजैम्' अओइव्यो अहुरा । अओगो दाता अषा श्रथेम्' ।

अवत् बोहू मनइहा । या हुषेइतीश' रामौम्'चा दात् ।

अजैम्'चीत्' अद्या मज्दा । थ्रौम्' मैवही' पओउर्वीम् वओदेम् ॥ १० ॥

कुदा अषेम् बोहूचा मनो । श्रथेम्'चा अत् मा मषा ।

यूजैम्' मज्दा फ्राइन्ने' । मज्जोइ' मगाइ आ पइती-ज्ञानता ।

अहुरा नू' नो' अवरै । अद्या' रातोइश् थूप्मावतौम् ॥ ११ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अद्या यासा नैमइहा । उस्तानजस्तो रफ्रधद्या ।

मइन्यैउश् मज्दा पओउर्वीम् । स्पै'तद्या अषा वीस्वै'ग् श्यओथना ।

वइहैउश् स्त्रतुम् मनइहो । या इन्नेवीषा गैउश्चा उर्वानेम् ॥ (३ गाइ)

यथा वहू वइयो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।

वइहैउश् दज्दा मनइहो श्यओथननौम् अइहैउश् मज्दाइ ।

श्रथेम्'चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारैम् ॥ (चिहार गाइ)

अषेम् बोहू वहिश्तेम् अस्ती

उस्ता अस्ती उस्ता अद्याइ

द्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषेम् ॥ (६ गाइ)

इमाव्य-गैउष्-उर्वौम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥

(9) 1. West & TDA : श्रौन्मैने; Mills : श्रौन्मइने 2. West, Sp, Mills, TDA : वाचिम् 3. Sp : वसेम् 4. West, Sp, TDA : ईषा-श्रथेम्; Mills : अजेषा श्रथीम्

(10) 1. West, Sp, TDA : यूजैम् 2. West, Sp, Mills, TDA : हुषितीश 3. West, Sp, TDA : अषेम्चीत् 4. West, Sp, TDA : मैवहे

(11) 1. West, Sp, TDA : यूजैम् 2. West & TDA : फ्राइन्ने 3. Sp : मगो 4. West & TDA : जी-वा 5. Mills : अद्याइ.

वेङ्गे हस्तौम् आअत्र वेङ्गे पशती वङ्गहो ।
 मङ्गदो अङ्गुरो वङ्गेवा अषात्र हवा ।
 योङ्गहोम्चा तौस्वा तोस्वा यङ्गमङ्गदे ॥ १२ ॥

हा ३०

चोत्र:-

अत्र ता वङ्ग्या इषेत्तो । या मङ्गदाया षात्रचीत्र वीदुषे' ।
 स्तजोताचा अङ्गुराह । वेस्न्याचा वङ्गहोउङ्ग मनङ्गहो ।
 हुमोङ्ग्रा अवा वेचा । या रओर्वेवीङ्ग दरसता उवाङ्गा ॥ १ ॥
 स्रजोता गैउषाङ्ग' बहिस्ता । अवजेनता सूचा मनङ्गहा ।
 आवरेनो' वीचिथद्या । नरेम् नरेम्' स्वङ्ग्याह तनुये' ।
 परा मङ्गे योङ्गहो । अङ्गाह नै सङ्ग्याह वओद'तो' पशती ॥ २ ॥
 अत्र ता मङ्ग्यु पजोउरुये' । या येमा स्वङ्गना' अरुवातेम् ।
 मनहिचा वचहिचा । श्यजोथनोह ही वङ्गो अरुम्चा
 ओस्वा हुदोङ्गहो । अरेङ्ग वीङ्ग्याता' नोङ्ग दुङ्गदोङ्गहो ॥ ३ ॥
 अत्रचा षात्र ता हैम् मङ्ग्यु । जसजेतेम् पजोउर्वीम् दङ्गदे' ।
 गजेम्चा अङ्ग्याइतीम्चा । यथाचा अङ्गहत्तु अपेम्' अङ्गहोङ्ग' ।
 अचिस्तो द्रङ्गवताम् । अत्र अषाउने' बहिस्तेम् मनो ॥ ४ ॥
 अयो मनिवो वरता । ये द्रङ्गवो अचिस्ता वरेङ्गयो ।
 अपेम् मङ्ग्युङ्ग स्पेनिस्तो । ये स्रजोङ्गदिस्ते'ङ्ग असेनो वस्ते' ।
 यजेचा धनजोपेन् अङ्गुरम् । हङ्ग्याङ्ग श्यजोथनाङ्ग फ्रजोरेत्तु मङ्गदौम् ॥ ५ ॥

Ha 30

- (1) 1. West & TDA: वीदुषे (2) 1. West, Sp, TDA: गैउषा आङ्ग
 2. West, Sp, TDA: आ वरे नो 3. Geld, West, Mills, TDA: नरेम् 4. West &
 TDA: तनुये 5. Geld:-Mss: वङ्गोवस्तो and वङ्गोवरेतो (3) 1. Geld: पोङ्गवै
 2. West, Sp, TDA: स्वङ्गना 3. West & TDA: वीङ्ग्याता (4) 1. West &
 TDA: वङ्गे 2. West, Sp, TDA: अपेम् 3. West, Geld, Mills, TDA: अङ्गहोङ्ग
 4. West, Sp, TDA: अषाउने (5) 1. West & TDA: वस्ते.

अषो नोइत्तु अँरेश् वीश्याता' । दअेवाचिना सत्तु' ईश आ-दँषओमा ।

फँरस्मनँग् उपा-जसत्तु । सत्तु वँरनाता अचिस्तँम् मनो ।

अत्तु अजेवँमम् ईग्द्वारँग्ता । या वँनयँन् अहम् मरँतानो ॥ ६ ॥

असाइचा क्षधा जसत्तु । मनक्कहा वोहू अषाचा ।

अत्तु कँइरुपँम्' उतयूयितीश' । ददात्तु आर्मइतिश आँन्मा ।

अजेवँम् तोइ आ अक्कहत्तु । यथा अयक्कहा आदानाइश पओउरुयो' ॥७॥

अत्तुचा यदा अजेवँम् । कजेना जमइती अजेनक्कहँम् ।

अत्तु मज्जदा तइव्यो क्षधँम् । वोहू मनक्कहा वोइवीदाइते' ।

अजेइव्यो सस्ते' अहुरा । योइ अषाइ' दँग् जस्तयो द्वुजँम् ॥८॥

अत्तुचा तोइ वजेम् रुयामा । योइ ईम् फँरवँम्' कँरँनाउन्' अहम् ।

मज्जदोस्चा अहुराक्कहो । आ' मोयस्सा' वरना अषाचा ।

सत्तु हथा मनो ववत्तु । यथा चिस्तिश अक्कहत्तु मजेथा ॥ ९ ॥

अदा जी' अवा द्वुजो । अवो ववइती स्कँग्दो स्पयध्रया ।

अत्तु असिस्ता यओजग्ते' । आ-हुषितोइश वक्कहँउश मनक्कहो ।

मज्जदो अवल्लयाचा । योइ जज्जँग्ते' वक्कहाउ' सवही ॥ १० ॥

सत्तु' ता उवाता सवथा । या मज्जदो ददात्तु मय्योक्कहो' ।

ख्वीतिचा अँनँइती सत्तुचा' । दरँगँम् द्रँग्वोदँव्यो रषो ।

सवचा अववव्यो । अत्तु अइपी ताइश अक्कहइती उस्ता ॥ ११ ॥

ज्ञोत्त उ रास्ती:-

अद्या यासा नँमक्कहा । उस्तानज्जस्तो रक्कध्रया ।

- (6) 1. West & TDA: वीश्याता 2. West & TDA: च्चत्तु (7) 1. West, Sp, TDA: कँइरुपँम् 2. West, Sp, TDA: उतयूयितीश 3. Geld: वोइव्यो (8) 1. West & TDA: वोइवीदाइते; Geld: वोइवीदाइती 2. West, Sp, TDA: सस्ती 3. West & TDA: अषा (9) 1. West & TDA: फँरवँम्; Sp & Mills: क्लवीम् 2. West, Sp, TDA: कँरँनाउन् 3. West & TDA: आमोयस्सा (10) 1. West & TDA: वक्कहँउश 2. West & TDA: कँरँग्ते; Geld & Sp: कँरँग्ती 3. West & TDA: वक्कहो (11) 1. West & TDA: च्चत्तु 2. West & TDA: मय्योक्कहो.

मङ्गलैः उक्तं मङ्गदा पञ्चोऽर्वाम् । स्प्यैः तस्मा अवा वीस्प्यैः ग् इयञ्चोपना ।
 वङ्गैः उक्तं कृतम् मनङ्गहो । या ध्नैः वीषा गैः उक्तं चा उर्वानम् ॥ (३ बाह्)
 यथा अह् वङ्ग्यो अथा रतुम् अषात्तृचीत् हचा ।
 वङ्गैः उक्तं दङ्गदा मनङ्गहो इयञ्चोपननाम् अङ्गैः उक्तं मङ्गदाह ।
 ध्नैः म्चा अहुराह आ यिम् त्रिगुण्यो ददत् वास्तारम् ॥ (विहाह् बाह्)
 अपम् बोह् वहिस्तम् अस्ती
 उस्ता अस्ती उस्ता अस्माह
 धात् अषाह वहिस्ताह अपम् ॥ (स बाह्)
 अत् ता वङ्ग्यम् हाइतीम् यज्ञमइदे ॥
 येस्ते हातौम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।
 मङ्गदो अहुरो वञेथा अषात् हचा ।
 योङ्गहाम्चा तौस्वा तोस्वा यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

हा ३१

जोतः :-

ता वै उर्वता मर्यैः ती । अगुस्ता वचो सैङ्गहामही ।
 अजेइव्यो योइ उर्वताइश् द्रुजो । अषद्या गञेथो वीमर्यैः चइते ।
 अत्तृचीत् अजेइव्यो वहिस्ता । योइ ज़रङ्गदो अङ्गहन् मङ्गदाह ॥ १ ॥
 येज्ञी आइश् नोइत् उर्वाने । अद्यो अइवी-दर्यैः तस्मा वङ्गयो ।
 अत् वाो वीस्प्यैः ग् आयोइ । यथा रतुम् अहुरो वञेदा ।
 मङ्गदो अयो औसयो । या अषात् हचा ज्वामही ॥ २ ॥
 यौम् दाो मङ्ग्यु आधाचा । अषाचा चोइश् रानोइव्या ध्नूतम् ।
 धात् उर्वतम् चङ्गदोङ्गहद्व्यो । तत् नै मङ्गदा वीद्वनोइ वञोचा ।
 हिज्वा थ्रद्या ओङ्गहो । या ज्वयतो वीस्प्यैः ग् वाउरया ॥ ३ ॥

Hā 31

- (1) 1. Geld: सैङ्गहामही 2. West, Sp, Mills, TDA: वी-मर्यैः चइते
 (2) 1. West & TDA: उर्वाने (3) 1. West & TDA: ध्नूत् 2. Sp: उर्वतम्
 3. West, Geld, TDA: चङ्गदोङ्गहद्व्यो.

यदा अषम् ज्ञेवीम् । अक्कहन् मज्झदोस्वा अहुरोक्कहो ।
 अपिचा आर्मइती । वहिस्ता इषसा मनक्कहा ।
 मइन्थो क्षथम् अओजोक्कहत् । येसा वर्रदा वनजेमा हुजम् ॥ ४ ॥
 'तत्त मोइ वीचिद्याइ वओचा । छत्त मोइ अषा दाता बसो ।
 वीदुये वोह् मनक्कहा । मैच्चा दइद्याइ येसा मा अर्रिषि ।
 ताचीत्त मज्झा अहुरा । या नोइत्त वा अक्कहत् अक्कहइती वा ॥ ५ ॥
 अक्काइ अक्कहत् वहिस्तम् । ये मोइ वीदो वओचात्त हइथीम् ।
 माँथम् यिम् हुवतातो । अषसा अमर्रतातस्वा ।
 मज्झाइ अवत्त क्षथम् । छत्त होइ वोह् वक्कत्त मनक्कहा ॥ ६ ॥
 यस्ता मच्चा पओउरुयो । रओच्चैवीश रोइथ्वेन् ल्वाथा ।
 ह्वो ख्वात्ता दाँमिश् अषम् । या दारयत्त वहिस्तम् मनो ।
 ता मज्झा मइन्थु उक्कयो । ये आ नूर्मचीत्त अहुरा हामो ॥ ७ ॥
 अत्त थ्वा मैच्ची पओउवीम् । मज्झा येज्जीम् स्तोइ मनक्कहा ।
 वक्कहँउश पतर्रम् मनक्कहो । छत्त थ्वा हम् चम्मइनी हँग्रवम् ।
 हइथीम् अषसा दाँमीम् । अक्कहँउश अहुरम् इयओथनओष ॥ ८ ॥
 थ्वोइ अस् आर्मइतीश । थ्वे आ गँउश तषा अस् ज्जत्तुश ।
 मइन्थँउश मज्झा अहुरा । छत्त अरुयाइ ददो पथाम् ।
 वास्त्र्यात्त वा आइते । ये वा नोइत्त अक्कहत् वास्त्र्यो ॥ ९ ॥

(4) 1. West, Geld, TDA : अओजोक्कहत् 2. West, Sp, TDA : वर्रदा

(5) *During the recital of stanzas 5-10, the जोत्त, continues to crush the Haoma twigs and from the 11th, he rings out sounds as on a bell, till the conclusion of the 22nd stanza ending with अक्कहइती अस्तिक्क.

1. West & TDA : च्यत्त 2. West & TDA : वीदुये (6) 1. Mills : अक्कहत् 2. West, Sp, Mills, TDA : वओचात्त 3. West & TDA : च्यत्त (7) 1. West & Geld : पोउरुयो; Sp : पओउरुयो 2. West, Sp, TDA : नूर्मचीत्त (8) 1. West, Sp, Mills, TDA : मैच्ची 2. Geld : पोउवीम् 3. West, Sp, TDA : वक्कहँउश (9) 1. West, Sp, Mills, TDA : ज्जत्तुश 2. Geld : मन्थँउश; West, Sp, TDA : मइन्थुक्क 3. West & TDA : आइते.

अत्र ही अथो ज्ञवरता । वाणीम् अकृषाद् अयुय० तैम्
अहुरेम् अयवनेम् । वरुहोत्तम् अ० गहीम्' ममरुहो
नोहत्त मरुदा अवास्त्रो । दवोस्त्रिना हुमरेतोइश्' वस्ता ॥ १० ॥

अत्र नै मरुदा पओउवीम् । गजेयोस्वा तयो दजेनोस्वा
थ्वा मनरुहा कृतृश्वा । अत्र' अस्त्व० तैम् ददो उस्तनेम्
अत्र' इयओयनाचा सैरुहोस्वा' । यथा वरने० ग् वसो दायेते' ॥ ११ ॥

अथा वार्धेम् वरइती । मिथह्वचो वा अ० रेश-वचो' वा ।
वीहो वा अवीहो वा । अथा जरेदाचा' मनरुहाचा ।
आनुश्-इश् अर्मइतीश् । मइन्यु परसाइते' यथा मजेया ॥ १२ ॥

या कृसा आवीश्या' । या वा मरुदा परसाइते' तया ।
ये वा कसेउश् अजेनरुहो । आ मज्जिस्तोम् अयमइते' वृजेम् ।
ता चर्मी० ग् थिस्सा हारो । अइवी अथा अइवी वजेनही वीस्या ॥ १३ ॥

ताथ्वा परसा अहुरा । याज्ञी आइती जै० ग् इतिचा ।
यो इपुदो ददे० ते' । दाभनोम् हचा अषाउनो' ।
योस्वा मरुदा द्रुग्वोद्व्यो । यथा ता अरुहन् ई० क० रता' अत्र ॥ १४ ॥

परसा अवत्र या मइनिश् । ये द्रुगवाइते' क्षथेम् हुनाइती
दुश्-इयओयनाइ अहुरा । ये नोइत्त ज्योत्स् हनरे वीनस्ती
वास्त्र्येया अजेनरुहो । परसेउश् वीराअत्तचा अहुज्य० तो ॥ १५ ॥

परसा अवत्र यथा ह्यो । ये हुदात्रुश् दमनसा' क्षथेम्

- (10) 1. West & TDA: अ० गही; Mills: अ० गही 2. West, Sp, TDA: हुमरेतोइश् (11) 1. West & TDA: व्यत्र 2. Geld, West, Sp, TDA: सैरुहोस्वा
3. West & TDA: दाइते (12) 1. West, Sp, Mills, TDA: अ० रेशचो 2. West, Sp, TDA: अ० रेशचो 3. West & TDA: परसाइते (13) 1. West, Sp, TDA: आवीश्या 2. West & TDA: परसाइते 3. West & TDA: अवमइते (14) 1. West & TDA: वरने 2. West, Sp, TDA: अयवोनी 3. West & TDA: ई० क० रता; Sp: वरने (15) 1. West & TDA: द्रुगवाइते (16) 1. West, Sp, Mills, TDA: दमनसा.

वीदप्रभा' वा. मरुत्येउर-वा । मरुत मरुदोह मरुत्येउर ।

ध्यावौत् मरुदा अहुरा । मरुदा हो अहुरा वा इत्योयनस्त्वो ॥ १६ ॥

कतारैम् अपवा वा । द्रवतो वा मरुत्वतो मरुयो ।

वीदो वीदुषे' प्रजोतु । मा अवीदो अशी-देवावयत् ।

इदी नै मरुदा अहुरा । वरुहैउर मरुदस्ता मनरुहो ॥ १७ ॥

मा चिश अत् वै द्रवतो । माथ्रोस्वा गूस्ता सास्तोस्वा ।

आ ज्री देमानेम् वीसेम् वा । वीसेम् वा दस्युम् वा अंदात् ।

दुषिताचा' मरकजेचा । अथा ईश साइम् वीषिषा ॥ १८ ॥

गूस्ता ये मरुता अपेम् । अहूमविश' वीदो अहुरा ।

अरंजुस्वाइ वचरुहोम् । वीयन्तो' हिजो वतो ।

थ्ना आथा सुत्ता मरुदा । वरुहाउ वीदाता रैनयो ॥ १९ ॥

ये आयत्' अपवनेम् । दिवम्नेम् होइ अपरेम् वीयो' ।

दरंगेम् आयू तेमरुहो । दुश-स्वरंवेम् अवजेतास् वचो ।

तैम् वा' अहूम द्रवतो । इयओथनाइश स्वाइश दजेना नजेवत् ॥ २० ॥

मरुदो ददात् अहुरो । इउर्वतो अमरुतातस्वा ।

बुरोइश आ अपल्याचा । स्वापइध्यात् वीधया सरो ।

वरुहैउर वरुहरे' मनरुहो । ये होइ मरुन्म इयओथनाइश्वा उर्वयो ॥ २१ ॥

चिधा ई हुदोकरे' । यथना वजेदेम्नाइ मनरुहा ।

वोह हो वीधा अपेम् । वचरुहा इयओथनाचा हती ।

हो तोइ मरुदा अहुरा । वाजिस्तो अरुहती अस्तिश ॥ २२ ॥

श्रोत्र उ रास्वी:-

अथा योसा नैमरुहा । उस्तानजस्तो रफेप्रभा ।

2. West, Sp, Mills, TDA: इयओथना (17) 1. West & TDA: वीयन्तो 2. West & TDA: वीदुषे (18) 1. West, Mills, TDA: वीषिषा (19) 1. West & TDA: वीषिषा 2. West, Sp, Mills, TDA: वीयन्तो (20) 1. Mills: वीषिषा 2. Gell: वीषिषा 3. West, Mills, TDA: वीषिषा (22) 1. West & TDA: वीषिषा

मइन्वैउश्च मज्झा पजोउवीम् । स्पेत्तस्सा अवा वीस्सेग्ग् इयजोवना ।
 वक्कहैउश्च क्तुम् मनक्कहो । या इन्नेवीषा गैउश्चा उर्वानम् ॥ (३ वाइ)
 यथा अहू वइयो अवा रतुश्च अवात्तचीत्त हचा ।
 वक्कहैउश्च दज्झा मनक्कहो इयजोवननाम् अक्कहैउश्च मज्झाइ ।
 ध्रुवेस्सचा अहुराइ आ यिम् त्रिगुण्यो ददत्त वास्तारम् ॥ (चिह्वाइ वाइ)
 अपम् वोहू वहिस्सेम् अस्ती ।
 उस्त्या अस्ती उस्त्या अस्साइ ।
 छात्त अवाइ वहिस्साइ अपम् ॥ (से वाइ)
 ता-वै-उर्वानाम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥
 येम्मे हाताम् आअत्त येस्से पइती वक्कहो ।
 मज्झाओ अहुरो वजेया अवात्त हचा ।
 योक्कहाम्चा तास्सा तास्सा यज्जमइदे ॥ २३ ॥

हा ३२

जोत्त:-

अएयाचा एवजेतुश्च यासत्त । अस्सा वैरंज्जेनम् मत्त अइर्यस्सा ।
 अस्सा दजेवा मस्सी मनोइ । अहुरस्सा उर्वान्ज्जमा मज्झाओ ।
 थ्वाइ दूताक्कहो ओक्कहामा । तैग्ग् दारयो योइ वाओ दइविस्सेत्ती ॥१॥
 अजेइण्यो मज्झाओ अहुरो । सारंम्नो वोहू मनक्कहा ।
 ध्रुवात्त हचा पइती-अजोत्त' । अवा हुश्च-हस्सा एवैन्वाता ।
 स्पेत्तौम् वै आर्मइतीम् । वडुहीम् वरंमइदी' हा नै अक्कहत्त ॥ २ ॥
 *अत्त यूश्च दजेवा वीस्सोक्कहो । अक्कात्त मनक्कहो स्ता चिथेम् ।

Hā 32

(2) 1. West, Mills, TDA: पइति-अजोत्त 2. West & TDA: वरंमइदे;
 Mills: वरंमइदे.

(3) *As noted in the previous chapter, the जोत्त crushes the Haoma twigs during the recital of stanzas 3-6 and rings a bell from the 7th onwards.

यस्वा वाो मश्र यज्ञइते' । वृजस्वा पहरिमतोइश्चा ।
 इयओमौम् अइपी दइविताना । याइश् अस्वदम् वृम्यो इसइवे' ॥ ३ ॥
 याअत्' यूश् ता फ्रमीमथा' । या मइया अचिस्ता द२तो ।
 वक्ष्२ते' दजेवो-जुस्ता । वक्ष्हेउश् सीज्यम्ना मनइहो ।
 मज्दो अहुरा स्ततैउश् । नस्य२तो अषाअत्तचा ॥ ४ ॥
 ता देवैनओता' मवीम् । हुज्यातोइश् अमेरतात्तस्वा ।
 ह्यत्' वाो अका मनइहा । यै२ग् दजेवै२ग् अकस्वा मइन्युश् ।
 अका इयओथनम् वचइहा । या फ्रचिनस् व्रंग्व२तम् ध्वयो ॥ ५ ॥
 पोउरु-अजेनो' अँनाइता । याइश् स्ताव्येइते' येज्जी ताइश् अथा ।
 हाता-मराने अहुरा । वहिस्ता वोइस्ता मनइहा ।
 थ्रस्ती वै' मज्दा ध्वथोइ । अषाइचा' सैइहो' वीदौम् ॥ ६ ॥
 अजेषौम् अजेनइहौम् । नजेचीत् वीदो अओजोइ' हाद्रोया ।
 या जोया सैइइते' । याइश् स्तावी स्त्रजेना अयइहा ।
 यजेषौम् तू अहुरा । इरिस्तम्' मज्दा वजेदिस्तो अही ॥ ७ ॥
 अजेषौम् अजेनइहौम् । वीवइहुषो स्तावी यिमस्वीत् ।
 यै मश्यै२ग्' चिइनुषो । अस्त्राकै२ग् गाउश् वगा स्वारँम्नो ।
 अजेषौम्चीत् आ अस्ती । थ्रस्ती मज्दा वीचिथोइ अइपी ॥ ८ ॥
 दुश्-सस्तिश् स्रवाो मोरँदत् । ह्यो ज्यातैउश् सैइहनाइश् स्तत्सु ।
 अपो मा ईस्तीम् अपय२ता । वँरँधौम् हाइतीम् वक्ष्हेउश् मनइहो ।
 ता उरुवा मइन्यैउश्' मस्त्रा । मज्दा अषाइचा यूष्मइव्या गँरँजे' ॥ ९ ॥

- (3) 1. West & TDA : यज्ञइते 2. West & TDA : इसइवे (4) 1. Mills :
 यत्; West, Sp, Geld, TDA : यात् 2. West & TDA : फ्रमे मथा; Sp : फ्रस्ती मथा
 3. West & TDA : वक्ष्हेते (5) 1. West, Mills, TDA : देवैनओता 2. West &
 TDA : च्यत् (6) 1. West, Mills, TDA : पओउरु-अजेनो 2. Sp : स्ताव्येइते;
 Geld : स्ताव्येइती 3. West & TDA : वी 4. West, Sp, Mills, TDA : मज्जेना
 5. West, Sp, Geld, Mills, TDA : सैइहो (7) 1. West & TDA : आओइ;
 Geld-Mss : अओजो 2. Geld, Sp, Mills : सैइइते; West & TDA : सैइइते
 3. West, Sp, TDA : वँरँधौम् (8) 1. West & TDA : मश्यै२ग् (9) 1. Geld :
 सैइइहनाइश् 2. West, Sp, Geld, TDA : मइन्यैउश् 3. West & TDA : गँरँजे

हो मा ना स्रवाो मोरँदत् । यँ अचिस्तँम् वजेनक्हे' अओगँदा ।
 गौम् अविग्वा हूरँचा । यस्चा दाबँग् द्रँग्वतो ददात् ।
 यस्चा वास्वा वीवापत् । यस्चा वदरँ वोइज्जदत् अषाउने ॥ १० ॥
 तअेचीत् मा मोरँदँन्' ज्योत्स् । योइ द्रँग्वतो मज्जिबीश् चिकोइतँरँश् ।
 अङ्कुहीश्चा' अक्कहस्चा । अपयेइती रअेखँनक्हो' वजेदँम् ।
 योइ वहिस्तात् अषाउनो' । मज्जा रारँश्याँन्' मनक्हो ॥ ११ ॥
 या रओक्कहयँन् स्रवक्कहा । वहिस्तात् श्यओथनात् मरँतानो ।
 अजेइव्यो मज्जदो अका म्रओत् । योइ गँउश् मोरँदँन्' उर्वाक्ष-उस्ती ज्योत्स् ।
 याइश् ग्रँह्मा' अषात् वरता । करपा ध्रँमँच्चा ईषनाँम् दुजँम् ॥ १२ ॥
 या ध्रँथा ग्रँहो' हीषसत् । अचिस्तथा दँमाने' मनक्हो ।
 अक्कहँउश् मरँस्तारो' अद्या । यजेचा मज्जा जीगँरँज्जत्' कामे ।
 थ्रँह्मा माँथानो दूतीम्' । यँ ईश् पात् दरँसात् अषह्मा ॥ १३ ॥
 अद्या ग्रँहो' आ-होइथोइ' । नी कावयस्चीत् स्रतुश्' नी ददत् ।
 वरँचाहीचा' फ्रइदिवा' । ह्यत्' वीसँग्ता' द्रँग्वत्तँम् अवो ।
 ह्यत्'चा गाउश् जइघाइ' म्रओई । यँ दूरओषँम् सओचयत् अवो ॥ १४ ॥
 अनाइश् आ वी-नँनासा' । या करपोतोस्चा कँवीतोस्चा ।
 अवाइश् अइवी' यँग् दहँती । नोइत् ज्यातँउश् ध्रँयम्नँग् वसो ।
 तोइ आग्या बइयोँग्ते । वक्कहँउश् आ दँमाने मनक्हो ॥ १५ ॥

- (10) 1. West & TDA : वजेनक्हे (11) 1. West & TDA : मोरँदन्; Sp : मोरँदँन्; Mills : मोरँदन् 2. West, Sp, Mills, TDA : अक्कहँउश्चा 3. West, Sp, Mills, TDA : रअेखँनक्हो 4. West, Sp, TDA : अषओनो 5. West, Sp, TDA : रारँश्याँन् (12) 1. West, Mills, TDA : मोरँदँन्; Sp : मोरँदँन् 2. Geld : गँरँह्मा (13) 1. Geld : गँरँहो; Sp : ग्रँहो 2. West & TDA : दँमाने 3. Geld : मरँस्तारो 4. West & TDA : जी गँरँज्जत् 5. West, Sp, TDA : दूतीम् (14) 1. Geld : गँरँहो 2. West & TDA : आ होइ थ्रो; Sp : आ होइ थ्रोइ 3. West, Sp, Mills, TDA : स्रतुश् 4. Sp & Geld : वरँचो हीचा; West, Mills, TDA : वरँचा हीचा 5. West, Sp, TDA : फ्रइदिवा 6. West & TDA : ह्यत् 7. West, Sp, Mills, TDA : वीसँग्ता 8. West, Sp, TDA : जिघाइ (15) 1. Sp : वी नँ नासा; Mills : वी नीनासा; West & TDA : यँ नीनासा 2. West, Sp, Mills, TDA : अइपी.

हर्मम् तत् वहिस्ताचीत् । ये उषुर्ये स्यस्चीत् दक्ष्या ।

क्षयाम् मज्जा अहुरा । येद्या मा आइथिश्चीत् ।

द्वयेथा द्यत् अनेनद्धे द्वेगवतो । अँअँआनू इश्यैग्म् अक्कहा ॥ १६ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अद्या यासा नैमक्का । उस्तानज्जस्तो रक्कधद्या ।

मइन्थेउश् मज्जा पओउर्वीम् । स्पेग् तद्या अवा वीस्पेग् इयओथना ।

वड्हेउश् स्रतुम् मनक्को । या इन्नवीषा गैउश्चा उर्वानिम् ॥ (५ बाइ)

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।

वड्हेउश् दज्जा मनक्को इयओथननाम् अड्हेउश् मज्जाइ ।

क्षयाम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुण्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिह्नाइ बाइ)

अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती ।

उक्ता अस्ती उक्ता अद्याइ ।

द्यत् अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ (सँ बाइ)

त्वजेतुमइथ्येम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥

येक्के हाताम् आअत् येक्के पइती वक्को ।

मज्जाओ अहुरो वयेथा अषात् हचा ।

योक्कहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ १७ ॥

(16) 1. Mills: वहिस्तात्चीत् 2. West & TDA: उप्-उस्वे; Sp: उश् उस्वे 3. Geld: अइथीश्; Sp.: आइथीश् 4. West & TDA: द्यत् 5. West & TDA: अँ अँ आ नू; Sp.: अँ अँ आनू; Mills: अँअँआ नू 6. West, Sp, TDA: इश्यैग्म्

हा ३३

ज़ोर:-

यथाइश्' इथा वरषइते । या दाता अक्हैउश् पओउरुयेसा ।
रतूश् इयओथना रज़िस्ता । ट्रेंगवतअचा हातूचा' अषाउने ।
येरुयाचा' हैम-म्यासइते' । मिथसा याचा होइ आरंज्वा' ॥ १ ॥

अतू ये अकम् ट्रेंगवाइते । वचक्हा वा अतू वा मनक्हा ।
ज़स्तोइन्या वा वरषइती । वक्हाउ वा चोइथइते अस्तीम् ।
तोइ वाराइ रादे'ती । अहुरसा ज़ओषे मज़दो ॥ २ ॥

ये अषाउने वहिस्तो । ख्वअतू वा अतू वा वरंज़ैन्यो ।
अइर्यम्ना वा अहुरा । वीदौस् वा थ्रधक्हा गवोइ ।
अतू ह्यो अषसा अक्हतू । वक्हैउश्चा वास्ते मनक्हो ॥ ३ ॥

*ये थ्रतू मज़दा असुस्तीम् । अकम्चा मनो यज़ाइ अपा ।
ख्वअतैउश्चा तरमइतीम् । वरंज़ैनरुयाचा' नज़िदस्ताम् हुजैम् ।
अइर्यमनस्चा नदे'तो । गैउश्चा वास्त्रात् अचिश्तेम् म'तूम् ॥ ४ ॥

यस्ते वीस्वै-मज़िश्तेम् । सैरओषेम्' ज़यया अवक्हाने ।
अपानो दरंगो-ज्याइतीम् । आ थ्रधम् वक्हैउश् मनक्हो ।
अषात् आ अरंज्वा' पथो । न्यअेषू मज़दो अहुरो षअेती ॥ ५ ॥
ये ज़ओता अषा अरंज्वा' । ह्यो मइन्यैउश्' आ वहिस्तात् कया ।

Hā 33

(1) 1. West, Sp, Mills, TDA: गया आइश् 2. West & TDA: घ्यतूचा
3. West, Sp, TDA: येसाचा 4. West & TDA: हैम् यासइते; Sp: हैम्यासइते;
Mills: हैम्-यासइते; Geld-Mss: हैम् म्यासइते 5. West, Sp, Mills, TDA: आ अरंज्वा.

(4) * The ज़ोर crushes the Haoma twigs during the recital of stanzas 4, 5 and 6 and the recital of stanzas 7, 8, 9 and 10 is accompanied by ringing sounds like those of a bell.

1. West & TDA: तरमइतीम् 2. West, Sp, TDA: वरंज़ैनरुयाचा
(5) 1. West, Sp, Mills, TDA: ज़ओषेम् (6) 1. West, Sp, Mills, TDA:
अरंज्वा 2. West, Sp, Geld, TDA: मन्वैउश्.

असात् अवा मनक्हा । वा वॅरॅण्येइयाइ' म२ता वास्त्र्या ।
 ता तोइ इ२याइ' अहुरा । म२दा दर्स्तोइइचा ईस्-म२स्तोइइचा ॥ ६ ॥
 आ' मा' आइदुम् वहिस्ता । आ त्वइध्याचा' म२दा दर्पत२चा ।
 अवा वोहू मनक्हा । या लुये' परै मगाउनो' ।
 आविश् नो अ२तरै' ई२तु । नैमल्वइतीश् चिधो रातयो ॥ ७ ॥
 फो मोइ फ़वोइइदुम् अरॅथा । ता या वोहू इयवाइ' मनक्हा ।
 यल्लेम् म२दा क्षमावतो । अत् वा अवा स्तओम्या वचो ।
 दाता वै अमॅरॅतातोस्वा' । उतयुइती हउर्वतास्' द्रओनो ॥ ८ ॥
 अत् तोइ म२दा तैम् महन्युम् । अषओस्त्रय२तो सरॅथयो ।
 त्वाधा मअेथा मया । वहिस्ता वरॅतु मनक्हा ।
 अयो आरोइ' हाकुरॅनैम्' । ययो हचि२ते' उर्वानो ॥ ९ ॥
 वीस्यो स्तोइ हुजीतयो । यो जी ओक्कहॅरै' योस्वा ई२ती ।
 योस्वा म२दा ववइ२ती । थ्रळी हीश् जओवे आवझोहा ।
 वोहू उ२या मनक्हा । क्षधा अषाचा उस्ता तनुम् ॥ १० ॥

जोत् उ रास्पी:-

[§ शिकइत गना-मइन्यो व् आहॅमन् लॅऑनत् सद-ह२ाद् बाद्]

यै सॅविस्तो अहुरो । म२दोस्वा आर्मइतिश्चा ।
 अषेम्चा फ़ादत्त-गअेथेम् । मनस्वा वोहू क्षथेम्चा ।
 सओता मोइ मॅरॅदाता मोइ । आदाइ कसाइचीत् पइती ॥११॥ (सं बाद्)

3. West, Sp, TDA: वॅरॅण्येइयाइ 4. West, Sp, TDA: इ२या (7) 1.
 Kanga: आ-मौम् 2. West, Sp, Mills, TDA: त्वइध्याचा 3. West & TDA:
 लुये 4. West, Sp, TDA: मगाउनो 5. West, Sp, Mills, Geld, TDA: अ२तरै
 (8) 1. West, Sp, TDA: ववाइ 2. West & TDA: अमॅरॅतातोस्वा; Sp & Mills:
 अमॅरॅतातोस्वा 3. West, Sp, TDA: हउर्वतातो (9) 1. Geld & Mills: आरोइ
 2. West & TDA: हा-कुरॅनैम् 3. West & TDA: हचइरॅते; Sp: हचइरॅते (10) 1.
 West & TDA: ओक्कहॅरै.

§ The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bz).

उस् मोइ उज्जरम्भा अहुरा । आर्मइती तैवीषीम् वस्वा ।

स्पैनिस्ता मइन्पू मज्दा । वक्कहुया ज्जवो आदा ।

अषा हज्जो अँमवत्त । वोहू मनक्कहा फ़सैरत्तम् ॥ १२ ॥

रक्कध्राइ वोउरु-चषाने । दोइषी मोइ या वै अविक्ता ।

ता क्षत्रह्वा अहुरा । या वक्कहँउश् अविश् मनक्कहो ।

फ़ो स्पैन्ता आर्मइते । अषा दजेनो फ़दक्षया ॥ १३ ॥

अत्त रातौम् ज़रथुश्चो । तन्वस्चीत्त ख्वख्याो उश्तनैम् ।

ददाइती पउर्वतातैम् । मनक्कहस्चा वक्कहँउश् मज्दाइ ।

इयओथनखा अषाई याचा । उख्वख्याचा सैरओषैम् क्षत्रैम्चा ॥ १४ ॥

कोत्त उ रास्पी:-

अखा यासा नैमक्कहा । उस्तानज्जस्तो रक्कध्रखा ।

मइन्पैउश् मज्दा पओउर्वीम् । स्पैन्तखा अषा वीस्पैन्ग् इयओथना ।

वक्कहँउश् ख्वत्तम् मनक्कहो । या क्षत्रैवीषा गैउश्चा उर्वानैम् ॥ (३ बार)

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्तचीत्त हचा ।

वक्कहँउश् दज्दा मनक्कहो इयओथननौम् अक्कहँउश् मज्दाइ ।

क्षत्रैम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुण्यो ददत्त वास्तारैम् ॥ (चिहार बार)

अषैम् वोहू वहिश्तैम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अखाइ ।

खत्त अषाइ वहिश्ताइ अषैम् ॥ (सै बार)

यषाइक्षिचौम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥

येमइ हाताँम् आअत्त येस्ते पइती वक्कहो ।

मज्दो अहुरो वजेथा अषात्त हचा ।

योक्कहौम्चा तौस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ १५ ॥

(12) 1. Gold : फ़सैरत्तम्; West & TDA : फ़सैरत्तम् (14) 1. West, Sp,
TDA : मज्दा 2. West, Sp, TDA : अषा 3. West, Sp, Mills, TDA : ख्वओथ

हा ३४

ज्ञोत्र:-

या श्यओथना या वचक्हा । या यस्ना अमॅरततातॅम् ।
 अपॅम्चा तजेइन्वो दोक्हा । मज्दा क्षथॅम्चा हउर्वतातो ।
 अजेथॅम् तोइ अहुरा । अँस्ना पोउरुतॅमाइश् दस्ते ॥ १ ॥
 अत्र्चा ईतोइ मनक्हा । मइन्यैउश्चा' वक्हँउश्' वीस्पा दाता ।
 स्पॅतल्याचा नॅरँश् श्यओथना । येस्ना उर्वा अषा हचइते ।
 पइरि-गइथे' क्षमावतो । वस्ने मज्दा गरोवीश्' स्तुताँम् ॥ २ ॥
 अत्र् तोइ म्यज्दँम् अहुरा । नॅमक्हा अषाइचा दामा ।
 गओथो वीस्पो आ क्षथोइ । यो वोहू धओस्ता मनक्हा ।
 आरोइ ज्ञी हुदोक्हो । वीस्पाइश् मज्दा क्षमावस् सवो* ॥ ३ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अत्र् तोइ आत्रैम्' अहुरा । अओजोक्हँतॅम् अषा उसैमही' ।
 असीश्तॅम्' अँमव'तॅम् । स्तोइ' रप'ते' चिथा-अवक्हँम् ।
 अत्र् मज्दा दइविष्य'ते । जस्ताइस्ताइश् दॅरँस्ता अजेनक्हँम् ॥ ४ ॥

ज्ञोत्र:-

कत्र् वै क्षथॅम् का ईस्तीश् । श्यओथनाइ' मज्दा यथा वो' हस्मी' ।
 अषा वोहू मनक्हा । थायोइद्याइ द्रिगूम यूप्माकॅम् ।
 परँ वो वीस्पाइश् परँ वओस्नेमा । दओवाइश्चा ज्ञप्रस्ताइश्' मय्याइश्चा ॥५॥

Ha 34

(1) 1. West, Mills, TDA : पओउरुतॅमाइश् (2) 1. Geld : मइन्युश्चा वक्हुश्
 2. Geld & Mills : पइरिगओथे; West & TDA : पइरे-गओथे; Sp : पइरी गओथे; Geld-
 Mas : पइरि गाइथे 3. West, Sp, Mills, TDA : गरोइविश्.

(3) *At this stage, the रास्पी receives the sacramental *Chalice* from the ज्ञोत्र and takes it to the Fire-Altar, puts incense on the Fire and brings back the container to the ज्ञोत्र. This is to indicate the offering of the sacred mixture to the Fire-Deity.

(4) 1. West & TDA : आतरेम् 2. West & TDA : उसैमही 3. Geld : असीस्तीम्; Geld-Mas : असीरुतॅम् 4. West, Sp, TDA : स्तोइ-रप'तॅम् (5) 1. West, Mills, TDA : श्यओथनाइश् 2. Geld : वा 3. West, Sp, Mills, TDA : अस्मी; Geld : इस्मी 4. West, Sp, TDA : ज्ञप्रस्ता.

वेङ्गी अथा स्ता इहवीम् । मज्झा अथा वोहू मनक्कहा ।
 अत्त तत्त मोइ दह्त्तम् दाता । अथा अक्कहँउश वीस्पा मजेथा ।
 यथा वो यङ्गमस्वा' । उवाइघो स्तवस् अयेनी पइती ॥ ६ ॥
 कुथा तोइ अरँद्रा मज्झा । योइ वक्कहँउश वजेदँझा' मनक्कहो ।
 सँक्कहूश' रजेत्तनो' अस्पँ' चीत्त । साद्राचीत्त चस्सयो उवँउरू ।
 नजेचीम् तँम् अन्थँम् यूप्पत्त । वजेदा अथा अथा नो भ्राज्जुम् ॥ ७ ॥
 ताइश ज्जी नो इयओथनाइश न्ये' ते' । यजेवू अस् पइरी पोउरुन्यो इथ्येजो ।
 झत्त' अस् अओजो' नाइघोक्कहँम् । थ्रद्धा मज्झा ओस्ता उवातथा ।
 योइ नोइत्त अषम् मइन्य' ता । अजेइन्यो दूरे वोहू अस् मनो ॥ ८ ॥
 योइ स्पँ' तौम् आर्मइतीम् । थ्रद्धा मज्झा वरँल्लवँम् वीदुषो ।
 दुश-इयओथना अवज्जत्त । वक्कहँउश अँविस्ती मनक्कहो ।
 अजेइन्यो मश' अथा स्यज्जत्त । यवत्त अझत्त अउरुना ल्लप्पसा ॥ ९ ॥
 अथा वक्कहँउश मनक्कहो । इयओथना वओचत्त गँरवँम् हुस्सतुश ।
 स्पँ' तौम्चा आर्मइतीम् । दौमीम् वीदो हियँम् अपथा ।
 ताचा वीस्पा अहुरा । थ्रद्धा मज्झा झथोइ आ वोयथा ॥ १० ॥
 अत्त तोइ उवे हउवोस्वा । स्वरँथाइ आ अमँरततोस्वा ।
 वक्कहँउश झथा मनक्कहो । अथा मत्त आर्मइतिश वझत्त' ।
 उतयूइती तँवीषी । ताइश आ मज्झा वीद्वजेवँम् थ्रद्धोइ अही ॥ ११ ॥
 कत्त तोइ राज्जरँ कत्त वषी । कत्त वा स्तूतो कत्त वा यत्तथा ।
 झूइघाइ मज्झा फ़ावओचा । या वीदायात्त' अवीश' राप्पँम् ।
 सीषा नो अथा-पथो । वक्कहँउश एवजेतँ' ग् मनक्कहो ॥ १२ ॥

- (6) 1. Geld-Mas : यङ्गमनस्वा (7) 1. Geld & Mills : वजेदँना 2. West, Sp, Geld, Mills, TDA : सँरगुइश 3. West, Mills, TDA : रजेत्तनो (8) 1. West & TDA : व्यरते; Sp : व्यरते; Mills : ववरती 2. West & TDA : व्यत्त 3. Geld : अओज्याओ (9) 1. West, Sp, TDA : मश (10) 1. West, Sp, TDA : गँरवँम् (11) 1. Sp, Geld, Mills : वष्य; West & TDA : वज्जिस्स (12) 1. West, Sp, Mills, TDA : वँ दावात्त 2. Geld-Mas : अविश'.

तैम् अद्धानैम् अहुरा । यैम् मोइ म्रजोश् वक्कहैउश् मनक्कहो ।
 दजेनो सओश्यःताँम् । या हू-कैरैता' अषाचीत् उषाक्षत् ।
 झत् चिविस्ता' हुदाव्यो' । मीज्देम् मज्दा येष्ठा त् दधेम् ॥ १३ ॥
 तत् ज़ी मज्दा वइरीम् । अस्त्वइते उस्तानाइ दाता ।
 वक्कहैउश् इयओथना मनक्कहो । योइ ज़ी गैउश् वरैज्जैने अङ्गयो ।
 झमाकाँम् हुचिस्तीम् अहुरा । झतैउश् अषा फ़ादो वरैज्जैना ॥ १४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

मज्दा अत् मोइ वहिस्ता । सवोस्वा इयओथनाचा वओचा ।
 ता तू वोहू मनक्कहा । अषाचा इषुदेम् स्तूतो ।
 झमाका क्षथा अहुरा । फ़ैरैम्' वस्त्रा हइथ्यैम् दो अहूम् ॥ १५ ॥ (चिहाइ बाइ)
 अष्ठा यासा नैमक्कहा । उस्तानज्जस्तो रफ़ैधष्ठा ।
 मइन्यैउश् मज्दा पओउर्वीम् । स्पै'तष्ठा अषा वीस्पै'ग् इयओथना ।
 वक्कहैउश् झत्तूम् मनक्कहो । या झनेवीषा गैउश्चा उर्वानैम् ॥ (३ बाइ)
 यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्तूचीत् हचा ।
 वक्कहैउश् दज्दा मनक्कहो इयओथननौम् अक्कहैउश् मज्दाइ ।
 झथेम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारैम् ॥ (चिहाइ बाइ)
 अषेम् वोहू वहिस्तैम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अष्ठाइ ।
 झत् अषाइ वहिस्ताइ अषेम् ॥ (६ बाइ)
 या-इयओथनौम् हाइतीम् यज्जमइदे । अहुनवइतीम् गायौम् अपओनीम्
 अवहे रतूम् यज्जमइदे । अहुनवइत्यो गाययो ह'दाता यज्जमइदे ॥
 येअहे हाताँम् आअत् येले पइती वक्कहो ।
 मज्दो अहुरो वजेथा अषात्तू हचा ।
 योक्कहौम्चा तौस्वा तोस्वा यज्जमइदे ॥ १६ ॥

(13) 1. West & TDA: सओष्यःताँम् 2. Geld & Mills: हू-कैरैता
 3. West, Sp, Mills, TDA: अषाक्षीत् 4. West, Sp, TDA: चिविस्ता हुदाव्यो;
 (15) 1. West & TDA: झथेम्; Sp: फ़ैरैमी; Mills: झथीम्.

यस्न हप्तइहाइति

हा ३५

ज्ञोत उ रास्पी:-

अहुरेम् मज्दाँम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । अमेषा स्पेता हुक्षत्रा
हुधोइहो यज्ञमइदे । वीस्पौम् अषओनो स्तीम् यज्ञमइदे मइन्येवीम्चा' गजेथ्यौम्चा
वरेजा वक्हेउश अषहे वरेजा दअेनयो वक्हुयो माज्दयलोइश ॥ १ ॥

हुमतनौम् हूस्तनौम् हूरस्तनौम् यदचा अन्यदचा वरेज्यमनौम्चा वावरे-
जननौम्चा मही अइबी-जरेतारो नअेनअेस्तारो यथना वोहुनौम् मही ॥२॥ (३ वाइ)

ज्ञोत:-

तत् अत् वइरीमइदी' अहुरा' मज्दा अषा स्तीरा ह्यत् ई मइनिमदिचा
वओचोइमाचा वरेजिमाचा' या हाताँम् इयओथननौम् वहिस्ता ह्यात् उवोइव्या
अहुव्या ॥ ३ ॥

गवोइ अदाइश ताइश इयओथनाइश याइश वहिस्ताइश फ्रअेइयामही'
रामाचा वास्सौम्चा दज्धाइ सुरुन्वतस्वा असुरुन्वतस्वा क्षयतस्वा अक्षयतस्वा
॥ ४ ॥

हुक्षथोतेमाइ वात्' क्षथेम् अह्यत् ह्यत् अइबी ददेमहिचा चीष्महिचा
हौमहिचा' ह्यत् मज्दाइ अहुराइ अषाइचा वहिस्ताइ ॥ ५ ॥ (६ वाइ)

यथा आत् उता ना वा नाइरी वा वओदा हइयीम् अथा हत् वोहू तत्
अँअँआद्' वरेज्योत्वा ईत् अह्माइ फ्रचा वातोयोत्' ईत् अओइव्यो योइ ईत् अथा
वरेज्यौन् यथा ईत् अस्ती ॥ ६ ॥

YASNA HAPTANĤĤĀITI

Hā 35

The Yasna Haptanhāiti is composed of the seven chapters 35-41 to which chapter 42 is added as concluding prayers.

(1) 1. West, Sp, TDA : मइन्येवीम्चा (3) 1. West & TDA : वइरीमइदे;
Sp: वइरीमइदे 2. West, Sp, TDA : अहुर 3. West & TDA : वरेजिमाचा; Sp:
वरेजिमाचा (4) 1. West, Sp, TDA : फ्रअेइयामही (5) 1. West, Sp, TDA :
वा वर 2. West; Sp, TDA : हौम्महिचा (6) 1. West & TDA : अँ अँ जा इ;
Sp: अँ अँ जाइ 2. West & TDA : वातोयोत्.

अहुरा ज्ञी अत्र वै मज्दो यस्मैचा वस्मैचा वहिस्मै अमैसाइदी
गैउश्चा वास्मै । तत्र अत्र वै वरंज्यामही फ्रुचा वातैयामही या वै इसामइदे ॥ ७ ॥

अवसा आअत्र सइरी अवसा वरंज्ने कसाइचीत्र हातांम् जीजिषांम्
वहिस्तांम् आदा उबोइव्या अहुव्या ॥ ८ ॥ (३ बार)

इमा आत्र उक्वा वचो अहुरा मज्दा अषम् मइन्या वहेसा फ्रवओचामा ।
ध्वांम् अत्र अजेषांम् पइत्यास्तारम्चा फ्रदस्तारम्चा ददेमइदे ॥ ९ ॥

अषाअत्रचा हचा वरुहैउश्चा मनरुहो वरुहैउश्चा क्षधात्र स्तओताइश्
ध्वात्र अहुरा स्तओतोइव्यो अइवी उक्वा ध्वात्र उक्वोइव्यो यत्ना ध्वात्र
यत्नोइव्यो ॥

येरुहे हातांम् आअत्र येले पइती वरुहो ।

मज्दो अहुरो वजेथा अषात्र हचा ।

योक्वहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १० ॥

हा ३६

ज्ञोत्र:-

असा ध्वा आथो वरंज्नेना पओउरुये पइरी-जसामइदे मज्दा अहुरा ध्वा
ध्वा मइन्यु स्पेनिस्ता वै आ अस्तिश असाइ यैम् अस्तोयोइ दओरुहे ॥ १ ॥

उर्वाज्जिस्तो ह्यो नो याताया पइती-जम्यो आतरं मज्दो अहुरा
उर्वाज्जिस्तसा उर्वाज्या नॉमिस्तसा नमरुहा नो मज्जिस्ताइ योक्वहाम् पइती-
जम्यो ॥ २ ॥

(8) 1. Sp.: अत्र 2. West & TDA: सइरे 3. West & TDA: वरंज्ने

(9) 1. West, Sp, TDA: अहुर 2. West, Sp, TDA: मनया; Geld: मन्वा

(10) 1. West, Sp, TDA: ध्वा.

Hx 36

(1) 1. West, Sp, TDA: पइरी-जसा 2. West & TDA: अस्तोयो (2) 1.

West, Sp, TDA: ना या ताया 2. West, Sp, TDA: पइती-जम्यो 3. West &
TDA: उर्वाज्या.

आत्तर्षं वोह मज्झदो अहुरसा अही मज्झन्येउश' वोह असा स्पेनिस्तो अही
दात्तं वा तोह नामनोम् वाज्जिस्तोम् आत्तर्षं मज्झदो अहुरसा ता थ्ना पइरी-जसामइदे' ॥ ३ ॥

वोह थ्ना मनक्का वोह थ्ना अषा वक्कहयो थ्ना चिस्तोइश इयओ-
थनाइश्चा वचैवीश्चा पइरी-जसामइदे ॥ ४ ॥

नैमल्लयामही इषूइधामही थ्ना मज्झा अहुरा । वीस्पाइश थ्ना हुमताइश
वीस्पाइश हूस्ताइश वीस्पाइश हूरस्ताइश पइरी-जसामइदे ॥ ५ ॥

सज्जेस्तोम् अत्त तोह कंहरपेम् कंहरपांम् आवजेदयमही मज्झा अहुरा इमा
रंओचो वरंजिस्तोम् वरंजिमनोम्' अवत्त यात्त हूरं अवाची ॥

येम्मे हातोम् आअत्त येस्से पइती वक्को ।

मज्झदो अहुरो वजेथा अषात्त हचा ।

योक्कहोम्चा तोस्वा तोस्वा यज्जमइदे ॥ ६ ॥

हा ३७

जोत्तः-

इथा आत्त यज्जमइदे अहुरेम् मज्झदोम् ये गौम्चा अपेम्चा दात्त अपस्चा
दात्त उर्वरोस्वा वडुहीश रओचोस्वा दात्त बुमीम्चा वीस्पाचा वोह ॥ १ ॥

असा ध्वाचा मज्झनाचा हपक्काइश्चा' तैम् अत्त यस्सनाम् पउर्वताता
यज्जमइदे योह गैउश हचा इयेइत्ती' ॥ २ ॥

तैम् अत्त आहुर्या नामेनी मज्झा-वरा' स्पेत्तोत्तेमा' यज्जमइदे । तैम् असा-
काइश अज्जिबीश्चा' उस्तानाइश्चा यज्जमइदे । तैम् अवओनोम्' ऋववीश नरोम्चा
नाहरिनोम्चा यज्जमइदे ॥ ३ ॥

(3) 1. Geld: मज्झुश 2. West & TDA: ध्वत्त 3. Geld, West, Sp,
TDA: पइरी-जसा° (6) 1. West, Sp, TDA: वरंजिमनोम्.

Ha 37

(2) 1. Geld: हपक्काइश्चा 2. West & TDA: स्वरती (3) 1. Geld-
Mss: मज्झा अहुरा 2. West & TDA: स्पेत्तोत्तेमा 3. Geld-Mss: अज्जिबीश्चा
and अज्जिबीश्चा 4. Geld: अषावोम्.

अपेम् अत्र बहिर्स्तेम् यज्ञमइदे अत्र सजेस्तेम् अत्र स्पेस्तेम् अमेपेम् अत्र
रओचोक्कहत् अत्र वीस्या वोह् ॥ ४ ॥

वोह्चा' मनो यज्ञमइदे वोह्चा' क्षथेम् वडुहीम्चा दजेनोम् वडुहीम्चा
प्रसेरतुम् वडुहीम्चा आर्मइतीम् ॥

येअहे हातोम् आअत्र येले पइती वक्कहो ।

मज्दो अहुरो वजेथा अषात्र हचा ।

योक्कहोम्चा तोस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

हा ३८

जोतः-

इमोम् आअत्र जौम् गेनाबीश् हथा यज्ञमइदे या नो वरइती योस्चा
तोइ गेनो अहुरा' मज्दा अषात्र हचा वइरयो तो यज्ञमइदे ॥ १ ॥

ईजो यओस्तयो फेरस्तयो' आर्मतयो वडुहीम् आबीश् अभीम् वडुहीम्
ईपेम् वडुहीम् आज्जइतीम् वडुहीम् फ़सस्तीम् वडुहीम् पारेस्दीम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

अपो अत्र यज्ञमइदे मजेकइस्तीश्चा ईवइस्तीश्चा फ़वज्जक्कहो अहुरानीश्
अहुरा हवक्कहो' हुपेरैथोस्चा वो ह्योयथोस्चा हुश्नाथोस्चा उवोइन्था
अहुन्था चगेमा ॥ ३ ॥

उइती' या वै वडुहीश् अहुरो मज्दो नामोन्' ददात्र वक्कहुदो अत्र
वो ददात्र ताइश् वो यज्ञमइदे ताइश् प्रयोमही' ताइश् नेमल्यामही ताइश्
इपूइयामही ॥ ४ ॥

अपस्चा वो अजीश्चा वो मातरास्चा' वो अगेन्था त्रिगुदायक्कहो'

(4) 1. Geld: रओचोक्कहत् (5) 1. Geld, West, TDA: वोह्चा.

HE 38

- (1) 1. West, Sp, TDA: अहुर (2) 1. West, Sp, TDA: फ़सस्ती
2. Geld: परेस्दीम्; West, Sp, TDA: परेस्दीम् (3) 1. Geld: हवक्कहो
(4) 1. West, Sp, TDA: उइती 2. West & TDA: वक्कहुदो 3. Geld: नामो;
Sp: नामोम् 4. West & TDA: फ़वज्जक्कहो (5) 1. Geld: मातरास्चा 2. West &
TDA: इय; Sp: इय.

वीस्यो-पइतीश् अवओचामा' वहिस्तमे एअेस्ततो अवा वै वडुहीश् रातोइश् दरंगो-
वाज्जाउश् नापू पइती-व्यादो पइती-सैःदो मातरो जीतयो ॥

येअेहे हातौम् आअत् येले पइती वक्कहो ।

मज्जदो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।

योक्कहौम्चा तौस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ ५ ॥

हा ३९

जोत्:-

इथा आत् यज्जमइदे गैउश् उर्वान्मचा तषान्मचा अह्माकैःग् आअत्
उरुनो पसुकनौम्चा योइ नो जीजिषेःती यअेइव्यस्चा तोइ आ यअेचा अअेइव्यो
आ अक्कहन् ॥ १ ॥

दइतिकनौम्चा अइधूनौम् छात् उरुनो यज्जमइदे । अपओनौम्' आअत्
उरुनो यज्जमइदे कुदो-ज्जातनौम्चीत् नरौम्चा नाइरिनौम्चा यअेषौम् वहेहीश् दअेनो
वनइःती वा वैःग्हन् वा वओनरै' वा ॥ २ ॥

आत् इथा यज्जमइदे वक्कहूश्चा ईत् वडुहीश्चा ईत् स्पेःतैःग् अमैषैःग्
यवअेज्यो यवअेस्वो योइ वक्कहैउश् आ मनक्कहो इयेइःती' योस्चा उइती' ॥ ३ ॥

यथा तू ई अहुरा' मज्जदा मैःग्हाचा' वओचस्चा दोस्चा वरश्चा या
वोहू अथा तोइ ददमही अथा चीप्मही अथा थ्ना आइश् यज्जमइदे । अथा नैम-
एयामही अथा इषूइघामही थ्ना मज्जदा अहुरा ॥ ४ ॥ (३ वाइ)

वक्कहैउश् एवअेतैउश् एवअेताता वक्कहैउश् अवह्मा थ्ना पइरी-जसामइदे
वक्कहुयो फ़सैरत्वो' वक्कहुयो आर्मतोइश् ॥

3. West & TDA : आवओचामा; Sp. : अवओचामा.

Ha 39

(2) 1. Geld : अषाउनौम् 2. West, Sp, TDA : वैक्कहन् 3. West, Sp,
TDA : वओनरै (3) 1. West, Sp, TDA : इयैःती 2. West, Sp, TDA : उइती
(4) 1. West, Sp, TDA : अहुर 2. West & TDA : मैःग्हाचा (5) 1. Geld :
फ़सैरत्वो.

येष्वहे हाताँम् आअत् पेस्ते पइती वक्कहो ।
मज्झदो अहुरो वजेथा अवात्त हचा ।
योक्कहाँम्चा तौस्चा तोस्चा यजमइदे ॥ ५ ॥

हा ४०

कोत्त:-

आह् अत् पइती' अदाह्
मज्झदा अहुरा मज्झदौम्चा
बूरिचा कॅरॅप्पा राइती तोइ
स्त्रपइती' अक्कत् छत्त अइवी ।

छत्त मीज्जम् मवअर्थम् फ़ददाथा दजेनाव्यो मज्झदा अहुरा ॥ १ ॥

अस्सा ह्यो नै दाइदी अस्साइचा अहुये मनएयाइचा तत्त अस्सा या तत्त
उपा-जम्यामा तवचा हस्सेमा अवएयाचा वीस्पाइ यवे' ॥ २ ॥

दाइदी अत् नॅराँश् मज्झदा अहुरा
अवओनो' अव-चिनक्कहो
अइछूश् वास्त्र्यैग् दरॅगाइ
ईज्याइ' वॅज्जइते' हएमइने'
अक्कइव्या' अस्सा' रफ़नक्कहो' ॥ ३ ॥

अथा एवअेतूश् अथा वॅरॅज्जैना अथा हस्सेमाँ एयात्त याइश् हिश्चमइदे अथा
नै उता एयामा मज्झदा अहुरा अववनो अॅरॅश्या' इस्सेम् राइती ॥

येष्वहे हाताँम् आअत् पेस्ते पइती वक्कहो ।
मज्झदो अहुरो वजेथा अवात्त हचा ।
योक्कहाँम्चा तौस्चा तोस्चा यजमइदे ॥ ४ ॥

Hā 40

- (1) 1. West, Sp, TDA: पइति 2. West & TDA: ज-पइती (2) 1.
West & TDA: यवे (3) 1. Geld: अवाउनो 2. West, Sp, TDA: ईज्याइ
3. Sp.: वॅज्जइती 4. Sp: हस्सेमइने 5. West, Sp, TDA: 'अक्कइव्याचा 6. Sp:
अस्साइ 7. West, Sp, TDA: रफ़नक्कहो (4) 1. West, Sp, TDA: अॅरॅश्या.

हा ४१

ज्ञोतुः-

स्तूतो गरो वक्ष्ये^१ अहुरा^२ मज्झा^३ अषा^४चा वहिस्ता^५ ददेमहीचा^६
चीष्महीचा^७ आचा आवजेदयमही ॥ १ ॥

वोह^८ ध्रुवे^९ तोइ मज्झा^{१०} अहुरा^{११} अपजेमा^{१२} वीस्या^{१३} यवे । हुध्रु^{१४}धस्तू नै ना
वा नाइरी वा ध्रुवेता उवोयो अक्खो^{१५} हाताँम् हुदास्तमा ॥ २ ॥

हुमाईम्^{१६} ध्वा ईजीम्^{१७} यज्जतम्^{१८} अपक्खाचिम्^{१९} ददेमइदे । अथा तू नै गयस्वा
अस्तो^{२०}तोस्वा^{२१} ल्यो उवोयो अक्खो^{२२} हाताँम् हुदास्तमा ॥ ३ ॥ (३ वा२)

हनजेमाचा^{२३} ज्ञजेमाचा^{२४} मज्झा^{२५} अहुरा^{२६} ध्वा^{२७} रक्कनही^{२८} दरंगा^{२९}यू
अजेवाचा^{३०} ध्वा औमव^{३१}तस्वा^{३२} बुयमा । रपोइस्वा^{३३} तू नै दरगे^{३४}म्चा उस्ताचा^{३५} हाताँम्
हुदास्तमा ॥ ४ ॥

ध्वा^{३६}इ स्तओतरस्वा^{३७} मौथनस्वा^{३८} अहुरा^{३९} मज्झा^{४०} अओगेमदजेचा^{४१} उस्म-
हीचा^{४२} वीसामदजेचा । हत^{४३} मीज्ज^{४४}म् मवजेथे^{४५}म् फ़ददाथा^{४६} दजेनाग्यो^{४७} मज्झा
अहुरा ॥ ५ ॥ (३ वा२)

अद्या^{४८} ह्यो नै दाइदी^{४९} अद्या^{५०}इचा^{५१} अहुये^{५२} मनल्या^{५३}इचा^{५४} तत् अद्या^{५५} या तत्
उपा-जम्यामा^{५६} तवचा^{५७} सरम्^{५८} अषल्या^{५९}चा^{६०} वीस्या^{६१}इ यवे^{६२} ॥ ६ ॥

येअहे^{६३} हाताँम् ..... तोस्वा^{६४} यज्जमइदे ॥

ज्ञोतु उ रास्पी:-

हुमतनाँम्^{६५} हूस्तनाँम्^{६६} हूरस्तनाँम्^{६७} यदचा^{६८} अन्यदचा^{६९} वर्रेज्यम्ननाँम्चा^{७०} वावर्रे-
जननाँम्चा^{७१} मही अइवी-जरतारो^{७२} नजेनजेस्तारो^{७३} यथना^{७४} वोहुनाँम्^{७५} मही ॥ (३ वा२)

यथा अहू^{७६} वइयो^{७७} अथा^{७८} रतुश्^{७९} अषात्तचीत्^{८०} हचा ।

Hā 41

- (1) 1. Geld, West, Sp: ददेमहिचा चीष्महिचा (3) 1. West, Sp, TDA: ईजेम्
(4) 1. West Sp, TDA: रक्कनही 2. Geld: दरंगाचाउ (5) 1. West, Sp, TDA: अहुर 2. Geld, Sp, West, TDA: उस्महिचा 3. West & TDA: ध्वा
(6) 1. TDA: 'मनल्याचा 2. West & TDA: यवे; Sp: गओवे.

वक्त्रेऽङ्ग दग्धा मनक्त्रो इयञ्जोननोम् अक्त्रेऽङ्ग मज्जदा ।
 क्षत्रेम्चा अहुराह आ यिम् त्रिगुण्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिदाह वाह)
 अपम् वोह् वहिस्तम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अस्माह ।
 अत् अषाह वहिस्ताह अपम् ॥ ७ ॥ (सं वाह)
 यत्तम् छरम् हप्तक्त्राहतीम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्जमइदे ॥
 येल्हे हाताम् आअत् येल्हे पइती वक्त्रो ।
 मज्जदो अहुरो वजेथा अषात् हचा ।
 योक्त्राहम्चा ताँस्वा तोस्वा यज्जमइदे ॥ ८ ॥

हा ४२

ज्ञोत्र:-

यज्जमइदे वै अम्षा स्पेता यत्तहे हप्तक्त्रातोइश् हदाता । अपम्चा
 खो यज्जमइदे अपम्चा परेतुश् यज्जमइदे । पथाम्चा वीचरनो यज्जमइदे पथाम्चा
 हज्जमनो यज्जमइदे ॥ १ ॥

गइरीश्चा अक्त्रचिनो यज्जमइदे वइरीश्चा अक्त्रज्जानोक्त्रो यज्जमइदे ।
 अस्पनाचा' यंबीनो यज्जमइदे पायुश्चा' ध्वोरेस्तारा' यज्जमइदे । मज्जदाम्चा ज्जरथु-
 श्रम्चा यज्जमइदे ॥ २ ॥

ज्ञाम्चा अस्मनेम्चा यज्जमइदे । वार्तेम्चा दर्षीम् मज्जदार्तेम् यज्जमइदे ।
 तजेरेम्चा हरइथ्यो वरेज्जो' यज्जमइदे । वृमीम्चा वीस्पाचा वोह् यज्जमइदे ॥ ३ ॥

मनो वोह् उरुनस्वा अषाउनाम् यज्जमइदे । वासीम्चा याम् पचा-
 सद्धराम् यज्जमइदे । खरम्चा यिम् अपवनेम् यज्जमइदे यो हिस्तइते' मइदिम् जयक्त्रो'
 वोउरु-कषहे । ज्जरयो' वोउरु-कषम् यज्जमइदे ॥ ४ ॥

Ha 42

(2) 1. West: अस्पिनाचा; TDA: अस्पीनाचा 2. West, Sp, TDA: पावूचा
 ध्वोरेस्तारा (3) 1. West, Sp, TDA: दर्षीम् 2. West, Sp, TDA: मज्जदार्तेम्
 3. West, Sp, TDA: वरेज्जो (4) 1. Sp: अपञ्जोनोम् 2. West & TDA: हिस्तइते; Sp:
 हिस्तइति 3. West, Sp, TDA: मइदिम् 4. Sp: जयक्त्रो 5. West & TDA: ज्जो.

हजोमेषुचा ज्ञाशरीम् वरंज्जत्तम् यज्जमइदे । हजोमेषु फ़ाप्पीम् फ़ादत्त-
गजेष्मं यज्जमइदे । हजोमेषु दूरजोष्मं यज्जमइदे ॥ ५ ॥

अपांम्चा फ़रङ्गओस्त्रम्' यज्जमइदे वयोंम्चा फ़रङ्गओर्धम्' यज्जमइदे ।
अथउरुनांम्चा पइती-अजोर्धम्' यज्जमइदे योइ येषों' दूरात्तु अबो-ईपो दण्णुनांम् ।
वीस्पांस्चा' अमेषों स्पँत्तों' यज्जमइदे ॥

येम्हे हातांम् आअत्तु येत्ते पइती वक्कहो ।

मज्झतो अहुरो वजेथा अषात्तु हचा ।

योक्कहाँम्चा तोंस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ ६ ॥

- (6) 1. West, Sp, TDA : फ़रङ्गओस्त्रम् 2. West, Sp, TDA : फ़रङ्गओर्धम्
3. West & Sp : पइति-अजोर्धम् 4. West, Sp, TDA : ईजेव् 5. Sp : वीस्पांम्चा
6. West & TDA : स्पँत्तान्,

उस्तवइति गाथा

हा ४३

ज्ञोत्र उ रास्सी:-

॥ नमो वै गाथो अपओनीश ॥

उस्ता अझाइ यझाइ उस्ता कझाइचीत्त ।
वसै-ध्रयौस् मज्झदो दायात्त अहुरो ।
उतयूइती तैवीषी' गत्त तोइ वसैमी' ।
अषेम् देरँघाइ तत्त मोइ दो आर्मइते' ।
रायो अपीश वरूहँउश गजेम् मनरूहो ॥ १ ॥ (३ वाइ)

ज्ञोत्र:-

अत्ता अझाइ वीस्पनाँम् वहिस्तेम् ।
एवाधोया ना एवार्थेम् दइदीता ।
ध्वा चीचीध्वा' स्पेनिस्ता मइन्यू मज्झदा ।
या' दो अपा वरूहँउश मायो' मनरूहो ।
वीस्पा अयारै' दरँगो-ज्यातोइश उवादिक्का ॥ २ ॥
अत्त ह्यो वरूहँउश वधो ना अइषी-जम्यात्त ।
यै नाओ अरँज्जुश सबरूहो पयो सीपोइत्त ।
अझा अरूहँउश अस्त्वतो मनरूहस्वा ।
हइध्यैग् आ' स्तीश' यैग् आ-पजेती' अहुरो ।
अरँद्रो ध्वावौस् हुज्जै'तुशे' स्पे'तो मज्झदा ॥ ३ ॥

UŚTAVAITI GĀTHĀ

H# 43

The Uśtavaiti Gāthā includes the 4 chapters 43-46.

- (1) 1. West, Geld, TDA : तैवीषीम् 2. Sp : वसै 3. West & TDA :
आर्मइते (2) 1. West & TDA : चीची ध्वा 2. Sp & Mills : वाओ 3. West &
TDA : मावा 4. West, Sp, TDA : अवरँ (3) 1. Geld : भास्सीक् 2. West :
आ वजेती; TDA : आ वजेती 3. West, Sp, Mills, TDA : हुज्जै'तुशे'.

अत्र थ्ना मै५ ग्हाइ तल्मैमुचा स्पे५ तैम् मज्दा ।

द्यत्र ता जस्ता या तू हप्पी' अबो ।

यो दो अपीश द्रैग्वाइते' अषाउनजेचा ।

थ्ना गरेमा आधो अषा-अओजहो ।

द्यत्र मोइ वरुहैउश हजै जिमत्र मनहो ॥ ४ ॥

स्पे५ तैम् अत्र थ्ना मज्दा मै५ ग्ही' अहुरा ।

द्यत्र थ्ना अरुहैउश ज़ाँथोइ दरैसैम् पओउर्वीम् ।

द्यत्र दो इयओथना मीज्दवौन् याचा उल्वा ।

अकैम् अकाइ वडुहीम् अपीम् वरुहओवे' ।

थ्ना हुनरा दामोइश उर्वजेसे' अपैमे' ॥ ५ ॥

यक्षी स्पे५ ता थ्ना मइन्यू उर्वजेसे' जसो ।

मज्दा क्ष्ना अक्षी वोहू मनहहा ।

येसा इयओथनाइश गजेथो अषा फ़ादे५ ते' ।

अजेइव्यो रतूश सैरुहइती' आर्मइतिश ।

थ्ना झतैउश यैम् नओचिश दावयेइति ॥ ६ ॥

स्पे५ तैम् अत्र थ्ना मज्दा मै५ ग्ही' अहुरा ।

द्यत्र मा वोहू पइरी-जसत्र' मनहहा ।

पेरैसत्रचा मा चिश अही कसा अही ।

कथा अयारै' दक्षारा फ़ेरसयाइ' दीषा ।

अइवी थ्नाहू गजेथाहू तनुषिचा ॥ ७ ॥

अत्र होइ अओजी ज़रथुइत्रो पओउर्वीम् ।

- (4) 1. Sp: हुप्पी 2. West & TDA: द्रैग्वाइते (5) 1. West, Mills, TDA: मै५ ग्ही 2. West & TDA: य्यत्र 3. West & TDA: वरुहवे; Sp & Mills: वरुहवे 4. West & TDA: उर्वजेसे; Sp: उर्वजेसे 5. West & TDA: अपैमे (6) 1. West & TDA: उर्वजेसे; Sp: उर्वजेसे 2. West & TDA: फ़ादे५ ते 3. West, Sp, Geld, Mills, TDA: सै५ ग्हाइती (7) 1. West, TDA, Mills: मै५ ग्ही 2. West, Mills, TDA: पइरी-जसत्र 3. West, Sp, TDA: अयारै 4. West, Sp, TDA: फ़ेरस्वाइ.

हइथ्यो-इओषो छत्तु इसोया द्रॅग्वाइते' ।
 अत्तु अषाउने रक्कनो ल्यैम् अओजोक्कत्तु' ।
 छत्तु आबुइतीश' वससै' क्षुअछा घा' ।
 यवत्तु आ थ्ना मज्झा स्ताउमी' उप्पयाचा ॥ ८ ॥
 स्पॅत्तैम् अत्तु थ्ना मज्झा मैग्ही' अहुरा ।
 छत्तु मा बोहू पइरी-जसत्तु' मनक्कहा ।
 अछा फ्रॅरसैम्' कक्काइ वीवीदुये' वषी ।
 अत्तु आ थ्नाछाइ आथे' रातौम् नॅमक्कहो ।
 अषछा मा यवत्तु इसाइ मन्याइ' ॥ ९ ॥
 अत्तु तू मोइ दाइश अषैम् छत्तु' मा ज्जओज्जओमी ।
 आर्मइती हचिम्मो' ईत्तु आरैम् ।
 पॅरसाचा नो या तोइ अँछा पइत्ता ।
 पइत्तैम्' ज्जी थ्ना यथना तत्तु अँमवत्तौम्' ।
 छत्तु' थ्ना क्षयौस् अओषैम् छत्तु अँमवत्तैम् ॥ १० ॥
 स्पॅत्तैम् अत्तु थ्ना मज्झा मैग्ही' अहुरा ।
 छत्तु' मा बोहू पइरी-जसत्तु' मनक्कहा ।
 छत्तु' क्षमा उक्कधाइश दीदइग्गे' पओउर्वीम् ।
 साद्रा मोइ सौस् मइयओषू' ज्जरज्झाइतिश ।
 तत्तु वॅरज्जेइद्याइ' छत्तु मोइ अओता वहिइत्तैम् ॥ ११ ॥

(8) 1. West & TDA: द्रॅग्वाइते 2. Geld: अओजोक्कत्तु 3. West, Mills, TDA: आ बुइतीश 4. West, Sp, TDA: वससै; Geld-Mss: वससै 5. West & TDA: बाइ; Sp: दया; Mills: दयाइ 6. West, Sp, TDA: स्ताओमी (9) 1. West, Mills, TDA: मैग्ही 2. West, Sp, Mills, TDA: पइरि-जसत्तु 3. West, Mills, TDA: फ्रॅरसैम् 4. West & TDA: वीवीदुये 5. West & TDA: आथे 6. West, Sp, TDA: मन्याइ (10) 1. West & TDA: च्यत्तु 2. West, Sp, Mills: हचिम्मो 3. West, Sp, TDA: पइत्तैम् 4. West, Sp, TDA: अँमवत्तौम् 5. West & TDA: च्यत्तु (11) 1. West, Mills, TDA: मैग्ही 2. West & TDA: च्यत्तु 3. West, Sp, Mills, TDA: पइरि 4. West & TDA: दीवग्गे 5. West, Sp, TDA: मइयओषू 6. West, Sp, TDA: वॅरज्जेइद्याइ

द्यत्त्रा' मोइ प्रओश अषम् असो फ्राङ्गने' ।

अत् तू मोइ नोइत् असुस्ता पइर्यओङ्गा ।

उज्जैरइद्याइ' परा द्यत्त्र' मोइ आ-जिमत् ।

सरओषो' अषी मौङ्गा रया हचिम्नो ।

या वी' अषीश रानोइव्यो सवोइ वीदायात् ॥ १२ ॥

स्पैत्तम् अत् थ्ना मज्जा मैग्ही' अहुरा ।

द्यत्त्र' मा वोहू पइरी-जसत्त्र' मनक्हा ।

अरँथा वोइङ्गाइ' कामद्या तैम् मोइ दाता ।

दरँगद्या याउश यैम् वो नअेचीश दारँस्त्' इते' ।

वइयो' स्तोइश या थ्नाक्षी क्षथोइ वाची ॥ १३ ॥

द्यत्त्र ना प्रयाइ वअेदँम्नो' इस्वा दइदीत् ।

मइव्यो मज्जा तवा रङ्गनो फ्राङ्गने'म् ।

द्यत्त्र' थ्ना क्षथा अषात्त्र हचा फ्राँस्ता ।

उज्जैरइद्याइ' अजैम् सरँदनो सैङ्गहद्या' ।

मत् ताइश वीस्पाइश योइ तोइ मौथो' मरँस्ती' ॥ १४ ॥

स्पैत्तम् अत् थ्ना मज्जा मैग्ही' अहुरा ।

द्यत्त्र' मा वोहू पइरी-जसत्त्र' मनक्हा ।

दक्षत्त्र उइयाइ' तुप्ना' महतिश' वइस्ता ।

- (12) 1. West & TDA : द्यत्त्रा 2. West & TDA : फ्राङ्गने 3. West, Sp, TDA : उज्जैरइद्याइ; Mills : उज्जैरइद्याइ; Geld : उज्जैरइद्याइ 4. West & TDA : द्यत्त्र 5. West, Sp, Mills, TDA : लओषो 6. West, Sp, TDA : मैग्ही (13) 1. West, Mills, TDA : मैग्ही 2. West & TDA : द्यत्त्र 3. West, Sp, Mills, TDA : पइरि-जसत्त्र 4. West, Sp, Mills, TDA : वोइङ्गाइ 5. West & TDA : दाइस्तइते; Sp & Mills : दाइस्तइते (14) 1. Geld : वअेदँम्नो 2. West & TDA : द्यत्त्र 3. West, Sp, TDA : उज्जैरइद्याइ; Mills : उज्जैरइद्याइ 4. Geld : सैङ्गहद्या 5. West, Sp, Mills, TDA : मौथो 6. West & TDA : मरँस्ते; Mills : मरँस्ते (15) 1. West, Mills, TDA : मैग्ही 2. West & TDA : द्यत्त्र 3. West, Sp, Mills, TDA : वइरि-थलत्त्र 4. West, Sp, TDA : उइया; Mills : उइया 5. West, Sp, Mills, TDA : तुप्ना-वइतिश.

नोइत् नो पोउरुश्रं द्रैग्वतो ल्यात् चिद्भुषो ।
 अत् तोइ वीस्मैग् अर्हैग् अषाउनो आदरै ॥ १५ ॥
 अत् अहुरा ह्यो मइन्पुस् ज़रपुश्रो ।
 वरैस्ते मइदा यस्-ते' चिश्चा स्पैनिश्तो ।
 अस्त्वत् अषम् ल्यात् उश्ताना अओजोक्कहत् ।
 ल्वैग् दरैसोइ क्षथोइ ल्यात् आर्मइतिश् ।
 अषीम् इयओथनाइश् वोहू दइदीत् मनक्का ॥ १६ ॥

जोत् उ रास्पी:-

उश्ता अक्काइ ..... गओम् मनक्को ॥ (३ वाइ)
 अषम् वोहू बहिश्तेम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अक्काइ ।
 क्कात् अषाइ बहिश्ताइ अषम् ॥ (४ वाइ)
 उश्तवइतीम् हाइतीम् यज़मइदे ॥
 येन्हे हाताँम् आअत् येले पइती वक्को ।
 मइदो अहुरो वओथा अषात् हचा ।
 योक्काँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ १७ ॥

हा ४४

कोटः-

तत् थ्ना पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 नॅमरहो आ यथा नॅमै ऋमावतो ।
 मज्झा प्रयाइ थ्नावाँस् सण्यात् मवइते ।
 अत् नै अषा प्रया दग्घाइ हाकुरेना ।
 यथा नै आ वोहू जिमत् मनरहा ॥ १ ॥
 तत् थ्ना पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कथा अरहँउश वहिस्तथा पओउर्वीम् ।
 कार्यै' स्रग्घाइ यै ई पइतिषात् ।
 ह्यो ज्ञी अषा स्पॅतो हरिण्तम् वीस्योइव्यो ।
 हारो मइन्यू अहूम्-बिश' उर्वयो मज्झा ॥ २ ॥
 तत् थ्ना पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कत्ता ज्ञाँथा' पता अषथा पओउरुयो' ।
 कत्ता ल्वैग् स्तरेँम्चा दात् अद्वानेम् ।
 कै या मो उग्रयेइती नॅरप्रसइती थ्नात् ।
 ताचीत् मज्झा वसेमी अन्याचा वीदुये' ॥ ३ ॥
 तत् थ्ना पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कत्ता देरता ज्ञाँम्चा अदै' नवोस्वा' ।
 अवपस्तोइश कै अपो उर्वरोस्वा ।
 कै वाताइ' द्वाँन्मइव्यस्वा यओगेत् आस् ।
 कत्ता वरहँउश मज्झा दाँमिश मनरहो ॥ ४ ॥

Hā 44

(1) 1. West & TDA: मवइते (2) 1. Mills: कार्थे 2. West, Sp,
 TDA: अॅरस्तेम् 3. West & TDA: अहुरिश; Mills: अहुरीश (3) 1. Mills:
 ज्ञाँथा 2. Geld: पोउरुयो; Sp: पओउरुये 3. West & TDA: वीदुये (4) 1.
 West & TDA: अर्धनवोस्वा 2. West, Sp, Mills, TDA: वातास्स.

तत् त्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कै ह्वापो रओचोस्वा दात् तॅमोस्वा ।
 कै ह्वापो ख्वन्नम्चा दात् ज्ञजेमाचा ।
 कै या उषो अॅरम्-पिथ्वा क्षपाचा ।
 यो' मनओधीश' चङ्दोङ्गह्म' तॅम्' अर्यथा ॥ ५ ॥

तत् त्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 या फ्रवक्ष्या येज़ी ता अथा हइथ्या ।
 अपम् इयओथनाइश दॅबॉज़इती आर्मइतिश ।
 तइव्यो' क्षथम् वोहू चिनस् मनक्हा ।
 कअइव्यो अज़ीम् रान्यो-स्करॅतीम्' गौम् तषो ॥ ६ ॥

तत् त्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कै वॅरुवॉम् ताश्त क्षथा मत् आर्मइतीम् ।
 कै उज़्मैम्' चोरॅत्' व्यानया पुथ्रम् पिथ्रे' ।
 अज़्मैम् ताइश त्वा फ्रङ्नी' अवामी मज़्दा ।
 स्पॅता मइन्यू वीस्पनॉम् दातारम् ॥ ७ ॥

तत् त्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 मॅरदइद्याइ' या तोइ मज़्दा आदिश्तिश' ।
 याचा वोहू उल्धा फ्रषी मनक्हा ।
 याचा अषा अक्हँउश अॅरम् वओद्याइ ।
 का मै उर्वा वोहू उर्वाषत्' आगॅमत् ता ॥ ८ ॥

तत् त्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कथा मोइ यौम् यओश दजेनॉम् यओज़्दाने' ।

- (5) 1. West, Sp, Mills, TDA: या 2. West, Sp, TDA: मनोधीश;
 3. Geld: चङ्दोङ्गह्म' तॅम् (6) 1. Mills: तमेइव्यो 2. Mills: रन्यो-स्करॅतीम्
 (7) 1. West, Sp, TDA: उज़्मैम् 2. Sp: चोरॅत् 3. West & TDA: पिथ्रे
 4. West & TDA: फ्रङ्नी; Sp & Mills: फ्रङ्नी (8) 1. West & Sp: मॅरदाइद्याइ;
 TDA: मॅरदाइद्याइ; Mills: मॅरदाइद्याइ 2. Geld-S1: आदिश्तिश 3. Mills: उर्वाषत्
 (9) 1. Geld & Sp: वओज़्दाने; Mills: (वओज़्दाने) दाने. .

यौम् हुदानाउश् पइतिश् सख्यात् भ्रमशा ।

अँरषा भ्रमा थ्नावाँस् असीस्तीश् मज्दा ।

हदमोइ अषा वोहुचा' श्यौस् मनक्हा ॥ ९ ॥

तत् थ्ना पँरसा अँरश् मोइ वओचा अहुरा ।

ताँम् दजेनौम् या हाताँम् वहिस्ता ।

या मोइ गजेषो अषा फ़ादोइत् हचैम्ना' ।

आर्मतोइश् उल्वाइश् श्यओयना अँरश् दइघत् ।

मख्याो चिस्तोइश् थ्ना ईस्तीश्' उसैन् मज्दा ॥ १० ॥

तत् थ्ना पँरसा अँरश् मोइ वओचा अहुरा ।

कथा तैग् आ वीजैम्यात्' आर्मइतिश् ।

यजेइव्यो मज्दा थ्नोइ वश्येते' दजेना ।

अजैम्' तोइ आइश् पओउरुयो' फ़ावोइवीदे' ।

वीस्यैग् अन्यैग् महन्यैउश्' स्पस्या द्वजेवक्हा ॥ ११ ॥

तत् थ्ना पँरसा अँरश् मोइ वओचा अहुरा ।

कै' अषवा याइश् पँरसाइ' द्वैगवो वा ।

कतारैम् आ अक्खरो' वा ह्वो वा अक्खरो' ।

यै मा द्वैगवो थ्ना सवा पइती-अँरते' ।

च्यक्खत्' ह्वो नोइत् अयैम् अक्खरो' मन्येते' ॥ १२ ॥

तत् थ्ना पँरसा अँरश् मोइ वओचा अहुरा ।

2. West, Sp, Mills, TDA : हुदानओश् 3. West, Sp, Mills, TDA : पइतिश्-सख्यात् 4. West, Sp, Geld, Mills, TDA : वोहुचा (10) 1. Geld-L3 : हचैम्ना 2. West, Sp, TDA : ईस्तिश् (11) 1. West, Mills, TDA : यै जम्यात्; Sp : वी जम्यात् 2. West & TDA : वश्येते; Sp : वश्येते 3. West, Sp, TDA : अजैम् 4. Geld : पओउरुयो; Sp : पओउरुये 5. West, SP, TDA : फ़ावोइवीदे 6. West, Sp, Geld, TDA : मन्यैउश् (12) 1. West, Sp, Mills, TDA : पँरसा 2. Geld & Mills : अक्खरो 3. West & TDA : 'अँरते 4. West, Sp, TDA : च्यक्खत् 5. Geld & Mills : अक्खरो 6. Sp & Mills : मन्येते; West & TDA : मन्येते.

कथा हुज्जम् नीश् अझात् आ नीश् नाषामा ।

तैग् आ अवा योइ असुस्तोइश् पॅरनोइहो ।

नोइत् अषा आदीव्येइती हवैन्ना ।

नोइत् फ़सया वझैउश् चाल्नरै मनइहो ॥ १३ ॥

तत् थ्ना पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।

कथा अषाइ हुज्जम् घाँम् ज़स्तयो ।

नी हीम् मेरौज़्घाइ थ्ना मोंथाइश् सैइहसा ।

अँमवइतीम् सिनौम् दाबोइ ट्रॅग्वस ।

आ ईश् इप्रैग् मज़्दा अनाषे औस्तौस्वा ॥ १४ ॥

तत् थ्ना पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।

येज़ी असा अषा पोइ मत् क्षयेही ।

झत् हैम् स्यादा अनओचइहा जमअते ।

अवाइश् उर्वाताइश् या तू मज़्दा दीदॅरॅजो ।

कुथा अयो कझाइ वननौम् ददो ॥ १५ ॥

तत् थ्ना पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।

कै वॅरॅथम्-जा थ्ना पोइ सैइहा योइ हँती ।

चिथा मोइ दौम् अहम्-बिश् रतूम् चीज़्दी ।

अत् होइ वोइ सॅरओषो जँतू मनइहा ।

मज़्दा अझाइ यझाइ वषी कझाइचीत् ॥ १६ ॥

तत् थ्ना पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।

कथा मज़्दा ज़रैम् चरानी हचा क्रमत् ।

- (13) 1. Mills: अझात् 2. West, Mills, TDA: नीश्-नाषामा 3. Geld-Maa: हविन्ना 4. West, Sp, Mills, TDA: फ़सया (14) 1. West, Sp, TDA: अषा 2. West, Sp, Mills, TDA: हुज्जम् 3. West, Sp, Geld, Mills, TDA: सैरगुइहा 4. West, Mills, TDA: अनाषे (15) 1. West, Sp, Mills, TDA: दीदॅरॅजो (16) 1. West, Sp, Geld, Mills, TDA: सैरगुहा 2. West & TDA: अहविश; Sp: अहम् वीश; Mills: अहवीश 3. West, Sp, Mills, TDA: लओषो.

आस्केतीम्' इमाकाँम् सत्तुचा' मोइ एयात्तु वाक्ख' अजेवो' ।

सरोइ वृज्जाइ हउर्वाता अमैरताता ।

अवा माँथा यै रायमो अवात्तु हचा ॥ १७ ॥

तत्तु थ्मा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।

कथा अषा तत्तु मीज्जेम् हनानी ।

दसा अस्पाओ अरुप्पवइतीश् उश्सेम्चा ।

सत्तु' मोइ मज्जा अपिवइती' हउर्वाता ।

अमैरताता यथा ही तजेइव्यो दोक्कहा ॥ १८ ॥

तत्तु थ्मा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।

यस्तत्तु मीज्जेम् हने'ते' नोइत्तु दाइती ।

यै ईत्तु अक्काइ अॅरज्जुक्का' ना दाइते' ।

का तैम् अक्का मइनिश् अक्कहत्तु पओउरुये' ।

वीट्ठो अबौम् या ईम्' अक्कहत्तु अपैमा ॥ १९ ॥

चियेना मज्जा हुक्खथा दजेवा ओक्कहँ ।

अत्तु ईत्तु पॅरसा योइ पिश्येइ'ती' अजेइव्यो काँम् ।

याइश् गाँम् करपा उसिक्खचा अजेप्पेमाइ' दाता ।

याचा कवा आँन्मैने' उरुदोयता' ।

नोइत्तु हीम् मीज्जेन्' अषा वाल्लम् फ़ादक्कहे' ॥ २० ॥

ज्ञोत्तु उ रास्पी:-

उत्ता अक्काइ यक्काइ उत्ता कक्काइचीत्तु ।

- (17) 1. West, Sp, TDA: आस्केतीम्; Mills: आस्केरइतीम् 2. West & TDA: व्यत्तुचा 3. West, Mills, TDA: वाक्ख-अजेवो; Sp: वाक्खजेवो (18) 1. West & TDA: व्यत्तु 2. West, Sp, TDA: अपवइती (19) 1. West & TDA: हने'ते 2. West,, Sp, Mills, TDA: अॅरज्जुक्काइ 3. West & TDA: दाइते 4. Geld: पओउरुये 5. Sp: ईत्तु (20) 1. West, Sp, TDA: पॅयेइस्ती; Mills: पॅयेइस्ती 2. West, Sp, TDA: अजेप्पाइ 3. West & TDA: आँन्मइने; Sp & Mills: आँन्मइने 4. West, Sp, TDA: उरुदोयता 5. West, Sp, TDA: मिज्जेन् 6. Geld & Mills: फ़ादक्कहे; Sp: फ़ादक्कहे; West & TDA: फ़ादक्कहे.

वसै-श्रयाँस् मज्जदो दायात् अहुरो ।
 उतयुइती तैवीवी गत् तोइ वसैमी ।
 अषेम् देरँद्याइ तत् मोइ दो आर्मइते ।
 रायो अषीश् वक्कहँउश् गजेम् मनक्कहो ॥ (३ बाइ)
 अषेम् वोह् वहिस्तम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अस्माइ ।
 छात् अषाइ वहिस्ताइ अषेम् ॥ (६ बाइ)
 तत् थ्वा-पँरँसाँम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥
 येव्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वक्कहो ।
 मज्जदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योक्कहाँम्चा ताँस्चा ताोस्चा यज्जमइदे ॥ २१ ॥

हा ४५

ज्ञोतः-

अत् फ़वङ्ग्या नू गूषोदम् नू सओता ।
 यअेचा अस्मात् यँअेचा दूरात् इषथा ।
 नू ईम् वीस्पा चिअँ जी मज्जदोक्कहोदम् ।
 नोइत् दइबितीम् दुश्-सस्तिश् अहम् मेरँञ्चात् ।
 अका वरना द्रँग्वो हिज्जवो आवँरँतो ॥ १ ॥
 अत् फ़वङ्ग्या अक्कहँउश् मइन्यू पओउरुये ।
 ययाो स्पन्यो उइती अ्रवत् यैम् अक्कहँम् ।
 नोइत् ना मनो नोइत् सँक्कहा नोइत् ज्ञतवो ।

Hā 45

- (1) 1. West, Sp, TDA: असनात् 2. West, Sp, TDA: मेरँञ्चात्
 3. West, Sp, TDA: हिज्जा आ-वँरँतो; Mills: हिज्जा आ वँरँतो (2) 1. Geld:
 पोडक्के 2. West, Sp, Mills, TDA: उइती 3. Geld & Mills: अर्रँमेम् 4. West,
 Sp, Geld, Mills, TDA: सँक्कहा.

नजेदा वरना नोइत् उइषा नजेदा न्यओथना' ।
नोइत् दजेनो' नोइत् उर्षानो' हचइ५ते' ॥ २ ॥

अत्त फ्रवफ्र्या अइहैउश्र अद्या पोउर्वीम् ।
या' मोइ वीइओ मइदो वओचत्त अहुरो ।
योइ ईम् वै नोइत् इथा मोंथम् वरें५ती ।
यथा ईम् मैनाइचा' वओचचा ।
अजेइव्यो अइहैउश्र अबोइ अइहत्त अपेंमम् ॥ ३ ॥

अत्त फ्रवफ्र्या अइहैउश्र अद्या वहिश्तेम् ।
अपात्त हचा मइदो' वजेदा यै ईम् दात्त ।
पतरैम्' वइहैउश्र वरेंज्य५तो' मनइहो ।
अत्त होइ दुगेंदा हुइयओथना' आर्मइतिश्र ।
नोइत् दिन्नजइद्याइ वीस्या-हिषस् अहुरो ॥ ४ ॥

अत्त फ्रवफ्र्या छत्त' मोइ प्रओत्त स्प५तोतेमो ।
वचै सइद्याइ छत्त' मरतजेइव्यो वहिश्तेम् ।
योइ मोइ अद्याइ सरओपेंम्' दौन् चयस्चा ।
उपा-जिमैन् हउर्वाता अमैरताता ।
वइहैउश्र मइन्यैउश्र' इयओथनाइश्र मइदो अहुरो ॥ ५ ॥

अत्त फ्रवफ्र्या वीस्पनाँम् मज्जिस्तेम् ।
स्तवस् अथा यै हुदो योइ ह५ती ।
स्प५ता मइन्यू सओत्त मइदो अहुरो ।
येद्या वझे' वोहू फ्रपी मनइहा ।
अद्या छत्त फ्रो मा सास्तु वहिश्ता ॥ ६ ॥

5. Mills: इयओथना 6. West & TDA: दजेना 7. Sp: उर्वानो 8. West & TDA: हचइ५ती (3) 1. West, Sp, Mills, TDA: पओउर्वीम् 2. West, Sp, Mills, TDA: वौम् 3. Sp: मैनाचा (4) 1. Geld: मइदा 2. West, Sp, Mills, TDA: पतरैम्; Geld-Jp1: पितरैम् 3. Geld & Mills: वरेंज्यरतो 4. Mills: हुइयओथना (5) 1. West & TDA: प्यत्त 2. Geld-Mas: सओपेंम् 3. West, Geld, TDA: मरनैउश्र (6) 1. West & TDA: वझे.

पेसा सवा इषोःती रादहो ।
 योइ वी उवा ओहरेचा व्वःतिचा ।
 अमेरताइती अषाउनो' उवा अजेचो ।
 उतयूता या नॅराँश् साद्रा द्रॅगवतो ।
 ताचा ध्रथा मज्दो दौमिश् अहुरो ॥ ७ ॥
 तैम् नै स्तओताइश् नैमहो आ वीवरपो' ।
 नू ज़ीत् चप्मइनी व्यादरॅसेम् ।
 व्हॅउश् मइन्यैउश् इयओयनहा उरुवक्याचा ।
 वीदुश् अषा यैम् मज्दौम् अहुरेम् ।
 अत्त होइ वखैःग् दैमाने' गरो निदामा ॥ ८ ॥
 तैम् नै वोहू मत्त मनहहा चिह्ननुषो ।
 यै नै उसेन् चोरैत् स्पेन्चा अस्पेन्चा ।
 मज्दो ध्रथा वॅरॅङ्गेन्यो' घात्त अहुरो ।
 पसश् वीरैःग् अझाकैःग् फ़दथाइ आ ।
 व्हॅउश् अषा हओज्जाँध्रात्त आ मनहो ॥ ९ ॥
 तैम् नै यल्लाइश् आर्मतोइश् मिमघ्जो ।
 यै ओन्मेनी' मज्दो स्रावी अहुरो ।
 झत्त होइ अषा वोहूचा' चोइस्त मनहहा ।
 ध्रथोइ होइ हउर्वाता अमेरताता ।
 अझाइ स्तोइ दौन तैवीपी' उतयूइती ॥ १० ॥
 यस्ता दजेवैःग् अपरो मश्यौस्वा' ।

- (7) 1. West, Sp, Mills, TDA : व्यहरतिचा 2. West, Sp, Mills, TDA :
 जयजोवी (8) 1. West & TDA : वै वरंचो 2. West, Sp, Geld, TDA : मन्वैउश्
 3. West & TDA : दैमाने (9) 1. West, Sp, TDA : वरेंजी गो (10) 1. West,
 Sp, Mills, TDA : ओन्मइनी 2. West & TDA : व्यत्त 3. West, Sp, Geld, Mills,
 TDA : 'वोहूचा 4. West, Sp, Geld, Mills, TDA : तैवीपी (11) 1. West, Sp,
 TDA : कर्पयिष्या.

तरे-मौस्ता' योइ ईम् तरे-मन्य-स्ता' ।
 अन्ये-ग् अस्मात् ये होइ अरेम् मन्याता' ।
 सओश्य-तो' दे-ग् पतोइश् स्पे-स्ता दअेना ।
 उर्वथो ब्राता' ता' वा मज्झा अहुरा ॥ ११ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

उस्ता अस्माइ यस्माइ उस्ता कस्माइचीत् ।
 वसे-श्चयौस् मज्झो दायात् अहुरो ।
 उतयूइती तैवीषी गत् तोइ वसेमी ।
 अपेम् देरेंघाइ तत् मोइ दो आर्मइते ।
 रायो अपीश् वक्कहेउश् गअेम् मनइहो ॥ (३ बाइ)
 अपेम् वोहू वहिस्तम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अस्माइ ।
 छात् अषाइ वहिस्ताइ अपेम् ॥ (सें बाइ)
 अत्-फ्रवश्चयौम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥
 येव्हे हाताम् आअत् येखे पइती वक्कहो ।
 मज्झो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।
 योक्कहाँम्चा तौस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ १२ ॥

2. West, Sp, TDA : तरेम् मौस्ता 3. West, Sp, TDA : तरेम् मन्यस्ता
 4. West & TDA : अरेम् 5. West & TDA : मन्याता; Sp : सन्यस्ता 6. West,
 Sp, TDA : सओष्यतो 7. Geld : बराता पता.

हा ४६

कोट:-

कौम्' नैमोइ' जौम् कुधा नैमोइ' अयेनी ।
 पइरी ल्वअँतैउश् अइर्यमनस्चा ददइती ।
 नोइत् मा क्ष्नाउश् या वँरँजैना हैचा ।
 नअेदा दल्यैउश् योइ सास्तारो द्रँग्व'तो' ।
 कथा थ्ना मज्झदा क्ष्नाओषाइ अहुरां ॥ १ ॥
 वअेदा तत् या अक्षी मज्झदा अनअेवो ।
 मा कम्मण्ण्वा ह्यत्तुचा कम्मनाना अक्षी ।
 गँरँजोइ तोइ आ ईत् अवअेना' अहुरा ।
 रक्कँम् चग्वाो ह्यत्तुं ण्यो ण्याइ दइदीत् ।
 आणसो वक्कँउश् अवा ईस्तीम् मनक्कहो ॥ २ ॥
 कदा मज्झदा योइ उक्खानो अत्ताम् ।
 अक्कँउश् दरँथाइ ऋो अषट्ठा ऋारँते ।
 वँरँज्जाइश् सँक्कहाइश्' सओइय'ताँम्' स्मृतवो ।
 कअेइव्यो ऊथाइ वोह् जिमतु मनक्कहा ।
 मइव्यो थ्ना सौल्लाइ' वँरँने' अहुरा ॥ ३ ॥
 अत्तु तँग् द्रँग्वो यँग् अषट्ठा वज्जँग् पात्तु ।
 गाो ऋोरँतोइश् षोइअट्ठा वा दल्यैउश् वा ।
 दुज्जोवो हाँस् एवाइश् इयओथनाइश्' अहँमुस्तो' ।
 यस्तँम् क्ष्मात्तु मज्झदा मोइयत्तु ज्यातँउश् वा ।
 ह्यो तँग् ऋो-गाो पथँग् हुचिस्तोइश् चरात्तु ॥ ४ ॥

H 46

- (1) 1. Geld: काम् 2. West, Sp, Mills, TDA: नैमो 3. Sp: द्रँग्वतो
 (2) 1. West, Sp, Mills, TDA: आवअेना 2. West & TDA: ह्यत्तु (3) 1.
 West, Sp, Geld, Mills, TDA: सँग्गहाइश् 2. Sp: सओइय'ताँम् 3. Sp: सौल्लाइ
 4. West & TDA: वँरँने (4) 1. Mills: इयओथनाइश् 2. West & TDA: अहँम्-
 उस्तो; Sp: अहँम् उस्तो; Mills: अहँम् उस्तो 3. West, Sp, TDA: चरत्तु.

ये वा ज्ञाँस् अदोस् प्रीता अवरत्तम् ।
 उवातोइस् वा हुञ्जैरुस् मिजोइज्जो वा ।
 रप्ता ज्ञाँस् ये अपवा द्वेग्वरत्तम् ।
 वीचिरो होस् तद्र फो खजेतवे' भुयात् ।
 उज्जुइध्योइ ईम् मज्झा खून्यात् अहुरा ॥ ५ ॥

अत्र यस्तैम् नोइत् ना इत्तंनो' आयात् ।
 द्वुजो हो दामौम्' इइध्या' गात् ।
 हो ज्जी द्वेग्वो ये द्वेग्वइते' वहिस्तो ।
 हो अपवा यझाइ अपवा फ्न्यो ।
 सत्त' दजेनो पओउरुयो दो अहुरा ॥ ६ ॥
 कैम् ना मज्झा मवइते' पायूम् ददात् ।
 सत्त' मा द्वेग्वो दीदरेपता अजेनइहे' ।
 अन्यैम् थ्रसत्ता आथस्वा मनइहस्वा ।
 ययो इयओथनाइश्' अवेम् भओस्ता अहुरा ।
 तौम् मोइ दौस्त्वाँम् दजेनयाइ फावओचा ॥ ७ ॥
 ये वा मोइ यो गजेथो दज्जे' अजेनइहे' ।
 'नोइत् अझा मा आथिश् इयओथनाइश्' फोस्यात् ।
 पइत्यओगत्त ता अझाइ जसोइत् द्वेजेषइहा ।
 तन्वैम् आ या ईम् हुज्यातोइश् पायात् ।
 नोइत् हुज्ज्यातोइश् काचीत् मज्झा द्वेजेषइहा ॥ ८ ॥
 कै' हो ये मा अरेंद्रो चोइथत्त पओउरुयो' ।

- (5) 1. West, Sp, Mills, TDA: ज्ञाँस् 2. West & TDA: खजेतवे
 (6) 1. West, Sp, Mills, TDA: इत्तंनो 2. West, Mill, Geld, TDA: दामौन्
 3. West, Mills, TDA: द्वेजेषइहा; Sp: द्वेजेषइहा 4. West & TDA: द्वेग्वइते
 5. West & TDA: प्यत्त (7) 1. West & TDA: मवइते 2. Geld-Mss: ददो
 3. West & TDA: प्यत्त 4. West & TDA: अजेनइहे; Geld-J3.S1: अजेनइहे
 5. Mills: स्वओध्याइस् (8) 1. West, Sp, Mills, TDA: दज्जे 2. West & TDA:
 अजेनइहे; Geld-J3.S1: अजेनइहे 3. Mills: स्वओध्याइस् (9) 1. Geld: पोवन्तो

यथा ध्वा ज्ञवीस्तीम् उर्जमोही' ।
 इयओथनोइ' स्पॅरॅतम् अहुरेम् अपवर्नम् ।
 या तोइ अवा या अवाइ' गैउश् तथा प्रओत्र ।
 इषॅरॅती मा ता तोइ वोहू मनइहा ॥ ९ ॥
 यै वा मोइ ना गॅना वा मज्झा अहुरा ।
 दायात्र अइहैउश् या तू वोइस्ता वहिस्ता ।
 अषीम् अवाइ वोहू ध्रुधेम् मनइहा ।
 यौस्वा हझाइ क्रमावजौम् वझाइ आ ।
 फ्रो ताइश् वीस्पाइश् चिन्वतो फ्रफ्रा पॅरतुस् ॥ १० ॥
 झथाइश् यूजैन् करपनो कावयस्वा ।
 अकाइश् इयओथनाइश्' अहूम् मेरॅरॅगैइघाइ' मषीम् ।
 यैरॅग् एवै उर्वा एवजेचा ज्ञओदत्र' दजेना ।
 झत्र' अइवी-गॅमेन् यथा चिन्वतो पॅरतुश् ।
 यवोइ वीस्पाइ द्रूजो दॅमानाइ अस्तयो ॥ ११ ॥
 झत्र' उस् अवा नप्त्यजेषू नप्रुचा ।
 तूरझा उज्जैन् प्रयानझा अओज्यजेषू ।
 आर्मतोइश् गजेथो फ्रादो ध्वझइहा ।
 अत्र ईश् वोहू हँम् अइवी-मोइस्त्र मनइहा ।
 अजेइव्यो रफ़ेघाइ मज्झो सस्ते' अहुरो ॥ १२ ॥
 यै स्पितामैम् ज़रथुश्त्रैम् रादइहा ।
 मरैतजेषू फ्रनाउश् ह्यो ना फ़ेरखूइघाइ' अरैज्यो' ।
 अत्र होइ मज्झो अहूम् ददात्र अहुरो ।

2. West & TDA : उर्जमोही; Sp : उर्जमोही 3. Mills : स्वजोज्जोइ 4. West, Sp, Mills, TDA : अवा (11) 1. Sp & Mills : स्वजोघ्नाइश् 2. West & TDA : मेरैरॅगैइघाइ; Sp : मेरैरॅगैइघाइ 3. West, Sp, Mills, TDA : प्रजोघ्नाइश् 4. West & TDA : ध्वत्र (12) 1. West & TDA : ध्वत्र 2. West & TDA : सस्ते (13) 1 West, Sp, Mills, TDA : फ़ेरखूइघाइ अरैज्यो.

अस्माद् गजेथो वोह् क्कादत् मनक्काह ।
 तैम् वै अषा मैक्कादीं हुशहक्काहम् ॥ १३ ॥
 ज़रथुश्ना कस्-ते' अषवा उर्वथो ।
 मज़ोइ मगाइ कै वा फ़ैरसूइद्याइ' वस्ती' ।
 अत् हो कवा वांस्तास्यो याही ।
 यैरग्स्तू मज़्दा हदमोइ' मिनश् अहुरा ।
 तैरग् ज़वया वड्हैउश् उरुवाइश् मनक्काहो ॥ १४ ॥
 हजेचत्-अस्या वध्या वै स्पितमोक्काहो ।
 झत् दार्थैरग् वीचयथा' अदार्थोस्चा ।
 ताइश् यूश् इयओथनाइश्' अषम् क्षमइव्या ददुये' ।
 याइश् दाताइश् पओउरुयाइश् अहुरा ॥ १५ ॥
 फ़ैरषओश्ना' अथा तू अरैद्राइश् इदी ।
 ह्योग्वा ताइश् यैरग् उस्वही उस्ता स्तोइ ।
 यथा अषा हचइते' आर्मइतिश् ।
 यथा वड्हैउश् मनक्काहो ईश्ता क्षथम्' ।
 यथा मज़्दो वरैदमौम् पओइती' अहुरो ॥ १६ ॥
 यथा' वै अफ़्मानी सैक्काहानी' ।
 नोइत् अनफ़्मौम् दै-जामास्या ह्योग्वा ।
 हदा वै-स्ता' वड्हैरग् सैरओषा' रादक्काहो ।
 यै वाचिनओत् दार्थम्चा अदार्थम्चा ।
 दक्का' मरतू अषा मज़्दो अहुरो ॥ १७ ॥

2. Sp: मैक्कादी (14) 1. West & TDA: कस्ते 2. West & TDA: क्कादत्
 3. West, Sp, TDA: वस्ती 4. West, Sp, Mills, TDA: हुशहक्काहम्
 (15) 1. West & TDA: य्वत् 2. Sp: दार्थैरग् वीचयथा अषा 3. Mills: इयओथनाइश्
 4. West & TDA: ददुये (16) 1. West, Sp, Mills, TDA: फ़ैरषओश्ना 2. West &
 TDA: हचइते 3. West, Sp, Mills, TDA: झम् 4. West & TDA: पओइते; Mills:
 पओइते; Sp: पओइते (17) 1. Geld-Mas: यथा 2. Geld: सैरगहानी 3. Geld:
 वैस्ता; West, Mills, TDA: वास्ता 4. West, Sp, Mills, TDA: सओषा 5. Sp:
 वाचिनोत् 6. West, Sp, Geld, Mills, TDA: दक्का.

यै मइय्या यओश् अक्काइ अस्चीत् वहिस्ता ।
 मण्यो इस्तोइश् वोहू चोइषेम् मनक्काहा ।
 ओँस्तेङ्ग् अक्काइ यै नो ओँस्ताइ' दइदीता ।
 मज्झा अषा इमाकम् वारम् इन्नओषेम्नो ।
 तत् मोइ इत्तैउश् मनक्काहस्चा वीचियेम् ॥ १८ ॥
 यै मोइ अषात् हइथीम् हचा वरंइती ।
 ज्जरथुश्चाइ इत्त वला फ्रंरपोतमेम् ।
 अक्काइ मीज्देम् हनेते' पराहूम् ।
 मनै-विस्ताइश्' मत् वीस्पाइश् गावा' अज्जी ।
 ताचीत् मोइ साँस् त्वेम् मज्झा वजेदिस्तो ॥ १९ ॥

जोत्त उ रास्पी:-

उस्ता अक्काइ यक्काइ उस्ता कक्काइचीत् ।
 वसे-क्षयौस् मज्झो दायात् अहुरो ।
 उतयूइती तैवीषी गत् तोइ वसेमी ।
 अपेम् देरंघाइ तत् मोइ दो आर्मइते ।
 रायो अषीश् वक्कहैउश् गजेम् मनक्काहो ॥ (३ वाइ)
 अपेम् वोहू वहिस्तेम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अक्काइ ।
 इत्त अषाइ वहिस्ताइ अपेम् ॥ (सँ वाइ)

कल्लमजेज्जोम् हाइतीम् यज्जमइदे । उस्तवइतीम् गाथोम् अवओनीम् अषहे
 रतूम् यज्जमइदे । उस्तवइत्यो गाथयो हइदाता यज्जमइदे ॥
 येव्हे हातोम् आअत् येखे पइती वक्काहो ।
 मज्झो अहुरो वजेथा अषात् हचा ।
 योक्काहोम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ २० ॥

(18) 1. West & TDA: ओँस्ता 2. Sp: वीचियेम् (19) 1. West,
 Mills, TDA: इन्नओषेम् 2. West, Sp, Mills, TDA: इवेस्ती 3. West, Sp,
 TDA: 'वीस्ताइश् 4. West, Mills, TDA: गवा.

स्पेन्तामइन्युश गाथा

हा ४७

कोत्र उ रास्ती:-

॥ नैमो वै गाथो अपओनीश ॥

स्पेन्ता मइन्यू वहिस्ताचा मनक्हा ।

हचा अपात्र श्यओथनाचा' वचक्हाचा ।

असाइ दौन्' हउर्वाता अमैरताता ।

मज्दो धुआ आर्मइती अहुरो ॥ १ ॥ (३ गाइ)

कोत्र:-

असा मइन्यैउश' स्पेनिस्तसा वहिश्तेम् ।

हिउवा उरुवाइश वक्हैउश अँअँआन्' मनक्हो ।

आर्मतोइश जस्तोइन्या श्यओथना' वरैउयत्र' ।

ओया चिस्ती हो सा' अपसा मज्दो ॥ २ ॥

असा मइन्यैउश' त्वेम् अही ता स्पेन्तो ।

यै असाइ गौम् रान्यो-स्करैतीम् हैम्-तषत्र ।

अत्र होइ वासाइ' रामा दो आर्मइतीम् ।

सात्र' हैम् वोह मज्दा हैमे-क्रस्ता' मनक्हा ॥ ३ ॥

असात्र मइन्यैउश' रारैयैइस्ती' द्रैग्वस्तो' ।

SPENTĀMAINYUŚ GĀTHĀ

Ha 47

The Spentāmainyus Gāthā is composed of 4 chapters 47-50.

(1) 1. Mills: श्यओथनाचा 2. West, Sp, TDA: दौं (2) 1. West, Sp, Geld, TDA: मय्यैउश 2. West & TDA: अँ अँ आ न्; Mills: अँअँआ न् 3. Mills: श्यओथना 4. Sp: वरैउयत्र 5. Geld & Mills: पता (3) 1. West, Sp, Geld, TDA: मय्यैउश 2. Mills: स्करैतीम् 3. West, Sp, Mills, TDA: वासा 4. West & TDA: पत्र 5. West, Sp TDA: हीम् 6. West, Sp, TDA: हैम्-क्रस्ता; Mills: (हैम्) क्रस्ता (4) 1. West, Sp, Geld, TDA: मय्यैउश 2. West, Sp, TDA: रारैयैइस्ती हैग्वतो.

मज्झदा' स्पॅरतात् नोइत् इथा अषाउनो' ।
 कसैउइचीत् नो अषाउने' काथे अइत् ।
 इस्वाचीत् हाँस् परओश अको ट्रेंग्वाइते' ॥ ४ ॥

ताचा स्पॅरता मइन्यू मज्झदा अहुरा ।
 अषाउने चोइश या ज़ी चीचा बहिस्ता ।
 इनरँ ध्वात्तात् जओषात् ट्रेंग्वाो वझइती ।
 अझा इयओथनाइश' अकात् आइयॉस् मनइहो ॥ ५ ॥

ता दो स्पॅरता मइन्यू मज्झदा अहुरा ।
 आथा वइहाउ बीदाइतीम्' रानोइय्या ।
 आर्मतोइश देंवॉज़इहा अषइयाचा ।
 हा ज़ी पओउरुश' इषॅरतो' वाउराइते' ॥ ६ ॥

कोत् उ रास्ती:-

स्पॅरता मइन्यू .... आर्मइती अहुरो ॥ (३ वाइ)
 अषॅम् बोहू बहिस्तॅम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अझाइ ।
 छात् अषाइ बहिस्ताइ अषॅम् ॥ (४ वाइ)
 स्पॅरता-मइन्यूम् हाइतीम् यज़मइदे ॥
 येव्हे हातॉम् आअत् येव्हे पइती वइहो ।
 मज्झदो अहुरो वजेया अषात् हचा ।
 योइहॉम्चा तॉस्चा तास्चा यज़मइदे ॥ ७ ॥

~~~~~

3. West, Sp, Mills, TDA: मज्झदा 4. West, Sp, TDA: अषओची
 5. West, Sp, TDA: अषओने 6. West & TDA: इग्वाइते (5) 1. Mills:
 अषओध्वात्तात् (6) 1. West & TDA: बीदाइते; Mills & Sp: बीदाइते 2. Gold:
 पओउरुश; Sp: पओउरुश; Mills: पओउरुश 3. Sp: इषॅरती 4. West & TDA:
 वाउराइते.

हा ४८

ज्ञोत्र:-

येज्ञी अदाइश् अषा द्वजम् वै१कहइती ।
 ह्यत् आँसपुता या दइबिताना फ्रओस्ता ।
 अमँरँताइती दओवाइश्चा मइयाइश्चा ।
 अत् तोइ सवाइश् वक्षम् वक्षत् अहुरा ॥ १ ॥
 वओचा मोइ या त्वैम् वीद्वो अहुरा ।
 परा ह्यत् मा या मै१ग् पँरथा जिमइती ।
 कत् अषवा मज्दा वै१कहत् द्वँग्१त्तम् ।
 हा ज्ञी अकहँउश् वजुही विस्ता आकँरँइतिश् ॥ २ ॥
 अत् वओदँम्नाइ वहिस्ता सास्त्रनाँम् ।
 यौम् हुदो सास्ती अषा अहुरो ।
 स्पँ१तो वीद्वो यओचीत् गूजा सँ१हो१हो ।
 थ्नावाँस् मज्दा वकहँउश् स्त्रथ्ना मन१हो ॥ ३ ॥
 यँ दात् मनो वक्षो मज्दा अश्यस्चा ।
 ह्यो दओनाँम् श्यओथनाचा वच१हाचा ।
 अद्या ज्ञओपँ१ग् उन्तिश् वरँनै१ग् दचइते ।
 थ्नाही स्त्रतो अपँ१म् नना अकहत् ॥ ४ ॥
 हुक्षथा श्लँ१ताँम् मा नँ दुश्-श्रथा श्लँ१ता ।
 वकहुयो चिस्तोइश् श्यओथनाइश् आर्मइते ।

Hā 48

- (1) 1. West & TDA: व्यत् 2. West, Sp, TDA: मष्याइश्चा (2) 1. Geld: वै१गहत् 2. Geld: आकँरँतिश् (3) 1. West & TDA: यौ 2. West & TDA: स्पँ१तो 3. Geld: सँ१हो१हो; Mills: सँ१हो१हो (4) 1. West & TDA: अषवा; Sp: अषवा 2. Mills: श्यओथनाचा 3. West & TDA: हुक्षथा (5) 1. West, Sp, Mills, TDA: दुश्-श्रथा 2. Sp: वक्षो 3. Mills: श्यओथनाइश् 4. West & TDA: आर्मइते.

यओज्दो मइयाइ' अइपी ज्ञाँयम् वहिस्ता ।

गवोइ वरँज्याताँम् ताँम् नै व्वरँथाइ प्रुयो ॥ ५ ॥

हा ज्ञी नै हुषोइथेमा हा नै उतयूइतीम् ।

दात्त तैवीषीम्' वक्कहँउश मनक्कहो वरँरुधे ।

अत्त अरुयाइ अषा मज्जदो उर्वरो वक्कत्त ।

अहुरो अक्कहँउश ज्ञाँथोइ पओउरुयेह्मा' ॥ ६ ॥

नी अजेपमो नी घाताँम् पइती' रँमम् पइती' स्योदूम' ।

योइ आ वक्कहँउश मनक्कहो दीद्रघ्जोदुये' ।

अषा व्याँम् येह्मा हिथाउश' ना स्पँतो ।

अत्त होइ दामाँम्' ध्वक्कही आ-दाँम् अहुरा ॥ ७ ॥

का तोइ वक्कहँउश मज्जदा क्षथह्मा ईशितश ।

का तोइ अषोइश ध्वक्कयो मइव्यो अहुरा ।

का ध्वक्कोइ अषा आको अरँद्रँग् इइया' ।

वक्कहँउश मइन्यँउश' इयओथननाँम् जवरो ॥ ८ ॥

कदा वजेदा येज्जी चह्मा क्षयथा ।

मज्जदा अषा येह्मा मा आइथिश इअेथा ।

अरँश मोइ अरँज्जुचाँम्' वक्कहँउश वक्कश मनक्कहो ।

वीघात्त सओइयाँस्' यथा होइ अषिश अक्कहत्त ॥ ९ ॥

कदा मज्जदा माँनरोइश नरो वीसँते' ।

कदा अजैन् मूअँम् अह्मा मदह्मा' ।

5. West, Sp, TDA : मइयाइ (6) 1. West, Sp, Geld, Mills, TDA : तैवीषीम् 2. West : पोउरुयेह्मा (7) 1 West, Sp, TDA : पइति 2. Geld : स्योउदूम 3. West : दीद्रघ्जो दुये; TDA : दीदरँघ्जो दुये; Sp : दीद्रघ्जो दुये 4. West, Sp, Mills, TDA : हिथओश 5. West & TDA : दामाँन् (8) 1. West, Sp, TDA : इइया 2. West, Sp, Geld, TDA : मइन्यँउश (9) 1. Mills : (अरँज्जु) कच्यँम् 2. West, Sp, TDA : सओइयाँस् (10) 1. West & TDA : वीसँते 2. Geld : मदह्मा.

या अक्षरवा' करपवो' उरुपवे'ती ।

याचा कृत दुष्ट-भ्रमा' दस्युनोंव ॥ १० ॥

कदा मज्झा अवा म्हा आर्मइतिश्च ।

जिमत् भ्रमा दुष्टइतिश्च' वात्सवइती ।

कोइ द्रॅग्वोद्वीश्च कुराइश्च रामोंय् दओ'ते' ।

कै'ग् आ वद्धे'उश्च जिमत् मनद्धो चिस्तिश्च ॥ ११ ॥

अत् तोइ अद्धेन् सओइय'तो' दस्युनोंय् ।

योइ इन्त्य् वोह् मनद्धा हचो'ते' ।

इयओयनाइश्च' अवा ध्वझा मज्झा सैद्धा' ।

तोइ ज्ञी दाता हमजेस्तारो' अजेवे' मझा ॥ १२ ॥

कोत् उ रासी:-

स्ये'ता मइन्यु वहिस्ताचा मनद्धा ।

हचा अषात् इयओयनाचा वचद्धाचा ।

अझाइ दौन् हउवाता अमे'ताता ।

मज्झो भ्रमा आर्मइती अहुरो ॥ (३ वाइ)

अवे'म वोह् वहिस्ते'म् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अझाइ ।

झात् अषाइ वहिस्ताइ अवे'म् ॥ (४ वाइ)

येज्जी-अदोंय् हाइतीम् यज्जमइदे ॥

येअहे हातांय् आजत् येअे पइती वद्धो ।

मज्झो अहुरो वजेया अषात् हचा ।

योअहोंय्चा तोंस्वा तोस्वा यज्जमइदे ॥ १३ ॥

~~~~~

3. West, Sp, Geld, Mills, TDA: अरपवा 4. Mills: कर्पवो 5. West, Geld, Mills, TDA: उरुपवेइती 6. West, Sp, Mills, TDA: दुष्ट-भ्रमा (11) 1. West, Sp, Mills, TDA: दुष्टइतिश्च 2. West & TDA: दओ'ते' (12) 1. West, Sp, TDA: वजोयवाती 2. West & TDA: हचो'ते' 3. Mills: स्वजोयवाइश्च 4. Geld: सैद्धा 5. West, Sp, TDA: हमजेतो.

हा ४९

कोट:-

अत्र मा यवा वैरुद्रो पक्के' मज्झिस्तो ।
 ये दुश्-अरुंधीश् चिह्ननुषा अवा मज्झा ।
 वहुही' आदा गइदी' मोइ आ मोइ' अरपा ।
 अद्या वोहू अओषो बीदा मनक्का ॥ १ ॥
 अत्र अद्या मा वैरुद्रा मानयेइती' ।
 लकजेषो द्रुग्वतो दइविता अषात्र रारुषो ।
 नोइत्र स्पेत्ताम्' दोरुश्च अद्याइ स्तोइ आर्मइतीम् ।
 नजेदा वोहू मज्झा फ्रस्ता मनक्का ॥ २ ॥
 अत्रचा अद्याइ वरेनाइ मज्झा निदातेम् ।
 अपेम् सइद्याइ लकजेषाइ राषयेम्हे' दूध ।
 ता वक्कईउश् सरै इय्याइ' मनक्को ।
 अरुतरे' वीस्पेग् द्रुग्वतो हल्मेग् अरुतरे' मुये' ॥ ३ ॥
 योइ दुश्-सुथ्था अजेपेम् वरदेन् रामेम्चा ।
 एवाइश् हिज्जुबीश् फ्रुयस्र अप्रुयस्तो ।
 यजेपाम् नोइत्र हर्स्ताइश् वाँस् दुज्वस्ता' ।
 तोइ दजेवैग् दाँन् या द्रुग्वतो दजेना ॥ ४ ॥
 अत्र ह्यो मज्झा' ईजाचा आऊइतिश्चा ।
 ये दजेनाम् वोहू सारस्ता मनक्का ।
 आर्मतोइश् कस्वीत्र अवा हुज्जेत्तुश् ।
 ताइश्चा वीस्याइश् थक्की ध्रुओइ अहुरा ॥ ५ ॥

- (1) 1. West, Sp, TDA: फ्रुक्के 2. Geld: दुधेरुप्रोक्क 3. West, Sp, Mills, TDA: वक्कईउश् 4. Sp: गइदी आ मोइ (2) 1. Sp: मानयेइती 2. West & TDA: स्पेत्ताम् (3) 1. West, Sp, TDA: राषवक्के 2. Sp: दूध 3. West & TDA: अरुतरे 4. West & TDA: मुये (4) 1. West, Sp, TDA: दुज्वस्ताक्क (5) 1. West, Sp, TDA: मज्झा.

क्रो वो क्रजेस्या' मज्झा अण्मचा मूइते' ।
 या वै स्रतैउश क्रमाकसा आ-मनक्का ।
 अँरश वीचिघाह-क्का ई सावयजेमा ।
 तौम् दअनौम् या क्रमावतो अहुरा ॥ ६ ॥
 तत्तुचा वोह मज्झा सओतू मनक्का ।
 सओतू अषा गूषहा तू अहुरा ।
 कै अश्यमा कै स्रओतुश दाताइश अक्कत्तू ।
 यै वँरँजैनाइ वडुहीम् दात्तू क्रसस्तीम् ॥ ७ ॥
 क्रोषओश्राइ' उवाँजिस्ताँम् अषसा दातो ।
 सरैम् तत्तू थ्वा मज्झा यासा अहुरा ।
 मइव्याचा यौम् वक्काउ थ्वाक्की आ क्षथोइ ।
 यवोइ वीस्याइ क्रजेस्तोक्को ओक्कहामा ॥ ८ ॥
 सओतू सात्ताओ प्रँरँग्गो सुये' तइतो ।
 नोइत्तू अँरश-वचो सरैम् दिदाँस्' द्रँग्वाता ।
 छत्तू दअनो' वहिस्ते' यूजैन् मीज्जे ।
 अषा यूक्ता' याही दै-जामास्पा' ॥ ९ ॥
 तत्तुचा मज्झा थ्वाक्की आदाँम् निपोक्के' ।
 मनो वोह उरुनस्चा अषाउनौम्' ।
 नँमस्चा या आर्मइतिश ईज्जाचा ।
 माँज्जा क्षथा वज्जदक्का अवैमीरा ॥ १० ॥
 अत्तू दुशँक्षँरँग्' दुश-इयओथनैँग्' दुज्जचक्को ।
 दुज्जअनैँग्' दुश-मनक्को द्रँग्वातो ।

(6) 1. West & TDA : क्रजस्या 2. West & TDA : चूस्ते (8) 1. West, Sp, Mills, TDA : क्रोषओश्राइ (9) 1. TDA : छुये 2. West, Mills, TDA : ववौस् 3. Sp : दअेना 4. West & TDA : वहिस्ते 5. West, Sp, Mills, Geld, TDA : युक्ता 6. Geld, Mills, Sp : वैजामासा (10) 1. West & TDA : निपोक्के 2. West, Sp, TDA : अषओनौम् (11) 1. West, Sp, TDA : दुश-क्षँरँग् 2. Mills : 'स्वओजैरँग्'

अकाइश ख्वरथाइश पइती उर्वानो पइत्येइते^३ ।
 दूजो देमाने^४ हइथ्या अक्खेन् अस्तयो ॥ ११ ॥
 कत्तु तोइ अषा उब्बेइते^५ अवक्खो ।
 ज़रथुश्चाइ कत्तु तोइ वोहू मनक्खो ।
 ये वै स्तओताइश मज्झा फ़ीनाइ अहुरा ।
 अवत्तु यासौस् ह्यत्तु वै ईस्ता^६ वहिस्तेम् ॥ १२ ॥

जोत्तु उ रास्पी:-

स्पेइता मइन्यु वहिस्ताचा मनक्खो ।
 हचा अषात्तु इयओथनाचा वचक्खो ।
 अक्खाइ दौन् हउर्वाता अमरेत्ताता ।
 मज्झदो क्षथा आर्मइती अहुरो ॥ (३ वाइ)
 अषेम् वोहू वहिस्तेम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अक्खाइ ।
 ह्यत्तु अषाइ वहिस्ताइ अषेम् ॥ (४ वाइ)
 अत्तु-मा-यवाँम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥
 येव्हे हाताँम् आअत्तु येले पइती वक्खो ।
 मज्झदो अहुरो वअेथा अषात्तु हचा ।
 योक्खौम्चा तौस्वा तोस्वा यज्जमइदे ॥ १३ ॥

3. West, Sp, TDA: पइति-वस्ती; Mills: (पइति) वस्ती 4. West & TDA: देमाने (12) 1. West & TDA: उब्बेइते; Mills: उब्बेइते; Sp: उब्बेइते
 2. West, Sp, TDA: इस्ता.

हा ५०

गीतः-

कत् मोइ उर्बा इसे' चया अबक्को ।
 कै मोइ पसैउश कै मै' ना धाता विस्तो' ।
 अन्यो अषात् थ्रत्तुचा मज्झा अहुरा ।
 अज्झा भूता वहिस्ताअत्तुचा मनक्को ॥ १ ॥
 कथा मज्झा रान्यो-स्केरतीम्' गौम् इषसोइत्त ।
 ये हीम् अक्काइ वासवइतीम् स्तोइ उस्यात्त ।
 अर्रैज्जजीश' अषा पोउरुषू' हुरै पिश्यसू' ।
 आका-स्तैरुग्' मा निषाँस्या दार्थम् दाह्वा ॥ २ ॥
 अत्तुचीत्त अक्काइ मज्झा अषा अक्कइती ।
 यौम् होइ ध्वा वाहुचा' चोइस्त मनक्का ।
 ये ना अषोइश अओजक्का वरंदयअेता ।
 यौम् नज्झिस्ताँम् गअेयौम् द्वेग्वो वक्कइती ॥ ३ ॥
 अत्तु वाो यज्झाइ स्तवस् मज्झा अहुरा ।
 हदा अषा वहिस्ताचा मनक्का ।
 ध्वाचा या ईषो स्तोक्कहत्त आ-पइयी ।
 आकाओ अर्रैरुग्' दैमाने' गरो सँरओषाने' ॥ ४ ॥
 आरोइ ज्जी इमा मज्झा अषा अहुरा ।
 ध्वा' यूष्माकाइ मँध्राने' वओराज्जया ।
 अइवी-दँरइता आवीइया' अबक्का ।
 ज्झस्ता-इस्ता या नो क्वाअे' दाय्यात्त ॥ ५ ॥

- (1) 1. West & TDA: इसे 2. Sp: मे Sp: वीस्तो (2) 1. Mills: स्केरतीम् 2. West & TDA: अर्रैज्जजीश 3. Mills: पओउरुषू 4. West, Sp, TDA: पिश्यसू; Mills: पइश्यसू 5. West, Sp, Mills, TDA: आका स्तैरुग्'
 (3) 1. West, Sp, Geld, Mills, TDA: वाहुचा (4) 1. West & TDA: दैमाने 2. West & TDA: अओषाने; Sp & Mills: अओषाने (5) 1. West & TDA: ध्वा 2. West & TDA: मँध्राने 3. West, Sp, TDA: आवीइया 4. West & TDA: इमा

यै मौत्रा चाचैम् मज्दा करणी ।
 उर्वचो अषा नैमज्दा जरयुज्जो ।
 दाता स्मर्तुश्च हिज्जो रथीम् स्तोइ ।
 मज्जा राज्ञैग् वोह साहीद्र मनज्हा ॥ ६ ॥
 अत्र वै यजोजा ज्वीस्त्वैग् अउर्वतो ।
 जयाइश् परैयुश्च वज्जाया यूष्माकज्जा ।
 मज्दा अषा उग्रैग् वोह मनज्हा ।
 याइश् अज्ञाथा मज्जाइ क्पाता अवज्हे ॥ ७ ॥
 मत्र वो पदाइश् या प्रभूता ईज्जयो ।
 पइरि-जसाइ मज्दा उस्तानज्जस्तो ।
 अत्र वो अषा अरैद्रक्याचा नैमज्हा ।
 अत्र वो वज्हेउश्च मनज्जो हुनरैताता ॥ ८ ॥
 ताइश् वो यज्ञाइश् पइती स्तवस् अयेनी ।
 मज्दा अषा वज्हेउश्च इयओथनाइश्च मनज्जो ।
 यदा अषोइश्च मक्यो वसै क्षया ।
 अत्र हुदानाउश्च इषयाँस् गैरैज्जा क्यैम् ॥ ९ ॥
 अत्र या वरैषा याचा पइरी आइश्च इयओथना ।
 याचा वोह चप्पाँम् अरैज्ज मनज्हा ।
 रओचो क्वैग् अल्लोम् उक्षा अजेउरुश्च ।
 प्रमाकाइ अषा वज्जाइ मज्दा अहुरा ॥ १० ॥
 अत्र वै स्तओता अओजाइ मज्दा अज्हाचा ।
 चवत्र अषा तवाचा इसाइषा ।

(6) 1. West, Sp, Mills, TDA : वापिम् (7) 1. West, Sp, TDA :
 कौशतर्वैग् उर्वतो 2. West, Sp, Mills, TDA : ज्याइतिश्च 3. West & TDA : वज्जहे
 (9) 1. Mills : इयओथना 2. West, Sp, TDA : इषीच; Mills : इष (ज) कौच
 (10) 1. Mills : इयओथना (11) 1. West, Sp, TDA : वीज्हाचा
 व....१०

दाता अक्हँउश् अरँदत्त वोहू मनक्हा ।
हइध्यावरँस्तौम्' झत्त वत्ता फ़ैरपोतैम्' ॥ ११ ॥

ज्ञोत्त उ रास्पी:-

स्पँता मइन्यू वहिस्ताचा मनक्हा ।
हचा अषात्त इयओथनाचा वचक्हाचा ।
अझाइ दौन् हउवाता अमँरँताता ।
मज्जदो क्षुधा आर्मइती अहुरो ॥ (३ वाइ)
अषँम् वोहू वहिस्तँम् अस्ती ।
उस्ता अस्ती उस्ता अझाइ ।
झत्त अषाइ वहिस्ताइ अषँम् ॥ (सँ वाइ)
कत्त-मोइ-उरँवाँम् हाइतीम् यज्जमइदे ।
स्पँता-मइन्यूम् गाथौम् अषओनीम् अषहे रत्तम् यज्जमइदे ।
स्पँता-मइन्यँउश्' गाथयो हँदाता यज्जमइदे ॥
येञ्हे हाताँम् आअत्त येस्ते पइती वक्कहो ।
मज्जदो अहुरो वजेथा अषात्त हचा ।
योक्कहाँम्चा-तौस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ १२ ॥

2. West, Mills, TDA : 'अक्हँउश् 3. West, Mills, TDA : फ़ैरपोतैम्'
(12) 1. West, Sp, TDA : 'मइन्यँउश्.

वोहूक्षत्र गाथा

हा ५१

कोर उ रास्पी:-

॥ नमो वै गाथो अषओनीश ॥

वोहू क्षथम् वहीम् । वागम् अइवी-वहरिस्तम् ।
वीदीषम्नाइश' ईजाचीत् । अषा अ५तरं-चरइती ।
इयओथनाइश मज्झा बहिस्तम् । तत् नै नूचीत् बर्रपाने ॥१॥ (३ वा)

कोर:-

ता वै मज्झा पओउवीम् । अहुरा अषाइ' येचा ।
तइव्याचा आर्मइते' । दोइषा' मोइ' इस्तोइश क्षथम् ।
क्षमाकम् वोहू मनइहा । वझाइ दाइदी सबइहो ॥ २ ॥
आ वै गैउश' आ-हैम्-य५तू' । योइ वै इयओथनाइश सारं५ते' ।
अहुरो अषा-हिउा' । उइवाइश वइहैउश मनइहो ।
यओषाँम् तू पओउरुयो' । मज्झा फ़दइता अही ॥ ३ ॥
कुथा आरोइश आ' फ़सैरतुश' । कुथा मरैज्जिका' अस्तत् ।
कुथा यसो क्खैन् अषम् । कू स्पं५ता आर्मइतिश ।
कुथा मनो बहिस्तम् । कुथा थ्वा क्षथा मज्झा ॥ ४ ॥

VOHŪKSHATHRA GĀTHĀ

Hā 51

The Vohūkshathra Gāthā is composed of chapter 51 alone.

- (1) 1. West, Sp, Mills, TDA : वीडुषम्नाइ 2. West & TDA : बर्रपाने
(2) 1. West, Sp, Mills, TDA : अषा 2. West & TDA : आर्मइते 3. West, Sp,
Mills, TDA : दोइषा आ मोइ (3) 1. Geld : गैउषा हैम्वरतू; West & TDA : गैउषा
आ हैम्वरती; Sp : गैउषा हैम्वरते; Mills : गैउषा हैम्वरते 2. West, Mills, TDA :
सारं५ते 3. West, Sp, TDA : अषा हिउा; Mills : अषा-हिउा 4. Geld : पौउरुयो
(4) 1. Geld : आफ़सैरतुश 2. West, Mills, TDA : मरैज्जिकाइ.

वीस्या ता पॅरसौस् यथा । अषात् हचा गौम् वीदत् ।
 वास्यो श्यओषनाइस् अॅरॅणो । हौम् हुस्तुश नॅमइहा ।
 यै दाथजेइयो अॅरॅश-रतुम् । ध्रुयौस् अपिबो' चिस्ता ॥ ५ ॥

यै वसो वक्कहँउश दज्दे' । यस्वा होइ वाराइ रादत् ।
 अहुरो ध्रुथा मज्जदो । अत् अज्जाइ अकात् अश्यो' ।
 यै होइ नोइत् वीदाइती' । अपॅमे' अक्कहँउश उर्वजेसे' ॥ ६ ॥

दाइदी मोइ यै गौम् तपो । अवस्वा उर्वरोस्वा ।
 अमॅरॅताता हउवाता । स्पॅनिस्ता मइन्यू मज्जा ।
 तैवीवी' उतयइती । मनइहा वोहू सैइहे' ॥ ७ ॥

अत् ज्ञी तोइ वइसा मज्जा । वीदुषे ज्ञी ना म्रुयात् ।
 धत्' अकोया ढ्रॅग्वाइते' । उस्ता यै अपॅम् दाद्रे' ।
 हो ज्ञी मौंथा इयातो । यै वीदुषे म्रवइती ॥ ८ ॥

यौम् ध्रुनूतैम् रानोहव्या दाो । ध्वा आधा सुत्ता मज्जा ।
 अयइहा ध्रुस्ता अइषी । अह्वाहू दक्ष्तैम् दावोइ ।
 राष्येइहे' ढ्रॅग्वा'तैम् । सवयो अपवनेम् ॥ ९ ॥

अत् यै मा ना मॅरॅइते' । अन्याथा अज्जात् मज्जा ।
 हो दामोइश वूजो हुनुश' । ता' हुज्जदो योइ हँइती ।
 मइन्यो उवया अपॅम् । वक्कहुवा' अपी नत् ते' ॥ १० ॥

कै उर्वयो स्पितमाइ । ज़रथुश्नाइ ना मज्जा ।

- (5) 1. Mills: अपवो (6) 1. West, Sp, Mills, TDA: दज्दी 2. West, Sp, Mills, TDA: अणो 3. West, Mills, TDA: वी-दाइती 4. West, Mills, TDA: अपॅमे 5. West, Mills, TDA: उर्वजेसे (7) 1. West, Sp, Mills, Geld, TDA: तैवीवी 2. Geld: सैइहे; West, Mills, TDA: सैइहे (8) 1. West, Mills, TDA: धत् 2. West, Mills, TDA: ढ्रॅग्वाइते 3. West, Sp, Mills, TDA: दाद्रे (9) 1. West, Mills, TDA: राष्येइहे; Sp: राष्येइहे (10) 1. West, Mills, TDA: मॅरॅइते 2. West, Sp, TDA: हुनुस्ता 3. West & TDA: वोहुवा अपॅम् नत् ते; Sp: वोहुवा अपॅम् नत् ते.

कै वा' अषा आक्रुत्ता । का स्वेत्ता आर्महतिश् ।
 कै वा' वरुहैउश् मनक्हो । अचिस्ता मवाइ' अरैप्यो ॥ ११ ॥
 नोइत्ता ता ईम् इनाउश् वओप्यो' । कैवीनो पेरतो जेमो ।
 जरथुश्मैम् स्थितामैम् । झर्त्त' अली उरुओस्तु अस्तो' ।
 झर्त्त' होइ ईम् चरतस्वा । अओदरेइश्वा जोइपेन् वाक्का ॥ १२ ॥
 ता द्रैग्वतो मरदइती' । दजेना अरैज्जउश् हइयीम् ।
 येसा उवा स्त्रओदइती । चिन्वतो पेरतो आको ।
 एवाइश् इयओषनाइश् हिउवस्वा । अपसा नौस्वो पयो ॥ १३ ॥
 नोइत्ता उवाथा दातोइयस्वा । करपनो वाक्कात्तु अरैम् ।
 गवोइ आरोइश् आ' सैरदा' । एवाइश् इयओषनाइश्वा सैरदाइश्वा' ।
 ये ईश् सैरहो' अपैमैम् । दूजो-दमाने आदात्त' ॥ १४ ॥
 झर्त्त' मीज्देम् जरथुश्मो । मगवय्यो चोइस्तु परा ।
 गरो दमाने' अहुरो । मज्जदो जसत्तु पओउरुयो' ।
 ता कै वोहू मनक्हा । अपाइचा सवाइश् चिबीयी ॥ १५ ॥
 तौम् कवा बीस्तास्यो । मगसा झुआ नौसत्तु ।
 वरुहैउश् पदेवीश् मनक्हो । यौम् चिस्तीम् अषा मक्ता ।
 म्यैतो मज्जदो अहुरो । अथा नै सज्जाइ उस्ता ॥ १६ ॥
 वरैरुचौम् मोइ फेरपओश्मो' । ह्योगवो दजेदोइस्तु कइरपैम् ।
 दजेनयाइ वरुहुयाइ' । यौम् होइ इयौम्' दात्तु ।
 झयौम् मज्जदो अहुरो । अपसा आज्जाइ मरैज्जदीम्' ॥ १७ ॥

- (11) 1. Sp: वा 2. Sp: मागाइ (12) 1. West, Sp, TDA: पजेप्यो
 2. West & TDA: प्यत्त 3. West, Sp, Wills, TDA: अस्तो (13) 1. West
 & TDA: मरैवस्ते; Sp: मरैवस्ते (14) 1. West, Sp, Mills, TDA: मरैम् 2. Geld:
 मरैरदा 3. Geld: सैरदाइश्वा 4. Geld: सैरहो 5. West, Sp, Mills, TDA:
 आ दात्तु (15) 1. West & TDA: प्यत्त 2. West, Mills, TDA: दमाने 3. Geld:
 पओउरुयो (17) 1. West, Sp, Mills, TDA: झमओस्वो 2. Sp: वरुहो 3. West,
 Sp, Mills, TDA: इयौम् 4. West, Sp, TDA: मरैरदा

तौम् चिस्तीम् ईजामास्यो । ह्योग्यो इस्तोइश् चरन्तो ।
 अथा वरंते तत्तु श्रुधम् । मनक्हो बहुहीश् वीदो ।
 तत्तु मोइ दाइदी अहुरा । सत्तु मज्जदा रपेन् तवा ॥ १८ ॥
 हो तत्तु ना मइघो-मोक्हा । स्पितमा अक्काइ दज्जे ।
 दजेनया वजेदेन्तो । ये अहम् इषसौम् अइषी ।
 मज्जदो दाता प्रओत्तु गयेक्का । इयओथनाइश् वक्का ॥ १९ ॥
 तत्तु वै नै हज्जओषोक्हो । वीस्योक्हो दइघाइ सबो ।
 अपम् वोह् मनक्हा । उक्का याइश् आर्मइतिश् ।
 यज्जम्नोक्हो नैमक्हा । मज्जदो रक्कधम् चगेदो ॥ २० ॥
 आर्मतोइश् ना स्पेत्तो । हो चिस्ती उक्काइश् इयओथना ।
 दजेना अपम् स्पेन्वत्तु । वोह् श्रुधम् मनक्हा ।
 मज्जदो ददात्तु अहुरो । तैम् बहुहीम् यासा अपीम् ॥ २१ ॥
 येक्का मोइ अषात्तु ह्चा । वहिस्तम् येक्के पइती ।
 वजेदा मज्जदो अहुरो । योइ ओक्कहरेचा ह्चेतिचा ।
 तौ यज्जाइ क्वाइश् नार्मेनीश् । पइरिचा जसाइ वक्ता ॥ २२ ॥

ज्ञोत्त उ रास्पी:-

वोह् श्रुधम् वइरीम् ..... नूचीत्तु वरपाने ॥ (३ वाइ)

अपम् वोह् वहिस्तम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अक्काइ ।

सत्तु अषाइ वहिस्ताइ अपम् ॥ (४ वाइ)

वोह्श्रुधौम् हाइतीम् यज्जमइदे । वोह्श्रुधौम् गाथौम् अपओनीम् अपहे
 रत्तुम् यज्जमइदे । वोह्श्रुधयो गाथयो ह्चेदाता यज्जमइदे ॥

(18) 1. West, Sp, TDA: ई-जामास्या होग्वा 2. West & TDA: वरंते;
 Sp: वरंते 3. West, Sp, Mills, TDA: वरहेउर 4. West & TDA: चत्तु
 (19) 1. Geld: मइघो-मोक्हा 2. West, Sp, Mills, TDA: दज्जे 3. Sp:
 वजेनया (20) 1. West, Sp, TDA: येज्जम्नोक्हो (22) 1. West & TDA:
 वेक्के 2. Sp: तौम्.

येष्वहे हाताँम् आजत्तु येस्से पइति वक्कहो ।

मज्झदो अहुरो वओथा अणात्तु हचा ।

योक्कहँम्चा तँस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रत्तुश अणात्तुचीत्तु हचा° ॥ २३ ॥ (३ वाइ)

हा ५२

जोत्तु उ रास्पी:-

वक्कहुच वक्कहोस्च' आप्पनीनामि वीस्पयो अवओनो स्तोइश हइथ्याइच
(वाँइथ्याइच वूइयाँइथ्याइच' अपीम् रासइ५तीम्' दरघो-वारँध्मनँम् मिषाचिम्
हो-अइन्निषाचिम् मिषाचिम् आप्पसोक्कहइतीम्' ॥ १ ॥

वरँ५तीम् वीस्पयो वओषज्जो अपाँम्च गवाँम्च उर्वरनाँम्च तउर्वयेइ५तीम्
वीस्पयो लवओषो दओवनौम् मइयानौम्च' अरँश्य५ताँम्' अक्काइच' न्मानाइ अक्काइच
न्मानहे न्मानो-पतँओ ॥ २ ॥

वडुहीश्च' अघो वडुहीश्च अवयो हुपउवोँ वडेहीश अपरो रास-
इ५तीश' दरघो-वारँध्मनो यथ नो मज्झित्तोस्च वहिस्तोस्च सओस्तोस्च अवयो
अँरँव५ते' ॥ ३ ॥

अमँषनाँम् स्पँ५तनाँम् यस्साइच वस्साइच इन्नओभाइच फ़सस्तयओच
फ़दथाइ अहे न्मानहे फ़दथाइ वीस्पयो अवओनो स्तोइश हमिस्तँओ वीस्पयो
इवतो स्तोइश । स्तवस् अषा यँ हुदो योइ हँ५ती ॥ ४ ॥

वसस्व तू अहुर-मज्झ उस्ताच ओओष' इवनौम् दामनौम् । वसो आपो

Ha 52

- (1) 1. West & TDA: वक्कहुवोस्च; Sp: वक्कहुवोस्वा 2. West, Sp,
TDA: वूइयाँइथ्याइच 3. West & TDA: रासँ५तीम्; Sp: रासँ५तीम् 4. West &
TDA: आप्पसोक्कहइतीम् (2) 1. West, Sp, TDA: मइयानौम्च अरँश्य५ताँम् 2. Sp:
अक्काइचा (3) 1. West, Sp, TDA: वक्कहुश्च 2. West, Sp, TDA: रासँ५तीम्
3. West, Sp, TDA: अँरँव५ते (5) 1. TDA: इओष.

वसो उर्वरो वसो वीस्य वोह अपवित्रं श्रवम्नं अपवर्णं दावत अश्रयम्नं
द्रवर्तं ॥ ५ ॥

वसो-श्रवो कृषात्' अपव
अवसो-श्रवो कृषात्' द्रवो
गतो हमिस्तो निर्वर्तो
हच स्पे० तहे मइर्न्येउश दामव्यो
वरतो अवसो-श्रवो ॥ ६ ॥

हृष्य' अज्जम्चित् यो ज़रथुश्चो फ़र्तमाँ न्माननॉम्च वीसाँम्च ज़० तु-
नॉम्च दक्ष्युनॉम्च अव्हो' दजेनयो अनुमतयजेच अनुस्तयजेच अन्वर्स्तयजेच
या आहृशरिश ज़रथुश्चिश ॥ ७ ॥

रवस्च कृषार्थम्च आप्नीनामि वीस्पयो अपओनो स्तोइश । औजस्च
दुज्जार्थम्च आप्नीनामि वीस्पयो द्रवतो स्तोइश ॥ ८ ॥

वहिस्तोइस्ति गाथा

हा ५३

कोट्ट उ रासी:-

॥ नैमो वै गाथो अपजोनीश् ॥

वहिस्ता ईस्तिश् स्रावी ज़रथुश्नहे ।

स्पितामसा येजी होइ दात्र आयसा ।

अषात्र हचा अहुरो मज्दो ।

यवोइ वीस्पाइ आ- ह्वह्वीम् ।

यथेचा होइ दवेन् सशे५चा ।

दअेनयो वक्कहयो उक्वा इयजोयनाश्चा ॥ १ ॥ (३ पाद)

कोट्ट:-

अत्रचा होइ स्व५तू मनक्हा उक्वाइश् इयजोयनाइश्चा ।

झनम् मज्दो' वसाइ' आ फ़जोरैत्र यत्नोस्वा ।

कवचा वीस्तास्यो ज़रथुश्निश् ।

स्पितामो फ़रषओश्नस्वा' ।

दोक्को अँरँज्जश् पथो ।

यौम् दजेनौम् अहुरो सजोइय५तो ददात्र ॥ २ ॥

तैम्चा तू पोउरुचिस्ता' इजेचत्र-अस्पाना ।

स्पितामी येजी' दुमैद्रौम् ज़रथुश्नहे ।

VAHIŠTŌIŠTI GĀTHĀ

Hā 53

This Chapter is known as the Vahištōišti Gāthā.

- (1) 1. West, Mills, TDA : क्कहोम् 2. West, Sp, Mills, TDA : क्कहोचा
3. Sp : क्कहो (2) 1. West, Sp; Mills, TDA : क्कहाइ 2. West, Sp, TDA :
क्कहा 3. West & TDA : क्कजोइश्नस्वा; Mills : क्कजोइश्नस्वा (3) 1. West &
TDA : पजोइइ-चिस्ता; Sp : पजोइइचिस्ता 2. Geld & Sp : वेकिनी; West, Mills,
TDA : क्कनी.

वक्कहँउश पइत्यास्तैम्' मनक्कहो ।

अपक्का मज्जदोस्वा तइव्यो दात्त सरेम् ।

अथा हैम् फेरप्पा धन्ना कुप्पन्ना ।

स्पैनिस्ता आर्मतोइश हुदानू' वरँप्पा' ॥ ३ ॥

तैम् ज्जी वै स्पेरँदानी वरानी या कँधोइ' वीदात्त ।

पइथ्यजेचा वास्त्र्यजेइव्यो अत्तचा एवजेतओवे ।

अपाउनी' अपवव्यो ।

मनक्कहो वक्कहँउश एवँन्वत्त हक्कहुश मैम्' वैअँदुश' ।

मज्जदो ददात्त अहुरो ।

दजेनयाइ वक्कहुयाइ' यवोइ वीस्याइ आ ॥ ४ ॥

साल्वैनी वज्ज्यम्नाव्यो कइनिव्यो अओमी ।

इमइव्याचा' वदेम्नो' मै'चा ई मौज्जदुम् ।

वजेदोदुम् दजेनावीश ।

अव्यस्ता' अहम् वै वक्कहँउश मनक्कहो ।

अपा वै अन्यो अइनीम् वीवै'गहत्त' ।

तत्त ज्जी होइ हुपैन्म् अक्कहत्त ॥ ५ ॥

इथा ई हइथ्या नरो अथा जैनयो ।

द्रूजो हचा राथेमो यैमै' स्पुथ्या फाइदीम् ।

द्रूजो' आयेसे होइश पिथा तन्वो परा ।

वयू-वरँदुव्यो दुश-एवरँयैम्' ।

नौसत्त एवाथेम् द्रैग्बोदेव्यो दैजीत्त-अरँतजेइव्यो ।

अनाइश आ मनहीम् अहम् मैरँ'गेदुये ॥ ६ ॥

3. West, Sp, TDA : पइथ्यास्तीम् 4. Geld : हुवान्वरँप्पा; West & TDA : हुवान्-वरँप्पा (4) 1. West Sp, Mills, TDA : फ़ुजो 2. West, Mills, TDA : अपाउने; Sp : अपाउने 3. West, Sp, TDA : मै वैअँदु उश; Mills : मै वैअँदु उश 4. Sp & Mills : वइसाइ (5) 1. Sp : इमइव्यो 2. Mills : वजेदेम्नो 3. West, Sp, TDA : वज्ज्यम्ना 4. West, Sp, TDA : वीवै'गहत्त; Mills : वीवै'गहत्त (6) 1. Geld : यैमै; Mills : यैमै 2. Sp : द्रूज् 3. Mills : एवरँयैम्.

अत्रचा वै मीज्देम् अक्कहत् जम्मा मगम्मा ।
 यवत् आञ्जुश ज़रज्जिदस्तो वूनोइ' इस्तयो' ।
 परचा अओचौस् अओराचा ।
 यथा मइन्नुश द्रैग्बतो अनौसत् ।
 परा इवीज्जयथा मगैम्' तैम् ।
 अत्र वै वयोइ' अक्कहत्ती अपैमेम् वचो ॥ ७ ॥
 अनाइश आ दुज्जवर्णहो' दप्पन्या हैत् ।
 ज़लयाचा वीस्पोहो स्त्रओसेत्ताम् उपा ।
 दुक्खथाइश जैनैरौम्' खूनैरौम्चा ।
 रामौम्चा आइश ददात् ।
 इयेइतिव्यो वीज्जिव्यो ईरत् ईश द्वप्पो ।
 हो देर्रज्जा मेर्रथ्याउश मज्झिस्तो मोषुचा अस्तु ॥ ८ ॥

कोत्त उ रास्पी:-

दुज्जवर्णाइश वओषो रास्ती तोइ नरैपीश अरैज्जीश' ।
 अओषसा देजित्-अरैता पेषो-तन्वो ।
 कू अपवा अहुरो ।
 ये ईश ज्यातैउश हंमिथ्यात् वसे-इतोइश्चा ।
 तत्त' मज्झदा तवा क्षणम् ।
 या अरैज्ज्योइ दाही त्रिगओवे' वओ ॥ ९ ॥ (६ वाद)

वहिस्ता ईस्तिश स्तावी ज़रयुइम्मे .... उक्खा इयओथनाचा ॥ (३ वाद)

- (7) 1. West, Sp, TDA : वूनोइ 2. West, Sp, Mills, TDA : इक्कहो
 3. West, Sp, TDA : मगैम् 4. West, Sp, Mills, TDA : वयो (8) 1. West,
 Sp, Mills, TDA : दुक्खइन्नुहो 2. West, Sp, TDA : जैनैरौम् (9) 1. Gold :
 उओइ; West, Sp, Mills, TDA : रिओइ 2. West, Sp, Mills, TDA : वओ
 3. West & TDA : इणवे; Sp : त्रिगवे; West-K4 : इणओवे.

अपँम् वोह बहिस्तँम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अस्ताइ ।

सत्त अपाइ बहिस्ताइ अपँम् ॥ (सँ गद्)

बहिस्तोइस्तीम् हाइतीम् यज्जमइदे । बहिस्तोइस्तीम् गाथौम् अप-
जोनीम् अपहे रतुम् यज्जमइदे । बहिस्तोइस्तीम् माथयो ह२ दाता यज्जमइदे ॥

येम्हे हाथौम् आजत्त येत्ते पइती बज्जहो ।

मज्जदो अहुरो बजेया अपात्त हचा ।

योक्कहाँम्चा तौस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ १० ॥

हा ५४

कोट्ट उ रास्ती:-

आ अइर्येमा इह्यो' रक्कंघाइ ज२त्त ।

नेरँव्यस्चा नाइरिन्व्यस्चा ज्जरथुइदे' ।

बक्कँउश रक्कंघाइ मनक्कहो ।

या दजेना बइरीम् हनात्त मीळ्देम् ।

अपघा यासा अभीम् ।

यौम्' इयौम्' अहुरो मसता मज्जदो ॥ (पिहाइ गद्)

अपँम् वोह बहिस्तँम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अस्ताइ ।

सत्त अपाइ बहिस्ताइ अपँम् ॥ १ ॥ (सँ गद्)

अइर्यमनेम् इपीम् यज्जमइदे' अमव२तँम् वरँभाजनँम् बिल्वजेपक्कँम्'
मज्जिस्तँम् अपहे स्रबक्कहाँम् । गाथो स्पँ२तो रतुध्रओ अपजोनीम् यज्जमइदे ।
स्तओत येस्स्य यज्जमइदे या दाता अक्कँउश यजोउरुयेया ॥

Ha 54

(1) 1. West, Sp, TDA : इप्पो 2. West & TDA : इरुथुइदे 3. Sp :
यौम् 4. West, Sp, TDA : इयौम् (2) 1. Sp : यज्जमइदे 2. West & TDA :
बिल्वजेपक्कँम्.

येषुहे हात्तोश् आअत्तु येस्ते पइती वक्कहो ।

मज्झदो अहुरो वजेथा अवात्तु हचा ।

योस्सहोम्मा तास्सा तोस्सा यज्जमइदे ॥ २ ॥

हा ५५

श्रोत्रः- वीस्पो गजेथोस्व तन्वस्व अज्ज्वीस्व उस्तानोस्व क्खरूपस्व त्वीपीस्व
बओधस्व उर्वानेम्मा क्खवीम्मा पइरिच ददंमही आच वजेधम्मही आअत्तु दीस्स
आवजेधम्मही गाथाव्यो स्पेताव्यो रत्तुध्माव्यो अपओनिव्यो ॥ १ ॥

यो नो हंति गाथो हरेभ्रवइतीस्व पाधवइतीस्व मइन्नुश-स्वरंथोस्व
यो नो हंति उरुने वजेम् खरंथेम्मा वस्सेम्मा । तो नो हंति गाथो हरेभ्र-
वइतीस्व पाधवइतीस्व मइन्नुश-स्वरंथोस्व । तो नो हंति उरुने वजेम् खरंथेम्मा
वस्सेम्मा । तो नो बुयान् हुमिज्जदो अश-मिज्जदो' अपो-मिज्जदो परो-अस्साह अज्जुहे
पस्व अस्तस्व बओधक्कहस्व वी-उर्वीस्तीम् ॥ २ ॥

ता नो अम ता वरेभ्रन्न ता दस्वर ता वजेवज्ज ता क्कदथ ता वरंदथ
ता हवक्कह ता अज्ज्यावक्कह' ता हुधोक्कह ता अपवस्त ता क्काराइति' ता वीदीवे' ॥ ३ ॥

उज्जम्यान् वा स्तओत्त येस्स्य यथ हीस्स क्कदथत्तु मज्झदो ये संविस्सो
वरेभ्रजो क्कादत्त-गजेथो पाधाह अपहे गजेथनोम् हरेभाह अपहे गजेथनोम् सुवम्म-
नोम्मा सओइयताम्मा वीस्वयोस्व अपओनो स्तोइस्स ॥ ४ ॥

वीस्वम् अपवनेम् अय रत्तुक्कित' हावयक्कहम्' अस्सेत्ते पइति-वराहि
हुमताइस्व हुक्काइस्व हुरस्ताइस्व ॥ ५ ॥

अपेम्मा वोह्म मनो यज्जमइदे । गाथो स्पेताो रत्तुध्माो अपओनीस्स
यज्जमइदे ॥ ६ ॥

स्तओत्त येस्स्य यज्जमइदे वा दावा अक्कहोइस्स पओउरुपेया मरम्म

(2) 1. Sp: अ-मिज्जदो 2. Geld: वीज्जीस्तीम्; Sp: वी उर्वीस्तीम्

(3) 1. West & TDA: 'वक्कह 2. West & TDA: क्काराक्को 3. Sp: वीज्जुहे; West:
वीज्जुहे; TDA: वीज्जुहे (5) 1. West, Sp, TDA: रत्तुक्कित हावक्कह.

वैरञ्जिम्न' सञ्जम्न साचयम्न दद्वान' पइतिषान' पइतिष्मरम्न' क्रमरम्न फ़ायञ्जम्न
क्रमम् वल्ल अहम् दधान ॥ ७ ॥

वषाँम् स्तओतनाँम् येस्यनाँम् यज्ञमइदे । स्तओतनाँम् येस्यनाँम्
यज्ञमइदे क्रसओथेम्च क्रमरथेम्च क्रगाथेम्च फ़ायस्तीम्च ॥

येवहे हाताँम् आजत् येखे पइती वव्हो ।

मइदो अहुरो वजेया अषात् हचा ।

योव्होँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

हा ५६

गोत्र :-

सैरओषो' इधा' अस्तू अहुरहे मइदो यत्नाइ सैवीस्तहे' अपओनो यै नो
इस्तो षात् पओउर्वीम् तत् उस्तेमँम्चीत्' । अवथात् इधा सैरओषो अस्तू अहुरहे
मइदो यत्नाइ सैवीस्तहे अपओनो यै नो इस्तो ॥ १ ॥

सैरओषो' इधा अस्तू अपाँम् वहुहीनाँम्' यत्नाइ अषाउनाँम्च क्रवषिब्यो
यो नो इस्तो उर्वोइब्यो षात् पओउर्वीम् तत् उस्तेमँम्चीत्' । अवथात् इधा
सैरओषो अस्तू अपाँम् वहुहीनाँम् यत्नाइ अषाउनाँम्च' क्रवषिब्यो यो नो इस्तो
उर्वोइब्यो ॥ २ ॥

सैरओषो' इधा अस्तू अपाँम् वहुहीनाँम्' यत्नाइ वव्हुश वहुहीनाँम्'
अमेषनाँम्चा' स्पँतनाँम् हुधुधनाँम् हुधोव्होँम् वोहुनाँम्चा वव्हुयोस्चा' अषोइश

(7) 1. Sp: वैरञ्जम्न 2. TDA: दद्वान 3. West & TDA: पइतिषान
4. West & TDA: पइतिष्मरम्न; Sp: पइतिष् मरम्न.

Hā 56

(1) 1. West, Sp, TDA: लओषो 2. Sp: इष 3. West, & TDA:
सैविस्तहे; 4. Sp: उस्तेमँम्चीत् (2) 1. West, Sp, TDA: लओषो 2. West, Sp,
TDA: वहुहीनाँम् 3. Sp: उस्तेमँम्चीत् 4. Sp: अपओनाँम्च (3) 1. West, Sp,
TDA: लओषो 2. West, Sp, TDA: वहुहीनाँम् 3. West, Sp, TDA: अमेषनाँम्च
4. Sp: वहुयोस्चा.

यत्नाइ या नै आरजेचा अँरनवतजेचा' अपक्वहाक्ष । सँरओषस्चा' इषा अस्तु अपौम् वडुहीनौम् यत्नाइ वक्कहुश अपिवाो ह्यत् पओउवीम् तत् उस्तेमैम्चीत् ॥ ३ ॥

अवथात् इषा सँरओषो' अस्तु अपौम् वडुहीनौम् यत्नाइ वक्कहुश वडु-
हीनौम्' अमेषनौम्चा' स्पँतनौम् हुक्कधनौम् हुघोक्कहौम् बोहुनौम्चा वक्कहुयोस्चा'
अपोइश यत्नाइ या नै आरजेचा अँरनवतजेचा' अपक्वहाक्ष । सँरओषस्चा' इषा अस्तु
अपौम् वडुहीनौम् यत्नाइ वक्कहुश अपिवाो ॥ ४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

यथा अह वइयो अथा रतुश अपात्चीत् इचा ।

वक्कहँउश दज्दा मनक्कहो इयओथननौम् अक्कहँउश मज्दाइ ।

क्षथँम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुन्यो ददत् वास्तारँम् ॥ (चिल्लइ बाइ)

अषँम् बोहू वहिस्तँम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अक्काइ ।

ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अषँम् ॥ (सँ बाइ)

सओषँम् अषीम् हुरओषँम् वँथाजनँम् फ़ादत्-गओषँम् अववनँम् अपहे
रतुम् यज्जमइदे ॥

येव्है हाताँम् आअत् येस्ने पइती वक्कहो ।

मज्दो अहुरो वजेथा अपात् इचा ।

योक्कहौम्चा तौस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ ५ ॥

~~~~~

5. West, Sp, TDA: अँरनवतजेचा 5. West, Sp, TDA: सओषस्चा
6. Sp: उस्तेमैम् (4) 1. West, Sp, TDA: सओषो 2. West, Sp, TDA: वडुहीनौम्
3. West, Sp, TDA: अमेषनौम्चा 4. Sp: वडुहायोस्चा 5. West, Sp, TDA:
अँरनवतजेचा 6. West, Sp, TDA: सओषो.

हा ५७

ज्ञोत्र:-

अर्घम् वोह बहिर्ज्ञेम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अस्ता ।

अत्र अवाह बहिस्ताह अर्घम् ॥ (स वाह)

स्रजोषहे अश्येहे' तस्महे तमु-मौधहे दधि-द्रजोश आहुर्येहे ह्नजोश
यस्त्राहच वस्त्राहच ह्नजोथाहच फ्रसस्तपजेच ।

ज्ञोत्र:- यथा अह बह्यो ज्ञजोता फ्रा मे भ्रूते ।

रास्वी:- यथा अह बह्यो यो ज्ञजोता फ्रा मे भ्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीष्वाो भ्रजोतू ॥ १ ॥

ज्ञोत्र:-

स्रजोषम् अषीम् हुरजोषम् वर्रधाजनम् फ्रादत्-गजेथम् अषवनेम् अषहे
रतुम् यज्ञमइदे । यो पजोइयो मज्दो दामान् फ्रस्तेरतात् पइति वर्रस्मन्' यज्ञत
अहुरम् मज्दोम् यज्ञत अमेर्व स्पेत्तै यज्ञत पायू ध्वोरेस्तार या वीस्प' ध्वरेस्तो
दामान् ॥ २ ॥

अहे रय स्वरनहच अह्वे' अम वर्रधघ्नच अहे यस्त्र यज्ञतनाम् तम्
यज्ञाह सुरुन्वत यस्त्र स्रजोषम् अषीम् ज्ञजोथाव्यो अषीम्च वजुहीम् वर्रज्ञइतीम्
नइरीम्च सवहम् हुरजोषम् । आच नो जम्यात् अवह्वे वर्रधजो स्रजोषो
अप्यो ॥ ३ ॥

स्रजोषम् अषीम् यज्ञमइदे । रतुम् वर्रज्ञेत्तम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम्
मज्दोम् यो अषहे अपनोत्तमो यो अषहे जघ्मृत्तमो । वीस्प स्रवाो ज़रथुश्चित्र' यज्ञमइदे ।
वीस्पच हुरइत श्रजोघ्न यज्ञमइदे वर्रइतच वर्रइयस्त्रच' ॥

HE 57

- (1) 1. West, Sp, TDA: अग्नेदे (2) 1. Geld: वर्रस्तेन् 2. Sp: वीस्ता
(3) 1. Geld: सवह्वे (4) 1. West, Sp, TDA: वर्रइतच 2. West & TDA:
वर्रइयस्त्रच; Sp: वर्रइयस्त्रच.

येञ्हे हाताँम् आजत् येस्ने पइती वङ्गहो ।

मङ्गदो अहुरो वजेथा अषात् हचा

योङ्गहौम्चा ताँस्चा ताोस्चा यज्जमइदे ॥ ४ ॥

स्रओषेम् अभीम् हुरओषेम् वर्रंथाजनम् फ़ादत्त-गअथेम् अषवनेम् अषहे
रत्तम् यज्जमइदे ॥ ५ ॥

यो पओइर्यो वर्रस्म फ़स्तैरनत थयक्ष्तीश्च प५च-यक्ष्तीश्च हस-यक्ष्तीश्च
नव-यक्ष्तीश्च आक्ष्णूश्च मइध्यो-पइतिस्तानाँस्च' अमेषनाँम् स्पे५तनाँम् यस्साइच्च
वस्साइच्च ह्नओथाइच्च फ़सस्तयजेच ॥

अहे रय एवरनङ्गहच वर्रंथाजो स्रओषो अप्यो ॥

स्रओषेम् अभीम् यज्जमइदे । रत्तम् वर्रंज्ज५त्तम् यज्जमइदे यिभ् अहुरेम्
मङ्गदौम् यो अषहे अपनोत्तमो यो अषहे जघ्मुत्तमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्चि'
यज्जमइदे । वीस्पच हूरुत्त श्यओध्न यज्जमइदे वरुत्तच वरुश्यन्नच' ॥

येञ्हे हाताँम् ताोस्चा यज्जमइदे ॥ ६ ॥

स्रओषेम् अभीम् हुरओषेम् वर्रंथाजनम् फ़ादत्त-गअथेम् अषवनेम् अषहे
रत्तम् यज्जमइदे ॥ ७ ॥

यो पओइर्यो गाथो फ़स्सावयत् यो प५च स्पितामहे अषओनो ज़रथुश्चि'
अफ़स्मनिवाँन् वचस्तश्चितवत्' मत्त-आङ्गइ५तीश मत्त-पइति-फ़सो अमेषनाँम्
स्पे५तनाँम् यस्साइच्च वस्साइच्च ह्नओथाइच्च फ़सस्तयजेच ।

अहे रय एवरनङ्गहच वर्रंथाजो स्रओषो अप्यो ॥

स्रओषेम् अभीम् यज्जमइदे रत्तम् वर्रंज्ज५त्तम् वीस्पच हूरुत्त
श्यओध्न यज्जमइदे वरुत्तच वरुश्यन्नच ॥

येञ्हे हाताँम् ताोस्चा यज्जमइदे ॥ ८ ॥

स्रओषेम् अभीम् हुरओषेम् वर्रंथाजनम् फ़ादत्त-गअथेम् अषवनेम् अषहे
रत्तम् यज्जमइदे ॥ ९ ॥

(6) 1. Geld: मइध्योइ-पइति° 2. West, Sp, TDA: ज़रथुश्च 3. Sp:

क़स्मन्नच (8) 1. West & TDA: वचस्तश्चित्.

यो द्विषओश्च' द्वीष्योस्च' अमवत् न्मानम् हौम्-ताश्चि' पस्च हू-फ्राप्पो-
दाइतीम् यो अजेष्मम्' स्तरेथ्नत त्नाइषिष वीस्मूम५तम् एवरम् जइ५ति अतूच हे
वाच कमेरधम् जघ्नवो पइति एवइहयेइति यथ अओजो नाइद्योइहम्' ॥

अहे रय एवरनइहच वर्रथजो स्रओषो अप्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्ञमइदे रतूम वर्रज्ज५तम् वीस्पच हूरस्त
श्यओथ्न यज्ञमइदे वरस्तच वरश्यमच ॥

येअहे हाताम् तास्चा यज्ञमइदे ॥ १० ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओषम् वर्रथाजनम् फ़ादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम यज्ञमइदे ॥

तष्मम् आसम् अओजइह५तम् दर्वितम्' स्रम् वर्रज्जइधीम्' ॥ ११ ॥

यो वीस्पअइव्यो हच अर्रज्जअइव्यो ववन्वो पइति-जसइति व्याष्म'
अमषनाम् स्प५तनाम् ॥

अहे रय एवरनइहच वर्रथजो स्रओषो अप्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्ञमइदे रतूम वर्रज्ज५तम् वीस्पच हूरस्त
श्यओथ्न यज्ञमइदे वरस्तच वरश्यमच ॥

येअहे हाताम् तास्चा यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओषम् वर्रथाजनम् फ़ादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम यज्ञमइदे ॥

यूनाम् अओजिस्तम् यूनाम् त५चिस्तम्' यूनाम् थ्रश्चिस्तम् यूनाम्
आसिस्तम् यूनाम् परो-कतरस्तम्' पइतिषत मइदयत्न स्रओषहे अप्येहे यत्नम्
॥ १३ ॥

दूरात् हच अस्मात् न्मानात् दूरात् हच अजंहात्' वीसत् दूरात् हच

- (10) 1. West & TDA: दर्रथओश्च 2. West, Sp, TDA: द्वीषयोस्च
3. West & TDA: हौम्-ताश्चि; Sp: हौम्-ताश्चिम् 4. West, Sp, TDA: अजेष्मम्
5. West, Sp, TDA: नाइष्योइहम् (11) 1. West, Sp, TDA: दर्रपत्तम् 2. Sp:
वर्रज्जइधीम् (12) 1. Geld: व्याष्म (13) 1. West, Sp, TDA: त५चिस्तम्
(14) 1. Geld: अइहइहच.

अस्मात् ज्ञप्तओत्त दरात् हच अश्रहात् दश्रहओत्त' अघो इथ्येजो बोइघ्नो
येइ५ति' येव्हे न्मानय' सओषो अप्यो वर्रधजो व्रँकधो अस्ति पइति-ज्ञप्तो
नाच अवव फ्रायो-हुमतो फ्रायो-हृष्टो फ्रायो-हृस्तो ॥

अहे रय एवरँनहच वर्रधजो सओषो अप्यो ॥

सओषम् अषीम् यज्ञमइदे रतुम् वर्रज्ञप्तम् वीस्पच हृस्त
इयओध्न यज्ञमइदे वर्रस्तच वर्रइयन्नच ॥

येव्हे हाताम् तोस्चा यज्ञमइदे ॥ १४ ॥

सओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्त-गअथम् अववनेम् अवहे
रतुम् यज्ञमइदे ॥

यो वननो कयधहे यो वननो काइघ्येहे यो जप्त दजेदयो तुजो
अश्र-अओजहो' अहम्-मर्रचो यो हरत अइव्यास्तच वीस्पयो फ्रवोइश
गअथयो ॥ १५ ॥

यो अनवहब्दम्नो ज्ञेनह निपाइति मज्दो दामौन् यो अनवह-
हब्दम्नो ज्ञेनह निशहउर्वइति' मज्दो दामौन् यो वीस्पम् अहम् अस्त्वप्तम्
अर्रध्व' सइथिष निपाइति पस्च हू-फ्राप्मो-दाइतीम् ॥ १६ ॥

यो नोइत्त पस्चअेत हुशएवफ' यत्त मइन्यू दामौन् दइधीतेम् यस्च स्पेप्तो
मइन्युश यस्च अक्रो हिषारो अवहे गअथो यो वीस्पाइश अयौन्च ध्रन्नस्च
यूइघ्येइति माज्ञन्यअइव्यो हध दअेवअइव्यो ॥ १७ ॥

हो नोइत्त तर्स्तो फ्रानामाइते ध्वत्रेपात् परो दअेवअइव्यो फ्रा अस्मात्
परो वीस्पे दअेव अनुसो तर्स्त नैमते तर्स्त तैमहो इर्रते' ॥

अहे रय एवरँनहच वर्रधजो सओषो अप्यो ॥

सओषम् अषीम् यज्ञमइदे रतुम् वर्रज्ञप्तम् वीस्पच हृस्त
इयओध्न यज्ञमइदे वर्रस्तच वर्रइयन्नच ॥

येव्हे हाताम् तोस्चा यज्ञमइदे ॥ १८ ॥

2. Geld: दइश्रहओत्त 3. Sp: येवरते 4. West, Sp, TDA: न्मान्य
(15) 1. West, Sp, TDA: अषओजहो (16) 1. Sp: निश हउर्वइति 2. West,
Sp, TDA: मर्रध्व (17) 1. Sp: हुशएवफ (18) 1. Geld: इर्रति.

स्रजोषम् अभीम् हुरजोषम् वर्रधाजनम् फ़ादत्त-गजेषम् अपवनेम् अपहे
रतुम् यज्ञमइदे । यिम् यज्ञत हजोमो फ़ाग्मिश् वजेवज्यो स्रीरो ध्रुव्यो ज़रि-दोइधो
वर्रजिस्ते पइति वर्रजहि' हरइथ्यो पइति वर्रजयो ॥ १९ ॥

हचो' पापो-वचो पइरि-गो' वचो पइयिम्नो वीस्यो-पजेसीम् मस्तीम्
पाँम् पोउरु-आज़इ२तीम् माँधहेच पउर्वतातम्' ॥

अहे रय ख्वरनइहच वर्रधजो स्रजोषो अप्यो ॥

स्रजोषम् अभीम् यज्ञमइदे रतुम् वर्रज२तम् वीस्पच हइस्त
इयओध्न यज्ञमइदे वइस्तच वर्रइयमच ॥ २० ॥

स्रजोषम् अभीम् हुरजोषम् वर्रधाजनम् फ़ादत्त-गजेथम् अपवनेम् अपहे
रतुम् यज्ञमइदे ॥

येइहे न्मानम् वर्रधधिन् हज़इरो-स्तूनम् वीधातम् वर्रजिस्ते पइति वर्रजहि'
हरइथ्यो पइति वर्रजयो । ख्वारओध्नम् अ२तर-नजेमात्' स्तर्हपेसम् निस्तर-
नजेमात् ॥ २१ ॥

येइहे अहुनो वइयो स्रइथिश् वीसत वर्रधजो यस्सच हप्तइहाइतिश्
प्रपुषस्च माँधो यो वर्रधधिन् वीस्योस्च यस्त्रो-कैरतयो ॥

अहे रय ख्वरनइहच वर्रधजो स्रजोषो अप्यो ॥

स्रजोषम् अभीम् यज्ञमइदे रतुम् वर्रज२तम् वीस्पच हइस्त
इयओध्न यज्ञमइदे वइस्तच वर्रइयमच ॥

येइहे हातौम् तास्चा यज्ञमइदे ॥ २२ ॥

स्रजोषम् अभीम् हुरजोषम् वर्रधाजनम् फ़ादत्त-गजेथम् अपवनेम् अपहे
रतुम् यज्ञमइदे ॥

येइहे अमच वर्रधध्नच हओज़ाँध्नच वजेप्याच' अवाइन्' अमेवो स्पे२त
अजोइ' हप्तो-कर्प्पइरीम् जौम् ॥ २३ ॥

- (19) 1. Sp: वर्रजहे (20) 1. Sp: हुवचो 2. West & TDA: पइरि गा
3. Sp: पजोउर्वतातम् (21) 1. Sp: वर्रजहे 2. Geld, West, TDA: अ२तर-नजेमात्
(23) 1. West & TDA: वजेप्याइच 2. West & TDA: अवाइन्; Sp: अमेवो 3. West
& TDA: अमि.

यो दजेनो-दिसो दजेनयाइ' वसो-ध्रयो ऋचराइति अओइ' यौम् अस्त्व-
इतीम् गजेयौम् । अय दजेनय ऋओरँत अहुरो मज्जदो अषव ऋा वोहु मनो ऋा
अषम् वहिश्तेम् ऋा ध्रयम् वइरीम् ऋा स्पँत आर्मइतिश् ऋा हउर्वतास् ऋा ध्रमँ-
ततास् ऋा आहृइरिश् ऋप्नो ऋा आहृइरिश् ल्कजेषो ॥ २४ ॥

ऋा अध वजेइव्य अहुव्य वजेइव्य नो अहुव्य निपयो आइ' सओष
अप्य हुरओध अहेच अहृँउश् यो अस्त्वतो यस्व अस्ति मनद्यो पइरि द्रवतत्
महर्कात् पइरि द्रवतत् अजेष्मात् पइरि द्रवल्ब्यो' हजेनजेइव्यो' यो उस् स्तूरम् द्रप्रषम्
गँर्रनौन्' अजेष्महे परो द्रओमँव्यो यो अजेष्मो दुज्जदो द्रावयात् मत् वीधातओत्
दजेवो-दातात् ॥ २५ ॥

अध नो तूम् सओष अप्य हुरओध ज्ञावरँ दयो हितजेइव्यो द्रवतातेम्
तनुव्यो पोउरु-स्पक्ष्तीम्' लिब्यँताँम् पइति-जइतीम् दुश्मइन्युनौम्' हधा-निवाइतीम्
हमँरँथनौम् अउर्वथनौम् लिब्यँताँम् ॥

अहे रय एवरँनहृहच वँरँधजो सओषो अप्यो ॥

सओषम् अषीम् यज्जमइदे रतूम् वँरँजँतँम् वीस्पच हृरँत
श्यओध्न यज्जमइदे वरँतच वरँश्यन्नच ॥

येहृहे हाताँम् ताओस्वा यज्जमइदे ॥ २६ ॥

सओषम् अषीम् हुरओषम् वँरँधाजनम् ऋादत्-गजेयम् अषवनेम् अषहे
रतूम् यज्जमइदे ॥

यिम् चध्वारो अउर्वँतो अउरुष रओध्न ऋादँरँस् स्पँत वीज्जोहृहो
असय मइनिवसहृहो' वज्जँति । एवजेन अजेषौम् सक्रोहृहो ज्जन्य पइति-ध्वरँस्ता-
हृहो ॥ २७ ॥

आस्यहृह अस्पजेइव्य आस्यहृह वातजेइव्य आस्यहृह वारजेइव्य

- (24) 1. West & TDA: दजेनयो 2. West & TDA: अषि (25) 1.
West, Sp, TDA: आ 2. West & TDA: हृवइतिव्यो 3. West, Sp, TDA:
हजेमँव्यो 4. Sp: गँर्रनौन् 5. West, Sp, TDA: वीधातओत् (26) 1. West &
TDA: पओउरु-स्पक्ष्तीम् 2. West, Sp, TDA: दुष्मइन्युनौम् (27) 1. West &
TDA: मनिवसहृहो; Sp: मइवसहृहो.

आस्यद्दह मजेचजेइव्य आस्यद्दह वयजेइव्य हुपतरंतजेइव्य' आस्यद्दह हस्तयो
अइमहिमनयो' ॥ २८ ॥

योइ वीस्ये ते अपयेइरति' यौ' अवे' पस्कात् व्येइरति' नोइत् अवे' पस्कात्
आफेरते । योइ वजेइव्य' सइथिज्जिव्य' फ्रायतयेइरति वज्जम्म यिम् वोहम् सओषम्
अपीम् यत्तचित् उषस्तइरे हिइदो' आगेवयेइते यत्तचित् दओषतइरे निध्ने ॥

अहे रय क्वरंनइहच वरंथजो सओषो अप्यो ॥

सओषम् अपीम् यज्जमइदे रतुम् वरंज्जत्तम् वीस्यच ह्वस्त
इयओध्न यज्जमइदे वरस्तच वरंथयन्नच ॥

येण्हे हाताम् तोस्चा यज्जमइदे ॥ २९ ॥

सओषम् अपीम् हुरओषम् वरंथाजनम् फ्रादत्-गजेयम् अववन्म् अपहे
रतुम् यज्जमइदे ॥

यो वरंजो वरंज्यास्तो' मज्जदो दामौन् निशइहस्ति' ॥ ३० ॥

यो आग्रितीम् हमहे अयौन् हमयो वा क्षपो इमत् कर्प्वरं अवज्जाइते'
यत् क्वनिरथम् वामीम् सइथिश् जस्तय' द्रज्जिम्नो' ब्रोइथो-तजेज्जम्' ह्वा-वजेधम्
कमेरंवे पइति दजेवनाम् ॥ ३१ ॥

सथाइ अइरहे मइन्यैउश' द्रवतो । सथाइ अजेप्पहे क्वी-द्रओश' । सथाइ
माज्जइन्यनाम् दजेवनाम् । सथाइ वीस्यनाम् दजेवनाम् ॥

अहे रय क्वरंनइहच वरंथजो सओषो अप्यो ॥

सओषम् अपीम् यज्जमइदे रतुम् वरंज्जत्तम् वीस्यच ह्वस्त
इयओध्न यज्जमइदे वरस्तच वरंथयन्नच' ॥

- (28) 1. Geld: पतरंतजेइव्य 2. West, Sp, TDA: अण्हे मनयो; (29) 1.
Sp: अपयइरति 2. West, Sp, TDA: योइ 3. Sp: अओजे 4. Sp: वयइरति
5. West & TDA: उवजेइव्य 6. Geld: सइथिज्जिव्य; Sp: सइथिज्जिव्य 7. Sp: हिइदो
(30) 1. West, Sp, TDA: वरंजि-यास्तो 2. West, Sp, TDA: निशइहस्ति (31) 1.
West, Sp, TDA: अवज्जाइति 2. West, Sp, TDA: जस्तयो 3. West & TDA:
द्रज्जिम्नो 4. West & TDA: ब्रोइथो-तजेज्जम् (32) 1. West, Sp, Geld, TDA:
मन्वेउश 2. Geld: क्वीम्-द्रओश 3. West & TDA: वरंथयन्नच.

येञ्हे हाताँम् तास्चा यज्ञमइदे ॥ ३२ ॥

स्रओषेम् अषीम् हुरओधेम् वर्रथाजनम् फ़ादत्-गओधेम् अषवनेम् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे ॥

इधत्तच अइनिधत्तच इधत्तच वीस्पाँम्च अपि इमाँम् ज्ञाँम् वीस्पो ,
स्रओषहे अप्येहे तस्महे तनुमाँग्रहे ॥ ३३ ॥

तस्महे हाँम्-वर्रतिवतो' बाजुश-अओजइहो रथअस्तातो कर्मर्रधो-जनो
दअवनौम् वनतो वनइतीश वनइतिवतो अषओनो वनतो वनइतीश वनइ*तीम्च
उपरतातम् यज्ञमइदे याँम्च स्रओषहे अप्येहे याँम्च अरस्तोइश् यज्ञतहे ॥ ३४ ॥

वीस्प न्मान स्रओषो-पात यज्ञमइदे येञ्हाध स्रओषो अप्यो प्रयो क्रियो
पइति-ज्ञ*तो नाच अषव फ़ायो-हुमतो फ़ायो-हूस्तो फ़ायो-हूरस्तो ॥

अहे रय स्वर्रनइहच वर्रथाजो स्रओषो अप्यो ॥

स्रओषेम् अषीम् यज्ञमइदे रतूम् वर्रज्ञ*तम् वीस्पच हूरस्त
श्यओध्न यज्ञमइदे वर्रस्तच वर्रश्यन्नच ॥

येञ्हे हाताँम् तास्च यज्ञमइदे ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

[*स्रोश् असो तगी तन्-फ़्रमाँन् शिकफ़्र-ज्ञीन् ज्ञीन्-अन्नज्ञार् सालार् इ दामाँन् अहुरमइ
वै-रसात् ।]

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्तचीत् हचा° ॥ (३ गइ)

यल्लेम्च वल्लेम्च अओजस्च ज्वर्रच आप्नीनामि । †स्रओषहे अप्येहे
तस्महे तनु-माँग्रहे दर्षि-द्रओश् आहुइर्येहे ॥ ३५ ॥

(34) 1. Geld: °वर्रतिवतो; Sp: °वर्रतिवतो.

(35) *The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in
a whisper (Bāz).

† The concluding line स्रओषहे अप्येहे ... दर्षि-द्रओश् आहुइर्येहे should
be recited only if the whole of the Yasna is to be dedicated to the Angel
स्रओष. Otherwise any formula applicable to अहुर मइ or मीनो नामइ, as the
case may be, should be substituted in this place.

हा ५८

ज्ञोतः-

तत् सोऽधिश् तत् वर्रथम् ददमइदे ह्यत् नमै हुचिथम् अविश्-हागत्
आर्मइतिश्-हागत् येऽहे नमइहो चिथम् हुमत्तम्चा हूस्तम्चा हूरत्तम्चा ॥ १ ॥

तत् नै नमै निपात् पइरी दअवाअत्तचा त्वअषइहत् मइयाअत्तचा ।
अह्माइ नमइहे आवअदयमइदे' गअथोस्वा तन्वस्वा निपातयअचा निषइहर्त-
यअचा हर्थाइचा अइव्याक्ष्त्राइचा ॥ २ ॥

नमही श्यामा अहुरा' मइदा नमही उसैमही नमइहे वीसामइदे नमइहे
आवअदयमइदे' गअथोस्वा तन्वस्वा निपातयअचा निषइहर्तयअचा' हर्थाइचा
अइव्याक्ष्त्राइचा नमइहो आ यथा नमै क्ष्मावतो ॥ ३ ॥

प्रभूमो अस्ती अषवा वर्रथजा वहिस्तो प्रभूषे चर्रकैरमही । है-सा गैउश्चा
अषइहाचा अषओनस्वा अषावइयोस्वा स्तोइश् हइथ्यो वइहुदो येऽहे वै
मसानस्वा वइहानस्वा सयनस्वा चर्रकैरमही । हैचा ना प्रभूमो निषइहर्त' है अइ-
व्याक्ष्णयत् हदा अषाचा वास्त्राचा फ़ारातिचा वीदीषयाचा' अइनितिचा आथाचा
अहुरहे मइदो ॥ ४ ॥

यथा नै दाता अमेषा स्पेता अथा नो धाज्दम् । धाज्दम् नै वइहवो
धाज्दम् नै वडुहीश् धाज्दम् नै अमेषा स्पेता हुक्षथा हुधोइहो । नअचीम् तैम्
अन्यैम् यूष्मत् वअेदा अषा अथा नो धाज्दम् ॥ ५ ॥

पइरी मनो पइरी वचो पइरी इयओथना पइरी पसइ पइरी वीरैग्
स्पेताइ मइन्यवे' ददमही । हउर्वप्रवो द्रवो-गअथा' द्रवप्रवो द्रवो-वीरा द्रवा
हउर्वा अषिवत्तो दथुषो ददुषो ददुव्वीश् रओर्चैवीश् हौम्-वअेनोइमइदी' याइश्
अहुरहे मइदो ॥ ६ ॥

Hā 58

(2) 1. West & TDA: मष्याअत्तचा 2. West & TDA: आवअेदयामइदे;
Sp: आवअेदयामइदे (3) 1. West, Sp, TDA: अहुर 2. West & TDA: आवअे-
दयामइदे 3. Sp: निषइह' (4) 1. Sp: निषइहर्त 2. Sp: वीडुष्वाचा (6) 1.
Geld: मन्थे; West & TDA: मइन्यवे 2. West, Sp, TDA: ह्यो-गअेवा 3. West
& TDA: हौम्-वीनोइमइदे; Sp: हौम्-वअेनोइमइदे.

नैमसं तोइ आतरं अहुरहे मज्दो मज्जिस्ताइ योक्ताम् पइती-जम्यो मज्जं
अवस्याइ मज्जं रफेनोस्याइ दाइदी हउर्वातो अमरेतातो ॥ ७ ॥

हउर्वांम् ह२दाइतीम् स्तओतनांम् येस्न्यनांम् यज्मइदे अ२नोतमया'
पइती वचस्तस्ता । स२ओतांम् अत् तोइ कँद२पंम् कँद२पंम् आवजेदयमही मज्दा
अहुरा इमा' रओचो वरंजिस्तंम् वरंजिमनांम्' अवत् यात् ह२रं अवाची ॥ ८ ॥

स्तओत येस्न्य यज्मइदे या दाता अ२हँउश पओउरुयेसा ॥ ९ ॥

हा ५९

ज्ञोत् उ रास्ती:-

अहुरंम् मज्दांम् अषवनेंम् अषहे रतूम् यज्मइदे । अमेषा स्प२ता हुक्लथा
हुघोक्लहो यज्मइदे ॥ १ ॥

अस्न्य अषवन अषहे रतवो यज्मइदे । हावनीम् अषवनेंम् अषहे रतूम्
यज्मइदे । सावक्लह२म् वीसीम्च अषवनेंम् अषहे रतूम् यज्मइदे । मिथंम् वोउर-
गओयओइतीम् हज्जक्लर-गओषंम् वओवरं-चप्मनेंम् अओस्तो-नामनेंम् यज्मतेंम् यज्म-
इदे । राम स्वास्त्रंम् यज्मइदे ॥ २ ॥

ज्ञोत्:-

रपिथ्विनेंम् अषवनेंम् अषहे रतूम् यज्मइदे । फ़ाद२त-फ़ाउम् ज२तुमेम्च
अषवनेंम् अषहे रतूम् यज्मइदे । अषंम् वहिस्तंम् आत्रंम्च अहुरहे मज्दो पुथंम्
यज्मइदे ॥ ३ ॥

उज्जयेइरिनेंम् अषवनेंम् अषहे रतूम् यज्मइदे । फ़ाद२त-वीरंम् द२पुमेम्च
अषवनेंम् अषहे रतूम् यज्मइदे । वरंज२तंम् अहुरंम् क्ल२भीम् क्ल२तेंम् अपोम् नपातेम्
अउर्व२त-अस्पंम् यज्मइदे । अपंम्च मज्दघातोम् अषओनीम् यज्मइदे ॥ ४ ॥

(8) 1. West, Sp, TDA: अपनोतमया 2. Sp: इमा 3. Sp: वरंजिमनांम्
4. West, Sp, TDA: या अ२.

Ha 59

Sections 1-17,29 are identical with Yasna 17.1-17,19; and sections
18-27 with Yasna 26.1-10.

अइन्निषूधेम् अइविगाइम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । फ़ादत्त-
वीस्पोम्-हुज्याइतीम् ज़रथुश्त्रोतेम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अषओनोंम्
बहुहीश् सरतो स्पेतातो फ़वषयो यज्ञमइदे । धनोस्व वीरो-बोथ्नातो यज्ञमइदे ।
याइर्योम्च हुषितीम् यज्ञमइदे । अमेम्च हुतश्तेम् हुरओधेम् यज्ञमइदे । वर्रथध्नेम्च
अहुरघातेम् यज्ञमइदे । वनइतीम्च उपरतातेम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

उषहिनेम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । वर्रजीम् न्मानीम्च अषवनेम्
अषहे रतूम् यज्ञमइदे । सओधेम् अषीम् हुरओधेम् वर्रधाजनेम् फ़ादत्त-गअथेम्
अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । रध्नेम् रजिश्तेम् यज्ञमइदे । अरुश्तातेम्च फ़ादत्त-
गअथोम् वरदत्त-गअथोम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

माध अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । अरु-मोक्हेम् अषवनेम् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । परेनो-मोक्हेम् वीषसथेम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

याइर्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । मइध्यो-ज़रमेम् अषवनेम् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । मइध्यो-धेम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । पइतिशइहीम्
अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अयाधिमम् फ़ओउर्वअश्त्रिमम् वर्णिहर्श्तेम्
अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । मइध्याइरीम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ।
हमस्पध्मअदेअमेम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । सरध अषवन अषहे रतवो
यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे । योइ ह्तेति अषहे रतवो ध्रयस्व ध्रिसोस्व
नजिदश्त पइरिशहावनयो योइ ह्तेति अषहे यत्त वहिश्तहे मज्दो-फ़तास्त ज़रथुश्त्रो-
फ़ओक्ते ॥ ९ ॥

अहुर मिथ वर्रज्ते अइध्यजइह अषवन यज्ञमइदे । सौउश्च मोक्हेम्च
हुरेच उर्वराहु पइति वरस्मन्याहु मिथेम् वीस्वनोंम् दस्युनोंम् दस्युपइतीम् यज्ञमइदे ।
(*रोश) अहुरम् मज्दोम् रजेवतेम् स्वरनेम् यज्ञमइदे । (*माइ) अषओनोंम्
बहुहीश् सरतो स्पेतातो फ़वषयो यज्ञमइदे ॥ १० ॥

ज्ञोतु उ रास्सी:-

ध्व्रौम् आत्रेम् अहुरहे मज्दो पुथ्रेम् यज्ञमइदे । आत्रेम् बरँजि-सवहँम् यज्ञमइदे । आत्रेम् वोहु-प्रयानेम्' यज्ञमइदे । आत्रेम् उर्वाजिश्तेम् यज्ञमइदे । आत्रेम् वाजिश्तेम् यज्ञमइदे । आत्रेम् स्पैनिश्तेम् यज्ञमइदे । ध्व्रैम् नक्रँम् नइयो-सवहँम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे । आत्रेम् वीस्पनाँम् न्माननाँम् न्मानो-पइतीम् मज्दघातेम् अहुरहे मज्दो पुथ्रेम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे मत् वीस्पअइव्यो आतैरँव्यो ॥ ११ ॥

ज्ञोतु:- आपो वहुहीश् वहिश्तो मज्दघातो अषओनीश् यज्ञमइदे । वीस्पो आपो मज्दघातो अषओनीश् यज्ञमइदे । वीस्पो उर्वरो मज्दघातो अषओनीश् यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

माँथ्रेम् स्पँतेम् अश-स्वरँनहँम् यज्ञमइदे । दातेम् वीदोयुम् यज्ञमइदे । दातेम् ज़रथुश्नि यज्ञमइदे । दरँघाँम् उपयनाँम् यज्ञमइदे । दजेनाँम् वहुहीम् माज्द-यस्त्रीम् यज्ञमइदे ॥ १३ ॥

गइरीम् उषि-दरँनेम्' मज्दघातेम् अष-स्वाथ्रेम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे । वीस्पो गरयो अष-स्वाथ्रो पोउरु-स्वाथ्रो मज्दघात अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । उघ्रेम् कवजेम् स्वरँनो मज्दघातेम् यज्ञमइदे । उघ्रेम् अस्वरँतेम् स्वरँनो मज्दघातेम् यज्ञमइदे । अषीम् वहुहीम् यज्ञमइदे । श्लोइथ्नीम् बरँजइतीम् अमवइतीम् हुरओघाँम् स्वापराँम् स्वरँनो मज्दघातेम् यज्ञमइदे । सवो मज्दघातेम् यज्ञमइदे ॥ १४ ॥

दक्षाँम् वहुहीम् आफ्रितीम् यज्ञमइदे । दक्षेम्च नरँम् अषवनेम् यज्ञमइदे । उघ्रेम् तस्मेम् दामोइश् उपमनेम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे ॥ १५ ॥

इमो अपस्व ज़ेमस्व उर्वरोस्व यज्ञमइदे । इमो असोस्व वोइथ्रोस्व गओयओइतीश्च मजेथन्याोस्व अबो-स्वरँनोस्व यज्ञमइदे । इमेम्च वोइथ्रे पइतीम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दौम् ॥ १६ ॥

ज्ञोतु उ रास्सी:-

रतवो वीस्पे मज्जिस्त यज्ञमइदे अयर अस्व्य मास्य चार्द्य सरेच ॥ १७ ॥

(11) 1. West, Sp, TDA : वोहु-प्रयानेम् वरँनेम्; Sp: उषि-दरँनेम्.

(14) 1. West & TDA : उषि-

अषओनौम् वङ्गहीश् सूरौ स्पेताो ऋवषयो स्तओमि ज्वयेमि उप्रयेमि ।
यज्ञमइदे न्मान्यो वीस्याो ज्ञेतुमो दक्षुमो ज्ञरथुश्चोतमो ॥ १८ ॥

कोट्टः-

वीस्पनौम्च ओङ्गहौम् पओइर्यनौम् ऋवषिनौम् इध यज्ञमइदे ऋवषीम्
अवौम् यौम् अहुरहे मज्दो मज्जिस्ताम्च वहिस्ताम्च स्रजेस्ताम्च स्रओज्जिस्ताम्च
स्रध्विस्ताम्च हुक्कैस्ताम्च अषात् अपनोतमौम्च ॥ १९ ॥

अषओनौम् वङ्गहीश् सूरौ स्पेताो ऋवषयो यज्ञमइदे ।

यो अमेषनौम् स्पेतनौम्

ध्वजेतनौम् वरंजि-दोइधनौम्

वरंजिताम् अइय्यामनौम्

तक्षमनौम् आहृइर्यनौम्

योइ अइध्यजङ्गहो अषवनो ॥ २० ॥

पओइर्यनौम् त्कअषनौम् पओइर्यनौम् सात्तो-गूषौम् इध अषओनौम्
अषओनिनौम्च अहूम्च दअनौम्च वओधस्च उर्वानिम्च ऋवषीम्च यज्ञमइदे योइ
अषाइ वओनरं । गैउश् हुधोङ्गहो उर्वानिम् यज्ञमइदे ॥ २१ ॥

योइ अषाइ वओनरं गयेहे मरंथनो' अषओनो ऋवषीम् यज्ञमइदे । ज्ञरथुश्च
स्पितामहे इध अषओनो अषीम्च ऋवषीम्च यज्ञमइदे । कवोइश् वीस्तास्पहे अषओनो
ऋवषीम् यज्ञमइदे । इस्त-वाल्हो ज्ञरथुश्चोइश् अषओनो ऋवषीम् यज्ञमइदे ॥ २२ ॥

नवानज्जिस्तानौम् इध अषओनौम् अषओनिनौम्च अहूम्च दअनौम्च
वओधस्च उर्वानिम्च ऋवषीम्च यज्ञमइदे योइ अषाइ वओनरं मत् वीस्यान्यो
अषओनिन्यो ऋवषिन्यो

यो इरीरिथुषौम् अषओनौम्

योस्च ज्वेताम् अषओनौम्

योस्च नरौम् अज्ञातनौम्

ऋषो-चरंथौम् सओइयताम् ॥ २३ ॥

इध इरिस्तनौम् उरुवौनो यज्ञमइदे यो अषओनौम् ऋवषयो । वीस्पनौम् अह्य न्माने नवानिदितनौम् पर-इरिस्तनौम् अथपइतिनौम् अथ्यनौम् नरौम् नाइरिनौम् इध अषओनौम् अषओनिनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे ॥ २४ ॥

वीस्पनौम् अथपइतिनौम् अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनौम् अथ्यनौम् अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनौम् नरौम् अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनौम् नाइरिनौम् अषओनिनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे ॥ २५ ॥

वीस्पनौम् अपरैनायूकनौम् दधो-कैरतनौम् अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । आदण्युनौम्च अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । उद्दण्युनौम्च अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे ॥ २६ ॥

नरौम्च अषओनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । नाइरिनौम्च अषओनिनौम् ऋवषयो यज्ञमइदे । वीस्पो अषओनौम् बहुहीश सरो स्पेतातो ऋवषयो यज्ञमइदे यो हच गयात् मरधन्त आ-सओश्येतात् वैरधन्त ॥ २७ ॥

वैरधन्तम् अहुरधातम् यज्ञमइदे । सओश्येतेम् वैरधाजनम् यज्ञमइदे । इमत् वरस्म हध-ज्ञओधेम् हध-अह्ययोहनेम् अषय ऋस्तरतेम् यज्ञमइदे । हओम् उर्वानम् यज्ञमइदे । हवौम् ऋवषीम् यज्ञमइदे ॥ २८ ॥

वीस्पे अषवनो यज्ञत यज्ञमइदे । वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् पइति रतूम् सावहजेम् वीसीम्च पइति रतूम् रतवो वीस्पे मज्जिस्त पइति रतूम् ॥

येवहे हातौम् तोस्वा यज्ञमइदे ॥ २९ ॥

*रास्सी:-

वह्वु त ते वह्वओत् वह्वो
बुयात् हावोय' यत् जओधे

(24) 1. TDA : पइरि-इरिस्तनौम् (27) 1. Sp: मरधन्त (28) 1. Sp: सओष्यरतेम् 2. West, Sp, TDA : हौम्.

(30) * At this stage, the रास्सी faces the Fire and standing by the left side of the शोर, recites the entire paragraph.

1. Sp: हावीव.

हनजेष तू तूम् तत् मीज्देम्
 यत् जजोत हनयम्नो ओक्कह
 फ्रायो-हुमतो फ्रायो-हृस्तो फ्रायो-हृस्तो ॥ ३० ॥

जोत्र:-

जम्यात् वो वक्कहओत् वक्कहो
 मा वो जम्यात् अकात् अषो
 मा मे जम्यात् अकात् अषो ॥ ३१ ॥

जोत्र उ रास्पी:-

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा° । (दह् नार्)

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अक्काइ ।

झत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ ३२ ॥ (दह् नार्)

अहुनेम् वइरीम् यज्जमइदे । अषम् वहिश्तेम् स्रजेस्तेम् अमेषम् स्पेत्तेम्
 यज्जमइदे । प्रवृषो-माँध्रेम् हधओक्तेम् यज्जमइदे । हउर्वाँम् ह५दाइतीम् स्तओतनाँम्
 येस्न्यनाँम् यज्जमइदे । स्तओत येस्न्य यज्जमइदे या दाता अक्कहँउश् पओउरुयेष्ठा ॥

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वक्कहो ।

मज्जदो अहुरो वजेथा अषात् हचा ।

योक्कहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा° ॥ ३३ ॥ (ड नार्)

जोत्र:-

यथा अहू वइर्यो जजोता फ्रा मे झूते ।

रास्पी:-

यथा अहू वइर्यो यो जजोता फ्रा मे झूते ।

जोत्र:-

अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीज्जो म्रओत् ॥ ३४ ॥

हा ६०

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अत्र ह्यो वक्त्रहँउश वक्षो ना अइषी-जम्यात् ।
 यै नाो अरँजुश सवक्त्रहो पथो सीषोइत् ।
 अद्या अक्त्रहँउश अस्त्वतो मनक्त्रहस्वा ।
 हइथ्यैग् आ' स्तीश' यैग् आ-षअेती अहुरो ।
 अरँद्रो ध्वावाँस् हुजैग् तुशँ स्पँतो मज्दा ॥ १ ॥

ज्ञोत्र:-

ताो अक्षि न्माने जम्यारँश' योो अषओनाँम् क्ष्नूतस्च अषयस्च व्यादह-
 बिश्च' पइति-ज्ञस्तयस्च । उम् नू अज्हाइ' वीसे जम्यात् अषँम्च क्षथँम्च सवम्च
 एवरँनस्च एवाथँम्च दरँघो-फ्रतँमथ्वँम्च' अज्हाो' दअेनयो यत् आहुस्तेइश
 ज़रथुश्चोइश ॥ २ ॥

असिस्त' नू अज्हात्' हच वीसत् गाउश बुयात् असिस्तँम्' अषँम् असिस्तँम्'
 नश् अषओनो अओजो असिस्तो' आहूरिश लकअेषो ॥ ३ ॥

जम्याँन् इथ अषाउनाँम्' वडुहीश स्रओ स्पँतो फ्रवषयो अषोइश
 वअेषज्ञ हचिम्नो ज़म्-फ्रथक्त्रह दानु-द्राजक्त्रह हूरँ-वरँजक्त्रह इस्तँअे' वक्त्रहक्त्रहौम्' पइति-
 स्तातँअे आतरनाँम् फ्रष-वक्ष्याइ रयौम्च एवरँनक्त्रहौम्च ॥ ४ ॥

वइनीत् अक्षि न्माने स्रओषो
 अस्तुस्तीम् आक्षिश् अनाक्षिम्
 राइतिश् अराइतीम् आर्मइतिश्
 तरोमइतीम् अश्रुलघो' वाक्ष
 मिथओस्तँम् वाचिम् अष-दृजँम् ॥ ५ ॥
 यथ अइय अमँषो स्पँत

Hā 60

- (1) 1. Geld: आस्तीश 2. West, Sp, TDA: हुजैग् तुश (2) 1. Sp:
 जम्यारिश 2. Sp: व्यादहस्च 3. Geld: अज्हाइ; Sp: अज्हाइ 4. Sp: फ्रतँमिथ्वँम्च
 5. Geld: अज्हाओ (3) 1. Geld: असिस्त 2. Geld: अज्हाइ; Sp: अज्हाइ
 3. Geld: असिस्तँम् 4. Geld: असिस्तो (4) 1. West, Sp, TDA: अषओनाँम्
 2. West, Sp, TDA: इस्ती 3. West & TDA: वज्हाइहौम् (5) 1. West, Sp,
 TDA: अश्रुलघो.

स्रजोपाध' अप्याध' पशतिषाँन्

वक्त्रहृश यस्त्राँस्व वक्ष्णाँस्व

बोहू यस्त्रेभ्यश्च वक्ष्णेभ्यश्च

हृवर्त्ततीम्च उस्तवर्त्ततीम्च वक्ष्णवर्त्ततीम्च आ-दर्रघात् रुवा-वर्ह्यात् ॥ ६ ॥

मा यवे इमत् न्मानम् रुवाधवत् रुवर्नो ऋज्जहीत् मा रुवाधवइति ईशितश्
मा रुवाधवइति आस्र ऋज्जृतिश् रुवाधो-दिस्येहे पशति अपोइश्च वक्त्रहृयो
दर्रघेम् हृम ॥ ७ ॥

वसस्व तू अहुर मज्द उस्ताच' क्षत्रेष हवनाँम् दामनाँम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प बोहू अपचित्र क्षयम्नम् अपवनेम् दायत अक्षयम्नम्
हृवर्त्तम् ॥ ८ ॥

वसो-क्षत्रो रुवात् अपव

अवसो-क्षत्रो रुवात् द्रवो

गतो हमिस्तो निज्वर्त्तो

हच स्पृतहे मइन्यैउश् दामन्यो

वरतो अवसो-क्षत्रो ॥ ९ ॥

हृय अज्जम्चित् यो ज़रथुश्चो ऋतमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च ज़रथुनाँम्च
दक्ष्युनाँम्च अवहो दअनयो अनुमतयजेच अनुस्तयजेच अन्वर्स्तयजेच या
आहृइरिश् ज़रथुश्चिश् ॥ १० ॥

यथ नो ओक्त्रह्माँम् इयातो

मनो वहिस्तो उर्वानो

रुवाधवइतीश् तन्वो हृति'

वहिस्तो अक्त्रहृश् आकोस्वोइत्

आहृइरे' मज्द जसेत्ताँम् ॥ ११ ॥

(6) 1. West & TDA : स्रजोपाध अप्याध (7) 1. Sp & Geld : ऋज्जृतिश्

2. Sp : वक्त्रहृश (8) 1. Sp : उस्तच (11) 1. West, Sp, TDA : ईरतो 2. Sp :
अको° 3. Sp : अहुर.

ज्ञोत्र उ रास्ती:-

अथ वहिस्त अथ स्रजेस्त दर्रसाम धन्ना पहरि धन्ना जम्ब्याम्' हर्मम्
धन्ना हल्म । अपैम् वोहू° ॥ १२ ॥ (सं बाइ)

यथा अहू वहर्यो अथा रतुश्र अषात्रचीत्र हचा ।

वहूँउश्र दज्दा मनहू हो श्यओथननाँम् अहूँउश्र मज्दाइ ।

क्षथैम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुन्यो ददत् वास्तारैम् ॥ (चिहार बाइ)

अपैम् वोहू वहिस्तैम् अस्ती

उस्ता अस्ती उस्ता असाइ

ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अपैम् ॥ (सं बाइ)

अहुनैम् वइरीम् यज्मइदे । अपैम् वहिस्तैम् स्रजेस्तैम् अमैपैम् स्पैरैतै
यज्मइदे ॥

येव्हे हाताँम् आअत् येले पइती वहू हो ।

मज्दो अहुरो वओथा अषात् हचा ।

योहूँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १३ ॥

हा ६१

ज्ञोत्र:- अहुनैम्च वइरीम् फ्रजेश्यामही' अ५तरैच ज्ञाँम् अ५तरैच अस्मनैम्
अपैम्च वहिस्तैम् फ्रजेश्यामही' अ५तरैच ज्ञाँम् अ५तरैच अस्मनैम् येव्हे-हाताँम्च
हुफ्तायस्ताँम् फ्रजेश्यामही' अ५तरैच ज्ञाँम् अ५तरैच अस्मनैम् दसाहेच नर्श अपओनो
दसाँम्च वहुहीम् आफ्रितीम् फ्रजेश्यामही' अ५तरैच ज्ञाँम् अ५तरैच अस्मनैम् ॥१॥

हमिस्तयजेच निज्जैरतयजेच अकरहे' मइन्यैउश्र' मत्त-दामनो हुज्दामनो
पोउरु-महूँदे हमिस्तयजेच निज्जैरतयजेच कल्लवरैधनाँम्च' कल्लवरैधनिनाँम्च' हमि-
स्तयजेच निज्जैरतयजेच कल्लवरैधेच' कल्लवरैधयोस्च ॥ २ ॥

(12) 1. Geld : जम्बम.

Hā 61

(1) 1. West, Sp, TDA : फ्रजेश्यामही (2) 1. West, Geld, TDA :
वहूँउश्र 2. West, Geld, TDA : मइन्यैउश्र 3. Sp : कल्लवरैधनाँम्च कल्लवरैधनिनाँम्च 4. Sp :
कल्लवरैधेच.

व....१२

हमिस्तयजेच निज्वरतयजेच कयधनौम्च कयेइधिनौम्च हमिस्तयजेच
निज्वरतयजेच कयधहेच काइध्यास्च' हमिस्तयजेच निज्वरतयजेच ताधुनौम्च
हज्जलौम्च हमिस्तयजेच निज्वरतयजेच ज्ञदौम्च यातुमतौम्च' हमिस्तयजेच
निज्वरतयजेच मिधो-ज्याम्च मिधो-दुज्जम्च ॥ ३ ॥

हमिस्तयजेच निज्वरतयजेच अपवघ्नौम्च' अपव-त्वजेपौम्च हमिस्तयजेच
निज्वरतयजेच अपमओघहेच अनपओनो सात्तहेच पोउरु-मह्कहे हमिस्तयजेच
निज्वरतयजेच कहे कझाचीत्त दूवताम् अरध्व्यो-मनक्कहौम् अरध्व्यो-वचक्कहौम्
अरध्व्यो-इयओथेननौम्' स्पितम ज्जरथुइत्त ॥ ४ ॥

कथ दूज्जम्' नीश अझात्त आ नीश-नाषाम । नीश-नाषाम सओइयत्तो
दूज्जम् । कथ नीश-नाषाम यथ हीम् जनाम क्षयम्मो अक्षयम्मौम्' वीस्याइश हच
कर्ष्वान् याइश हस हमिस्तये निज्वरतये वीस्पयाो दूवतो स्तोइश । स्तवस् अषा
यै हुदो योइ ह्त्ती ॥ ५ ॥

हा ६२

जोत्त उ रास्पी:-

यथा अह वइयो अथा रतुश अषात्तचीत्त हचा ।

वक्कहैउश दज्जा मनक्कहो इयओथेननौम् अक्कहैउश मज्जाइ ।

क्षत्रेम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुण्यो ददत्त वास्तारम् ॥ (३ पा०)

यत्तेम्च वत्तेम्च हुवर्तीम्च उस्त-वर्तीम्च वत्त-वर्तीम्च आप्तीनामि
तव आतर्श पुअ अहुरहे मज्जदो । येस्न्यो अहि वहुम्यो येस्न्यो बुयाो वहुम्यो
न्मानाहु मश्याकनौम्' । उस्त बुयात्त अझाइ नइरे यसे थ्वा बाध फ़ायज्जाइते'
अजेस्मो-ज्जस्तो वरस्मो-ज्जस्तो गओ-ज्जस्तो' हावनो-ज्जस्तो ॥ १ ॥

(3) 1. West & TDA: कयेइध्यास्च 2. Sp: यातुमतौम्च (4) 1. West,
Sp, TDA: अपवघ्नौम्च 2. Sp: 'इयओथेननौम् (5) 1. Sp: हुज्जिम् 2. Sp:
सओइयत्तो 3. Geld: अक्षयमनौम्.

Ha 62

Chapter 62 forms the chief part of the Ātaś Nigāyīśā (Nyāyīśā).

(1) 1. West, Sp, TDA: मश्याकनौम् 2. West, Sp, TDA: फ़ायज्जाइते'
3. West, Sp, TDA: गाउ-ज्जस्तो.

दाइत्यो अजेस्मि' बुयो दाइत्यो नओइधि बुयो दाइत्यो पिथि बुयो
दाइत्यो उपसयेनि' बुयो पॅरनायुश हरेथि' बुयो दक्कायुश हरेथि बुयो आतर्श
पुथ अहुरहे मज्जदो ॥ २ ॥

सओचि-बुये' अइय न्माने मत्त' सओचि-बुये' अइय न्माने रओचहि-
बुये अइय न्माने वल्लथि-बुये' अइय न्माने दरॅधेम्चित् अइपि ज्ञानम् उप सरॅम्
फ़षो-कॅरॅतीम्' हध सरयो वद्धुयो' फ़षो-कॅरॅतोइत् ॥ ३ ॥

दायो मे आतर्श पुथ अहुरहे मज्जदो आसु एवाथम् आसु भाइतीम्
आसु जीतीम् पोउरु एवाथम् पोउरु भाइतीम् पोउरु जीतीम् मस्तीम् स्यानो
क्षिन्नरॅम्' हिज्वाँम् उरुने उषि' खत्तम् पस्चअत मसित्तम्' मज्जोत्तम् अपइरि-
आथम् नइर्याँम् पस्चअत हाँम्-वरॅइतीम्' ॥ ४ ॥

अरॅध्वो-ज्जॅगाँम्' अल्लपन्न्याँम् थिषूम्' अल्लोम्च क्षप्पनोम्च आसितो-
गातूम् जघाउरुम् तुथुपाँम् आल्लोम् फ़ज्जॅतीम्' कषो-राज्जोम् व्याखनोम्' हाँम्-
रओधोम् ह्वापाँम् ओज्जो-बुज्जम्' ह्रीरौम् या मे फ़ाधयात् न्मानम्च वीसम्च
ज्जत्तूम्च दल्लूम्च दल्लुसस्तीम्च' ॥ ५ ॥

दायो मे आतर्श पुथ अहुरहे मज्जदो या मे अइहत् अफ़सोइहो नरॅम्च
यवअचताइते बहिस्तम् अहम् अपओनोम् रओचइहम् वीसो-एवाथम् ज्जॅ-बुये'
वद्धाउच मिज्जे वद्धाउच सवहि उरुनअच दरॅधे हवइहे ॥ ६ ॥

वीस्यओइन्यो सस्तीम् चरइति आतर्श मज्जदो अहुरहे यओइन्यो अजेस्म

- (2) 1. West & TDA: अजेस्मे 2. West & TDA: उपसयेने 3. West, Sp, TDA: हरेथे (3) 1. West, Sp, TDA: सओचे-बुये 2. Sp: मित्र 3. West, Sp, TDA: वल्लथे-बुये 4. West, Sp, TDA: फ़षो-कॅरॅतीम् 5. Sp: वद्धाओ (4) 1. West & TDA: इवइरॅम् 2. West, Sp, TDA: उषि 3. West, Sp, TDA: मसित 4. West, Sp, TDA: हाँम्-वरॅतीम् (5) 1. West & TDA: अरॅध्वो-ज्जॅगाँम् 2. Geld omits: थिषूम् अल्लोम्च क्षप्पनोम्च 3. Sp: फ़ज्जइरतीम् 4. Sp: व्याखनोम् 5. Geld: ओज्जो-बुज्जिम् 6. Geld: दल्लुसस्तीम्च (6) 1. West, Sp, TDA: कॅरॅ-बुये.

हौम्-पचास्ते' क्षाप्रनीम्च' ह्यरीम्च । वीस्पजेइन्यो हच इज्येइते' हुबरेतीम्च' उस्त-
बरेतीम्च' वरत-बरेतीम्च' स्थितम् ॥ ७ ॥

वीस्पनाम् पर-चरेत्ताम् आतर्शे जस्त आदिधय । चीम्' हस्त्र हवे बरइती
फ्रचरथ्नाओ अर्मजेवाइवे' । आत्रेम्' स्पेत्तम् यज्जमइदे तस्मैम् हरेत्तम्' रथजे-
स्तारम् ॥ ८ ॥

आजत् येज्जि वे अजेम् बरइति अजेस्मैम् वा अषय बरेत्तम्' बरेस्म वा अषय
फ्रस्तरैत्तम् उर्वरौम् वा हधानअपताम् । आ हे पस्चजेत फ्रीनइति आतर्शे मज्जदो
अहुरहे इन्ततो अत्रविस्तो हष्चक्कहुम् ॥ ९ ॥

उप थ्ना हस्त्रोइत्त गैउश वाँथ्ना उप वीरनाम् पोउरुतास् उप थ्ना बरेज्जत्तच
मनो बरेज्जत्तिच हस्त्रोइत्त अकुह उर्वाक्ष् अकुह' गय जिषजेव' ताओ क्षपनो यो ज्वाही
इमत्त आथो आफ्रिवनेम् यो अस्साइ अजेस्मैम् बरइति हिकूश रओचस्-पइरीस्ताँ
अषहे बरेज यओज्जदाताँ ॥ १० ॥

[§ होर्मज्ज' इवुदाइ अज्जनी इ मद्दम् मद्दम् सर्दगाँन् हमा सर्दगाँन् हम्बायस्ते
वैहौन् उहम् वैह्-दीन् इ माज्जयलौन् आगाही आस्तवाँनी नैकी रसानात् । अजेवून् बात् ।]

अषम् वोह् वहिस्तेम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अस्साइ ।

ह्यत्त अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ (सँ बाट्)

अइन्नि-गैरम्महि अपाँम् वडुहीनाम्' फ्राइतीम्च' पइतितीम्च अइवि-
जरेतीम्च आयेसे येस्ति ॥ ११ ॥

(7) 1. West & TDA: हम्पचास्ते; Sp: हौम् पचास्ते 2. Sp: क्षाप्रनीम्च
3. West, Sp, TDA: इज्येइति 4. Geld: हुबरेतीम् 5. Geld: उस्ताबरेतीम्च 6. Geld:
वरताबरेतीम्च (8) 1. Sp: चिम् 2. Sp: आर्मजेवाइवे 3. Geld omits: आत्रेम्
स्पेत्तम्.....रथजेस्तारम् 4. Sp: हरेत्तम् (9) 1. West & TDA: बरेत्तम् 2. West
& TDA: हक्कचक्कहुम्; Sp: हक्कचक्कहुम् (10) 1. Geld: उर्वाक्ष् अकुह 2. West &
TDA: जिषजेव 3. West, Sp, TDA: 'पइरीस्ताम्.

§ The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a
whisper (Bāz). 1. Corrected. All printed texts read अहुर मज्ज.

(11) 1. West, Sp, TDA: वडुहिनाम् 2. West & TDA: फ्रजेतीम्च:

ऋवराने मज्जयत्तो जुरयुस्मिंश वीदयेवो अहुर-त्कयेषो हावनेअे अषओने
अषहे रथ्वे यत्ताइच वत्ताइच ध्नओधाइच ऋसस्तयजेच । सावद्धेअे वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यत्ताइच वत्ताइच ध्नओधाइच ऋसस्तयजेच । रथ्वाम् अयर-
नामूच अस्त्यनामूच माह्वनामूच याइर्यनामूच सरध्वनामूच यत्ताइच वत्ताइच
ध्नओधाइच ऋसस्तयजेच ॥ १२ ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता ऋा मे भूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता ऋा मे भूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश् अषातृचीतृ हच ऋा अषव वीध्वो भ्रओतृ ॥ १३ ॥

हा ६३

ज्ञोत उ रास्पी:-

येज्हे मे अषातृ हचा वहिस्तेम् येत्ते पइती ।

वजेदा मज्जदो अहुरो योइ ओक्कहरेचा हँतिचा ।

ताँ यजाइ एवाइश् नामेनीश् पइरिचा जसाइ व५ता ।

वोहू क्षथेम् वइरीम् बागेम् अइवी-वइरिस्तेम् ॥ १ ॥

सैरओषो' इघा अस्तू अपाँम् वडुहीनाँम् यत्ताइ अषाउनाँम्च ऋवविन्यो
यो नो इस्तो उर्वोइन्यो धातृ पओउवीम् ततृ उस्तेमैम्चीतृ । अवधातृ इघा
सैरओषो' अस्तू अपाँम् वडुहीनाँम्' यत्ताइ अषाउनाँम्च ऋवविन्यो यो नो इस्तो
उर्वोइन्यो ॥ २ ॥

अहुरम् मज्जदाम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्जमइदे । अमेषा स्प५ता दुक्कधा
दुधोक्कहो यज्जमइदे । अपो अतृ यज्जमइदे अषाउनाँम्' उरुनस्वा ऋवपीश्चा यज्जमइदे ॥

येज्हे हाताँम् आअतृ येत्ते पइती वइहो ।

मज्जदो अहुरो वजेथा अषातृ हचा ।

योक्कहाम्चा ताँस्वा ताँस्वा यज्जमइदे ॥

HA 63

(2) 1. West, Sp, TDA: जओषो 2. West, Sp, TDA: वडुहीनाँम्

(3) 1. West, Sp, TDA: अषओनाँम्.

यथा अह वश्यो अथा रतुश्च अषातृचीतृ हचा ।
 वक्कहँउश्च दज्जदा मनक्कहो इयओथननोम् अक्कहँउश्च मज्जदाइ ।
 धम्मंश्चा अहुराइ आ यिम् दिग्गुण्यो ददत्त वास्तारंम् ॥ ३ ॥ (चिह्नाइ वाइ)

हा ६४

कोट्टः—

अक्कहँउश्च दरंथाइ फ़ो अपक्षा फ़ारंते ॥ १ ॥
 ये माँथा वाचंम् मज्जदा वरइती ।
 उर्वथो अषा नेमक्कहा ज़रथुश्चो ।
 दाता स्रतँउश्च हिज्जो रइथीम् स्तोइ ।
 मक्खा राज्ञंग् वोहू साहीतृ मनक्कहा ॥ २ ॥
 अतृ वे यओजा ज़वीश्च्यंग् अउर्वतो ।
 जयाइश्च पँरथुश्च वक्खहा यूष्माकक्खा ।
 मज्जदा अषा उग्रंग् वोहू मनक्कहा ।
 याइश्च अज्जाथा मक्खाइ ल्याता अवक्कहे ॥ ३ ॥
 मतृ वो पदाइश्च या फ़ल्लूता ईज्जयो ।
 पइरि-जसाइ मज्जदा उस्तानज्जस्तो ।
 अतृ वो अषा अरंद्रुयाचा नेमक्कहा ।
 अतृ वो वक्कहँउश्च मनक्कहो हुनरंताता ॥ ४ ॥
 ताइश्च वो यक्खाइश्च पइती स्तवस् अयेनी ।
 मज्जदा अषा वक्कहँउश्च इयओथनाइश्च मनक्कहो ।
 यदा अषोइश्च मल्लयो वसें क्षया ।
 अतृ हुदानाउश्च इषयोस् गँरंज्जदा ल्यंम् ॥ ५ ॥

Ha 64

Stanza 1 is the second line of Yasna 46.3 and stanzas 2-7 = Yasna 50.6-11.

(3) * At this stage, the रास्त्री joins the कोट्ट in reciting with him the four words:— अवक्कहे मत्त वो पदाइश्च.

अत्त या वरंषा याचा पइरी आइश इयओथना ।
 याचा वोहू चप्पाँम् अरंजत्त मनक्हा ।
 रओचो रुवैग् अत्ताँम् उझा अजेउरुश ।
 क्षमाकाइ अषा वझाइ मज्झा अहुरा ॥ ६ ॥
 अत्त वै स्तओता अओजाइ मज्झा अक्हाचा ।
 यवत्त अषा तवाचा इसाइचा ।
 दाता अक्हैउश अरंदत्त वोहू मनक्हा ।
 हइध्यावरंशताँम् हात्त वझा फेरषोतैम् ॥ ७ ॥

हा ६५

*जोत्त उ रास्पी:-

यज्जाइ आपँम् अरंक्षीम्' सूरौम् अनाहितौम् पेरंथू-फ़ाकाँम् वओषज्यौम्
 वीदओवाँम् अहुरो-त्कओषौम् यस्न्याँम्' अजुहे अस्त्वइते वझयौम् अजुहे अस्त्वइते
 आधू-फ़ाघनाँम् अषओनीम् वाँध्वो-फ़ाघनाँम् अषओनीम् गओथो-फ़ाघनाँम् अष-
 ओनीम् क्षओतो-फ़ाघनाँम्' अषओनीम् दज्हु-फ़ाघनाँम्' अषओनीम् ॥ १ ॥

या वीस्पनाँम् अरूणाँम् क्षुद्रो यओज्दधाइति । या वीस्पनाँम् हाइरि-
 षिनाँम् ज़ाँथाइ गरंछाँन्' यओज्दधाइति । या वीस्पो हाइरिषीश हुज्जातिमो दधाइति ।
 या वीस्पनाँम् हाइरिषिनाँम् दाइतीम् रथ्नीम् पजेम अव-वरइति ॥ २ ॥

मसिताँम् दूरात्त फ़ल्लूताँम् या अस्ति अववइति मसो यथ वीस्पो

Hā 65

* With few exceptions, the जोत्त is always seated and the रास्पी is either seated or moving about to help him in the rituals as the case may be. But here, the जोत्त leaves his seat and joins the रास्पी in reciting the first five paragraphs, standing near his Āsana and continues to stand till the end of the 14th para.

(1)-1. West, Sp, TDA: अरंक्षीम् 2. West, Sp, Geld, TDA: वेल्पाँम्
 3. Geld & Sp: वओतो-फ़ाघनाँम् 4. Geld: वझयौ-फ़ाघनाँम् (2) 1. Geld: गरंवाँ.

इमो आपो यो ज्ञेमा पइति फ़लच०ति' या अमवइति फ़लचइति हुकइयात्
हच वरँजइत् अओइ' ज़यो' वोउरु-कषम् ॥ ३ ॥

यओज्ञे०ति वीस्ये करनो ज़या' वोउरु-कषया' आ वीस्यो मह्यो
यओज्ञइति यत् हीश् अओइ' फ़लचइति यत् हीश् अओइ' फ़लचइति अरँडी' स्र
अनाहित । येन्ने हज़इरम् वइर्येनोम् हज़इरम् अपषज़ारनोम् । कस्चित्त्च अजेपाम्
वइर्येनोम् कस्चित्त्च अजेपाम् अपषज़ारनोम् चध्वरँ-सतैम् अयरँ-वरनोम् ह्यस्याइ
नहरे वरँझाइ ॥ ४ ॥

अञ्होस्च' मे अजेवञ्हो' आपो अपषज़ारो वीजसाइति वीस्याइश्
अओइ' कर्ष्णोन् याइश् हस । अञ्होस्च' मे अजेवञ्हो' आपो हमथ अव-वरइति
होमिनेम्च ज़यनेम्च । हा मे आपो यओज्दघाइति हा अर्णोम् क्षुद्रो हा
क्षथिनोम्' गरँनो' हा क्षथिनोम् पजेम् ॥ ५ ॥

कोटः:-

आ हातोम्च अकहुषोम्च ज्ञातनोम्च अज्ञातनोम्च अपओनोम् इच
जसँ०तु फ़वषयो योइ हीश् वक्तरँ पइत्यापेम् नज्दिस्तयात् अपत् हच ॥ ६ ॥

मा नो आपो दुश्मनइहे मा नो आपो दुज्जचइहे मा नो आपो दुश्-
इयओथनाइ' मा दुज्दयेनाइ मा हषि-त्विषे' मा मोघु-त्विषे' मा वरँज्ञानो-त्विषे
मा नाप्रयो-त्विषे । माघ नो अक्षि फ़ाघाइति आपो वहुहीश् वहिस्तो मज्दघातो
अषओनीश् यो नो अइरीरिचिनोम् इरीरिझाइते' गयेथनोम् । माघ नो अक्षि फ़ाघाइति
आपो वहुहीश् वहिस्तो मज्दघातो अषओनीश् यो नो अइरीरिचिनोम् इरीरिझाइते
तनुनोम् ॥ ७ ॥

यो तायुश् यो हज़इह यो गघो यो अपवज यो यातुमो यो नसुस्यो यो

- (3) 1. Geld: फ़लचि०ति 2. West & TDA: अषि 3. Sp: करवो
(4) 1. Sp: कषया 2. Geld: 'कषय 3. West & TDA: अषि 4. West & TDA:
अरँडी (5) 1. Geld: अहञ्होस्च 2. Geld: अजेवञ्हो 3. West & TDA: अषि
4. Sp: क्षथिनोम् 5. Geld: गरँनो (7) 1. Sp: 'इवओध्वाइ 2. West & TDA:
हये-त्विषे 3. West & TDA: मोघु-त्विषे 4. West & TDA: इरीरिझाइति.

स्पर्शजो यो अराशित्तो यो अवेमजोषो अनवव यो मज्जो' इवो सास्त तेषु अजो' त्वजेषो पइत्येतु' इथ्येजो ईष' यो ई दध इथ्येजो येतु यो दीदध' ॥ ८ ॥

आपो गातव रामोइध्मेयं यवत ज्ञओत यज्ञाइते । कथ ज्ञओत एसात्त वच आपो वहुहीश यज्ञाइते कुथ ववात् हितो-हिज्जो येज्जि अनरंथे यज्ञाइते कुथ वाचो अजोइ-वूत' यौं हे चस्से अजेध-पइतिश कुथ तो प्रयो ववौन् कुथ तो इधुदो ववौन् कुथ तो रातयो ववौन् यौं अहुरो मज्जदो जरथुइत्राइ फ़ाववच' फ़ा जरथुइत्रो गजेथान्यो अस्त्वइतिन्यो ॥ ९ ॥

अव-जस्तीम् पउर्वौम्' आपो-जइध्योइश जरथुइत्र । पस्वजेत अइच्छो ज्ञओथो फ़वरोइश यओज्जदातो दधो-पइरीस्ता इमौं वचो फ़अ ॥ १० ॥

आपो यानंम् वो यासामि मज्जो'तं तं मे दायत येज्जि दइति पइति वक्कहो निस्सीत' अनइन्नि-दुस्सित । आपो ईस्तीम् वो जइध्यामि पोउरु-सर्धौम् अमवइतीम् फ़ज्ज'तीम्च त्वापरौम् येज्जिहो पोउरुइच' वरंजयौन् नजेचिइच' अक्कहो' यासाइति ज्यानाइ नोइत्त स्वथाइ नोइत्त महकाइ नोइत्त अजेनक्कहे नोइत्त अपयतंजे ॥ ११ ॥

इमत्त वो आपो जइध्येमि

कोत्त उ रास्पी:- इमत्त ज्ञेमो इमत्त उर्वरो इमत्त अवेमो' स्पेत' हुक्कथ' हुक्कोक्कहो वक्कहवस्व वहुहीश्च वोहुनौम् दातारो । इमत्त अषाउनौम् वहुहीश' फ़ववयो उग्रो अइन्निथूरो इमत्त मिथ वोउरु-नओयओइते इमत्त सओष अप्य हुरओष इमत्त रण्वो रज्जिस्त इमत्त आतरं अहुरहे मज्जदो पुथ इमत्त वरंज अहुर ध्म्य अपौम् नपो अउर्वत्त-अस्प इमत्त वीस्ये यज्जताक्कहो योइ वक्कहज्जदो' अववनो ॥ १२ ॥

(8) 1. West, Sp, TDA: मज्जो 2. West & TDA: अवि 3. West, Sp, TDA: पइति-वस्व 4. West & TDA: ईश 5. Geld: दी दध (9) 1. West & TDA: अवि-वूत 2. Sp: वौम् 3. West, Sp, TDA: फ़ज्जवच (10) 1. Sp: पओउर्वौम् 2. Sp: स्सौम् (11) 1. Sp: निस्सीति; West & TDA: निस्सित 2. Sp: वोउरु 3. Sp: नजेचि 4. Geld: अक्कहो (12) 1. West, Sp, TDA: अवेमो-स्पर्शता हुक्कथा 2. West, Sp, TDA: अवेमो'तं 3. West & Geld-
Mas insert after वहुहीश्च- 'वूरो स्पर्शता' 4. West & TDA: वक्कहवो.

इमत्र मे आपो दायत इमत्र ज्ञेयो इमत्र उर्वरो इमत्र अमेषो' स्पे०त'
 हुक्ष्म' हुषोहो वक्षस्व वहुहीश्च वोहुनोंम् दातारो इमत्र अषाउनोम्' वहुहीश्च
 प्रवषयो उग्रो अह्विथुरो इमत्र मिथ वोउरु-गओयओइते इमत्र सओष अप्य
 इरओच इमत्र रप्नो रज्जिस्त इमत्र आतरं अहुरहे मज्जदो पुथ इमत्र वरंज
 अहुर क्षथ्य अपोम् नपो अउर्वत्-अस्य इमत्र वीस्ये यज्जताओहो योइ वक्ष्मज्जदो'
 अपवनो ॥ १३ ॥

ज्ञोत्र:- यत्रच अस्मात् अस्ति मज्जो यत्रच अस्मात् अस्ति वक्षो' यत्रच अस्मात्
 अस्ति स्यो यत्रच अस्मात् अस्ति परो-अरंजस्तरं तत् नो दायत यूजंम् यज्जत
 अपवनो क्षयन्न इसान मोषुच आसुयाच हथ अन गाथ्य वच । हथ्यावरंस्तोम्'
 धत् वत्ता फरपोत्तंम्' ॥ १४ ॥

ज्ञोत्र उ रास्ती:-

दाइदी मोइ ये गौम् तपो । अपस्चा उर्वरोस्चा ।

अमरेताता हउवाता । स्पेनिस्ता मइन्यू मज्जद ।

तैवीषी उतयूइती । मनक्हा वोहू सैक्खे ॥ १५ ॥

येल्हे मे अषात् हचा वहिस्तंम् येत्ते पइती ।

वजेदा मज्जदो अहुरो योइ ओक्खरंचा हं०तिचा ।

तां यज्जाइ स्वाइश नार्मेनीश पइरिचा जसाइ व०ता ।

वोहू क्षथंम् वहीरीम् बागेम् अइवी-वइरिस्तंम् ॥ १६ ॥

संरओषो इधा अस्तू अपोम् वहुहीनोंम् यत्ताइ वक्ष्महुश वहुहीनोंम्
 अमेषनोंम्चा स्पे०तनोंम् हुक्ष्मनोंम् हुषोहोम् वोहुनोंम्चा वक्ष्मयोस्चा अपोइश
 यत्ताइ या नै आरजेचा अरंजवतजेचा अवक्खाक्ष् । संरओषस्चा इधा अस्तू अपोम्
 वहुहीनोंम् यत्ताइ वक्ष्महुश अषिवो धत् पओउवीम् तत् उस्तेमं०चीत् ॥ १७ ॥

अवथात् इधा संरओषो अस्तू अपोम् वहुहीनोंम् यत्ताइ वक्ष्महुश

- (13) 1. West, Sp, TDA : अमेषा स्पे०ता हुक्ष्मा 2. West, Sp, TDA :
 अपवजोमीम् 3. West & TDA : वक्ष्महुशो (14) 1. West, Sp, TDA : वक्ष्मो
 2. West, Sp, TDA : हथ्यावरंस्तोम् 3. West & TDA : फरपोत्तंम्. cf. Y. 50.11.

वहुहीनौम् अमेषनौम्चा स्पॅतनौम् हुक्षधनौम् हुषोद्धौम् वोहुनौम्चा वहु-
योस्चा अषोइश यत्ताइ या नै आरजेचा अरैनवतजेचा अपक्काक्ष्। सैरओपस्चा
इवा अस्तू अपौम् वहुहीनौम् यत्ताइ वहुश अपिबो ॥ १८ ॥

रास्सी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे झूते ।

कोत्र:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ़ा अवव वीच्चाओ म्रओतू ॥ १९ ॥

हा ६६

कोत्र उ रास्सी:-

अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती

उस्ता अस्ती उस्ता अस्ताइ

झातू अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ (सें वाइ)

अषय दधौमि इमौम् ज्ञओधौम् हओमवइतीम् गओमवइतीम् हधानअ-
पतवइतीम् अषय उज्झातौम् तव अहुराने अहुरहे इन्मइने अहुरहे मज्झदो अमेषनौम्
स्पॅतनौम् सओपहे अप्येहे आथो अहुरहे मज्झदो रथ्थो वरंजतो यो अषहे ॥ १ ॥

अषय दधौमि अस्यअइन्यो अषहे रतुन्यो । हावनैजे अषओने अषहे
रथ्थे । अषय दधौमि सावक्कहेजे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्थे । अषय दधौमि
मिथहे वोडरु-गओयओइतोइश् हज्जक्को-गओपहे वओवर-चप्पमनो अओएतो-नामनो
यज्जतहे रामनो एवाक्कहे ॥ २ ॥

कोत्र:- अषय दधौमि रपिच्छिनाइ अषओने अषहे रथ्थे । अषय दधौमि फ़ादत्त-
प्रववे ज्ञत्तुमाइच अषओने अषहे रथ्थे । अषय दधौमि अषहे वहिश्तहे आधस्व
अहुरहे मज्झदो ॥ ३ ॥

अषय दधौमि उज्जयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्थे । अषय दधौमि फ़ादत्त-
वीराइ दइयुमाइच अषओने अषहे रथ्थे । अषय दधौमि वरंजतो अहुरहे नक्कओ
अपौम् अपस्व मज्झातवो ॥ ४ ॥

अषय दधौमि अइन्निअमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्थे । अषय
दधौमि फ़ादत्त-वीस्यौम्-हुज्याइतैजे ज़रयुओतैमाइच अषओने अषहे रथ्थे । अषय

दधौमि अषओनौम् ऋवणिनौम् धेनौनौम्च वीरो-वौध्ननौम् यादर्ययोस्व दुषितोइश्च
अमहेच हुतास्तहे दुरंजोधहे वरंभ्रघ्नहेच अहुरधातहे वनइत्योस्व उपरतातो ॥ ५ ॥

अषय दधौमि उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्ने । अषय दधौमि वरंज्याइ
न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्ने । अषय दधौमि स्रओषहे अप्येहे अषिवतो
वरंभ्राजनो फ़ादत्-गअेषहे रण्नओश्च रज्जिस्तहे अर्स्तातस्व फ़ादत्-गअेथयो वरंदत्-
गअेथयो ॥ ६ ॥

अषय दधौमि माइअेइव्यो अषहे रतुव्यो । अर्तरं-मोक्हाइ अषओने
अषहे रथ्ने । अषय दधौमि पंरनो-मोक्हाइ वीषसथाइच अषओने अषहे रथ्ने ॥ ७ ॥

अषय दधौमि यादर्यअेइव्यो अषहे रतुव्यो । मइघ्यो-ज्ररमयाइ अषओने
अषहे रथ्ने । अषय दधौमि मइघ्यो-वमाइ अषओने अषहे रथ्ने । अषय दधौमि
पइतिशहसाइ अषओने अषहे रथ्ने । अषय दधौमि अयाथिमाइ फ़ाओउर्वअेस्त्रिमाइ
वर्ष्णिहरस्ताइच अषओने अषहे रथ्ने । अषय दधौमि मइघ्याइर्याइ अषओने अषहे
रथ्ने । अषय दधौमि हमस्पथ्मइद्याइ अषओने अषहे रथ्ने । अषय दधौमि सरंघअे-
इव्यो अषहे रतुव्यो ॥ ८ ॥

अषय दधौमि वीस्पअेइव्यो अअेइव्यो रतुव्यो योइ हँति अषहे रतवो
थयस्व थिसौस्व नज्दिस्त पइरिशहावनयो योइ हँति अषहे यत् वहिस्तहे मज्दो-
फ़सास्त ज़रथुत्रो-फ़ाओस्त ॥ ९ ॥

अषय दधौमि अहुरअेइव्य मिथअेइव्य वरंज्ज्अेव्य अइध्यजक्कअेइव्य
अषवनअेइव्य स्तारौम्च स्पँतो-मइन्यवनौम् दामनौम् तिश्त्र्येहेच स्तारो रअेवतो
स्वरंनकुहतो मोक्कहेच गओचिथहे ह्रँच श्रअेतहे अउर्वत्-अस्पहे दोइथहे अहुरहे
मज्दो मिथहे दक्षुनौम् दक्षुपतोइश्च । अषय दधौमि (रोज्*) अहुरहे मज्दो
रअेवतो स्वरंनकुहतो । अषय दधौमि (माइ*) अषओनौम् ऋवणिनौम् ॥ १० ॥

अषय दधौमि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ मत्त वीस्पअेइव्यो आतंरव्यो ।
अषय दधौमि अइव्यो वकुहिव्यो वीस्पनौम्च अपौम् मज्दधातनौम् वीस्पनौम्च
उर्वरनौम् मज्दधातनौम् ॥ ११ ॥

अथ दधामि मौञ्जं स्पृशेत्तदेव अथो नो वरं यजुः कुहो दातुं वीदयेव
दातुं ज्वरधुः श्रोत्रं दर्शयामि उपयनयामि दानेनयामि वरं हुयामि माज्जयन्तो इति ॥ १२ ॥

अथ दधामि गरो इति उषि-दरं नहे मज्जधातुं अथ-स्वाधे वीस्पृशेत्तमूच
गइरिनाम् अथ-स्वाधेनाम् पोउरु-स्वाधेनाम् मज्जधातुनाम् कावयेहेच स्वरं नहो
मज्जधातुं अस्वरं नहेच स्वरं नहो मज्जधातुं । अथ दधामि अथो इति वरं हुयामि
चिस्तो इति वरं हुयामि अरंथे वरं हुयामि रसांस्तातो वरं हुयामि स्वरं नहो सवन्तो
मज्जधातुं ॥ १३ ॥

अथ दधामि दक्षायामि वरं हुयामि आकितो इति दक्षहेच नरं अथो नो
उग्रहेच तस्मिन् दामो इति उपमनहे यज्ञतु ॥ १४ ॥

अथ दधामि ओम् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन्
नाम् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन्
जामो अवलुहेच अग्ने वातहेच अथो नो स्वां मां नहो हूरो अनघनाम् रओच-
हाम् स्वाधातुनाम् वीस्पृशेत्तमूच स्पृशेत्तमूच मज्जधातुं दामनाम् अथो नो
नाम् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन् अस्मिन्
॥ १५ ॥

ज्ञोत्त उ रास्मिन्:-

अथ दधामि रथं वरं ज्ञतो यो अथ । रथं अथ अथरनाम् अथर-
नाम् माधनाम् यथरनाम् संधनाम् यो इति अथ रतवो हावनो इति रथं ॥

अथ दधामि इमां ज्ञां हवामि इति गवामि इति हवामि
पतवामि अथ उज्जतां । तव अहुराने अहुरे ॥ १६ ॥ (३ षट्)

मोनो नावद् इति

इति अहुरे मज्जधातुं रजवतो स्वरं नहो अस्मिन् स्पृशेत्तमूच
मिथे वौउरु-गवामि इति रामनस्व स्वाधे ॥ १७ ॥

इति अहुरे अहुरे अहुरे अहुरे अहुरे अहुरे अहुरे अहुरे अहुरे
तरधातो अन्या इति दामान् । अजेतुं ते वयो यत् ते अस्ति स्पृशेत्तमूच
रजिस्तयो चिस्तयो मज्जधातयो अथोन्यो दानेनयो वरं हुयामि माज्ज-
यन्तो इति ॥ १८ ॥

मौत्रहे स्पे० तहे अषओनो वरंयकुहे दातहे वीदजेवहे दातहे ज़रथुश्चोइश ।
 दरंषयो उपयनयो दजेनयो वरुदुयो माज्दयस्त्रोइश ज़रज्दातोइश । मौत्रहे स्पे० तहे
 उषि-दरंभेम् दजेनयो माज्दयस्त्रोइश वजेधीम् मौत्रहे स्पे० तहे । आस्त्रहे स्त्रुध्नो
 मज्दधातहे गओषो-सूतहे स्त्रुध्नो मज्दधातहे ॥ १९ ॥

आधो अहुरहे मज्दो पुधहे तव आतर्श पुध अहुरहे मज्दो मत्त वीस्पजे-
 इन्यो आतरेन्यो । गरोइश उषि-दरंनहे मज्दधातहे अष-स्त्रुवाधहे ॥ २० ॥

वीस्पजेषौम् यज्ञतनौम् अषओनौम् मइन्यवनौम् गजेध्यनौम् । अषओनौम्
 फ़वषिनौम् उघ्ननौम् अइव्रिथूरनौम् पओइर्यो-त्कजेषनौम् फ़वषिनौम् नवानज्दिस्त-
 नौम् फ़वषिनौम् । अओस्तो-नामनो यज्ञतहे ॥ २१ ॥

(इन्मइने अहुरहे मज्दो नवानज्दिस्तनौम् फ़वषिनौम् । अओस्तो-नामनो यज्ञतहे
 १७-२१ दु बार)

हा ६७

जोतः-

अषय दधौमि अवहो फ़वषयो यो पओइर्य ओहूर न्माननौम्च
 वीसौम्च ज़०तुनौम्च दस्त्रुनौम्च । यो अस्मनम् वीधारयम् यो आपम् वीधारयम्
 यो ज़ौम् वीधारयम् यो गौम् वीधारयम् यो वरंथिष्व पुथ्रे' वीधारयम् पइति-
 वरंते' अपर-इरिथे०तो ॥ १ ॥

अषय दधौमि आफ़वषि अहुरहे मज्दो अमेषनौम् स्पे०तनौम् मत्त
 वीस्यान्यो' अषओनिन्यो फ़वषिन्यो यो मइन्यवनौम् यज्ञतनौम् । अषय दधौमि
 आफ़वषि गयेहे मरंथो' ज़रथुश्चहे' स्पितामहे कवोइश वीस्तास्पहे इसत्त-वास्त्रहे
 ज़रथुश्चोइश मत्त वीस्यान्यो अषओनिन्यो फ़वषिन्यो यो पओइर्यनौम् त्कजेषनौम् ॥ २ ॥

अषय दधौमि वीस्पय अषवने फ़वषे के अस्ति कचित् अहो ज़मो

H 67

- (1) 1. Geld: पुथ्रे 2. Geld: पइति-वरंते (2) 1. Sp: वीस्पजेइन्यो
 2. West, Sp, TDA: मरंथो 3. Geld: ज़रथुश्चहे .

पर-इरिस्ति दक्ष' नाइरिके अपॅरनायूके कइनिके वास्त्र्यावरंजि उपपजेति हच
अस्मात् न्मानात् इज्येइति यो पइतिष्मरंति' यो अइन्निनासंति' वरुहश्च
यस्मास्च वस्मास्च ॥ ३ ॥

कोत् उ रास्पी:-

अषय दधामि अषओनाम्' ऋवणिनाम् उघ्रनाम् अइन्निथूरनाम् पओइयो-
त्कअषनाम् ऋवणिनाम् नवानज्जिदस्तनाम् ऋवणिनाम् हवहे उरुनो ऋवणैजे। अषय
दधामि वीस्पअइव्यो अषहे रतुव्यो। अषय दधामि वीस्पअइव्यो वरुहुधाव्यो'
यज्जतअइव्यो महन्यओइव्यस्वा गअेध्यअइव्यस्वा योइ हंति यस्न्याच' वइयाच'
अषात् हच यत्त वहिस्तात्। अषय नो पइति-जम्यात् ॥ ४ ॥

कोत्:-

अपो अत्त यज्जमइदे मअेकइतीश्चा' हँवइतीश्चा' ऋवज्जइहो अहुरानीश्च
अहुरइया हपइहो' हुपॅरंथोस्वा वो होज्जथोस्वा हूनाथोस्वा उवोइव्या
अहुव्या चगेमा ॥ ५ ॥

उइती' या वै वडुहीश्च' अहुरो मज्जदो नामान्' ददात्त वरुहुदो अत्त
वो ददात्त ताइश्च वो यज्जमइदे ताइश्च ऋयामही' ताइश्च नैमव्यामही ताइश्च इपुइ-
द्यामही ॥ ६ ॥

अपस्वा वो अज्जीश्चा वो मातॅरोंश्चा वो अगॅन्यो त्रिगुदायइहो'
वीस्पो-पइतीश्च अबओचामा' वहिस्तातो सअेस्तातो अवा वै वडुहीश्च रातोइश्च दरंगो-
वाज्जाउश्च नाषू पइती-व्यादो पइती-सँदो' मातरो जीतयो ॥

- (3) 1. West, Sp, TDA: दधि 2. West, Sp, TDA: पइतिष्मरंति
3. West, Sp, TDA: अइन्निनासंते (4) 1. Geld: अषाउनाम् 2. West, Sp,
TDA: वरुहुधाव्यो 3. West & TDA: यस्नाइच; Geld: येस्न्याच 4. West & TDA:
वइयाच (5) 1. Sp: मअेकइतीश्चा 2. Sp: हँवइतीश्चा 3. Geld: हपइहो
(6) 1. West, Sp, TDA: उइती 2. West & TDA: वरुहुइश्च 3. Geld: नामो;
Sp: नामोम् 4. West & TDA: ऋवोन्मही (7) 1. West & TDA: त्रिगुदायइहो;
Sp: त्रिगुदायइहो 2. West & TDA: अबओचामा; Sp: अबओचामा 3. Sp: पइति-
सँदो.

येवृहे हाताँम् आअत्तु येत्ते पइती वक्कहो ।
 मज्झो अहुरो वजेया अचात्तु हया ।
 योक्कहोँम्चा तौस्वा तोस्वा यज्जमइदे ॥ ७ ॥

हा ६८

कोट्टः -

अजेतत्तु ते अहुराने' अहुरहे अक्कहे' अवयौंम्' दौम्महि' यत्तु थ्मा दिट्ठीण्म ।
 अजेय ज्जओध' पइति-जम्मात्तु तव अहुराने' अहुरहे हओमवइति गओमवइति हधानजे-
 पतवइति ॥ १ ॥

इवीधजेच आज्जुतयजेच मावयच ज्जओधे पइति-जम्माओ दस्वरं वजेयज्जाइच
 फ़दइये' वरंदयाइच हवक्कहे अपवस्ताइच हओसवक्कहे हुरुन्याइच वरंथप्पे फ़ादत्तु-
 गजेयाइच ॥ २ ॥

यज्जमइदे थ्मा अहुराने' अहुरहे वक्कहँउश मनक्कहो ज्जओधान्यो यज्जमइदे
 थ्मा अहुराने अहुरहे वक्कहँउश उल्लवहे ज्जओधान्यो यज्जमइदे थ्मा अहुराने अहुरहे
 वक्कहँउश इयओध्ने ज्जओधान्यो ॥ ३ ॥

सक्काइ मनक्कहे' सक्काइ वचक्कहे' सक्काइ इयओध्ने' हवक्कहाइ उरुने फ़दयाइ
 गजेयनौंम् हवक्कहाइ अपवस्तनौंम् ॥ ४ ॥

दायाओ मे अहुराने' अहुरहे वहिइत्तंम् अहम् अपओनौंम् रओचक्कहँम्
 वीस्पो-क्काधँम् । दायाओ मे अहुराने अहुरहे नइर्यौंम् आत्तौंम् फ़ज्जत्तीम्' या मे
 फ़ाधयात्तु न्मानेँम्च वीसेँम्च ज्जत्तीम्च दल्लुम्च दअहुसस्तीम्च' ॥ ५ ॥

थ्मौंम् अहुरानीम् यज्जमइदे । ज्जयो' वोउरु-क्कंम् यज्जमइदे । वीस्पोस्व

Hā 68

- (1) 1. Sp: अहुरानि 2. Geld: अक्कहे; West & TDA: अक्कहे 3. West & TDA: अवयौंम् 4. West & TDA: दौम्महि 5. West, Sp, TDA: ज्जओधे
 (2) 1. West, Sp, TDA: फ़दये (3) 1. Sp: अहुरानि (4) 1. West & TDA: मनक्कह
 2. West & TDA: वचक्कह 3. West & TDA: इयओध्ने (5) 1. Sp: अहुरानि 2. Sp: फ़ज्जत्तीम् 3. Geld: दअहुसस्तीम्च (6) 1. Sp: ज्जयो.

आपो यज्ञमइदे यो ज्ञेमा अर्मअस्तातो फ्रातत्-चरतश्च' स्त्रायो' ध्रओतो-स्तातश्च
पर्णयो वइर्योस्व ॥ ६ ॥

अन यस्नाअतृच' वस्नाअतृच' यथ ओक्कहाम् अस्ति दाइत्योत्तमो यस्नस्व
वस्नस्व अषात् हच यत् वहिस्तात् आपो वडुहीश् वहिस्तातो मज्जधातो अषओनीश्
यज्ञमइदे । अपाम् वडुहीनोम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

इवीध' आज्ञइति यज्ञमइदे तचत्-आप उक्ष्यत्-उर्वर आज्ञोइश् दओवो-
दातहे हमोइस्त्रि' अवज्जहो' मूश् अवज्जहो' पइरिक्कयो' पइतिस्तातयअच पइति-
स्वप्तायअच पइतितरंतयअच पइत्यओगोत्-त्वअेषस्नाइच' अपमओघहेच अनषओनो
सास्त्रहेच पओउरु-महर्कहे पइतिस्तातैअे दओवहेच त्वअेषक्कहो मइयेहेच' ॥ ८ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

स्तुनुयो' नो यस्नम् अहुराने' अहुरहे
स्तुनुयो नो यस्नम् अहुराने अहुरहे ।

ज्ञोत्:-

उप नो यस्नम् आहीष'
आच नो जम्यो अवइहे
अश्च-येश्चित्च हुयेश्चित्च
हुक्कवैरंतिच ज्ञओध्रनोम् ॥ ९ ॥

यो वो आपो वडुहीश् यज्ञाइते अहुरानीश् अहुरहे वहिस्तान्यो ज्ञओध्रान्यो
स्तअेस्तान्यो ज्ञओध्रान्यो दक्खो-पइरि-अक्कहर्स्तान्यो' ज्ञओध्रान्यो ॥ १० ॥

अस्माइ रओश्च त्वरंनस्व
अस्माइ तन्वो दूवतातैम्

2. West & TDA : 'चरंतश्च 3. West, Sp, TDA : स्त्रायो (7) 1.
Sp : यस्नाइच वस्नाइच 2. West, Sp, TDA : वडुहीनोम् (8) 1. Sp : इवीधि 2. West,
Sp, TDA : हमोइश् 3. Geld : अवज्जहो; Sp : अवज्जहाइ 4. Geld & Sp : पइरिक्काइ.
cf. Y. 16.8. But the text should have been पइरिक्काओ instead of पइरिक्काइ 5. Sp :
'त्वअेषस्नाच 6. West, Sp, TDA : मइयेहेच (9) 1. Geld : स्तुनुयो 2. Sp : अहुरानि
3, West & TDA : आहिष्; Sp : आहीष् (10) 1. West, Sp, TDA : 'पइरिक्कहर्स्तान्यो.
व....१३

अस्माह तन्वो वज्रं अस्माह तन्वो वरंभ्रम्
 अस्माह ईस्तीम् पौउरुस्-स्वाध्रौम्'
 अस्माह आस्त्रौम्चित् फ्रज्जस्तीम्'
 अस्माह दर्रधौम् दर्रधो-जीतीम्
 अस्माह वहिस्तम् अहम् अपओनौम्
 रओचहम् वीस्पो-स्वाध्रम् ॥ ११ ॥

दायत वज्रहीम् आपो
 मावयच ज्ञओध्रे यज्ञस्माह

अस्माकम् मज्जयस्त्रनौम् फ्रायज्ञंननौम् हषांम्च हाविस्तनौम्च अजेश-
 पइतिनौम्च अजेश्यनौम्च नरांम्च नाहरिनौम्च अपर्रनायुकनौम्च कइनिकनौम्च
 वास्त्र्यावरंननौम्च ॥ १२ ॥

योइ वज्रहथ फ्रमन्येइस्ते' वीतरं-आँज्जोहेच पइति वीतरं-स्वओषोहेच पइरि
 हजेनयोस्च वोइध्नाव्यो' अउर्वथजेइव्यस्च' परो लिब्य्यव्यो रजिस्तहे पथो
 अओषम्च वओषम्च यो अस्ति रजिस्तो आ अषात् वहिस्तम्च अहम् अपओनौम्
 रओचहम् वीस्पो-स्वाध्रम् ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

(* अर्द्धी सूर बाउ यस्कपन् स्वारम् स्वास्तम् होर्मज्ज अमेशास्पर्दान् वै-रसात्)

यथा अह वइर्यो अथा रतुश्च अषात्चीत् हचा ।

वज्रहँउश्च दज्जा मनहो श्यओथननौम् अहँउश्च मज्जाइ ।

ध्रथम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत्त वास्तारम् ॥ १३ ॥ (उ वाह)

ज्ञोत्:-

हुषिति' रामो-षिति दर्रधो-षिति' इते वीसे आप्रीनामि यस्मत्त हच इमो

(11) 1. West & TDA: पओउरुश्च 2. Sp: फ्रज्जइस्तीम् (13) 1. West & TDA: फ्रमन्येइस्ते; Sp: फ्रमन्येइस्ति 2. Geld: वोइध्नाव्यो; West & TDA: वोइध्नाव्यो 3. Sp: अउर्वथजेइव्यस्च.

* The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz).

(14) 1. West & TDA: हुषिति रामो-षिति दर्रधो-षिति.

ज्ञओधो । हुषिति' रामो-षिति दर्रघो-षिति' वीस्पयाइ' वीसे माङ्दयस्ते आप्नीनामि । हुवॅरॅति उस्त-वॅरॅति व२त-वॅरॅति आतर्श आप्नीनामि । हुयेस्ति तव अहुराने' आप्नीनामि ॥ १४ ॥

राम एवालेम् अग्रहो' दग्रहैउश' आप्नीनामि । दस्वरॅ वओषज्जम्' आप्नीनामि यूष्माकम् दक्षनाम् नराम् अषओनाम् । वीस्पे आप्नीनामि कै अस्ति वोहु अषव अ२तरॅ ज्ञाम् अस्मनेम्च हज्जडूरम् वओषज्जनाम् वओवरॅ वओषज्जनाम् ॥ १५ ॥

वसस्व तू अहुर मङ्गद उस्ताच क्षओष हवनाम् दामनाम् । वसो आपो वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहु अषचिथ्र क्षयन्नम् अषवनेम् दायत अक्षयन्नम् दूव२तेम् ॥ १६ ॥

वसो-क्षओ एयात् अषव
अवसो-क्षओ एयात् दूवो
गतो हमिस्तो निज्वॅरॅतो
हच स्पॅ२तहे मइन्यैउश दामव्यो
वरतो अवसो-क्षओ ॥ १७ ॥

हक्ष्य अज्जम्चिद् यो ज़रथुश्चो फ़त्तेमाँ न्माननाम्च वीसाँम्च ज्ञ२तुनाँम्च दक्ष्युनाँम्च अग्रहो दओनयो अनुमतयओच अनुस्तयओच अन्व२स्तयओच या आहूइरिश् ज़रथुश्चिश् ॥ १८ ॥

कोत् उ रास्ती:-

रवस्व एवाधेम्च आप्नीनामि वीस्पयो अषओनो स्तोइश् । ओँज्जस्व हुजाधेम्च आप्नीनामि वीस्पयो दूवतो स्तोइश् ॥ १९ ॥

अथ जम्यात् यथ आप्नीनामि ॥

हुमतनाँम् हूस्तनाँम् हूरुस्तनाँम् यदचा अन्यदचा वॅरॅज्यन्ननाँम्चा वावॅरॅ-
जननाँम्चा मही अइवी-जरॅतारो नओनओस्तारो यथना वोहुनाँम् मही ॥२०॥ (इ णइ)

बहुहीम् इवात् आदौम् बहुहीम् अभीम् आच निच झुमइहे ईजो
यजोस्तवो अपो अत्त यज्मइहे उइती' या वै बहुहीम् अपस्वा वो ॥ (सं गा६)

जइप्यज्ञो' नो यूज्म दस्त
क्षयज्ञो रजेश्च त्वरैनस्व
आपो दस्त नो तम् यानम्
यो यूष्मत् परो ऋविस्तो ॥ २१ ॥

कोट्ट उ रास्पी:-

नमो अहुराह मज्झाह नमो अमेषजेइव्यो स्पेस्ताजेइव्यो नमो मिधाह
वोउरु-गजोयजोइतैजे नमो हूरैअताह उवर्वत्त-अस्याह नमो आब्यो दोइथाब्यो
यो' अहुरहे मज्झो नमो गैउश् नमो गयेहे नमो ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अपओनो
ऋवर्षेजे नमम् वीस्पयो अपओनो स्तोइश् हइध्याइच ववाँइध्याइच वूइयाँइ-
ध्याइच' ॥ २२ ॥

*वोह उइया मनइहा क्षथा अपाचा उइता तनूम् ॥ (सं गा६)

इमा' रजोचो बरैज्जिश्तेम् बरैज्जिमनौम् ॥ (सं गा६)

यज्ञी स्पेस्ता थ्वा मइन्यू उर्वजेसे जसो ॥ (सं गा६)

अपम् वोह बहिश्तेम् अस्ती

उइता अस्ती उइता अज्ञाह

अत्त अपाह बहिश्ताह अपम् ॥ (सं गा६)

ऋवराने मज्झयस्त्रो ज़रथुश्त्रिश् वीदजेवो अहुर-त्कजेवो । हावर्नेजे अपओने
अपहे रथ्ने यत्नाइच वज्ञाइच ह्नजोथाइच ऋसस्तयजेच । सावर्द्धेजे वीस्याइच
अपओने अपहे रथ्ने यत्नाइच वज्ञाइच ह्नजोथाइच ऋसस्तयजेच । रथ्नाँम् अयर-

(21) 1. West, Sp, TDA : उइती 2. West, Sp, TDA : जइप्यज्ञो

(22) 1. West, Sp, TDA : या 2. Sp : नमो 3. West, Sp, TDA : वूइयाँइध्याइच

(23) * वोह उइया उइता तनूम् is recited facing the East, इमा रजोचो
बरैज्जिमनौम् facing the South and यज्ञी स्पेस्ता उर्वजेसे जसो facing the West.

1. Sp : इमो 2. West & TDA : बरैज्जिमनौम्.

नौमूच अस्न्यनौमूच मास्यनौमूच यादर्यनौमूच सरषनौमूच यस्माइच वस्माइच
धनजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वश्यो ज्ञओता फ़ा मे भूते ।

रास्पी:- यथा अहू वश्यो यो ज्ञओता फ़ा मे भूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो भ्रजोत् ॥ २३ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

॥ नमो वै गाथो अषओनीश् ॥

स्पेता मइन्यू वहिस्ताचा मनक्हा ।

हचा अषात् इयओथनाचा वचक्हाचा ।

अस्माइ दौन् हउर्वाता अमेरताता ।

मज्दो ध्रधा आर्मइती अहुरो ॥ (३ वा३)

ज्ञोत्र:-

अस्मा मइन्यूउश् स्पेनिस्तद्या वहिस्तम् ।

हिज्वा उरुधाइश् वक्हैउश् अँअँआन् मनक्हो ।

आर्मतोइश् ज़स्तोइन्या इयओथना वरँज्यत् ।

ओया चिस्ती ह्यो सा अषद्या मज्दो ॥

अस्मा मइन्यूउश् त्वैम् अही ता स्पेतो ।

यै अस्माइ गौम् रान्यो-स्करँतीम् हैम्-तषत् ।

अत् होइ वास्माइ रामा दो आर्मइतीम् ।

झत् हैम् वोहू मज्दा हैम-फ़स्ता मनक्हा ॥

अस्मात् मइन्यूउश् रारँयेइती द्रँग्वतो ।

मज्दा स्पेतात् नोइत् इथा अषाउनो ।

कसँउश्चीत् ना अषाउने काथे अक्हत् ।

इस्वाचीत् हौस् परओश् अको द्रँग्वाइते ॥

ताचा स्पेता मइन्यू मज्दा अहुरा ।

अषाउने चोइश् या ज़ी चीथा वहिस्ता ।

हनरं ध्वजात् ज्ञोषात् द्रुवात् वल्लहती ।
 अस्मा श्यजोबनाश्च अकात् आश्रयौस् मनश्चहो ॥
 सा दातो स्पृता मश्न्यू मज्जदा अहुरा ।
 आभ्रा वल्हात वीदाशतीम् रानोश्चन्या ।
 आर्मतोश्च देवाँश्चहा अपरुयाचा ।
 हा ज्ञी पओउरुश्च श्पृतो वाउराशते ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

स्पृता मश्न्यू आर्मशती अहुरो° ॥ (३ वाद्)
 अपम् वोहू° ॥ (सं वाद्)

स्पृता-मश्न्यूम् हाशतीम् पश्यापाम् यज्ञमश्दे ॥
 येव्हे हाताम् आअत् येस्ते पशती वल्हो ।
 मज्जदो अहुरो वजेथा अपात् हचा ।
 योव्हौम्चा तौस्चा तोस्चा यज्ञमश्दे ॥ २४ ॥

हा ६९

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

येव्हे मे अपात् हचा वहिश्तेम् येस्ते पशती वजेदा मज्जदो अहुरो योइ
 ओव्हर्चा हँतिचा तौ यज्ञाइ क्वाइश्च नार्मेनीश्च पश्रिचा जसाइ वत्ता । वोहू'
 मनो वहिश्तेम् ॥ १ ॥

येव्हे मे अपात् हचा जसाइ वत्ता । अपम् वोहू ॥ २ ॥ (३ वाद्)
 येव्हे मे अपात् हचा जसाइ वत्ता । वोहू श्रथेम् वश्रीम्
 वागेम् अहवी-वश्रिश्तेम् ॥ ३ ॥ (सं वाद्)

Hb 69

(1) 1. Geld: वोहू.

हा ७०

ज्ञोत्रः- तौ' यज्ञाह तम् पहरि-जसाह व२ता यौ' अमैषे स्प२तै हुक्षग्रै हुषाकहो
अजेष अइबि-गैर२ते । तम् बधेम् तम् रतुम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दोम्
दध्वाकहम् रप२तम् तर्प्वाकहम् वीस्प वोहु । तम् रतुम् यज्ञमइदे यिम्
जरथुश्रैम् स्पितामैम् ॥ १ ॥

ता नो दात ता अ२रेज्वान फ्रवओचाम फ्रच वओचाम' या अहुरहे मज्दो
या वक्ह२उश मनक्हो या अषहे वहिस्तहे या क्षथहे वइर्येहे या स्प२तयो आर्मतोइश
या हउर्वतो अमैरतातो या गैउश तप्ने गैउश उरुने या आथ्रे अहुरहे मज्दो ॥ २ ॥

या स्रओषहे अष्येहे या रप्नओश रजिस्तहे या मिथहे वोउरु-गओ-
यओइतोइश' या वातहे अषओनो या दअेनयो वक्हुयो माज्दयस्तोइश या दक्षयो
वक्हुयो आफ्रितोइश या दक्षयो वक्हुयो अनाहुस्तोइश या दक्षयो वक्हुयो
अनवउरुस्तोइश ॥ ३ ॥

यथ ईज वाचैम्' नाषीम यथ वा सओश्य२तो' दल्युनाँम् सुयज्ञ
वाचैम्' वर२तू' । बुयम सओश्य२तो' बुयम व२रश्राजनो बुयम अहुरहे मज्दो फ्रय
वाजिस्त अस्तयो योइ' नरो अषवनो हुमताइश मनिस्न हूस्ताइश ऋवतो हूरस्ताइश
व२र२य२तो ॥ ४ ॥

यथा नै आ वोहु जिमत् मनक्हा । आ वोहु उर्वाषत् आगमत् ता ।
का मै' उर्वा वोहु उर्वाषत् आगमत् ता ॥ ५ ॥

अपौम् वहुहीनाम्' यज्ञमइदे फ्राइतीम्च पइतितीम्च अइबिजर२तीम्च
व२र२त२म् अहुरम् क्षथ्रीम् क्षअेतम् अपौम् नपात२म् अउर्वत्-अस्प२म् यज्ञमइदे ।
वीस्पयो अषओनो स्तोइश यस्ताइच वस्ताइच ध्नओधाइच फ्रसस्तयजेच स्रओषो
अस्तु ॥ ६ ॥

- (1) 1. Sp: तौम् 2. West & TDA: यौन्; Sp: यौम् (2) 1. West
& TDA: ष्मोचा; Sp: वओच (3) 1. Geld: 'गओषओतोइश (4) 1. West, Sp,
Geld, TDA: वाषिम् 2. Sp: सओष्य२तो 3. West & TDA: व२र२ते; Sp: व२र२तो
4. Sp: वो (5) 1. Sp: मे (6) 1. West, Sp, TDA: वहुहिनाँम्.

सजोषम् अषीम् यज्ञमइदे । रतुम् वरंजस्तेम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम्
यज्दाम् यो अषहे अपनोतेमो वो अषहे जघ्मस्तमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्नि
यज्ञमइदे । वीस्पच ह्रुस्त इयजोथ्न यज्ञमइदे वरंश्च वरंश्च ॥

येव्हे हाताम् आअत्त येस्ते पशती वरहो ।

मज्दो अहुरो वजेथा अषात्त हचा ।

योक्वहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

हा ७१

कोट्ट :-

परंसत्त फ़ाचओश्त्रो अषव अषवनेम् ज़रथुश्त्रेम् । पशति-मूहधि पउर्वतरे
ज़रथुश्त्र । कत्त अस्ति रथ्राम् फ़मरेतिश् कत्त गाथनाम् ह-कैरतिश् ॥ १ ॥

आअत्त अओस्त ज़रथुश्त्रो । अहुरम् मज्दाम् अषवनेम् अषहे रतुम्
यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रेम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रहे अषओनो फ़वषीम्
यज्ञमइदे । अमेषे स्पे-ते अषओनाम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

अषाउनाम् वहुहीश् छरो स्पे-तो फ़वषयो यज्ञमइदे अस्त्वतो मनख्याच ।
अपनोतेमम् रथ्राम् यज्ञमइदे यजेतुश्तेमम् यज्ञतनाम् हहनुश्तेमम् अषहे रथ्राम्
अइक्निनसांस्तेमम् । जघ्मस्तमाम् अषओनो अषहे रथ्रो रतुक्नितीम् यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

अहुरम् मज्दाम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । वीस्पेम्च कैरप्रश्
अहुरहे मज्दो यज्ञमइदे । वीस्पेस्च अमेषे स्पे-ते यज्ञमइदे । वीस्पेच अषहे
रतवो यज्ञमइदे । वीस्पेम्च दजेनाम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे । वीस्पेम्च अप्रस्मनेम्
यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

वीस्पेम्च मौंश्च स्पे-तेम् यज्ञमइदे । वीस्पेम्च दातेम् वीदोयूम्

(7) 1. West, Sp, TDA : यरथुश्त्र.

HA 71

(1) 1. Sp : पजोउर्वतरे

(3) 1. West, Sp, TDA : अषओनाम् 2. Geld :

यज्ञमइदे । वीस्पोमूच दर्रषोमू उपयनोमू यज्ञमइदे । वीस्पजेच अपवनो म्हन्यवच
यज्ञत गजेध्याच' यज्ञमइदे । वीस्पोस्च अषाउनोमू' वजुहीश सरो स्पे'तो ऋवषो
यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

वीस्याच दाम मज्दधात अपओनीश यज्ञमइदे या अपव-दात अपव-
क्रथ्रस्त अपव-त्कजेच अपव-क्रायस्त अपओनि अपवग्यो यइयाच अपवग्यो ।
वीस्पजेच प'च गाथो अपओनीश यज्ञमइदे । वीस्पेमूच यत्नेमू प्राइतीमूच
पइतितीमूच अइविजर्तीमूच यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

वीस्याच स्तओत यस्त्य' यज्ञमइदे । वीस्पजेच वाचो मज्दो-क्रओस्त
यज्ञमइदे योइ हँ'ति दुश्मतमू जघ्नस्त योइ हँ'ति दुज्जुल्लमू जघ्नस्त योइ
हँ'ति दुज्जुल्लमू जघ्नस्त योइ हँ'ति अइन्नि-करँत दुश्मतहे योइ हँ'ति अइन्नि-करँत
दुज्जुल्लहे योइ हँ'ति अइन्नि-करँत दुज्जुल्लहे ॥ ७ ॥

योइ अइपि-करँ'त' वीस्पेमू दुश्मतमू योइ अइपि-करँ'त' वीस्पेमू
दुज्जुल्लमू योइ अइपि-करँ'त' वीस्पेमू दुज्जुल्लमू मौनयेन् अहे यथ आतर्ह
हुइकमू अजेस्ममू यओज्दातमू हुपइरीस्तमू' अइपि-करँ'तइति' हावयेइति दज्जइति ।
वीस्पनोमूच अजेतजेचोमू वचोमू अओजस्च वरँभमूच वरँनस्च ज्वरँच यज्ञमइदे
॥ ८ ॥

वीस्पो आपो स्त्रो पइति अओतो-स्तातस्च यज्ञमइदे । वीस्पो उर्वरो
उरुध्मीश्च पइति वरँषजीश्च' यज्ञमइदे । वीस्पोमूच ज्ञोमू यज्ञमइदे । वीस्पेमूच
अस्मनमू यज्ञमइदे । वीस्पेस्च लैउश्च मोइहमूच हुरँच यज्ञमइदे । वीस्प अनघ
रओचो यज्ञमइदे । वीस्पोमूच गोमू उपापोमूच उपस्मोमूच फ़ोरेजातोमूच
रवस्चरातोमूच चक्रवहाचस्च' यज्ञमइदे ॥ ९ ॥

वीस्पे ते अहुरो मज्दो हपो वजुहीश दामोन् अपओनीश यज्ञमइदे

- (5) 1. West & TDA: गजेध्याच 2. West, Sp, TDA: अपओनीमू
(7) 1. West, Sp, Geld, TDA: वेस्त्य (8) 1. Sp: अइन्नि-करँत'ते 2. West, Sp,
TDA: हुपइरीस्तमू 3. Sp: अइन्नि-करँतइति (9) 1. West & TDA: वरँषजीश्च,
Geld: वरँषजीश्च 2. West, Sp, TDA: चक्रवहाचस्च.

वह्मस्व हवाम वोउरुच वोहुच वोइ ते हँति यस्न्याच वह्न्याच अपात् हच
चत्त वहिस्तात् । वीस्पोस्व गरचो अपस्वाभो यज्ञमइदे । वीस्पोस्व गरचो
मइचातो यज्ञमइदे । वीस्पजेच आतरो यज्ञमइदे । वीस्पजेच वाचो अर्हुस्व
यज्ञमइदे ॥ १० ॥

वीस्पजेच अजेते अपिश-हागेत्त आर्मइतिश-हागेत्त यज्ञमदजेच निपात-
यजेच निश्चहरेतयजेच हरेभ्राइच अइव्याक्ष्राइच हवक्हुम्' मे बुयत । गाथान्यो
स्वैरतान्यो रतुध्रान्यो अपओनिन्यो ज्वयेमि यज्ञमदजेच निपातयजेच निश्च-
हरेतयजेच हरेभ्राइच अइव्याक्ष्राइच हवक्हुम्' मे बुयत । माचोय हवाइ उरुने
ज्वयेमि यज्ञमदजेच निपातयजेच निश्चहरेतयजेच हरेभ्राइच अइव्याक्ष्राइच ॥ ११ ॥

हउर्वतात्तम् अपवनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । अमरेततात्तम्' अपवनेम्
अपहे रतम् यज्ञमइदे । आहूरीम् फ्रप्नेम् अपवनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । आहूरीम्
ल्फजेप्नेम् अपवनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । यल्लम् सरम् हसक्हाइतीम् अपवनेम्
अपहे रतम् यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

हो अपव ज़रथुश्त्रो

उर्वथेम् धातारम् इसोइत्त

अपवनेम् ते अपओनत्त

आप्त्रयेइध्याइ प्रओमि

उर्वथेम् उर्वथात् तत् ज़ी वक्हो' । हो ज़ी ढ्रंग्वो' ये ढ्रंग्वाइते' वहिस्तो
हो अपवा' यसाइ अपवा' फ्रयो ॥ १३ ॥

अजेते ज़ी वाचो वहिस्त' अहुरो मइदो फ्राम्रओत्त ज़रथुश्त्राइ । अजेते ज़ी
ज़रथुश्त्र उस्तमे उर्वजेसे गयेहे फ्राम्रइधि' ॥ १४ ॥

येइधि' ज़ी ज़रथुश्त्र' अजेते वाचो उस्तमे उर्वजेसे गयेहे फ्राम्रवाइ' पइरि ते

(10) 1. West, Sp, TDA : अर्हुस्व

(11) 1. West, Sp, TDA : हवक्हुम्

(12) 1. Sp : अमरेततात्तम्

(13) 1. West, Sp, TDA : वक्हो 2. Geld & Sp :

हवा 3. Geld & Sp : हवाइते

4. Geld & Sp : अपव

(14) 1. West, Sp,

TDA : वहिस्ता

2. West, Sp, TDA : फ्राम्रइधि

(15) 1. West & TDA : येधि

2. West & TDA : फ्राम्रवा; Sp : फ्राम्रवा.

तनव' अज्जम् यो अहुरो मज्जदो उर्वानम् हच अचिस्तात् अहहम्भेत् अवचइत्य
 बाँजस्च फ्रयस्च पइरि-तनुय यथ ईम् ज्ञो । अस्तिच ईम् ज्ञो अवइति बाँजो
 यवइति फ्रयस्चिन् ॥ १५ ॥

यथ ववि अषाउम् इध अहो अपव फ्रपारयोह्हे उर्वानम् 'तरो
 चिन्वतो पॅरतुम् वहिस्तहे अह्हेउश् अपव जसो उश्तवइतीम्' गाथोम् स्नायवो
 उश्ततातम् निम्नओम्नो ॥

कोत्त उ रास्पी:-

उश्ता अह्माइ यह्माइ उश्ता कह्माइचीत् ।

वसै-ध्रयाँस् मज्जदो दायात् अहुरो ।

उतयूइती तैवीषी गत्त तोइ वसैमी ।

अषम् देरद्याइ तत्त मोइ दो आर्मइते ।

रायो अषीश् वह्हेउश् गजेम् मनह्मो ॥ १६ ॥ (इ बाइ)

वरॅज्जम्च हओमनह्मम्च यज्जमइदे हओमनह्मम्च वरॅज्जम्च यज्जमइदे ।
 पइतिस्तातैजे तमह्माँम् पइतिस्तातैजे ध्रयस्च अमयवयोस्च ॥ (सँ बाइ)

कोत्त:- दस्वरॅच वओषज्जम्च यज्जमइदे । फ्रदथॅम्च वरॅदथॅम्च यज्जमइदे । पइति-
 स्तातैजे अस्तिनाँम्च अस्तरॅमनाँम्च ॥ १७ ॥

वाच ह२कॅरथ यज्जमइदे । गाथनाँम् अवाउरुस्त यज्जमइदे । गाथो
 स्पे२ताओ रतुध्रयो अपओनीश् यज्जमइदे । स्तओत यस्न्य' यज्जमइदे या दाता
 अह्हेउश् पओउरुयेह्मा । हउर्वाँम् ह२दाइतीम् स्तओतनाँम् यस्न्यनाँम्' यज्जमइदे ।
 हओम् उर्वानम् यज्जमइदे । हवाँम् फ्रवषीम् यज्जमइदे ॥ १८ ॥

दह्माँम् वहुहीम् आफ्रितीम् यज्जमइदे । दह्मम्च नरम् अपवनेम् यज्जमइदे ।
 उध्रम् तह्मेम् दामोइश् उपमनेम् यज्जतम् यज्जमइदे ॥ १९ ॥

इमो अपस्च ज्जमस्च उर्वरोस्च यज्जमइदे । इमो असोस्च वोइध्रोस्च
 गओयओइतीश्च मओधन्याओस्च अबो-स्वरॅनोस्च यज्जमइदे । इमेम्च वोइधहे पइतीम्
 यज्जमइदे यिम् अहुरम् मज्जदो ॥ २० ॥

कोश उ रास्वी:-

रतपो वीस्वे मज्जिस्त यज्ञमइदे अयर अस्त्य मास याइर्ये सरंष ॥ २१ ॥

अपाउनोंम्' बहुहीश् सरो स्वेः तातो ऋवचयो स्तजोमि ज्वयेमि उप्रयेमि ।
यज्ञमइदे न्यान्याो वीस्याो जः तुमो दक्षुमो ज़रथुश्चोतमो ॥ २२ ॥

आत्रेम्' अहुरहे मज्जदो पुत्रेम् अपवनेम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । हच-
ज्जओर्मेम् हच-अइप्योक्कहनेम् इमत्त वरेस्म अपय ऋस्तरतेम् अपवनेम् अपहे रतम्
यज्ञमइदे । अपांम् नसारेम् यज्ञमइदे । नह्रीम् सक्हेम् यज्ञमइदे । तक्मेम् दामोइश्
उपमनेम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे । इरिस्तनोंम् उर्वानो यज्ञमइदे । यो अपजोनोंम्
ऋवचयो ॥ २३ ॥

रतम् वरेज्जः तेम् यज्ञमइदे । यिम् अहुरेम् मज्जदोम् यो अपहे अपनोतमो
यो अपहे जम्मुश्तेमो । वीस्प सवो ज़रथुश्चि यज्ञमइदे । वीस्पच ह्मश्च इयजोथ्न
यज्ञमइदे वरश्च वरेइयञ्च ॥

येग्रहे हातोंम् आअत्त येत्ते पइती वक्कहो ।

मज्जदो अहुरो वजेया अपात्त हचा ।

योक्कहोंम्चा तोंस्वा तोस्वें यज्ञमइदे ॥

यथा अह् वइर्यो अथा रतुश्च अपात्तचीत्त हचा ।

वक्कहेउश्च दज्जा मनक्कहो इयजोथननोंम् अक्कहेउश्च मज्जदाइ ।

झ्रंमेम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुण्यो ददत्त वास्तारेम् ॥ २४ ॥ (३ गद्)

गवे अदाइश् ताइश् इयजोथनाइश् याइश् वहिस्ताइश् ऋजेइयामही ।
अत्त अक्याइ अपा मज्जदो उर्वरो वज्जत्त ॥ २५ ॥

कोश:-

वसस्व त् अहुर मज्ज उस्ताच झ्रजेव हवनोंम् दामनोंम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोह् अपचिञ्च झ्रयज्ञेम् अपवनेम् दायत अझ्रयज्ञेम्
ह्वरेतेम् ॥ २६ ॥

(22) 1. West, Sp, TDA : अपजोनोंम् (23) 1. West : आतरेम्; TDA :
जोम् आतरेम् (25) 1. Geld : अपाइश्.

वसो-क्षधो ख्यात् अव
 अवसो-क्षधो ख्यात् द्वयो
 गतो हमिस्तो निज्जैरतो
 हच स्पे० तहे मइन्येउश दामन्यो
 वरतो अवसो-क्षधो ॥ २७ ॥

हृन्त्य अज्जम्चित् यो ज़रथुश्चो फ़त्तमौ न्माननौम्च वीसौम्च ज़० तुनौम्च
 दण्णुनौम्च अम्हो दजेनयो अनुमतयजेच अनुत्तयजेच अन्वरत्तयजेच या
 आहुरिश् ज़रथुश्चिश् ॥ २८ ॥

यथ नो ओक्खहौम् श्यातो' मनो वहिस्तो उर्वानो ख्याधवइतीए तन्वो
 ह्० ति' वहिस्तो अहुरो आकोस्वोइत् आहुरे मज्ज जसे० तौम् ॥ २९ ॥

कोत् उ रास्पी:-

अव वहिस्त अव सजेस्त दरंसाम थ्वा पइरि थ्वा जम्याम हमेम्
 थ्वा हएम् । अषेम् वोहू° ॥ ३० ॥ (सें बाइ)

यथा अहू वइर्यो° ॥ (चिहाइ बाइ)

अषेम् वोहू° ॥ (सें बाइ)

अहुनेम् वइरीम् यज्जमइदे । अषेम् वहिस्तेम् सजेस्तेम् अमेपेम् स्पे० तेम्
 यज्जमइदे ॥

येव्हे हाताम् आअत् येले पइती वक्खो ।

मज्जतो अहुरो वजेथा अषात् हचा ।

योक्खहौम्चा तौस्वा तोस्वा यज्जमइदे ॥ ३१ ॥

हा ७२

शोर:- अहुनेम्व वइरीम् फ़जेश्यामही अ२तरेच ज़ौम् अ२तरेच अस्मनेम् अपम्वच
बहिस्तेम् फ़जेश्यामही अ२तरेच ज़ौम् अ२तरेच अस्मनेम् येव्हे-हाताम्वच
हुफ़ायस्ताम् फ़जेश्यामही अ२तरेच ज़ौम् अ२तरेच अस्मनेम् दह्महेच नर्श
अषओनो दह्माम्वच वहुहीम् आफ़ितीम् फ़जेश्यामही अ२तरेच ज़ौम् अ२तरेच
अस्मनेम् ॥ १ ॥

हमिस्तयजेच निज्वरेतयजेच अकरहे मइन्वैउश् मत्त-दामनो हुज्जदामनो
पोउरु-महर्कहे हमिस्तयजेच निज्वरेतयजेच कल्वरधनाम्वच कल्वरइधिनोम्वच हमि-
स्तयजेच निज्वरेतयजेच कल्वरधहेच कल्वरइध्याओस्व ॥ २ ॥

हमिस्तयजेच निज्वरेतयजेच कयधनाम्वच कयेइधिनोम्वच हमिस्तयजेच
निज्वरेतयजेच कयधहेच काइध्याओस्व हमिस्तयजेच निज्वरेतयजेच तायुनाम्वच
हज्जलाम्वच हमिस्तयजेच निज्वरेतयजेच ज़२दाम्वच यातुमतोम्वच हमिस्तयजेच
निज्वरेतयजेच मिथो-ज्याम्वच मिथो-हुजेम्वच ॥ ३ ॥

हमिस्तयजेच निज्वरेतयजेच अवघनाम्वच अव-त्वजेषाम्वच हमिस्तयजेच
निज्वरेतयजेच अपमओषहेच अनषओनो साहहेच पोउरु-महर्कहे हमिस्तयजेच
निज्वरेतयजेच कहे कशाचीत्त दूवताम् अरध्व्यो-मनइहाम्व अरध्व्यो-वचइहाम्व
अरध्व्यो-श्यओथेननाम् स्पितम ज़रथुश्च ॥ ४ ॥

कय दूजेम् नीश् अहत्त आ नीश्-नाषाम । नीश्-नाषाम सओश्य२तो
दूजेम् । कय नीश्-नाषाम यथ हीम् जनाम ध्वयम्नो अध्वयम्नोम् वीस्पाइश् हच
कर्ष्वान् याइश् हप्त हमिस्तेजे निज्वरेतये वीस्पयो दूवतो स्तोइश् । स्तवस् अषा
यै हुदो योइ ह२ती* ॥ ५ ॥

यथा अह वइयो त्रिगुण्यो ददत्त वास्तारम्* ॥ (३ ग२)

यस्मेम्व वस्मेम्व अजोजस्व ज़वरच आफ़ीनामि ।

Hā 72

(5) * At this point, the शोर hands over his bunch of Bæresman to the रास्पी and recites alone,

*मीनो नावर् इन्मन्

अहुरहे म॒ऋदो रजेवतो ए॒वरे॑नकु॒हतो अ॒मेष॑नाँम् स्प॒॑तनाँम् मि॒थ॒हे वो॒उरु-
गओ॒यओ॒इतो॒इश॒ राम॑नस्व ए॒वास्त्र॑हे ॥ ६ ॥

‡ ह॒र-श्र॒जेत॑हे अ॒मेष॑हे रजेवहे व॒ह॒य॒यो मा॒ऋद॑यस्त्रो॒इश॒ ॥ म॑थ॒हे
स्प॒॑त॒हे अ॒वओ॒नो स्त्र॒थ॒वो म॒ऋद॑धात॒हे ॥ आ॒थो अ॒हुर॑हे म॒ऋदो
म॒ऋद॑धात॒हे अ॒व-ए॒वा॒थ॒हे ॥ वी॒स्प॒अ॒षाँम् य॒ज्ञ॒त॒नाँम् न॒वा॒न॒ऽदि॒स्त॒नाँम्
ऋ॒व॒षि॒नाँम् ॥ ७ ॥

य॒ल्ल॑म्च व॒क्ष॑म्च अओ॒जस्व॑ ज॒वरे॑च आ॒प्ती॒नामि॑ । तव आ॒त॒र्श॑ पु॒थ अ॒हुर॑हे म॒ऋदो ॥

अ॒ष॑म् वो॒हू॑[†] ॥ ८ ॥ (स॑ वा॒र्)

यथा अ॒ह॒ व॒इ॒र्यो॑[°] ॥ (३ वा॒र्)

य॒ल्ल॑म्च व॒क्ष॑म्च अओ॒जस्व॑ ज॒वरे॑च आ॒प्ती॒नामि॑ अ॒हुर॑हे म॒ऋदो रजेवतो
ए॒वरे॑नकु॒हतो अ॒मेष॑नाँम् स्प॒॑त॒नाँम् । मि॒थ॒हे वो॒उरु-गओ॒यओ॒इतो॒इश॒ राम॑नस्व
ए॒वास्त्र॑हे ॥ ह॒र-श्र॒जेत॑हे अ॒मेष॑हे तव आ॒त॒र्श॑ पु॒थ अ॒हुर॑हे म॒ऋदो ॥

अ॒ष॑म् वो॒हू॑[°] ॥

‡ अ॒व॒वा॒इ रजे॑श्च ए॒वरे॑नस्व रओ॒च॒ह॒म् वी॒स्प॒ओ-ए॒वा॒थ॑म् ॥

अ॒ष॑म् वो॒हू॑[°] ॥

ह॒ज॒ह॒रे॒म् व॒अ॒ष॒ज्ञ॒नाँम् व॒अ॒वे॒रे॒ व॒अ॒ष॒ज्ञ॒नाँम् ॥ (स॑ वा॒र्)

अ॒ष॑म् वो॒हू॑[°] ॥

(6) * This मीनो नावर् इन्मन् may be substituted by any other one applicable to the case such as लओष etc.

(7) ‡ For the full text see Yasna 22.24-27.

(8) † Here ends the Hā. 72. What follows is an epilogue to the whole ceremony. At this point, the षोत्र leaves his seat, exchanges greetings with the रास्त्री uttering the words:— हमा॒षो॒ इ॒मा अ॒षो॒ षे॒त्र in a whisper and facing the East, both recite the following:—

(9) ‡ See Yasna 68.11 for the full text.

जस मे अबह्ने मज्झ । जस मे अबह्ने मज्झ । जस मे अबह्ने मज्झ ।
अमहे दुतास्तहे दुरजोघहे कॅरंज्जणे अदुरधातहे वनइत्थोस्व उपरतातो । रामनो
एवास्तहे वयजोश्च उपरो-कइत्थे तरधातो अन्याइश्च दामोन् ॥ अजेतत्त ते वयो
वत्त ते अस्ति स्पॅत्तो-मइन्वजोश्च ॥ ध्मापहे एवधातहे ज्ञानहे अकरनहे ज्ञानहे
दरंघो-एवधातहे । अपंम् बोह् ॥

‡ कॅरंज्ज मोज्झ गुनाइ गुज्जारेस्से रा कुनम् अशही रवोन् दुशारम् रा । इम्
कॅरंज्ज हमा वेहोने हप्त कॅइवर् ज्जमीन् ज्जमीन्-यहना रुद-दराना खोर्खीद-बाला
बुन्दीहाइ वै-रसात्त अशो वैद् देरुज्जी ॥ अथ जम्पात्त यथ आप्पनीनामि । अपंम्
बोह् ॥ ९ ॥

यथा अह वइयो ॥ अपंम् बोह् ॥

नेमसे ते अचाउम् सँविस्ते अरंदि-सूरे अनाहिते अपओने । अपंम् बोह् ॥

योम् अरंदीम् सरांम् अनाहितोम् अपवनेम् अपहे रत्तम् यज्जमइदे ।
अपंम् बोह् ॥

नेमो उवइरे वडुहि मज्झधाते अपओने । अपंम् बोह् ॥

हरे-अजेत्तम् अमपंम् रजेम् अउर्वत्त-अस्पंम् यज्जमइदे । अपंम् बोह् ॥

मोक्खंम् गओ-चिअंम् अपवनेम् अपहे रत्तम् यज्जमइदे । अपंम् बोह् ॥

सुवर्णं अमग्ग् रयोमइद् अउर्वत्त-अस्प वै-रसात्त । अपंम् बोह् ॥

एवरेइ गवैइ अज्जीज्ज वैइ-दीन् इ माज्झयस्सोन् दादार् होमइद् हमा
वैहोन् गुनाइ-गुज्जारश्च कॅरंज्ज-अज्जजाइश्च वीस्प-सैताअंश्च । अपंम् बोह् ॥ १० ॥

(9) ‡ At the end of कॅरंज्ज मोज्झ गुनाइ the epilogue is over. Here both of them untie and tie again their sacred girdle with the usual formula, beginning with होमइद् सुवर्णं up to the end of जस मे अबह्ने मज्झ followed by sections 8 and 9 of Hā 12. Then both of them go to the wall (from which they had drawn the portion of water at the outset) carrying the *chalice* containing the consecrated Haoma extract to be poured into the well as a sacred libation and recite the following in doing so.

वीस्परत्

PRELIMINARY RECITAL

॥ ० ॥

॥ प नौम् इ यज्दौ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

[† हुमत हुस्त हस्त हुमनश्नं हुगवश्नं हुकुनश्नं इन् इन्मश्ने (* होर्मण्ड ज्ञोदाब् वै-रसात्) ॥ नीरश्ग् पीरोण्ग् वात् अँज् हमा गुनाङ् पतिद् पशैमौन्-होम् प-पतिद् होम् ॥]

फ्रस्तुये हुमतोइव्यस्चा दुज्जस्ताचा दुज्जवस्ताचा ॥ यज ११.१७ ॥
फ्रैरा वै राही अमेषा स्पेस्ता एवण्यो उश्तनैम् । स्तओमि
अषेम् ॥ यज ११.१८ ॥

अषेम् वोहू° ॥ (सँ वाइ)

फ्रवराने अहुर-त्कजेपो । हावनेजै फ्रसस्तयजेच । रथ्नाँम्
अयरनौम्च फ्रसस्तयजेच ॥

अहुरहे मज्दो रजेवतो एवरनकुहतो इन्नओथ यस्माइच वस्माइच इन्नओ-
थाइच फ्रसस्तयजेच ॥

VĪSPARAT

Vīsparat on the analogy of the Vedic विश्वे देवाः is supposed to be a ritual to invoke all the invisible spiritual guardians, who are allotted various duties in the Divine Hierarchy. Though it has 23 chapters and although the text is printed intact separately, in actual practice these chapters are intermingled with those of the Yasna as well as the Vendidad.

† The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz). See page 2 for the full text.

* If the Vīsparat is to be dedicated to Sraosha or any other Angel, this formula would be modified according to that Angel, as is the practice in the Yasna.

गोत्र:- यथा अह वहर्यो ज्ञजोता फ्रा मे भूते ।

रास्ती:- यथा अह वहर्यो यो ज्ञजोता फ्रा मे भूते ।

गोत्र:- अथा रतुश्च अषात्तृचीत् हच फ्रा अषव वीज्वाो भजोत् ॥

अषम् वोह* ॥ (स वाह)

भ्रजजोभ्र अहुरहे मज्दो तरोइदीते अहुरहे महन्यैउश्च, हइथ्यावर्स्ताम्
भत्त वत्ता फ्रैरपोतैम् । स्तजोमि अषम् ॥

अषम् वोह* ॥ (दह वाह)

यथा अह वहर्यो ॥ (दह वाह)

निवजेघयेमि हकारयेमि दधुषो अहुरहे मज्दो रजेवतो स्वरैन्नुहतो
..... परैनो-मोक्काइ वीषसथाइच अषजोने अषहे रथ्ये ॥ यत्न १.१-८ ॥

* If this ceremony is to be dedicated to the Lords of Gahambar, only four Abunavars are to be recited instead of ten.

॥ प नौम् इ यज्दौ ॥

कर्त १

श्रोत्र:-

निवओधयेमि ह२कारयेमि रतवो मइन्यवनाँम् रतवो गओध्यनाँम्' रतवो
उपापनाँम् रतवो उपस्मनाँम् रतवो फ़स्रँजाताँम् रतवो रवस्वराताँम् रतवो चक्षर-
हाचाँम् अषओनाँम् अषहे रथ्नाँम् ॥ १ ॥

निवओधयेमि ह२कारयेमि याइर्यओइन्यो अषहे रतुन्यो । मइध्यो-ज़रँमयेहे'
पयक्कहो अषओनो अषहे रथ्ना । निवओधयेमि ह२कारयेमि मइध्यो-बँमहे' वासो-
दातइन्येहे' अषओनो अषहे रथ्ना । निवओधयेमि ह२कारयेमि पइतिश्रहोहे हओहे
अषओनो अषहे रथ्ना । निवओधयेमि ह२कारयेमि अयाग्रिमहे' फ़ओउर्वओश्रिमहे'
वर्ष्निहरस्तहेच अषओनो अषहे रथ्ना । निवओधयेमि ह२कारयेमि मइध्योइर्येहे
सरँधहे अषओनो अषहे रथ्ना । निवओधयेमि ह२कारयेमि हमस्पथ्मओधेहे' अरँतो-
करँधहे' अषओनो अषहे रथ्ना ॥ २ ॥

निवओधयेमि ह२कारयेमि गओधनाँम् ओक्कहइर्येहे अषओनो अषहे
रथ्ना यत् ओक्कहइर्यो ज़ीज़नन् । निवओधयेमि ह२कारयेमि स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम्
ह२दातनाँम् हुफ़ायस्तनाँम् अषओनाँम् अषहे रथ्नाँम् । निवओधयेमि ह२कारयेमि
स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम् ह२दातनाँम् हुफ़ायस्तनाँम् अषओनाँम् अषओनिवाँम्च
अषहे म्यज्दनाँम् ॥ ३ ॥

निवओधयेमि ह२कारयेमि सरँधओइन्यो अषहे रतुन्यो अहुनँ वइर्येहे
फ़स्रओग्रहे अषओनो अषहे रथ्ना । निवओधयेमि ह२कारयेमि अषहे वहिस्ताहे

Karta 1

- (1) 1. West & TDA: गओधन्यनाँम्; Sp: गओधन्यनाँम् (2) 1. Geld:
मइध्योइज़रँमयेहे; West & TDA: मइध्यो-ज़रँमयेहे 2. Geld: मइध्योइबँमयेहे; West &
TDA: मइध्योइबँमयेहे 3. West & TDA: 'दातअन्येहे 4. West; Sp, TDA: अयाग्रिमहे
5. West & TDA: फ़ओउर्वओश्रिमहे; Sp: फ़ओउर्वओश्रिमहे 6. Geld & TDA: हमस्प-
थ्मओधेयेहे 7. West & TDA: 'करँधनयेहे; Sp: 'करँधनयेहे.

स्तजोय्वाहे अपजोनो अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि येम्मे-हातयो हुक्कावस्तयो अपजोन्या अपहे रथ्नो ॥ ४ ॥

निवजेघयेमि ह२कारयेमि अहुनवइत्यो गाययो अपजोन्या अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि 'बेनौनाम्' पोउरु-सरंघो-वीरो-वाँथ्रनाम् मङ्ग-घातनाम् अपजोनाम् अपहे रथ्नौम् । निवजेघयेमि ह२कारयेमि अहुमतो रतुमतो अपजोनो अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि यत्तहे हसत्हातोइश् अपजोनो अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि अरंदुयो आपो अनाहितयो अपजोन्या अपहे रथ्नो ॥ ५ ॥

निवजेघयेमि ह२कारयेमि उस्तवइत्यो' गाययो अपजोन्या अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि गइरिनाम् अप-स्वाधनाम् पोउरु-स्वाधनाम् मङ्गघातनाम् अपजोनाम् अपहे रथ्नौम् । निवजेघयेमि ह२कारयेमि स्पं२ता-मइन्यैउश्' गाययो अपजोन्या अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि वरंघन्हे अहुरघातहे वनइ२त्यास्च उपरतातो अपजोनो' अपहे रथ्नो ॥ ६ ॥

निवजेघयेमि ह२कारयेमि वोहुझययो' गाययो अपजोन्या अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि मिग्रहे वोउरु-गजोयओइतोइश्' रामनस्च स्वात्तहे अपजोनो अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि बहिस्तोइस्तोइश् गाययो अपजोन्या अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि दस्ययो वङ्गुयो' आफ्नितोइश् दस्यहेच नर्त्त अपजोनो उग्रहेच तस्महे दामोइश् उपमनहे यज्जतहे अपजोनो अपहे रथ्नो ॥ ७ ॥

निवजेघयेमि ह२कारयेमि अइर्यमनो इश्येहे' अपजोनो अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि प्रबूपो-माँग्रहे अपजोनो अपहे रथ्नो । निवजेघयेमि ह२कारयेमि रतैउश् वरंजो हवजोत्तहे' अपजोनो अपहे रथ्नो ॥ ८ ॥

- (5) 1. Sp: बेनौनाम् (6) 1. Sp: उस्तवइत्यो 2. West, Geld, TDA: स्पं२ता-मइन्यैउश् 3. Sp: अपजोन्या (7) 1. West, Geld, TDA: वोहुझययो; Sp: वोहु झययो 2. Geld: 'गजोयओइतोइश् 3. Sp: वङ्गुयो (8) 1. West, Sp, TDA: इश्येहे 2. West & TDA: हवजोत्तहे.

निबजेधयेमि ह२कारयेमि आहुरोइश् फ़न्ने' आहुरोइश् ह२कारयेमि
आहुरोइश् द२युमहे' आहुरोइश् ज़रथुश्नोतमहे अषओनो अषहे रथ्नो । निबजेधयेमि
ह२कारयेमि ह२दिषहेच वाक्खवतो वाक्खो-ब२रतहेच गवे हुचोइहे गओइयेहेच' न२
अषओनो ॥ ९ ॥

निबजेधयेमि ह२कारयेमि वीत्पजेइव्यो अजेइव्यो रतुव्यो योइ ह२ति
अषहे रतवो थयस्च थिसाँस्च न२दिश्त प२रिश्-हावनयो येज्जि वो अषहे
अवा-उरूरओध यत्त यत्तहेच व२हाहेच ॥ फ़वराने म२दयत्तो ज़रथुश्निश्
यत्ताइच व२हाइच फ़नओथाइच फ़सस्तयजेच ॥ यत्त १.१०-२२;२३ ॥

ज़ओथ आयेसे येश्ति । ब२स्म आयेसे येश्ति प२रनो-मोइह२
वीषत्तय२म् अषवनेम् अषहे रतुम् आयेसे येश्ति ॥ यत्त २.१-८ ॥

कर्त २

अ२य ज़ओथे ब२स्मनजेच' रतवो म२न्यव आयेसे येश्ति । रतवो
गजेध२य' आयेसे येश्ति । रतवो उपाप आयेसे येश्ति । रतवो उपस्म आयेसे येश्ति ।
रतवो फ़त्त२रजात' आयेसे येश्ति । रतवो रवस्चरात आयेसे येश्ति । रतवो च२र२हाच
आयेसे येश्ति ॥ १ ॥

अ२य ज़ओथे ब२स्मनजेच याइर्य अषवन अषहे रतवो आयेसे येश्ति ।
म२व्यो-ज़२मजेम्' पय२ह२म् अषवनेम् अषहे रतुम् आयेसे येश्ति । अ२य ज़ओथे
ब२स्मनजेच म२व्योप२म२म्' वाक्खो-दातइनीम्' अषवनेम् अषहे रतुम् आयेसे येश्ति ।
अ२य ज़ओथे ब२स्मनजेच प२तिश्ह२हीम्' ह२हीम् अषवनेम् अषहे रतुम् आयेसे येश्ति ।

(9) 1. West & TDA : फ़न्ने 2. Geld : द२युमहे 3. West & TDA :
गओइयेहेच; Sp : गओइयेहेच.

Karta 2

(1) 1. West, Sp, TDA : ब२स्मनच 2. West, & TDA : गजेध२य 3. Sp :
फ़त्त२रजात (2) 1. Geld : म२व्योप२म२म् 2. Geld : म२व्योप२म२म् 3. West & TDA :
वाक्खो-दातजेनीम्.

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच अयाधिमम्' क्कजोउर्वजेधिमम्' वणिहृष्टम् अपवनेम्
अपहे रतम् आयेसे येसित । अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच मह्य्याइरीम् सरंवेम्
अपवनेम् अपहे रतम् आयेसे येसित । अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच हमस्पध्मजेदजेम्
अरतो करध्नेम्' अपवनेम् अपहे रतम् आयेसे येसित ॥ २ ॥

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच गजेयनाम्' ओहृइरीम् अपवनेम् अपहे
रतम् आयेसे येसित यत् ओहृइर्यो जीजनेन् । अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच वीस्पे
ते रतवो आयेसे येसित योइ' अओस्त अहुरो मज्दो जरथुश्चाइ यस्न्याच' वइयाच'
अवात् इच यत् वहिस्तात् ॥ ३ ॥

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच ध्राम् रतम् आयेसे येसित यिम् अहुरम्
मज्दाम् मह्य्यओम् मह्य्यवनाम् दामनाम् मह्य्यओयो स्तोइश् अहृम्च रतम्च ।
अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच ध्राम् रतम् आयेसे येसित यिम् जरथुश्चम् स्पितामम्
गजेयीम्' गजेध्वनाम्' दामनाम् गजेध्वयो' स्तोइश् अहृम्च रतम्च ॥ ४ ॥

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच रध्राम् क्रमरतारम् आयेसे येसित यिम्
नरम् अपवनेम् दधानम्' हुमतम्च मनो हृष्टम्च वचो हृष्टम्च इयओध्नेम् ।
स्पंरताम्' आर्मइतीम् दरंतेम् योइ' माधम् सओश्यतो' येइहे इयओध्नाइश्
गजेयो अप क्कादेरते' ॥ ५ ॥

अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच सरंवे अपवन अपहे रतवो आयेसे येसित ।
अहुनेम् वइरीम् क्कजओध्रेम् अपवनेम् अपहे रतम् आयेसे येसित । अह्य ज्ञओध्रे
वरस्मनजेच अपम् वहिष्टम् स्तओध्वम् अपवनेम् अपहे रतम् आयेसे येसित ।
अह्य ज्ञओध्रे वरस्मनजेच येइहे-हाताम् हुक्कायस्ताम् अपओनीम् अपहे रतम्
आयेसे येसित ॥ ६ ॥

4. West, Sp, TDA: अयाधिमम् क्कजोउर्वजेधिमम् 5. West & TDA:
अपवनेम्; Sp: अरधिमम् (3) 1. Sp: omits the word गजेयनाम् 2. Sp: वी
3. West & TDA: यस्न्याच वइयाच; Sp: येस्न्याच वइयाच (4) 1. West & TDA:
गजेयीम् गजेध्वनाम् दामनाम् गजेध्वयो (5) 1. West, Sp, TDA: दधानम्
2. West, Sp, TDA: स्पंरताम् 3. Sp: यो 4. West, Sp, TDA: सओश्यतो
5. Sp: क्कादेरते.

अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच अहुनवइतीम् गायोम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । वैनो हुवषो हुक्क्रीश् हुरओधक्कहो' आयेसे येइति । अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच अहुमैत्तम्' रतुमैत्तम्' अषवनम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । हो' ज्ञी अस्ति अहुमच' रतुमच' यो अहुरो मज्झो । अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच यत्तम् स्रम् हसक्कहाइतीम् अषवनम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अरंढीम् स्राम् अनाहिताम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति ॥ ७ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच उस्तवइतीम्' गायोम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । गरयो अषक्वाथो पोउरु-क्वाथो मज्झात अषवन अषहे रतवो आयेसे येइति । अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच स्पेता-महन्युम् गायोम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । वरंथघ्नम् अहुरघातम् आयेसे येइति । वनइत्तीम्च उपरतातम् आयेसे येइति ॥ ८ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच वोहूझाओम्' गायोम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । मिथम् वोउरु-गओयओइतीम् आयेसे येइति । राम क्वालम् आयेसे येइति । अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच वहिस्तोइस्तीम् गायोम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । दहाम् वडुहीम् आक्कितीम् आयेसे येइति । दहाम्च नरम् अषवनम् आयेसे येइति । उधम् तल्लम् दामोइश् उपमनम् यज्जतम् आयेसे येइति ॥ ९ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच अहर्यमनम् इषीम् अषवनम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच प्रषुषो-मोअम् अषवनम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच रतूम् वरंजम् हघओल्लम्' अषवनम् अषहे रतूम् आयेसे येइति ॥ १० ॥

अह्य ज्ञओथ्रे बरस्मनजेच आहूइरीम् क्कन्नेम्' अषवनम् अषहे रतूम्

- (7) 1. West & TDA: हुरओधोक्कहो 2. West & TDA: अहुमैत्तम्
रतुमैत्तम् 3. West & TDA: हो 4. West & TDA: अहुमच रतुमच (8) 1. Sp:
उस्तवइतीम् (9) 1. West, Sp, Geld, TDA: वोहूझाओम् (10) 1. West &
TDA: हघओल्लम् (11) 1. West & TDA: क्कन्नेम्.

आयेसे येष्टि । आइरीम् ल्कजेपेम् अपवनेम् अपहे रतुम् आयेसे येष्टि । अइय
 ज्जओमे वरस्मनजेच हदिश् वात्तवतो आयेसे येष्टि । वात्तम् वर्रेतम् गवे हुचोइहे
 आयेसे येष्टि । गजोदायुम् नरम् अपवनेम् आयेसे येष्टि ॥ ११ ॥

अइय ज्जओमे वरस्मनजेच वीस्पे अपहे रतवो आयेसे येष्टि । योइ
 ह्ति अपहे रतवो अयस्च त्रिसोस्च नज्जिदस्त पइरिश्-हावनयो रतवो वीस्पे
 मज्जिस्त पइति रतुम् ॥ यत्न २.१०-१८ ॥

वरस्मन पइति-वर्रेत° ॥ यत्न ३ ॥

इम हुमताच ह्णताच° ॥ यत्न ४ ॥

इथा आजत्त यज्जमइदे° ॥ यत्न ५ ॥

दच्चोइहम् अहुर्म्म मज्जोम् यज्जमइदे° ॥ यत्न ६ ॥

अपय दधोमि एवर्रेयम्° ॥ यत्न ७ ॥

अपय दधोमि एवर्रेयम्° ॥ यत्न ८ ॥

हावनीम् आ रतुम् आ° ॥ यत्न ९ ॥

विश् अपोम् इच पत्तेत्तु° ॥ यत्न १० ॥

आयो हइयीम् अपवनो नेमो हओमाइ मज्जधाताइ वक्कहुश्
 हओमो मज्जधातो नेमो हओमाइ ॥ यत्न ११.१-८ ॥

कर्तृ ३

ज्ञोत्र:-	हावनानेम् आस्ताय ।
रास्वी:-	अज्ञेम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र:-	आत्रवक्षेम् आस्ताय ।
रास्वी:-	अज्ञेम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र:-	फ्रवरेतारम् आस्ताय ।
रास्वी:-	अज्ञेम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र:-	आवरेतेम् आस्ताय ।
रास्वी:-	अज्ञेम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र:-	आस्त्रातारम् आस्ताय ।
रास्वी:-	अज्ञेम् वीसाइ ।

Karta 3

The dialogue at the beginning of this chapter, clearly shows that there used to be eight special priests officiating at various locations, joining together to perform the *Yasna*. Later on due to various causes, specially due to paucity of priests, only two priests ज्ञोत्र and रास्वी carry out the functions allotted to eight of them. In this chapter, the priest whom we call रास्वी goes on from place to place and undertakes the duties of his colleagues, who are not available, saying “अज्ञेम् वीसाइ”—I undertake. The names of the various priests and their duties are as follows:—

(1) The ज्ञोत्र is the main sacrificing and presiding priest, who manipulates most of the implements placed on the working table before him.

(2) The हावनन् was the priest in charge of Haoma extract to be offered as a sacrament.

(3) The आत्रवक्ष् was assigned the duty of keeping the Fire burning by placing fragrant-wood and incents when necessary.

(4) The फ्रवरेतर् was a deacon who carried necessary things from the ज्ञोत्र to other priests.

(1) 1. West, Sp, TDA: आतरेवक्षेम् 2. West & TDA: फ्रवरेतारम्
3. West, Sp, Geld, TDA: आत्रतारम्.

ज्ञोः- रथिश्चर्कम् आस्ताय ।

रास्पी- अज्ञम् वीसाइ ।

ज्ञोः- सजोषावरज्ञम् आस्ताय दाँहिस्तम् अर्श्वचस्तम् ।

रास्पी- अज्ञम् वीसाइ ।

रास्पी- यथा अहू वर्यो यो ज्ञोता फ्रा मे भ्रूते ।

ज्ञोः- अथा रतुश्च अषात्तचीत् हच फ्रा अपव वीष्वाो भ्रजोत् ॥ १ ॥

ज्ञो उ रास्पी-

आश्वनम् आस्ताय । रथजेश्चर्कम् आस्ताय । वास्त्रीम् प्रभुयस्तेम् आस्ताय । न्मानहे न्मानो-पइतीम् आस्ताय । वीसो वीस्पइतीम् आस्ताय । ज्ञस्तेउश्च ज्ञस्तुपइतीम् आस्ताय । दग्ह्उश्च दग्हुपइतीम् आस्ताय ॥ २ ॥

य्वानम् हुमनश्चर्हम् हचर्हम् हुश्यओध्नेम् हुदजेनेम् आस्ताय । य्वानम् उल्धो-वचर्हम् आस्ताय । ख्वजेत्वदथम् आस्ताय । दग्हाउर्वजेसेम् आस्ताय । हुमाईम् पहरिजध्नेम् आस्ताय । न्मानहे न्मानो-पथ्नीम् आस्ताय ॥ ३ ॥

नाहरिकौम्च आस्ताय फ्रायो-हुमतौम् फ्रायो-हूस्तौम् फ्रायो-हूस्तौम् हुश्-हौम्-सास्तौम् रतुक्ष्थौम् अषओनीम् यौम् आर्मइतीम् स्पस्ताम् योस्च ते वैनो अहुर मद्द । नरम्च अश्वनम् आस्ताय फ्रायो-हुमतम् फ्रायो-हूस्तम्

(5) The आर्बेत् was the junior deacon who brought necessary things from other priests to the ज्ञो.

(6) The आजात् was the priest who purified men and materials before the ceremony began.

(7) The रथिश्चर्क was a sort of time-keeper or recorder, who was the director of ceremonies. The modern name for this priest is रास्पी.

(8) The सजोषा-वरज्ञ was the chastiser or supreme magistrate, who demanded obedience to his orders and saw that they were carried out. Therefore he is called the wisest (दाँहिस्त) and the most truthful (अर्श्वचस्तम्).

3. Sp & Geld: रथिश्चर्कम् 4. West & TDA: अश्वच° (2) 1. Geld: दग्ह्उश्च दग्हुपइतीम् (3) 1. Sp: यवानम् 2. Sp: हुचर्हम् 3. Geld: दग्हाउर्वजेसेम्; Sp: दग्हाउर्वजेसेम् 4. Sp & Geld: हुमाईम् 5. Sp: पहरि जध्नेम्.

क्रायो-हृश्तेम् विस्तो-क्रओरितीम्' अविस्तो-कयधम् येसहे श्यओध्नाइश् गजेथो
अष क्रार्दे५ते ॥ ४ ॥

आअत् वो कश्चित् मज्जयल्लनोम् रतुश् आभूमइदे' रतुश् आस्तायमइदे'
अमैषेस्व' स्पे५ते सओश्य५तस्व' दौहिश्ते अरुश्चस्तेमौ' अइय्यामतेमौ अश-
स्त्राएवनुतेमौ । मज्जिश्ते अमौ' आभूमइदे' दजेनयो माज्जयल्लोइश् अथउरुनोस्व
रथजेस्तारेस्व वास्त्र्योस्व प्रषुय५तो ॥ ५ ॥

रास्पी:- यो नो अजेवो अत् ते उये श्रायोइद्याइ तूरहे मे५दाइद्याइ ध्वीदेम्
हसाज्द्याइ नव दसेमे वोइ वै यजेथम् ॥ यत्न ११.९ ॥

ज्ञोत्र:- पहरि ते हओम अषाउम् वीस्पो-स्वाधेम् ॥ यत्न ११.१० ॥
अषेम् वोहू° ॥ (सें बाइ)

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

[*अनओशही गवाज्जित गोश् प-पतित्-होम्]

ज्ञोत्र:- अषेम् वोहू° ॥ (चिहार् बाइ)

यथा अहू वइर्यो* (उ बाइ)

वसस्व तू अहुर मज्ज वीस्पयाओ ह्वतो स्तोइश् ॥ यत्न ११.१२-१५ ॥

अषेम् वोहू° ॥ (सें बाइ)

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे भूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत् ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे भूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत् ।

रास्पी:- तूम् नो आभ्रओम् ज्ञओतस्ते ।

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे भूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत् ।

(4) 1. West & TDA : विस्तो-क्रओरितीम्; Sp: वीस्तो क्रओरितीम् 2. Sp:
क्रार्दे५ते (5) 1. Sp: रतुश् 2. Sp: आभूमइदे 3. Sp: आस्तायमइदे 4. Sp: अमैषे
5. Sp: सओश्य५तस्व 6. West & TDA : अरुश्चस्तेमौ; Sp: अरुश्चस्तेमौम् 7. Sp: अमौम्

* The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz).

कोट्ट:- अङ्गं अजेत ज्ञोत वीसाह स्तजोतनोस् वेत्यनोस्' कृत्तजोर्भेस्च
कृत्तर्भेस्च कृत्ताभेस्च कृत्तायस्तीस्च ।

कोट्ट:- यथा अह वहर्यो यो आत्रवद्धो क्ता मे भूते ।

रास्ती:- अथा रतुश्च अपात्रचीत् हच क्ता अपव वीच्चाो भ्रजोत् ।

रास्ती:- यथा अह वहर्यो यो ज्ञोता क्ता मे भूते ।

कोट्ट:- अथा रतुश्च अपात्रचीत् हच क्ता अपव वीच्चाो भ्रजोत् ।

कोट्ट उ रास्ती:-

मज्झयत्तो अस्सी माज्झयत्तोइश्च आस्तुइतिश्च ॥ यत्न १२.८-९ ॥

अपेस्च वोह ॥ (सँ वाह)

येण्हे मे अपात्र हचा वार्गेस् अइवी-वहरिस्तेस् ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्ती:- यथा अह वहर्यो यो ज्ञोता क्ता मे भूते ।

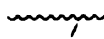
कोट्ट:- अथा रतुश्च अपात्रचीत् हच क्ता अपव वीच्चाो भ्रजोत् ।

रास्ती:- संरजोपो इचा अस्तु अहुरहे मज्झदो यत्ताह संवीस्तेहे अपजोनो ये नो
इस्तो धत्त पजोउवीस् तत्त उस्तेमेस्चीत् ॥

कोट्ट:- यथा अह वहर्यो यो आत्रवद्धो क्ता मे भूते ।

रास्ती:- अथा रतुश्च अपात्रचीत् हच क्ता अपव वीच्चाो भ्रजोत् ।

कोट्ट:- अवयात्त इचा संरजोपो अस्तु अहुरहे मज्झदो यत्ताह संवीस्तेहे अपजोनो
ये नो इस्तो ॥ ६ ॥

कर्त ४

अहुरेस् मज्झदोस् अपवनेस् अपहे रत्तस् यत्तमइदे । ज़रथुश्चेस् अपवनेस्
अपहे रत्तस् यत्तमइदे । ज़रथुश्चेहे अपजोनो कृत्तवीस् यत्तमइदे । अमेस् स्वेस्ते
अपजोनोस् यत्तमइदे ॥

अपाउनोस् वडुहीश्च सूरतो स्वेस्ततो कृत्तवयो यत्तमइदे अस्त्वतो मनसाच ।
अपनोस्तेमेस् रथ्वास् यत्तमइदे यजेतुस्तेमेस् यत्तनोस् हहहत्तुस्तेमेस् अपहे रथ्वास्
अइत्तिनसोस्तेमेस् अघ्यस्तेमास् अपजोनो अपहे रथ्वाो रतुक्कितीस् यत्तमइदे ॥ ० ॥

आच मनो मत आच यज्ञमइदे' वहुहीम्च आदौम् वहुहीम्च अपीम्
वहुहीम्च चिस्तीम् वहुहीम्च द्ववतातैम् अवि रतुश्च अवि रथ्य्य गैरैते ॥ १ ॥

फ़ा गवे वॅरैद्याइ मज्दयत्नो ज़रथुश्चित्रो आ हीम् वजेचयमहि' रथ्य्यजेच
म्यज्दजेच रथ्य्यजेच रतुफ़ितयजेच वीस्पयो सौचतृच' अषओनो स्तोइश्च यत्नाइच
वत्ताइच फ़नओधाइच फ़सस्तयजेच ॥

(स्रओषो अस्तु ।) स्रओषम् अपीम् यज्ञमइदे । रतुम् वॅरैरैते
यज्ञमइदे यिम् अहुरैम् मज्दौम् यो अषहे अपनोतैमो यो अषहे जध्मृश्तैमो । वीस्प
स्रवो ज़रथुश्चित्र यज्ञमइदे । वीस्पच ह्रश्त इयओध्न यज्ञमइदे वरश्तच वरैश्यन्नच ॥

येव्हे हाताम् तास्वा यज्ञमइदे ॥ २ ॥

~~~~~
फ़ोत्र उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ (सं गार्)

फ़वराने मज्दयत्नो ज़रथुश्चित्रश्च ..... यत्नाइच वत्ताइच फ़नओधाइच
फ़सस्तयजेच ॥

फ़ोत्र:- यथा अह वइर्यो यो आत्रवन्नो फ़ा मे झूते ।

रास्पी:- अथा रतुश्च अषातृचीत् हच फ़ा अषव वीध्वो भ्रओत् ।

रास्पी:- यथा अह वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

फ़ोत्र:- अथा रतुश्च अषातृचीत् हच फ़ा अषव वीध्वो भ्रओत् ।

फ़ोत्र उ रास्पी:-

फ़स्तुये हुमतोइव्यस्वा ..... स्वरूपयो उश्तनैम् ॥ यत्न ११.१७-१८ ॥

स्तओमि अषम् ।

अषम् वोहू° ॥ (सं गार्)

नास्मी दजेवो । फ़वराने मज्दयत्नो ज़रथुश्चित्रश्च° ॥ यत्न १२ ॥

अहुरैम् मज्दौम् आम्नये न्मानहे° ॥ यत्न १३ ॥

Karta 4

- (1) 1. Sp: वज्जमइवे (2) 1. Geld: वजेचयमहि 2. Sp: सौचयच.

कर्म ५

श्लोकः-

वीसे' वो अमेष स्प॑त स्तजोत ज्ञजोत ज्ञात यस्त क्रम॑रत अइविज॑रत
यूष्माक॑म् यत्नाइच वत्ताइच ध्नजोभाइच फ़सस्तयजेच । यत् अम॑षना॑म् स्प॑तना॑म्
अत्ताक॑म् हव॑द्वाइच रतुफ़ितयजेच अषवस्ताइच व॑र॑ध॒घ्न्याइच हुरु॑न्याइच यत्
सजो॑ष्य॑ता॑म् अषजो॑ना॑म् ॥ १ ॥

प॒इरी' वै अम॑षा स्प॑ता हु॒क्ष॒धा हु॒धो॒द्द॒हो द॒धो॑मि तन्वस्ची॒त् ए॒व॒स्यो
उ॒स्तने॑म् प॒इरी' वी॒स्पा॒ो हु॒ज॒ी॒त॒यो ॥ २ ॥

फ़ा ते व॑र॑ने अहे दजेनय अषाउम् अहुर म॒ज्द म॒ज्द॒य॒त्नो ज़रथु॑श्निश्
वीदजेवो अहुर-त्कजेवो ह॒ध-ज्ञ॒ओ॒ध॑म् ह॒ध-अ॒इ॒न्या॒ो॒द्द॒ह॒ने॒म् इ॒म॒त् व॑र॑स्म अषय फ़स्त॑र॑ते॑म्
अषवने॑म् अषहे रतुम् आयेसे ये॒श्ति । अ॒इ॒य ज्ञ॒ओ॒ध्रे व॑र॑स्मनजेच अहुर॑म् म॒ज्दो॑म्
अषवने॑म् अषहे रतुम् आयेसे ये॒श्ति । अम॑षा स्प॑ता हु॒क्ष॒धा हु॒धो॒द्द॒हो आये॑से
ये॒श्ति । अ॒इ॒य ज्ञ॒ओ॒ध्रे व॑र॑स्मनजेच रतवो वी॒स्पे म॒ज्जि॑श्त आयेसे ये॒श्ति । अ॒य॒र अ॒स्न्य
मा॒स्य या॒इ॒र्ये स॑र॒ध । अ॒इ॒य ज्ञ॒ओ॒ध्रे व॑र॑स्मनजेच अषजो॑ना॑म् वडु॒ही॒श स॒रो स्प॑ता॒ो
फ़व॒ष॒यो आये॑से ये॒श्ति । अ॒इ॒य ज्ञ॒ओ॒ध्रे व॑र॑स्मनजेच वी॒स्पे अ॒ष॒व॒नो य॒ज्ञ॒त आये॑से
ये॒श्ति । वी॒स्पे अ॒ष॒हे र॒त॒वो आये॑से ये॒श्ति । हा॒व॒नी॒म् प॒इति॑ रतुम् सा॒व॒द्द॒हे॒म्
वी॒सी॒म् च प॒इति॑ रतुम् र॒त॒वो वी॒स्पे म॒ज्जि॑श्त प॒इति॑ रतुम् ॥ ३ ॥

श्लोक उ रास्पीः-

फ़वराने म॒ज्द॒य॒त्नो ज़रथु॑श्निश् ..... यत्नाइच वत्ताइच ध्नजोभाइच
फ़सस्त॑यजेच ॥

श्लोकः- यथा अह॑ व॒इ॒र्यो यो आ॒त्र॒व॒सो फ़ा मे भू॑ते ।

रास्पीः- अथा रतु॑श् अषा॒त॒ची॒त् ह॒च फ़ा अ॒ष॒व वी॒च॒वो भ्र॑जोत् ।

रास्पीः- यथा अह॑ व॒इ॒र्यो यो ज्ञ॒ओ॒ता फ़ा मे भू॑ते ।

श्लोकः- अथा रतु॑श् अषा॒त॒ची॒त् ह॒च फ़ा अ॒ष॒व वी॒च॒वो भ्र॑जोत् ।

Karta 5

(1) 1. Sp: 'वीसे' 2. Sp: सजो॑ष्य॑ता॑म् (2) 1. Sp: प॒इति॑

कर्म ६

ज्ञोत्र:- सस्तिच* व२ताच रप्रनक्हाच वीथुषजेइव्यस्च ज्ञओथाव्यो अर्धुष्वजे-
इव्यस्च' वाष्जिव्यो अमेष स्प२तै वक्कहूश् सीराइश् नामौन् आज्जय' । अमेष
स्प२तै वक्कहूश् सीराइश् नामौन् अषहे फ्रायेजे वर्रज वक्कहूँउश् अषहे वर्रज दजेनयो
वक्कहुयो माज्जदयत्तोइश् ॥ १ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

येअहे मे अषात्त हचा ..... वइरीम् बागंम् अइवी-वइरिस्तैम् ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे भूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्तचीत्त हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत्त ।

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तू अहुरहे मज्जदो यत्ताइ सँवीस्तहे अषओनो यै नो
इस्तो झत्त पओउर्वीम् तत्त उस्तैम्मचीत्त ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे भूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्तचीत्त हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत्त ।

ज्ञोत्र:- अवथात्त इधा सँरओषो अस्तू अहुरहे मज्जदो यत्ताइ सँवीस्तहे अषओनो
यै नो इस्तो ।

अहुरँम् मज्जदौम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्जमइदे । हुधोक्कहँम् .....

अत्त हम अत्त ज्ञयेने ॥ यत्न १६.१-१० ॥

अहुरँम् मज्जदौम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्जमइदे । अमेषा स्प२ता हुध्वआ
हुधोक्कहो यज्जमइदे । अस्न्य अषवन अषहे रतवो यज्जमइदे । हावनीम् अषवनेम्
अषहे रतूम् यज्जमइदे ..... पँरनो-मोक्कहँम् वीषत्तथेम् अषवनेम् अषहे रतूम्
यज्जमइदे ॥ यत्न १७.१-७ ॥

रतवो मइन्यव यज्जमइदे । रतवो गओध्य यज्जमइदे । रतवो उपाप
यज्जमइदे । रतवो उपस्म यज्जमइदे । रतवो फ्रुत्तँरँजात्त यज्जमइदे । रतवो रवस्वरात्त

Karta 6

(1) * The रास्पी joins the ज्ञोत्र in reciting the first word सस्तिच only.*

1. West, Sp, TDA : अहुरँम् 2. West & TDA : अहुरँम्.

यज्ञमइदे । रतवो यज्ञमइदे । यार्थ्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे ।
 यज्ञ्यो-ज्रमजेय पयस्वम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । मइज्योपमम् वासो-
 दातजेनीम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । पशितिशहरीम् हरीम् अपवनम् अपहे
 रतम् यज्ञमइदे । अयाग्रिमम् क्रजोउर्वजेश्रिमम् वरून्निहर्श्तेम् अपवनम् अपहे रतम्
 यज्ञमइदे । मइज्याहरीम् सरंघम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । हमस्पध्मजेदजेम्
 अरंतो-कैरंघ्यम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । गजेयनाम् ओज्जहरीम् अपवनम्
 अपहे रतम् यज्ञमइदे यत् ओज्जहरीयो ज्ञीज्ञनन् । वीस्पे ते रतवो यज्ञमइदे योइ
 अजोस्त अहुरो मज्दो ज्रथुश्नाइ यस्याच वइयाच अपात् हच यत् वहिस्तात् ॥
 ध्वाम् रतम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दोम्, मइन्यजोम् मइन्यवनाम् दामनाम्,
 मइन्यजोयो स्तोइश् अहम्च रतम्च । ध्रौम् रतम् यज्ञमइदे यिम् ज्रथुश्नेम्
 स्पितामम् गजेयीम् गजेयनाम् दामनाम् गजेययो स्तोइश् अहम्च रतम्च ।
 रथ्रौम् क्रमरंताम् यज्ञमइदे यिम् नरम् अपवनम्, दधानम् हुमतम्च मनो
 हृष्टम्च वचो हर्श्तेम्च इयजोघ्नेम् । स्पंताम्च आर्मइतीम् दरंतेम् योइ मांथम्
 सजोइयंतो येव्हे इयजोघ्नाइश् गजेयो अप क्रोदेते । सरंघ अपवन अपहे
 रतवो यज्ञमइदे अहुनेम् वरीम् क्रस्तजोथम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । अपम्
 वहिश्तेम् स्तजोथम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । येव्हे-हाताम् हुक्रायस्ताम्
 अपजोनीम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । अहुनवइतीम् गार्थाम् अपजोनीम् अपहे रतम्
 यज्ञमइदे । वनाम् हुवयो हुक्रंथीश् हुरजोघहो यज्ञमइदे । अहुमेतम् रतुमेतम्
 अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । हो ज्ञी अस्ति अहम्च रतम्च यो अहुरो मज्दो ।
 यल्लम् सरम् हस्तह्वाइतीम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । अरंथीम् सरम् अना-
 हिताम् अपजोनीम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । उस्तवइतीम् गार्थाम् अपजोनीम् अपहे
 रतम् यज्ञमइदे । गरयो अप-स्वाधो पौउरु-स्वाधो मज्दघात अपवन अपहे रतवो
 यज्ञमइदे । स्पंता-मइन्यम् गार्थाम् अपजोनीम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । वरंघ्यम्
 अहुरघातम् यज्ञमइदे । वनइतीम्च उपरताम् यज्ञमइदे । बोहृष्ट्राम् गार्थाम्
 अपजोनीम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । मिथम् बोउरु-गजोयजोइतीम् यज्ञमइदे । राम
 क्वाणम् यज्ञमइदे । वहिस्तोइतीम् गार्थाम् अपजोनीम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । दक्षाम्
 वजुहीम् आक्रितीम् यज्ञमइदे । दक्षम्च नरम् अपवनम् यज्ञमइदे । उग्रम् तण्मम्

दामोश् उपमनेम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे । अर्चमनेम् इषीम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । ऋषो-मार्थम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । रतुम् वरेत्तम् इषओर्तेम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । आहूरीम् ऋन्नेम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । आहूरीम् लकजेष्म अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । हदिश् वासवतो यज्ञमइदे । वासम् वरेत्तम् गवे हुधोक्के यज्ञमइदे । गओदायूम् नरेम् अपवनेम् यज्ञमइदे ॥

वीस्ये अपहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँति ..... रतवो वीस्ये मज्झिस्त पइति रतुम् ॥ यत्न १७.९-१९ ॥

कर्त ७

ज्ञोतः-

वच अर्गुल्व' यज्ञमइदे । स्रओषम् अषीम् यज्ञमइदे । अषीम् वजुहीम् यज्ञमइदे । नइरीम् सक्कहम् यज्ञमइदे । आक्ष्तीम् हाँम्-वइ५तीम् यज्ञमइदे । अस्तैरतव' अमुयम्न यज्ञमइदे । अषाउनाँम्च' ऋवषयो यज्ञमइदे । चिन्वतो परेतुम् यज्ञमइदे । गरो न्मानेम् अहुरहे मज्जदो यज्ञमइदे । वहिश्तेम् अहूम् अपओनाँम् यज्ञमइदे रओचक्कहम् वीस्यो-स्त्रार्थम् ॥ १ ॥ (सं बाइ)

वहिश्तहे अक्कहँउश् वहिश्ताँम् अयनाँम् यज्ञमइदे । अरश्तातेम् यज्ञमइदे वजुहीम्' फ़ादत्-गअथाँम् वरदत्-गअथाँम् सवो-गअथाँम् याँम् दअनाँम् माज्ज-यत्तीम् । रण्णुम् रज्झिश्तेम् यज्ञमइदे । मिथेम् वोडरु-गओयओइतीम् यज्ञमइदे । रेवीम् पारे५दीम्' यज्ञमइदे रेवीम् रवो-मनक्कहाँम् रेवीम् रवो-वचक्कहाँम् रेवीम् रवो-इयओथेननाँम्' फ़ा तन्वो रे५जयेइति' ॥ २ ॥

नइर्याँम् हाँम्-वरइतीम्' यज्ञमइदे ऋमेन्-नराँम् ऋमेन्-नरो-वीराँम् या आसओत् आस्यो' या तल्मो-ताँप्यो' या दिम् जसइति वधो-वत्तेम्चित्र

Karta 7

- (1) 1. West, Sp, TDA: अर्गुल्व 2. West, Sp, TDA: अस्तैरतव
3. West, Sp, TDA: अपओनाँम्च (2) 1. West & TDA: वजुहीम् 2. West, Geld, TDA: परेतुम् 3. Sp: 'अयओधननाँम् 4. West & TDA: रेन्वयेइति
(3) 1. West & TDA: 'वरेतीम् 2. West & TDA: आसवो; Sp: अस्तवो
3. West & TDA: तल्मो-ताँप्यवो; Sp: तल्मो-ताँप्यवो.

या नरोम् वीगैरस्ताचित्र
तन्वो वज्रोस्तारम् दधाइति ।

क्वञ्जनेम् मज्जघातेम् यज्ञमइदे पाइतीम् पस्वो वीरयो ॥ ३ ॥

अवो दामोन् अववनो यज्ञमइदे यो हँति पओइर्यो-दात' पओइर्यो'-
क्रथ्वास्त अप्नाअतृच अपाअतृच ज्ञेमाअतृच उर्वरयाअतृच गओतृच' हुधोव्हत्' ।
अयो' वोउरु-कषेम् यज्ञमइदे । वातेम् दर्षीम्' मज्जघातेम् यज्ञमइदे । अस्मनेम्
स्वन्व'तेम् यज्ञमइदे पओइर्यो-दातेम् पओइर्यो-क्रथ्वास्ततेम् गओयीम्' गओध्ययो'
स्तोइश् ॥ ४ ॥

ध्वोम् आत्रेम्' अहुरहे मज्जदो पुधेम् अववनेम् अवहे रतृम् यज्ञमइदे ।
हध-ज्ञओधेम् हध-अइव्योव्हनेम् इमत् वरेस्म अवय क्रस्तरतेम् अववनेम् अवहे
रतृम् यज्ञमइदे । अपोम् नसारम् यज्ञमइदे । नह्रीम् सक्हेम् यज्ञमइदे । तस्मेम्
दामोइश् उपमनेम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे । इरिस्तनाम् उर्वानो यज्ञमइदे यो अवओनाम्
क्ववयो ॥ ५ ॥

रतृम् वरेज्ज'तेम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्जदोम् यो अवहे अपनोतेमो
यो अवहे जघ्मइतेमो । वीस्पृत् सवो ज़रथुश्चि यज्ञमइदे । वीस्पृच ह्वस्त इयओध्न
यज्ञमइदे वरस्तच वरइयस्मच ॥

येअहे हाताम् .... तास्वा यज्ञमइदे ॥

रास्ती:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे व्रूते ।

श्रोत्र:- अथा रतुश्च अवातृचीत् हच फ़ा अवव वीचवो व्रओत् ॥ ६ ॥

(4) 1. Sp: पओउवो दात पओउवो 2. Sp: गओअतृच हुधोव्हत् 3. Sp: वरवो
4. Sp: दर्षीम् 5. West & TDA: गओयीम् 6. West & TDA: गओध्ययो
(5) 1. West, Sp, TDA: जातरेम्.

कर्तृ ८

रास्पी:-

अजेत वच मधयक्कह'

अहे वच सँदयक्कह'

अहुरो मज्जदो अपव

हथ वक्कहुव्यो यज्जतअइव्यो यत्त अमँषअइव्यो स्पँतअइव्यो हुक्कथअइव्यो हुक्काव्यो
 पँचसल्वीश्च सताइश्च' हज्जक्काइश्च' बजेवरँबीश्च अहाँक्ताइश्च' फ़ायेवीश्चत्तूच'
 अक्कात्तू ॥ १ ॥

हुक्कथोत्तेमाइ वात्त' झुअँम् अक्कात्तू हात्त अइवी-ददँमहिचा चीप्पहिचा
 ह्वाँन्महिचा हात्त मज्जदाइ अहुराइ' अषाइचा वहिस्ताइ ॥ २ ॥ (सँ बाह्)

ज्ञोत्त उ रास्पी:-

अषँम् वोहू° ॥ (सँ बाह्)

दाइदी मोइ यँ गाँम्° ॥ यक्क १८ ॥

पँरँसत्त ज़रथुश्त्रो अहुरँम् मज्जदाँम्° ॥ यक्क १९ ॥

फ़ाअओत्त अहुरो मज्जदो° ॥ यक्क २० ॥

येत्तीम् वचो अपओनो ज़रथुश्त्रहे° ॥ यक्क २१ ॥ ३ ॥

कर्तृ ९

ज्ञोत्त उ रास्पी:-

अषँम् वोहू° ॥ (सँ बाह्)

येज्जे मे अषात्तू हचा ..... वागँम् अइवी-वइरिश्तेम् ॥ यक्क १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे झूते ।

ज्ञोत्त:- अथा रतुश्च अषात्तूचीत्तू हच फ़ा अपव वीप्पाओ अओत्तू ॥

रास्पी:- सँरओपो इधा अस्तू ..... अपओनो यँ नो इस्तो ॥ यक्क १५.३ ॥ ० ॥

Karta 8

- (1) 1. Sp: मधेयक्कह 2. West & TDA: सधयक्कह; Sp: सँदयक्कह
 3. Sp: सताइस्व हज्जक्काइस्व 4. West & TDA: बजेवरँबीश्च; Sp: बजेवरँबीस्व 5. Sp:
 अहाँक्ताइस्व 6. Sp: फ़ायेवीस्व अपव (2) 1. West & TDA: वा अत्त 2. Sp:
 अहुराइचा.

हओमनौम् उज्दातनौम् ज्ञओधनौम् उज्दातनौम् उज्दातनौम् उज्दा-
 क्षमनौम्' वारंभन्निनौम् पइति-विपिनौम्' अपोइश् वओषज्ज हचिम्ननौम् चिस्तोइश्
 वओषज्ज हचिम्ननौम् मज्जदो वओषज्ज हचिम्ननौम् ज्जरथुइश्त्रहे वओषज्ज हचिम्ननौम्
 ज्जरथुइश्त्रोतैमहे वओषज्ज हचिम्ननौम् ॥ १ ॥

अव वओषज्ज हचिम्ननौम् या हुमायेहे अषओनो या हुमायेहे पइरिजथ्नो'
 या दजेनयो वक्कुहयो' माज्जदयस्त्रोइश् या दक्षयो वक्कुहयो आफ्फितोइश् या
 दक्षयो वक्कुहयो अनादुत्तोइश् या दक्षयो वक्कुहयो अनवरुत्तोइश् ॥ २ ॥

आविस्तयजेच अइन्नि-विस्तयजेच अइन्निश्-हुतयजेच उपास्तयजेच' उपक्-
 हस्तयजेच हुक्कायस्तयजेच हुक्कमरैतयजेच' योइ हँ५ति हओम स्त्र स्पँ५त अषवन
 अषय उज्दात अषय उज्दाक्षमन' अषय अइन्नि-वओधयम्न' अषय अइन्नि-वओधय५त
 अषय हुन्वन अषय हओइय५त' ॥ ३ ॥

अमवतो अमाइ अमवतो वरंभन्नाइ' अमवइथ्यो अरंथ्यो' अमवइथ्यो
 अपोइश् अमवइथ्यो चिस्तोइश् अमवइथ्यो पउर्वतातो' अमवइथ्यो उपरतातो
 अमवल्ल्यो अओइन्व्यो यज्जतओइन्व्यो यत्त अमेषओइन्व्यो स्पँ५तओइन्व्यो हुक्कभओइन्व्यो
 हुधान्यो' यवओजिन्यो यवओसुन्यो योइ वक्कुहँउश् आ-मनक्कुहो इयेइ५ति' योस्व
 उइति ॥ ४ ॥

हउर्वतातोस्व नो अमरैतातो गैउश्च' तन्नो गैउश्च' उरुनो आथस्व
 अओत्तो-नामनो हदिषस्व' अषिवतो' वाक्कवतो स्वाथवतो' मरुज्जिदकवतो ॥ ५ ॥

स्तओतच यत्ताइच वक्काइच ध्नओथाइच फ़सस्तयजेच । यत्त अओष
 अहुरहे मज्जदो यत्त अओष अमेषनौम् स्पँ५तनौम् रतैउश्च' अषओनो वरंज्जतो

Karta 9

- (1) 1. Sp: उज्दाक्षमननौम् 2. Sp: पइति वओषज्जनौम् (2) 1. Sp: पइरि
 जवनो 2. Sp: वक्कुहयो (3) 1. Sp: उपास्तयजेच; West & TDA: उपाइस्तयजेच
 2. Sp: हुक्कमरैतयजेच 3. Sp: उज्दाक्षमन 4. West, Sp, TDA: 'वओधयन 5. West,
 Sp, TDA: हओइय५त (4) 1. Sp: वरंभन्नाइ 2. Sp: रंथ्यो 3. Sp: पओउर्वतातो
 4. West, Sp, TDA: हुधोन्यो 5. Sp: ज्येइरति (5) 1. Sp: गैउस्व 2. Sp:
 हदिषस्व 3. West, Sp, TDA: अषवतो 4. Sp: स्वाक्कवतो (6) 1. Sp: रतैउस्व.

यत्नाइच वक्काइच यत् अपनोत्तमहे रथ्वो यत् जघ्मूइयो अपोइश् यत् जघ्मूइयो
रतुफ्रितोइश् ॥ ६ ॥

यत् मौथहे स्पेत्तहे यत् दअेनयो माज्दयत्तोइश् यत् स्तओतनाँम्
येस्न्यनाँम् यत् वीस्पयेषाँम्च रथ्व्वाँम् वीस्पनाँम्च रतुफ्रितिनाँम् वीस्पयो साँचत्तूच
अषओनो स्तोइश् यत्नाइच वक्काइच क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयअेच । स्रओषो अस्तू ।
छात् पओउर्वाँम् तत् उस्तैम्मैचीत् ॥ ७ ॥

कोट्ट:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्तूचीत् हच फ्रा अषव वीष्वाओ म्रओतू ॥

कोट्ट:-

अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अहुरहे मज्दो यत्सिइ सँविस्तहे अषओनो
यै नाो इस्तो ।

§हओमनाँम् उज्जातनाँम् ..... वीस्पयो साँचत्तूच अषओनो स्तोइश्
यत्नाइच वक्काइच क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयअेच । स्रओषो अस्तू ॥

स्रओषेम् अषीम् यज्मइदे । रतूम् वँरँज्जत्तैम् यज्मइदे यिम् अहुरैम्
मज्दोँम् यो अषहे अपनोत्तमो यो अषहे जघ्मूइत्तमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्चि
यज्मइदे । वीस्पच हूरश्च इयओध्न यज्मइदे वरश्च वरँश्यम्वच ॥

येअहे हाताँम् .... ताोस्च यज्मइदे ॥

वरँस्मन पइति-वँरँत हच-ज्जओथ दथुषो अहुरहे मज्दो रअेवतो एवरँन-
जुहतो अमँषनाँम् स्पेत्तनाँम् । इमैम् हओमैम् अषय उज्जातैम् आयेसे येस्ति .....
आयेसं यस्ति पँरँनो-मोक्काइ वीषसथाइच अषओनो अषहे रथ्वे ॥ यक् २२.१-१० ॥

*आयेसे येस्ति रतवो मइन्यवनाँम् ..... गओइधेहेच नर्श अषओनो ॥

आयेस येस्ति वीस्पअेइव्यो अओइव्यो रतुव्यो ..... योइ हँत्ति
अषहे रतवो । हावनोइश् रथ्वो ॥ यक् २२.१२-१९ ॥

§ Sections 1-7 are repeated again.

* In this section आयेसे येस्ति is to be substituted where निषयेषेमि
हँकारयेमि occurs. Cf. वीस्प. १.१-९.

इमेम् हओमेम् अषय उज्झातम् आयेसे येस्ति ..... अष-षिअ
आयेसे येस्ति ॥ यत्न २२.२०-२२ ॥

इनमहने अहुरहे मज्झादो रजेवतो एवरनकुहतो अओस्तो-नामनो यज्जतहे ॥८॥
(इमेम् हओमेम् अषय ..... अओस्तो-नामनो यज्जतहे -दु बाह्)

कर्त १०

ज्ञोतृ:-

आयेसे येस्ति अरंजहिब्यो' सवहिब्यो' फ्रदघप्रबुब्यो वीदघप्रबुब्यो
वोउरु-वरंस्तिब्यो' वोउरु-जरेस्तिब्यो' अहेच कर्ष्वने' यत् एवनिरथहे ॥ १ ॥

आयेसे येस्ति अस्मनजेइब्य हावनजेइब्य अयक्कहजेनजेइब्य हावनजेइब्य
तस्ताइ' ज्ञओधो-वरंनाइ' वरंसाइ' हओमो-अक्कहरंजानाइ' तवच वरंस्मनो अषय
फ्रस्तरतहे । आयेसे येस्ति अहुनहे वहर्येहे अनहुनाच रतुश्च स्तितातस्व' दजेनयो
माज्झयत्तोइश्च ॥ आयेसे येस्ति अषओनाम् फ्रवणिनाम् उग्रनाम् अइन्निथूरनाम्
पओइर्यो-ल्कजेपनाम् फ्रवणिनाम् नवानज्जिदस्तनाम् फ्रवणिनाम् हवहे उरुनो
फ्रवर्षेजे । आयेसे येस्ति वीस्पजेइब्यो अषहे रतुब्यो । आयेसे येस्ति वीस्पजेइब्यो
वक्कहुधाब्यो यज्जतजेइब्यो मइन्यओइब्यस्चा गजेथ्यजेइब्यस्चा योइ हँति यस्न्याच
वह्याच अषात्त हच यत्त वहिस्तात् ॥

फ्रवराने मज्झयत्तो ज़रथुश्चिश्च ..... यत्ताइच वक्काइच इनओधाइच
फ्रसस्तयजेच ॥

ज्ञोतृ:- यथा अहू वहर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे झूते ।

रास्सी:- अथा रतुश्च अषात्तचीत्त हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत्त ।

रास्सी:- यथा अहू वहर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे झूते ।

ज्ञोतृ:- अथा रतुश्च अषात्तचीत्त हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत्त ॥ २ ॥

Karta 10

(1) 1. Sp: अरंजहिब्यो सवहिब्यो 2. Sp: 'वद्विब्यो 'वद्विब्यो 3. West
& TDA: कर्ष्वने; Sp: कर्ष्वन (2) 1. West & TDA: तास्ताइ 2. West &
TDA: 'वरंनाइ 3. West & TDA: वरंसाइ; Sp: वरंसाइ 4. Sp: 'अक्कहरंजानाइ
5. West, Sp, TDA: स्तीतातस्व.

कर्त ११

ज्ञोत्र:-

अहुराइ मज्दाइ हओमौं' आवजेधयमहि' यत् उज्दातैम् सैविश्तेम्' वरैध्वने
फादत्त-गजेथाइ यत् हुध्वाथाइ अषओने यत् रतुध्वाथाइ अषओने । अमेषजेइव्यो
स्पै२तजेइव्यो हओमौं' आवजेधयमहि' । अइव्यो वहुहिंव्यो' हओमौं आवजेधयमहि' ।
हवहे उरुनो हओमौं आवजेधयमहि' । वीस्पयो अषओनो स्तोइश् हओमौं आवजे-
धयमहि' ॥ १ ॥

इमौं' हओमौं' इम हओम्य' इम स्तरैत इम म्यज्द इम अस्म पओइय
दामौन् इम अस्मन हावन अवि-वरैत' हओम ज्ञाइरे' इम अयक्वहेन हावन अवि-
वरैत' हओम ज्ञाइरे' इमौम् आपैम् हओम्यौम् इमत्त वरैस्म अषय फ्रस्तारैतैम् ॥ २ ॥

इमो कँहर्पस्व तैवीषीश्च' इमो यजेतुषीश्च' ज्ञओधो इमैस् हओमैस्
अषवनैम् गौम्च हुधोक्वहम् नरैम्च अषवनैम् आत्तच मनो अषओनौम् आत्तच
मनो सओश्य२ताम्' इमौम्चा' गौम् जीव्यौम् अषय उज्दातौम् इमौम्चा' उर्वरौम्
हधानजेपताम् अषय उज्दातौम् ॥ ३ ॥

अइव्यो वहुहिंव्यो इमो ज्ञओधो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानजे-
पतवइतीश् अषय उज्दातो अइव्यो वहुहिंव्यो अपैम्च हओम्यौम् अस्मनच हावन
अयक्वहेनच हावन ॥ ४ ॥

इमौम्चा' उर्वरौम् वरैस्मनीम्' जघ्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरैध्वम्च वरैज्जीम्च'
दजेनयो वक्वहुयो' माज्दयस्त्रोइश् गायनौम्च स्रओधैम् जघ्मूषीम्च अषओनो
अषहे रथ्वो रतुफ्रितीम् इमौं' अजेस्मौस्व' वओइवीम्च तव आधो अहुरहे मज्दो
पुध वीस्पच वोहू' मज्दघात अषचिध पहरिच ददेमहि' आच वजेधयमहि' ॥ ५ ॥

Karta 4

(1) 1. Sp: हओमौम् 2. Geld: आवजेधयमही 3. Sp: सैविश्तेम्; TDA:
(मत्) सैविश्तेम् 4. West & TDA: वहुहिंव्यो (2) 1. Sp: इमौम् हओमौम् 2. Sp &
'TDA read (इम स्तओम्य) after हओम्य 3. Sp: अववरैत 4. Sp: ज्ञाइरे (3) 1.
Sp: सैविश्ते 2. Sp: यजेतुषीश्च 3. Sp: सओष्य२ताम् 4. Sp: इमौम् (5) 1.
West, Sp, 'TDA: इमौम् 2. Sp: वरैस्मनीम् 3. West & TDA: वरैध्वम्च
4. Sp: वहुध्वा 5. Sp: इमौम् अजेस्मौस्व 6. Geld: वोहू 7. Geld: वरैमही...
वजेधयमही.

आजत् दीश्' आवजेघयमहि अहुराश्च मज्झदाश्च सजोषाश्च अप्याश्च
रप्त्वजेच रज्जिस्ताश्च मिधाश्च वोउरु-गओयओइतैजे' अमेषजेइव्यस्च स्पे२तजेइव्यो
अपओनौम्च' ऋषिण्यो अपओनौम्च' उवोइव्यो आधजेच अहुरहे मज्झदो रप्त्वजेच
वरेज्जते रप्त्वजेच म्यज्जजेच रप्त्वजेच रतुप्पित्तयजेच वीस्वयो सौचत्तुच' अपओनो
स्तोइश्च यत्ताश्च वत्ताश्च ध्नओधाश्च ऋसस्तयजेच ॥ ६ ॥

आजत् दीश्' आवजेघयमहि ज्वरथुश्चहे स्वितामहे अपओनो ऋषैजे
यत्ताश्च वत्ताश्च ध्नओधाश्च ऋसस्तयजेच । अह्हुयओश्च' अपचिनहो मत्त
वीस्थान्यो' अपओनिव्यो ऋषिण्यो यो इरीरिथुषाँम् अपओनौम् योस्च ज्व२ताँम्
अपओनौम् योस्च नरौम् अज्ञातनौम् ऋषो-चरैधौम् सओश्यताँम्' ॥ ७ ॥

* इमौ हओमौ इम हओम्य ..... अपचिथ पइरिच ददमहि आच
वजेघयमहि ॥ ८-११ ॥

आजत् दीश् आवजेघयमहि अमेषजेइव्यो स्पे२तजेइव्यो हुक्खअजेइव्यो
हुघान्यो' यवजेजिण्यो यवजेसुण्यो योइ वोहु योइ वोहुनाँम् दातारो योइ वक्कहँउश्च
आ मनहो इयेइ२ति' । वक्कहँउश्च आ' ज्ञी' आ-मनहो इयेइ२ति योइ अमेषो'
स्पे२त हुक्खअ' हुघोहो अघात् मात अघात् बूत इच वक्कहओत्त मनहत् ॥ १२ ॥

आजत् दीश् आवजेघयमहि ऋायेहीश् अहे न्मानहे ऋदथाइ अहे न्मानहे
सवहो अहे न्मानहे वत्तत्त अहे न्मानहे वीतराँजो अहे न्मानहे वीतर-त्त्वअेषो अहे
न्मानहे पस्वाँम्च नरौम्च ज्ञातनौम्च ज्ञाँसन्ननौम्च अपओनौम् येज्जे अजेम्
अक्कहन् येज्जे अजेम् इ२ति येज्जे वजेम् महि योइ सओश्य२तो' दस्युनाँम् ॥ १३ ॥

यत्त वोह्वरँजौम्' अपओनौम् यत्त वोह्वरँजिनाँम्' अपओनिनाँम् यत्त

- (6) 1. Sp: दिश् 2. West, Geld, TDA: 'गओयवोतैजे 3. Geld:
अघाउनौम्च 4. Sp: सौचधच (7) 1. Sp: दिश् 2. Sp: अह्हुयओश्च 3. Sp:
वीस्वजेइव्यो 4. Sp: सओष्य२ताँम् * Sections 2,3,4 and 5 are repeated again.
(12) 1. West, Sp, TDA: हुघोण्यो 2. TDA: (योइ) इयेइ२ति 3. TDA: आ जि
4. Sp: अमेषा 5. Sp: हुक्खअ (13) 1. Sp: सओष्य२तो (14) 1. West, Sp,
TDA: वोहु-चरैधौम् 2. West, Sp, TDA: वोहुचरैजिनाँम्.

हृद्ध्यारवर्ज्जोम् अषओनोम् यत् हृद्ध्यारवर्ज्जिनोम् अषओनिनोम् यत् हृद्ध्यारवर्ज्जोम्
अषओनोम् यत् हृद्ध्यारवर्ज्जिनोम् अषओनिनोम् ॥ १४ ॥

आजत् दीश् आवअधयमहि अषओनोम् वहुहिन्वो फ्रवषिन्वो यो
उघ्रोस्च अइत्थूरोस्च अषओनोम् अवह्हे ॥ १५ ॥

आजत् दीश् आवअधयमहि स्रओषहे अघ्येहे अषोइश्च वहुयो
नइर्येहेच सवह्हे आक्षित्व्याच हॉम्-वइ५तिन्व आधयेच अहुरहे मज्दो रथ्त्रयेच
वर्ज्जइते वीस्परयो सौचतृच अषओनो स्तोइश् यत्ताइच वक्ताइच झनओधाइच
फ्रसस्तययेच । आजत् दीश् आवअधयमहि अहुराइ मज्दाइ वक्ताइ मनह्हे अषाइ
वहिस्ताइ झथाइ वइर्याइ स्पे५तयाइ आर्मतेअ हउर्वतृन्व अमरेतृन्व गौश् तप्ने
गौउश् उरुने आधे अहुरहे मज्दो यओतुश्तमाइ अमषनोम् स्पे५तनोम् यत्ताइच
वक्ताइच झनओधाइच फ्रसस्तययेच ॥

आजत् दीश् आवअधयमहि दथुषो अहुरहे मज्दो रयेवतो स्वरनकुहतो
मइन्यौउश् मइन्यओयेहे अमषनोम् स्पे५तनोम् यत्ताइच वक्ताइच झनओधाइच
फ्रसस्तययेच ॥

आजत् दीश् आवअधयमहि अस्त्रयेइन्वो अषहे रतुव्यो । हावनेअ
अषओने अषहे रथ्त्रे यत्ताइच वक्ताइच झनओधाइच फ्रसस्तययेच । .....
आजत् दीश् आवअधयमहि पॅरनो-मोक्ताइ वीषत्तयाइच अषओने अषहे रथ्त्रे
यत्ताइच वक्ताइच झनओधाइच फ्रसस्तययेच ॥ यत् २४.१३-१८ ॥

आजत् दीश् आवअधयमहि रतवो मइन्यवनाम् रतवो गओध्यनोम् .....
गवे हुषोइहे गओइधेहेच नर्श अषओनो यत्ताइच वक्ताइच झनओधाइच फ्रसस्त-
ययेच ॥ (Cf. वीस् १.१-९)

आजत् दीश् आवअधयमहि वीस्परयेइन्वो अजेइन्वो रतुव्यो .....

3. Sp: हृद्ध्यारवर्ज्जोम् 4. Sp: हृद्ध्यारवर्ज्जिनोम् (15) 1. Sp: दिक्
2. Gold: अषओनोम् 3. West & TDA: वहुहिन्वो (16) 1. Sp: दिक् 2. West
& TDA: स्रओषहेच 3. Sp: अषोइश्च 4. Sp: वहुओ 5. West, Sp, TDA:
आक्षित्व्यच हॉम्-वइ५तिन्वो 6. Sp: सौचतृच 7. West & TDA: स्वरनकुहतो.

योइ हँति अपहे रतवो हावनोइश्च रथ्नो यत्ताइच वत्ताइच ध्नजोधाइच फ़सस्त-
यजेच ॥ यत् २४.२०-२७ ॥

आजत् दीश् आवजेघयमहि अहुरहे मज्दो रजेवतो ख्वरँनकुहतो ध्नजोधा
यत्ताइच वत्ताइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥ १६ ॥

आजत् दीश् आवजेघयमहि अरँजहिन्वो सवहिन्वो फ़दधप्रुन्वो वीदध-
प्रुन्वो वोउरु-वरँश्तिन्वो' वोउरु-जँश्तिन्वो' अहेच कर्प्वनँ' यत् ख्वनिरथहे
यत्ताइच वत्ताइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥ १७ ॥

आजत् दीश् आवजेघयमहि अस्मनजेइन्व्य हावनजेइन्व्य अयक्हजेनजेइन्व्य
हावनजेइन्व्य तश्ताइ' ज्ञजोधा-वरँनाइ' वरँसाइ' हजोमो-अक्हरँज्ञानाइ' तवच
वरँस्मनो अपय फ़स्तरँतेह यत्ताइच वत्ताइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच । आजत्
दीश् आवजेघयमहि अहुनहे वरँयेहे अनहुनाच रतुश्च स्तितातस्च' दजेनयो माज्द-
यत्तोइश्च ॥ १८ ॥

यत् उज्दातँम् यत् आविस्तँम् यथ दीश्' आवजेघयत् अहुरो मज्दो
अषव यथ दीश्' आवजेघयत् यो अषव ज़रथुश्चो यथ दीश्' अजँम् यो ज्ञजोत
आवजेघयेमि वीध्वो अजेषाँम् यल्लँम्च वल्लँम्च वीध्वो दाइत्याँम्' आविस्तीम्
वीध्वो रथ्थ्याँम् आविस्तीम् यूष्माकँम्' यत्ताइच वत्ताइच ध्नजोधाइच फ़सस्त-
यजेच ॥ १९ ॥

यत् अमँषनाँम् स्पँतनाँम् अक्माकँम् हवक्हाइच रतुक्रितयजेच अषव-
स्ताइच वरँधघ्न्याइच हुरुन्वाइच यत् सजोश्यँताँम्' अषजोनाँम् ॥ २० ॥

आजत् दीश् आवजेघयमहि इव दिम् वीस्पनाँम् मज्जिश्तँम् ददँमहि
अहूम्च रतूम्च यिम् अहुरँम् मज्दोँम् यत्ताइच वत्ताइच ध्नजोधाइच फ़सस्त-
यजेच । आजत् दीश् आवजेघयमहि अषजोनाँम् फ़वषिनाँम् उघ्ननाँम् अइन्निथूरनाँम्

(17) 1. Sp: 'अश्तिन्वो 2. Sp: 'अश्तिन्वो 3. Sp: कर्प्वन (18) 1.
West & TDA: ताश्ताइ 2. West & TDA: 'वरँनाइ 3. West & TDA: वरँसाइ;
Sp: वरँसाइ 4. Sp: अक्हरँज्ञानाइ 5. West, Sp, TDA: स्तीतातस्च (19) 1. Sp:
विश्च 2. Sp: वरँथ्याँम् 3. West & TDA: यूष्माकँम् (20) 1. Sp: सजोष्यँताँम्.

पओइर्यो-रुक्जेवनोम् फ्रवणिनाम् नवानजिदस्तनोम् फ्रवणिनाम् हवहे उरुनो फ्रवर्णे
यत्नाइच वत्ताइच फ्रनओथाइच फ्रसस्तयजेच ॥

आअतृ दीश आवजेधयमहि वीस्पजेइव्यो अवहे रतुव्यो यत्नाइच वत्ताइच
फ्रनओथाइच फ्रसस्तयजेच । आअतृ दीश आवजेधयमहि वीस्पजेइव्यो वत्तुधाव्यो
यज्जतजेइव्यो मइन्यओइव्यस्वा गजेध्यजेइव्यस्वा योइ हँति यस्न्याच वत्तयाच
अषातृ हच यतृ वहिस्तातृ ॥ २१ ॥

अमेषा स्पँता हुक्षथा हुधोक्कहो यज्जमइदे ॥

अहुरम् मज्दोम् अववनेम् अवहे रतुम् यज्जमइदे ..... रतुफ्रितीम्
यज्जमइदे ॥ हावन् गाह् ३-४ ॥

वच अशुल्लव यज्जमइदे ..... रओचक्कहम् वीस्पो-त्वाथम् ॥ वीस्प. ७.१ ॥
(सँ बाइ)

वहिस्तहे अक्कहँउश वहिस्ताम् अयनोम् यज्जमइदे ..... गजेथीम्
गजेध्ययो स्तोइश ॥ वीस्प. ७.२-४ ॥

इमेम् हओमेम् अवय उज्जातम् ..... अवचिथ यज्जमइदे ॥ यक्क २५.१-३ ॥

अहुरम् मज्दोम् रजेवँतम् ख्वरँनडुहँतम् यज्जमइदे । इरिस्तनोम्
उरवँनो यज्जमइदे यो अवओनोम् फ्रवषयो ।

येव्हे हातोम् ..... तोस्वा यज्जमइदे ॥

रास्पी:- अथा अहू वइर्यो यो ज्जओता फ्रा मे म्रूते ।

जोतृ:- अथा रतुश अषातृचीतृ हच फ्रा अवव वीध्वो म्रओतृ ।

जोतृ उ रास्पी:-

अजेततृ दिम् वीस्पनोम् मज्जिस्तम् दज्जाइ अहूमच रतुम्च .....
फ्रदथाइ वीस्पनोम् स्पँतहे मइन्यँउश दामनोम् अवओनोम् ॥ यक्क २७.१-२ ॥

यथा अहू वइर्यो ॥ (चिहाइ बाइ)

मज्जदा अतृ मोइ ..... हइथ्यैम् दातो अहूम ॥ यक्क ३४.१५ ॥ (चिहाइ बाइ)

आ अइर्यैमा इश्यो ॥ यक्क ५४ ॥ (चिहाइ बाइ)

अवँम् वोहू ॥ (सँ बाइ)

येव्हे मे अषातृ हचा ..... वागेम् अइवी-वइरिस्तम् ॥ यक्क १५.२ ॥

रास्ती:- यथा अहू वश्यो यो ज्ञओता फ़ा मे झूते ।

ज्ञोद:- अथा रतुश्र अषातूचीतू हच फ़ा अपव वीध्वो भ्रओतू ।

रास्ती:- सँरओषो इषा अस्तू अहुरहे मज्दो यस्माइ सँविशते अपओनो यै नो इस्तो हओम पश्रि-हरँष्यते मज्द क्षभ्र अप रतवो वक्कहुश्र स्रओषो यो अपहे हचइते मौंज-रय हैच इष योइथ्ना अस्तू । झतू पओउबींश् ततू उस्तँमँश्चीतू ॥

ज्ञोद:- यथा अहू वश्यो यो आश्रवक्षो फ़ा मे झूते ।

रास्ती:- अथा रतुश्र अषातूचीतू हच फ़ा अपव वीध्वो भ्रओतू ।

ज्ञोद:- अवधातू इषा सँरओषो अस्तू अहुरहे मज्दो यस्माइ सँविशते अपओनो यै नो इस्तो ॥ २२ ॥

कर्त १२

ज्ञोद:-

हओमनौंश्च हरँश्यमननौंश्च' योइ हरँश्येते' रथ्वे वरँजइते यतू अहुराइ मज्दाइ अपओने' यतू ज़रथुश्नाइ स्पितमाइ फ़फ़षु' फ़ावीर ताच' हा वक्कहुश्र स्रओषो अप्यो' यो अपहे हचइते मौंज-रय' हैच इष योइथ्ना अस्तू' ॥ १ ॥

.हुमय उपक्कहो चीष्मइदे' अहुनहे वइर्येहे अपय फ़स्रूतहे फ़स्रावयमनहे हावनयोस्च हओमाँ हुन्वइत्यो' अपय फ़षूतयो फ़षावयमनयो ॥ २ ॥

अर्शुष्वनौंश्च' वचक्कहौंश्च स्रवक्कहौंश्च ज़रथुश्ननौंश्च' हूरश्तनौंश्च श्यओथ्ननौंश्च वरँस्मनौंश्च अपय फ़स्तरँतनौंश्च हओमनौंश्च अपय हुतनौंश्च स्तओ-तनौंश्च येस्न्यनौंश्च' दओनयोस्च माज्दयस्त्रोइश् मौंथ्ननौंश्च वस्त्रँश्ननौंश्च' वरँश्त्व-नौंश्च' ॥ ३ ॥

Karta 12

- (1) 1. West, Sp, TDA: हरँश्यमननौंश्च 2. West, Sp, TDA: हरँश्येते
3. West & TDA: अषाउने 4. West & TDA: फ़फ़षु फ़ा-वीराताच 5. West & TDA: drop अप्यो 6. West, Sp, TDA: मौंज-रय 7. West, Sp, TDA: अस्तू
(2) 1. Sp: चिष्मइदे 2. Sp: हओमो 3. West & TDA: हुन्वइत्यो; Sp: हुन्वइत्यो
(3) 1. West, Sp, TDA: अर्शुष्वनौंश्च 2. Sp: ज़रथुश्ननौंश्च 3. Sp: येस्न्यनौंश्च
4. Sp: वक्कहुश्र 5. West & TDA: वरँश्त्वनौंश्च.

अथ ज्ञी नै हुमायोतर अह्वेन् । हुमय अजेत दामाँन् ददेमइदे" हुमय
चीष्मइदे हुमय मइन्यामइदे" याँ दथत् अहुरो मज्दो अषव अजोस्त वोहु मनइह
वह्वत् अष या हातोँम् मज्जिस्तच वहिस्तच सजेस्तच ॥ अथ ज्ञी नै हुमायोतरच
ईज्योतरच ओइहाम याइश् स्पे५तहे मइन्येउश् दामाँन् यत् हीश् हुमयच ईज्याच
चिनयामइदे ॥ ४ ॥

हुमय नो बुयत अस्मन हावन अयइहयेन हावन फ़ाओइरिसिम्न'
फ़ावावयम्न न्मानयच' वीस्यच ज५तवच दअहवच' अक्षि न्माने अग्हे' वीसि'
अक्षि ज५त्वो अग्हे' दअहो' अक्काकैम्च' मज्दयस्त्रनाँम् फ़ायज्ञेम्ननाँम् हध-
अजेस्मनाँम् हध-अओइधिनाँम् हध-रतुफ़ितिनाँम् । अथ ज्ञी नै हुमायोतर अह्वेन् ॥

रास्पी:- यथा अहू वइयो यो ज्ञओता फ़ा मे झूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो अजोत् ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:- यथा अहू वइयो" ॥ (चिहाइ नाइ)

रास्पी:- अषेम् वोहू" ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

यै सँविस्तो अहुरो । मज्दोस्चा आर्मइतिश्चा ।

अषेम्चा फ़ादत्-गजेथेम् । मनस्चा वोहू क्षथेम्चा ।

सजोता मोइ मेरँज्दाता मोइ । आदाइ कइाइचीत् पइती ॥ (सँ नाइ)

उस् मोइ उज्जारेष्वा अहुरा ..... उस्वइयाचा सँरओषेम् क्षथेम्चा ॥

यत्न २७.९-११ ॥

अषेम् वोहू" ॥ (सँ नाइ)

फ़ावराने मज्दयस्त्रो ..... इन्नओआइच फ़ासस्तयजेच ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइयो यो आत्रवक्षो फ़ा मे झूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो अजोत् ॥

- (4) 1. Sp: दवेमइवे...चिष्मइवे...मइन्यामइवे 2. West, Sp, TDA: वस्त
3. Sp: दिह 4. Sp: चिनयामइवे (5) 1. West, Sp, TDA: फ़ाओरिसिम्न 2. West,
Sp, TDA: न्मान्यच 3. Geld: दअहवच 4. Geld: अइइदे 5. Sp: वीधे
6. West & TDA: दअहो 7. Sp: अक्काकैम्.

उत्था:- यथा अह वश्यो यो ज्ञोता फ्रा मे मृते ।

कोट:- अथा रतुश्च अघातृषीत् हच फ्रा अघव वीज्वाो म्रजोत् ।

मज्दयत्नो अघी मज्दयत्नो ज़रथुश्चिश ..... दजेनयो माज्दयत्नोश्च
आस्तुश्चिश ॥ यज १२.८-९ ॥

यानीम् मनो यानीम् वचो° ॥ यज २८ ॥

क्रमह्व्या गैउश्च उर्वा गैरज्दा° ॥ यज २९ ॥

अत्र ता वध्व्या इषेत्तो° ॥ यज ३० ॥ ५ ॥

कर्त १३

कोट:-

अहुरम् मज्दाम् अववनेम् अवहे रतुम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चम् अववनेम्
अवहे रतुम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चहे अवओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे । अमेषे स्पेत्तै
अवओनाम् यज्ञमइदे । अषाउनाम् वहुहीश्च स्रारो स्पेत्तो फ्रवषयो यज्ञमइदे
अस्त्वतो मनघाच' । अपनोतैमम् रथ्वाम् यज्ञमइदे यओतुश्चैमम् यज्ञतनाम् हहहनु-
श्चैमम् अवहे रथ्वाम् अइविनसाँस्त्वैमम् जघ्मश्चैमम् अवओनो अवहे रथ्वो रतुफ्रितीम्
यज्ञमइदे ॥ ० ॥

अषम् अहुरम् मज्दाम् यज्ञमइदे । अषम् अमेषे स्पेत्तै यज्ञमइदे । अषम्
अर्शुल्वेम्' यज्ञमइदे । अषम् वीस्पम् माँधम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चम् हच-माँधम्
यज्ञमइदे । सव अववव्यो यज्ञमइदे । उश्च अमेषओह्व्यो स्पेत्तओह्व्यो यज्ञमइदे ।
तिष्ठरो' पओइयो यज्ञमइदे अनप्यूल्वो अनपिषुतो ॥ १ ॥

अषम् अहुरम् मज्दाम् यज्ञमइदे । अषम् अमेषे स्पेत्तै यज्ञमइदे । अषम्
अर्शुल्वेम् यज्ञमइदे । अषम् वीस्पम् माँधम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चम् हच-माँधम्

Karta 13

(0) 1. TDA : मनघ्याच (1) 1. West, Sp, TDA : अर्शुल्वेम् 2. West
& TDA : तिष्ठरो.

यज्ञमइदे । सव अषवव्यो यज्ञमइदे । उस्त अमेषअइव्यो स्पे२तअइव्यो यज्ञमइदे ।
तिष्' पओइर्य यज्ञमइदे अनप्यूल्व अनपिषूत ॥ २ ॥

अषम् अहुरम् मज्दाम् यज्ञमइदे । अषम् अमेष स्पे२तं यज्ञमइदे । अषम्
अशुल्वम् यज्ञमइदे । अषम् वीस्पम् मौधम् यज्ञमइदे । जरथुश्त्रम् हव-मौधम्
यज्ञमइदे । सव अषवव्यो यज्ञमइदे । उस्त अमेषअइव्यो स्पे२तअइव्यो यज्ञमइदे ।
तिष्' हउर्व-पओइर्य यज्ञमइदे अनप्यूल्व अनपिषूत । तिष्'नौम् हउर्व-पओइर्यनौम्
यज्ञमइदे अनप्यूल्वनौम् अनपिषूतनौम् हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्व वचस्तस्तीम्च
फ्रस्त्रओधम्च फ्रमरँधम्च फ्रगाधम्च फ्रायस्तीम्च । ध्रौम् आत्रम् अहुरहे मज्दो
पुधम् अषवन्म् अषहे रतूम यज्ञमइदे । हव-ज्जओधम् हव-अइव्योक्कहनम् इमत्
वरँस्म अषय फ्रस्तरँतम् अषवन्म् अषहे रतूम यज्ञमइदे । अपौम् नत्तारम् यज्ञमइदे ।
नइरीम् सक्कहम् यज्ञमइदे । तल्लम् दामोइश् उपमनम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । इस्तिनौम्
उर्वानो यज्ञमइदे । यो अषओनौम् फ्रवषयो ॥

रतूम वरँज्ज२तम् यज्ञमइदे । यिम् अहुरम् मज्दाम् यो अषहे अपनोतँमो
यो अषहे जघ्मूस्तँमो । वीस्प स्त्रवो जरथुश्त्र यज्ञमइदे । वीस्पच ह्रश्त इयओध्न
यज्ञमइदे वरँस्तच वरँश्यन्नच ॥

येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

अषम् वोहू° ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवध्नो फ्रा मे झूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्तचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

ता वै उर्वाता मरँतो° ॥ यज्ञ ३१ ॥

अल्याचा एवअेतुश् यासत्° ॥ यज्ञ ३२ ॥

यथाइश् इथा वरँषइते° ॥ यज्ञ ३३ ॥

या इयओथना या वचक्कहा° ॥ यज्ञ ३४ ॥ ३ ॥

कर्म १४

कोटः-

अहुरेम् मज्झोम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्जमइदे । ज़रयुश्चैम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्जमइदे । ज़रयुश्चै अपओनो फ़वणीम् यज्जमइदे । अमेवै स्पेत्तै अपओनोम् यज्जमइदे । अपाउनोम् वडुहीश् चर्रो स्पेत्तातो फ़वणयो यज्जमइदे अस्त्वतो मनसाच । अपनोतेमैम् रथ्वांम् यज्जमइदे यजेतुश्तेमैम् यज्जतनोम् हवहनु-
श्तेमैम् अपहे रथ्वांम् अइविनिसांस्तेमैम् जघ्मस्तेमोम् अपओनो अपहे रथ्वो रतुफ़ितीम् यज्जमइदे । अहुनवइतीम् गायोम् अपओनीम् अपहे रतुम् यज्जमइदे ॥ ० ॥

मत्त-अप्पस्मनोम् मत्त-वचस्तस्तीम् मत्त-आज्जइत्तीम् मत्त-परेस्वीम् मत्त-पइति-परेस्वीम् मत्त-वड्ढिज्ज्याच' पल्लयस्व' हुक्कमरेतोम्' फ़मरम्मोम् हुक्कायस्ताम् फ़ायजेज्ज्यत्तोम्' ॥ १ ॥

एवमि दांम् एवमि चिथे एवमि ज़ओवे एवमि छुथे एवमि रतवो एवमि आयसेम् यत्त अहुरहे मज्झो फ़ओरत्त फ़स्ने' अवि मनो ज़ज्झातोइत्त' अहुरयत्त' हव ॥ २ ॥

अहुनेम् वइरीम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्जमइदे । अहुमेत्तम्' रतुमेत्तम्' अपवनेम् अपहे रतुम् यज्जमइदे । हो' ज़ी अस्ति अहुमच रतुमच' यो अहुरो मज्झो ॥ ३ ॥ (चिहार वार्)

अहुनवइत्यो गाययो हवदाता' यज्जमइदे । अहुनवइत्यो गाययो यज्जमइदे हाइतिश्च' अप्पस्मनाच वचस्व वचस्तस्तीम्च । फ़ल्लओथेम्च फ़मरथेम्च फ़गाथेम्च फ़ायस्तीम्च । थ्वांम् आत्रेम्' अहुरहे मज्झो पुथेम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्जमइदे । हव-ज़ओथेम् हव-अइज्ज्याओहनेम् इमत्त वरस्म अपय फ़स्तरतेम्

Karta 14

- (1) 1. West & TDA: 'वड्ढिज्ज्याच; Sp: 'वड्ढिज्ज्याच 2. West & TDA: पल्लयस्व; Sp: पल्लयस्व 3. West, Sp, TDA: हुक्कमरेतोम् 4. West & TDA: फ़ायजेज्ज्यत्तोम्; Sp: (हु) फ़ायजेज्ज्यत्तोम् (2) 1. West & TDA: फ़स्नि 2. West, Sp, TDA: फ़स्नि 3. Sp: अहुमच (3) 1. West & TDA: अहुमेत्तम् रतुमेत्तम् 2. West & TDA: हो कि अस्ति अहुमच रतुमच (4) 1. West, Sp, TDA: हवदाता 2. West, Sp, TDA: हाइतीस्व 3. Sp, TDA: आत्रेम्.

अषवर्नेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । अपाँम् नसार्नेम् यज्ञमइदे । नइरीम् सख्हेम् यज्ञमइदे । तस्मेम् दामोइश् उपमर्नेम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । इरिस्तनोम् उर्वाँनो यज्ञमइदे यो अषओनोम् फ्रवषयो ॥

रतुम् वरँज्ञत्तम् यज्ञमइदे यिम् अहुरेम् मज्दोम् यो अषहे अपनोत्तमो यो अषहे जघ्मूश्तमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्चित्र यज्ञमइदे । वीस्पच ह्रश्त इयओथ्न यज्ञमइदे वरँश्तच वरँश्यम्नच ॥

येज्हे हाताँम् ..... तातोस्चा यज्ञमइदे ॥

अषेम् वोहू° ॥

ज्ञोतः- यथा अह वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषातृचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत् ।

ज्ञोत उ रास्पी:-

अषेम् वोहू° ॥ (सँ वरँ)

येज्हे मे अषातृ हचा ..... वार्गेम् अइबी-वइरिश्तम् ॥ यज १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अह वइर्यो यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश् अषातृचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत् ।

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तु ..... येँ नो इश्तो ॥ यज १५.३ ॥ ४ ॥

कर्त १५

रास्पी:- अव पधो अव ज़स्तै°

अव उषि° दारयध्वेम्

मज्दयत्त ज़रथुश्चयो दाइत्यनोम् रथ्यनोम् ह्रश्तनोम् इयओथ्ननोम् वरँज्ञाइ पइरि° अचाइत्यनोम् अरथ्यनोम् दुज्वरश्तनोम् इयओथ्ननोम् वरँज्ञाइ वरँज्याताँम्ब° इध वोहु वास्त्रय उयम्न अनुयम्नाइश् दस्ते° ॥ १ ॥

Karta 15

- (1) 1. West, Sp, TDA : जस्ते 2. West & TDA : उषि 3. Sp : परं
4. West & TDA : वरँज्याताँम्ब ; Sp : वरँज्याताँम्ब 5. West, Sp, TDA : दस्त.
वीस्प....१५

सजोषस्व इषा अस्तु अहुरहे मज्दो यस्माह सँवीस्तहे अवजोनो ये नो इस्तो । यस्माह इस्महातोइश् फ्रवाकजेच पइत्यास्तयजेच मज्दातयजेच ज़रुदातयजेच फ़र्मैरतयजेच फ़जोस्तयजेच वरँभघ्ने अवजोने अनप्युस्वे अनपिषूते ॥ २ ॥

यो फ़वजोचे यो फ़वघ्न्येइते मज़ अमव वरँभज वीद्वजेस्तो । वषाँम्च वारँभघ्निनाँम् फ़वाकाइ आभस्च अहुरहे मज्दो ॥ ३ ॥

स्तजोतच यस्माइच वस्माइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच । यत् अजेच अहुरहे मज्दो यत् अजेच अमँषनाँम् स्पँतनाँम् रतँउश्च अवजोनो वरँजतो यस्माइच वस्माइच यत् अपनोतँमहे रथ्रो यत् जघ्मूश्याँ अपोइश् यत् जघ्मूश्याँ रतुफ़ितोइश् ॥ ४ ॥

यत् माँधहे स्पँतहे यत् दजेनयो माज्दयस्त्रोइश् यत् स्तजोतनाँम् येस्न्यनाँम् यत् वीस्पजेषाँम्च रथ्राँम् वीस्पनाँम्च रतुफ़ितिनाँम् वीस्पयो सौचत्रच अवजोनो स्तोइश् यस्माइच वस्माइच ध्नजोधाइच फ़सस्तयजेच । सजोषो अस्तु सत् पजोउवीम् तत् उस्तँमँचीत् ॥

ज्ञोः- यथा अहू वइयो यो आत्रवस्त्रो फ़ा मे झूते ।

रास्पी- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ़ा अवव वीध्वो भ्रजोत् ॥

ज्ञोः- अवथात् इषा सँरजोषो अस्तु ..... ये नो इस्तो ॥ यत् १५.३ ॥

*अव पषो अव जस्तँ ..... सजोषो अस्तु ।

सजोषम् अपीम् यज़मइदे । रतुम् वरँजतँम् यज़मइदे ..... वरँस्तच वरँश्यमन्च ॥ यत् ५७.४ ॥

येम्हे हाताँम् .... तास्चा यज़मइदे ॥ ५ ॥

(2) 1. West & TDA: इष अस्तु 2. West & TDA: सँविस्तहे; Sp: सँविस्तहे 3. West & TDA: पइति-आस्त्रयजेच 4. West & TDA: मज्दातयेच ज़रुदातयेच फ़र्मैरतयेच फ़जोस्तयेच (3) 1. West, Sp, TDA: फ़ावजोचे 2. Sp: वीध्वजेस्तो (4) 1. Sp & Geld omit: ध्नजोधाइच 2. Sp & TDA: जघ्मूश्याँ (5) 1. Sp: सौचत्रच; TDA: सौचत्रच. * Sections 1-5 are repeated again.

अहुरेम् मज्दौम् अपवनेम्° ॥ यत्न ३५ ॥
 अक्षा थ्वा आथो वर्रज्ञेना° ॥ यत्न ३६ ॥
 इथा आत् यज्ञमइदे अहुरेम्° ॥ यत्न ३७ ॥
 इमौम् आअत् ज्ञौम् गेनावीश° ॥ यत्न ३८ ॥
 इथा आत् यज्ञमइदे गैउश्° ॥ यत्न ३९ ॥
 आहू अत् पइती अदाहू° ॥ यत्न ४० ॥
 स्तूतो गरो वक्षी५ग् अहुराइ° ॥ यत्न ४१ ॥
 यज्ञमइदे वै अमेषा स्पे५ता° ॥ यत्न ४२ ॥

कर्त १६

ज्ञोत्र:-

अहुरेम् मज्दौम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रेम् अपवनेम्
 अपहे रतुम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रहे अपओनो फ़वषीम् यज्ञमइदे । अमेषै स्पे५तै
 अपओनौम् यज्ञमइदे । अषाउनाम् वहुहीश स्रारो स्पे५तातो फ़वषयो यज्ञमइदे
 अस्त्वतो मनद्याच । अपनोतैमम् रथ्त्रौम् यज्ञमइदे यजेतुश्तैमम् यज्ञतनौम् हक्कहुनु-
 श्तैमम् अपहे रथ्त्रौम् अइन्निसौस्तैमम् जघ्मृश्तैमौम् अपओनो अपहे रथ्त्रो
 रतुफ़ितीम् यज्ञमइदे ॥ यखेम् स्रम् हसक्हाइतीम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे
 मत्-अप्रस्मनेम् मत्-वचस्तइतीम् मत्-आज़इ५तीम् मत्-परे५म् मत्-पइति-परे५म्
 मत् वधिज़व्याच पल्यस्च हुफ़मरे५तैम् फ़मरे५न्नेम् हुफ़ायश्तैम् फ़ायजे५य५तैम् ॥
 ख्वशि दौम् ख्वशि चिथ्रे ख्वशि ज़ओषे ख्वशि क्षथ्रे ख्वशि रतवो ख्वशि आयसेम्
 यत् अहुरहे मज्दो फ़ओरेत् फ़क्ष्ने अवि मनो ज़इदातोइत् अक्कहुयत् हच ॥ ० ॥

आत्रेम्च' इध अहुरहे मज्दो पुथेम् यज्ञमइदे । आतर्शे-चिथ्रेस्च यज्ञै'
 यज्ञमइदे । आतर्शे-चिथ्रेस्च रण्डुश्च' यज्ञमइदे । अषाउनाम्च' फ़वषयो यज्ञमइदे ।

Karta 16

(1) 1. West, Sp, TDA : आतरेम् 2. Sp : वक्त 3. West & TDA :
 रण्डुश्च; Sp : रण्डुश्च 4. West, Sp, TDA : अपओनौम्च.

स्रजोषेयम् यिम् वरंभाजनम् यज्ञमइदे । नरंम्च यिम् अषवनेम् यज्ञमइदे । वीस्पाम्च याम् अषजनो स्तीम् यज्ञमइदे ॥ १ ॥

जरयुश्च स्वितामहे इष अषजनो अषीम्च ऋषीम्च यज्ञमइदे । वीस्पजेच इष अषजनो अषीम्च ऋषीम्च यज्ञमइदे । वीस्प्यो ऋषयो अषाउनौम् यज्ञमइदे । आदस्युनौम्च अषजनौम् ऋषयो यज्ञमइदे । उज्दस्युनौम्च अषजनौम् ऋषयो यज्ञमइदे । नरौम्च अषजनौम् ऋषयो यज्ञमइदे । नाश्रिनौम्च अषजनौम् ऋषयो यज्ञमइदे ॥ २ ॥

यजेषाम् नो अहुरो मज्दो अषव येत्ने' पइति वज्जो' वजेच अजेषाम् जरयुश्चो अज्जुच' रतुश्च । षोइश्य अपस्च ज्ञमस्च उर्वरोस्च यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

[भार्गवम्च इष अहुरहे ..... उर्वरोस्च यज्ञमइदे १-३ -डु बार]

यत्ने हे हस्रहातोइश् ह२दाता' यज्ञमइदे । यत्ने हे हस्रहातोइश् यज्ञमइदे हाइतिश्च अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च ऋस्रजोथेम्च ऋमरेथेम्च ऋगार्थेम्च ऋयस्तीम्च । थ्रौम् आत्रेम् अहुरहे मज्दो पुथेम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । हच-ज्जोथेम् हच-अइन्योक्कहनेम् इमत् वरंस्म अषय ऋस्तरतेम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । अपांम् नसारम् यज्ञमइदे । नश्रीम् सक्कहम् यज्ञमइदे । तस्मम् दामोइश् उपमनेम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे । इरिस्तनौम् उर्वानो यज्ञमइदे यो अषजनौम् ऋषयो ॥

रतुम् वरंज्ज२तेम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दौम् यो अषहे अपनोतेमो यो अषहे जघ्मस्तेमो । वीस्प स्रवो जरयुश्चि यज्ञमइदे । वीस्पच ह्रस्व इयओथ्न यज्ञमइदे वरंस्तच वरंश्यन्च ॥

येत्ने हे हाताम् .... तास्चा यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

- (2) 1. West, Sp, TDA : अषजनौम् 2. Geld : उज्दस्युनौम् (3) 1. Sp : वत्ने 2. West & TDA : वज्जो 3. Sp : अज्जुच; West & TDA : अज्जुच
(4) 1. West, Sp, TDA : ह२दात.

कर्त्त १७

जोत्र उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ (सें बाद्)

अइन्नि-गैरॅम्महि यस्सहे हसक्कातोइश् हुमतच्च हूस्तच्च ह्वस्तच्च अइन्नि-
गैरॅम्महि ॥ अषम् वोहू° ॥ १ ॥ (सें बाद्)

जोत्र:- यथा अहू वइयों यो आत्रैवक्षो फ़ा मे भूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्तचीत्त हच फ़ा अषव वीध्वो भओत्त ॥

॥ नैमो वै गाथो अषओनीश् ॥

उस्ता अझाइ° ॥ यत्न ४३ ॥

तत्त थ्ना पॅरसा° ॥ यत्न ४४ ॥

अत्त फ़वक्ष्या° ॥ यत्न ४५ ॥

कौम् नैमोइ ज़ौम्° ॥ यत्न ४६ ॥

कर्त्त १८

जोत्र:-

अहुरॅम् मज्झाँम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्जमइदे । ज़रथुश्त्रेम् अषवनेम्
अषहे रतुम् यज्जमइदे । ज़रथुश्त्रहे अषओनो फ़वषीम् यज्जमइदे । अमैवै स्पॅरॅतै
अषओनौम् यज्जमइदे । अषाउनाँम् वडुहीश् स्रारो स्पॅरॅतो फ़वषयो यज्जमइदे
अस्त्वतो मनझाच । अपनोतैमैम् रथ्वाँम् यज्जमइदे यजेतुश्तैमैम् यज्जतनौम् हक्कदनु-
श्तैमैम् अषहे रथ्वाँम् अइन्निनसाँस्तैमैम् जघ्मूश्तैमाँम् अषओनो अषहे रथ्वाँ
रतुमिन्तीम् यज्जमइदे ॥

उस्तवइतीम् गाथाँम् अषओनीम् अषहे रतुम् यज्जमइदे मत्त-अप्पस्मनाँम्
मत्त-वचस्तस्तीम् मत्त-आज्जइरॅतीम् मत्त-पॅरस्वीम् मत्त-पइति-पॅरस्वीम् मत्त-वडिज्ज्याच
पल्लयस्व हुप्पमैरॅताँम् फ़मरॅन्नाँम् हुफ़ायश्ताँम् फ़ायजेज्यरॅताँम् । एवमि दौम्
एवमि चिथ्रे एवमि जओषे एवमि ध्वे एवमि रतवो एवमि आयसैम् यत्त अहुरहे
मज्झाँ फ़ओरॅत्त फ़न्ने अषि मनो ज़्झातोइत्त अक्कडुयत्त हच ॥

अहुनेम् बहरीम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । अहुमे२तेम् रतुमे२तेम्
अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । ह्यो ज्ञी अस्ति अहम्च रतुम्च यो अहुरो
मज्दो ॥ ० ॥ (चिहाद् बाद्)

उस्त अहुरेम् मज्दोम् यज्ञमइदे । उस्त अमे२ते स्वे२ते यज्ञमइदे । उस्त
नरेम् अपवनेम् यज्ञमइदे । उस्त पओइर्योम् अपओनो स्तीम् यज्ञमइदे । उस्त-
तातेम्च नहरे अपओने यज्ञमइदे ॥ १ ॥

वीस्यायूम्च उस्ततातेम् यज्ञमइदे या नर्श साद्र' इवतो' । उस्ततातेम्
अकरनेम् यज्ञमइदे । उस्तताइत्यच वीस्पम् अपवनेम् ह२तेम्च वव२तेम्च
बुश्य२तेम्च यज्ञमइदे ॥ २ ॥

[उस्त अहुरेम्.....अपओने यज्ञमइदे ॥ वीस्यायूच उस्ततातेम्.....बुश्य२तेम्च यज्ञमइदे-डु बाद्]

उस्तवइत्यो गाथयो ह२दाता यज्ञमइदे । उस्तवइत्यो गाथयो
यज्ञमइदे । हाइतिश्च' अग्रस्मनाच वचस्व वचस्तस्तीम्च फ्रस्तओधेम्च फ्रमरेधेम्च
फ्रगाधेम्च फ्रायस्तीम्च । थ्वोम् आत्रेम् अहुरहे मज्दो पुधेम् अपवनेम् अपहे
रतुम् यज्ञमइदे । हच-ज्ञओधेम् हच-अइन्योक्कहनेम् ..... वरस्तच वरेइयम्नच ।

येवृहे हातोम् ..... तास्चा यज्ञमइदे ।

अवेम् वोहृ° ॥

गोत्र:- यथा अह बहयो यो आत्रवक्षो फ्रा मे मृते ।

रास्ती:- अथा रतुश अषात्रचीत्र हच फ्रा अपव वीष्वाओ म्रओत् ।

॥ नेमो वै गाथो अपओनीश् ॥

स्वे२ता मइन्यू बहिस्ताचा मनक्हा° ॥ यल ४७ ॥

येज्ञी अदाइश् अषा दुजेम् वै२क्कइती° ॥ यल ४८ ॥

अत्र मा यवा वै२ह्यो पफे मज्जिस्तो° ॥ यल ४९ ॥

कत्र मोइ उवा इसे चद्या अवक्हो° ॥ यल ५० ॥

कर्त १९

कोटः-

अहुरेम् मज्दौम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्नेम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्नेम् अषओनो फ़वषीम् यज्ञमइदे । अमेषे स्पे९तै अषओनाम् यज्ञमइदे । अषाउनाम् वहुहीश सूरानो स्पे९ताओ फ़वषयो यज्ञमइदे अस्त्वतो मनसाच । अपनोतेमेम् रथ्वाम् यज्ञमइदे यओतुश्तेमेम् यज्ञतनाम् इहइतु-श्तेमेम् अषहे रथ्वाम् अइग्निनसाँस्तेमेम् जघ्मूश्तेमाँम् अषओनो अषहे रथ्वो रतुफ़ितीम् यज्ञमइदे ॥

स्पे९ता-मइन्यूम् गाथाँम् अषओनीम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे मत्-अप्रस्मनाँम् मत्-वचस्तश्तीम् मत्-आज़इ९तीम् मत्-परस्वीम् मत्-पइति-परस्वीम् मत्-वघ्जिग्याच पत्न्यस्च हुफ़मेरताँम् फ़मरेमनाँम् हुफ़ायश्ताँम् फ़ायजेय९ताँम् ॥ ख्वशि दाँम् ख्वशि चिथे ..... मनो ज़ज्दातोइत् अइहुयत् इच ॥ ० ॥

स्पे९तम् अहुरेम् मज्दौम् यज्ञमइदे । स्पे९तम् अमेषे स्पे९तै यज्ञमइदे । स्पे९तम् नरेम् अषवनेम् यज्ञमइदे । स्पे९तम् परस्-रथ्वाम् यज्ञमइदे । स्पे९ताँम् वहुहीम् आर्मइतीम् यज्ञमइदे । स्पे९तो-दाताइश दामाँन् अषवनो यज्ञमइदे । दामाँन् मनस्-पओइर्ये अषवनो यज्ञमइदे । रतुम् वीस्पो-वीष्वाओइहम् यज्ञमइदे यिम् अहुरेम् मज्दौम् ॥ १ ॥

हुरे रओचो यज्ञमइदे । हुरे वरंजिश्तेम् वरंजिमनाँम् यज्ञमइदे । हुरेच अमेषे स्पे९तै यज्ञमइदे । हुरेस्ताओ माँथो यज्ञमइदे । ख्वन्वइतीश अषहे वरंजो यज्ञमइदे । आतत् ख्वरेनो यज्ञमइदे । आतरं दात वौथ्न यज्ञमइदे । अषव फ़थस्वो यज्ञमइदे । दामीम् यज्ञमइदे याँम् आर्मइतीम् स्पे९ताँम् येहे दाथे अषहेच अषओ-नाँम्च- अष-पओइर्येनाँम्- दामनाँम् ॥ २ ॥

[स्पे९तम् अहुरेम्.....यिम् अहुरेम् मज्दौम् ॥ हुरे रओचो.....अष-पओइर्येनाँम् दामनाँम्-डु वाइ]

स्पे९ता-मइन्यूउश गाथयो इ९दाता यज्ञमइदे । स्पे९ता-मइन्यूउश

Karta 19

(2) 1. Sp: वरंजिन्नाँम् 2. Sp: हुरेस्ताओ 3. Geld, West, TDA drop : अषहे 4. Sp: फ़िय स्वी 5. West, Sp, TDA : अषओनाँम् अष-पओइर्येनाँम्च.

गाथयो यज्ञमइदे हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च फ्रस्त्रओर्ध्वम्च
 फ्रमर्ध्वम्च फ्रगाथम्च फ्रायस्तीम्च । ध्वाम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुर्ध्वम् अपवर्धम्
 अपहे रतुम् यज्ञमइदे । हध-ज्रओर्ध्वम् हध-अइत्योक्तेनम् ..... वरस्तच वरइयम्च ।
 येअहे हाताम् ..... तास्चा यज्ञमइदे ॥

अर्धम् वोह् ॥

ज्ञोत्र:- यथा अह वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्ती:- अथा रतुश्च अपातृचीत् हच फ्रा अपव वीष्वाओ म्रओतु ॥

॥ नमो वै गाथो अपओनीश् ॥

वोह् ध्वम् वइरीम् ॥ यत्न ५१ ॥ ३ ॥

कर्त २०

ज्ञोत्र:-

अहुरम् मज्दाम् अपवर्धम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । ज्रथुश्चम् अपवर्धम्
 अपहे रतुम् यज्ञमइदे । ज्रथुश्चहे अपओनो फ्रवधीम् यज्ञमइदे । अमर्ध्वं स्पेत्तं
 अपओनाम् यज्ञमइदे । अपातृनाम् वहुहीश् सरो स्पेत्ताओ फ्रवधयो यज्ञमइदे
 अस्त्वतो मनश्चाच । अपनोर्ध्वम् रथ्वाम् यज्ञमइदे यओतुश्चम् यज्ञतनाम् हहनु-
 श्चम् अपहे रथ्वाम् अइन्निसास्त्वम् जघ्मश्चम् अपओनो अपहे रथ्वो
 रतुफ्रितीम् यज्ञमइदे । वोह्ध्वम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे ।
 मत्-अप्रस्मनाम् मत्-वचस्तस्तीम् मत्-आज्जइत्तीम् मत्-परस्वीम् मत्-पइति-परस्वीम्
 मत्-वधिज्ज्याच पत्त्यस्च हुफ्रमर्ताम् फ्रमर्ध्वम् हुफ्रायस्ताम् फ्रायओज्यत्ताम् ॥
 वृक्षि दाम् वृक्षि चिथे ..... ज्जदातोइत् अहुरयत् हच ॥ ० ॥

वोह् ध्वम् यज्ञमइदे । ध्वम् वइरीम् यज्ञमइदे । अपोऽनुस्त्वम्' यज्ञमइदे ।
 वच अर्ध्वम् वारंघ्निश्च' दओवोघ्नित यज्ञमइदे । अवत् मिज्दम्' यज्ञमइदे ।

(3) 1. TDA : हाइतीश्च.

Karta 20

(1) 1. West & TDA : अयओऽनुस्त्वम्; Sp : अयओऽनुस्तीम् 2. West, Sp,
 TDA : अर्ध्वम् वारंघ्नीश्च 3. West & TDA : मीर्ध्वम्.

अवत् दस्वरं यज्ञमइदे । अवत् बओषज्ञं यज्ञमइदे । अवत् फ्रदथं यज्ञमइदे ।
अवत् वरं दथं यज्ञमइदे । अवत् वरं धन्मं यज्ञमइदे ॥ १ ॥

यत् अस्ति अ॒तरंच वो॒हृक्ष॒ध्राम् व॒हि॒स्तो॒इ॒स्तीम् फ्रमे॒र॒ति॑ हु॒मत॒ना॒म्च
हृ॒स्त॒ना॒म्च हृ॒स्त॒ना॒म्च प॒इति॒स्ता॒ते॒जे दु॒श्म॒त॒ना॒म्च दु॒ज्जु॒स्त॒ना॒म्च दु॒ज्जु॒स्त॒ना॒म्च
उ॒ज्ज॒वरं॒ज्ञा॒इ मा॒वो॒य मि॒थो-म॒त॒ना॒म्च मि॒थो॒स्त॒ना॒म्च मि॒थो-व॒स्त॒ना॒म्च ॥ २ ॥

[वो॒हृ क्ष॒धं.....मि॒थो-म॒त॒ना॒म्च मि॒थो॒स्त॒ना॒म्च मि॒थो॒व॒स्त॒ना॒म्च- दु बा॒इ]

वो॒हृक्ष॒ध्रयो गा॒थयो ह॒दा॒ता य॒ज्ञम॒इदे । वो॒हृक्ष॒ध्रयो गा॒थयो य॒ज्ञम॒इदे
हा॒इति॒श्च अ॒प्र॒स्म॒ना॒च व॒च॒स्व व॒च॒स्त॒स्तीम्च फ्र॒स्रओ॒धं॒म्च फ्र॒म॒रं॒धं॒म्च फ्र॒गा॒रं॒म्च
फ्रा॒य॒स्तीम्च । ध्वा॒म् आ॒त्रं॒म् अ॒हुर॒हे म॒ज्दो पु॒धं॒म् अ॒ष॒व॒नं॒म् अ॒ष॒हे र॒त॒म् य॒ज्ञम॒इदे ।
ह॒ध-ज्ज॒ओ॒धं॒म् ह॒ध-अ॒इ॒व्यो॒ह॒नं॒म् ..... व॒स्त॒च व॒रं॒इ॒य॒न्च ।

ये॒व॒हे हा॒ता॒म् ..... ता॒स्वा य॒ज्ञम॒इदे ॥

अ॒षं॒म् वो॒हृ° ॥

ज्ञो॒त्र:- यथा अ॒हृ व॒इ॒र्यो यो आ॒त्र॒व॒क्षो फ्रा मे म्रू॒ते ।

रा॒स्वी:- अथा र॒तु॒श्च अ॒षा॒त॒ची॒त् ह॒च फ्रा अ॒ष॒व वी॒ज्वा॒ओ म्र॒ओ॒त् ॥

ज्ञो॒त्र उ रा॒स्वी:-

अ॒षं॒म् वो॒हृ° ॥ (सँ बा॒इ)

ये॒व॒हे मे अ॒षा॒त् ह॒चा ..... बा॒गं॒म् अ॒इ॒वी-व॒इ॒रि॒श्तं॒म् ॥ य॒ज्ञ १५.२ ॥

रा॒स्वी:- यथा अ॒हृ व॒इ॒र्यो यो ज्ञ॒ओ॒ता फ्रा मे म्रू॒ते ।

ज्ञो॒त्र:- अथा र॒तु॒श्च अ॒षा॒त॒ची॒त् ह॒च फ्रा अ॒ष॒व वी॒ज्वा॒ओ म्र॒ओ॒त् ।

रा॒स्वी:- स॒र॒ओ॒षो इ॒धा अ॒स्तू ..... यै ना॒ो इ॒स्तो ॥ य॒ज्ञ १५.३ ॥

अ॒व प॒धो अ॒व ज्ञ॒स्ते ..... अ॒ष॒ओ॒नो यै ना॒ो इ॒स्तो ॥ वी॒स्प. १५.१-५ ॥

*अ॒प॒र॒हे॒च य॒ज्ञा॒हे ह॒स॒ह॒हा॒तो॒इ॒श्च फ्र॒वा॒क॒जे॒च ..... स॒र॒ओ॒षो अ॒स्तू अ॒त्

प॒ओ॒उ॒र्वी॒म् त॒त् उ॒स्ते॒मे॒म्ची॒त् ॥ Cf. वी॒स्प. १५.२-५ ॥

(2) 1. Geld : फ्रमे॒र॒ति॑.

* This is a peculiar arrangement of the Yasna Haptaṅgīti (Yasna 35-42) being recited by the रा॒स्वी alone. This gives some respite to the ज्ञो॒त्र, who had already recited this portion alone. Therefore this additional recitation is named as अ॒प॒र॒ य॒ज्ञ ह॒स॒ह॒हा॒इति॑.

- श्रोत्र:- यथा अह वश्यो यो आज्रवन्नो फ्रा मे भूते ।
- रास्पी:- अथा रतुश्च अषात्रचीत्र हच फ्रा अपव वीच्यो भ्रजोत् ।
- श्रोत्र:- अवषात्र इषा सँरजोषो अस्तु ..... अपजोनो यै नो इस्तो ॥
 अव पधो अव ज्रस्तै ..... अपजोनो यै नो इस्तो ॥
 अपरहेच यत्नहे हस्रहातोइश्च फ्रवाकजेच ..... सँरजोषो अस्तु ॥
 स्रजोषेम् अभीम् यज्ञमइदे ..... वरुस्तच वरुइयम्नच ॥ यत्न ५७.४ ॥
 येव्हे हातोम् ..... तोस्वा यज्ञमइदे ॥
- रास्पी:- अपेम् बोह् ॥ (सँ नाइ)
 अपरहेच यत्नहे हस्रहातोइश्च ह२दाता ध्नजोथ यत्नाइच वषाइच
 ध्नजोथाइच फ्रसस्तयजेच ॥
- रास्पी:- यथा अह वश्यो यो ज्रजोता फ्रा मे भूते ।
- श्रोत्र:- अथा रतुश्च अषात्रचीत्र हच फ्रा अपव वीच्यो भ्रजोत् ।
- रास्पी:- अहुरेम् मज्दाम् ॥ यत्न ३५ ॥
 अस्मा थ्ना आयो ॥ यत्न ३६ ॥
 इथा आत्र यज्ञमइदे अहुरेम् मज्दाम् ॥ यत्न ३७ ॥
 इमोम् आअत्र ज्ञाम् ॥ यत्न ३८ ॥
 इथा आत्र यज्ञमइदे गैउश्च उर्बानिम्चा ॥ यत्न ३९ ॥
 आह् अत्र पइती ॥ यत्न ४० ॥
 स्तुतो गरो ॥ यत्न ४१ ॥
 यथा अह वश्यो ॥ (चिहाइ नाइ)
 अपेम् बोह् ॥ (सँ नाइ)
 अपरेम् यलेम् छरेम् हस्रहाइतीम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे ॥
 येव्हे हातोम् ..... तोस्वा यज्ञमइदे ॥
 यज्ञमइदे यै अमेवा स्पे२ता अपरहे यत्नहे हस्रहातोइश्च ह२दाता । अपोम्चा
 ज्ञो यज्ञमइदे ..... वीस्पोस्वा अमेवाँ स्पे२तो यज्ञमइदे ॥ यत्न ४२.१-६ ॥
 येव्हे हातोम् ..... तोस्वा यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

कर्त २१

ज्ञोतः-

अहुरम् मज्दाम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे ..... रतुमितीम् यज्ञमइदे ।
 अपरम् यल्लम् धरम् हसकहाइतीम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे मत्-अप्रस्मवेम्
 मत्-वचस्तस्तीम् मत्-आज्ञइतीम् मत्-परस्म मत्-यइति-परस्म मत्-वधिज्याच
 पल्यस्व हुमरैरैम् मरैरैम् हुमायइतैम् मायजेयैतैम् ॥ स्वमि दाम् स्वमि
 चिथे ..... मनो ज्ञदातोइत् अहुयत् हच ॥ ० ॥

अवि' अपौम्च वहुहीनौम्'
 उर्वरनौम्च स्ववरीरनौम्'
 अपओनौम्च मवपिनौम्
 यल्लम् गैरध्महि वल्लम्च ।
 अवि' ओरुहौचिन् यो वहुहीश्
 यो आपो योस्व उर्वरो
 योस्व अपओनौम् मवपयो
 यल्लम् गैरध्महि वल्लम्च ॥ १ ॥

अवि' गैउश् अवि गयेहे
 अवि' माँधहे स्पैतहे
 अपओनो वरैयहुहहे'
 यल्लम् गैरध्महि वल्लम्च ।
 अवि' तव अहुर मज्द
 यल्लम् गैरध्महि वल्लम्च ।
 अवि' तव ज़रथुश्त्र
 यल्लम् गैरध्महि वल्लम्च ।

Karta 21

(1) 1. Sp: अह... 2. West, Sp, TDA: वहुहीनौम् 3. West & TDA:
 स्वमिनौम्; Sp: स्वमिनौम् (2) 1. Sp: अह 2. West, Sp, TDA: वरैयहुहहे.

अवि' तव रत्नो' वरंज
 यत्नम् गेरंष्महि वक्ष्यम्च ।
 अवि' अमेषनोम् स्पेत्तनोम्
 यत्नम् गेरंष्महि वक्ष्यम्च ॥ २ ॥

सजोत्तम्च मरुज्जिकम्च यज्ञमइदे । सजोत्तम् वक्ष्यन्म् यज्ञमइदे ।
 मरुज्जिकम् वक्ष्यन्म् यज्ञमइदे । फ़ाराइति वीदुषे' यज्ञमइदे । यत् अस्ति अत्तर
 एवादजेनाइश अषजोनीश । नमो वोहु अधवीम्' अत्वजेपम् यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

[अवि अपोम्च वक्ष्यहीनोम्.....नमो वोहु अधवीम् अत्वजेपम् यज्ञमइदे १-३-३ बार]

अपरम् यत्नम् यज्ञमइदे । अपरहे यत्नहे यत्नम् यज्ञमइदे । अपरहे यत्नहे
 यज्ञमइदे । हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्व वचस्तस्तीम्च फ़सजोत्तम्च फ़मरंथम्च
 फ़नाथम्च फ़ायस्तीम्च ॥ थ्रॉम् आत्रम् अहुरहे मज्जदो पुथ्रम् अषवन्म् अषहे
 रत्नम् यज्ञमइदे । हव-ज्जोत्तम् हव-अइव्याओहन्म् ..... वरंस्तच वरंश्यम्नच ।

येव्हे हाताम् ..... तोस्वा यज्ञमइदे ॥

कर्त २२

जोत्त उ रास्ती:-

अपम् वोहु वहिस्तम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अस्ती ।
 हात्त अवाइ वहिस्ताइ अपम् ॥ (स बार)

अय अइविगर अय अइविजरत या अमेषनोम् स्पेत्तनोम् सजोत्तम्च'
 अषजोनीम् गवे अधाइश ताइश श्यओथ्नाइश याइश वहिस्ताइश फ़जेश्यामहि' ॥१॥

योम् अषव वक्ष्यहीम्' अषयोम्' वजेच तोम् द्वो ओवीष्वाओ । मा अपजेम

- (2) 1. Sp: अव 2. West & TDA: रतनो (3) 1. Geld: वीदीषे
 2. Sp: अष्मीम् (4) 1. West, Sp, TDA: हाइतीश्च.

Karta 22

- (1) 1. Sp: सजोत्तम्च 2. West, Sp, TDA: फ़जेष्मामहि (2) 1.
 West & TDA: वक्ष्यहीम् 2. TDA: अष्मीम्.

पओउबोँ वयोइत् मा मनक्ह मा वचक्ह मा इयओथ्न मा अघ कयचिन पइति जिमे ॥ अषेम् बोहू° ॥ २ ॥

[अय अइगिर ..... अघ कयचिन पइति जिमे । अषेम् बोहू°-सँ बाइ]

यथा अहू वइयो° ॥ (३ बाइ)

बक्हुच बक्हुयोस्व आफ्नीनामि वीस्पयो अषओनो स्तोइश् .....
वीस्पयो हूवतो स्तोइश् ॥ यत्न ५२.१-८ ॥

॥ नॅमो वै गाथो अषओनीश् ॥

वहिस्ता ईश्तिश्° ॥ यत्न ५३ ॥

कर्म २३

ज्ञोतः-

अहुरम् मज्झाँम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्मइदे । ..... रतुक्कितीम्
यज्मइदे । वहिस्तोइस्तीम् गाथाँम् अषओनीम् अषहे रतुम् यज्मइदे मत्त-अप्रस्मनाँम्
..... अक्हुयत्त हच ॥ ० ॥

वहिस्तेम् अहुरम् मज्झाँम् यज्मइदे । वहिस्तेम् अमेँ स्येँ तै यज्मइदे ।
वहिस्तेम् नरेम् अषवनेम् यज्मइदे । वहिस्तेम् अषेम् यज्मइदे । वहिस्ता चिथ
यज्मइदे या स्तओत येस्न्य । वहिस्ताँम् ईस्तीम् यज्मइदे याँम् अषहे वहिस्तहे ।
वहिस्तेम् अहूम् अषओनाँम् यज्मइदे रओचक्हेम् वीस्पो-ल्वाथेम् । वहिस्तहे
अक्हेँउश् वहिस्ताँम् अयनाँम् यज्मइदे ॥ १ ॥ (३ बाइ)

वहिस्तोइस्तोइश् गाथयो ह५दाता यज्मइदे । वहिस्तोइस्तोइश् गाथयो
यज्मइदे हाइतिश्च अप्रस्मनाच वचस्व वचस्तस्तीम्च ..... फ़ायस्तीम्च ॥
थ्वाँम् आत्रेम् अहुरहे मज्झाँ पुथेँम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्मइदे । हच-ज्जओथेँम्
..... वरुस्तच वरुइयम्नच ॥

येस्ते हाताँम् ..... तास्वा यज्मइदे ॥

अर्षम् वोहू° ॥

जोतः- यथा अहू वश्यो यो आत्रवधो फ्रा मे झूते ।

रास्वी- यथा रतुश्च अपात्पीम् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रजोत् ।

जोत उ रास्वी:-

आ अहूर्येमा इश्यो रक्छेध्राइ ज२त् ।

नरेंव्यस्वा नाइरिव्यस्वा ज़रयुश्चहे ।

वर्हैउश्च रक्छेध्राइ मनक्हो ।

या दजेना वश्यीम् हनात् मीज्देम् ।

अवध्या यासा अभीम् ।

यौम् इश्यौम् अहुरो मसता मज्दो ॥ (चिहार् बाइ)

अर्षम् वोहू° ॥ (सें बाइ)

अह्यमनम् इषीम् यज्ञमइदे अमव२त्तम् वरेंध्राजनम् वित्वअेषक्हम् मज्जिस्तम्
अषहे स्रवक्हौम् । गाथो स्प२तो रतुश्चधो अपओनीश यज्ञमइदे । स्तओत
येस्व यज्ञमइदे । या दाता अक्हैउश्च पओउरुयेद्या ॥

येञ्हे हाताम् ..... तास्वा यज्ञमइदे ॥

अहुरम् मज्दौम् अपवनम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे ..... रतुमितीम्
यज्ञमइदे । अह्यमनम् इषीम् अपवनम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । मत्-अप्रस्मनम्
... .. अक्हुयत् हच ॥

आत्रेम्च इच अहुरहे मज्दो पुत्रेम् यज्ञमइदे ..... वोइध्य अपस्व
ज्मस्व उर्वरोस्व यज्ञमइदे ॥ वीर. १६.१-३ ॥ (३ बाइ)

अवत् मीज्देम् यज्ञमइदे । अवत् दस्वरं यज्ञमइदे । अवत् वओषज्म
यज्ञमइदे । अवत् फ्रदथेम् यज्ञमइदे । अवत् वरेंदथेम् यज्ञमइदे । अवत् वरेंध्रज्म
यज्ञमइदे । यत् अस्ति अ२तरं अहुन वश्य अह्यमन फ्रमैरति हुमतनौम्च हूस्तनौम्च
हूरस्तनौम्च पइतिस्तार्तैअ दुश्मतनौम्च दुज्जुस्तनौम्च दुज्ज्वरस्तनौम्च उज्जरंज्जाइ
मावोय मिथो-मतनौम्च मिथोस्तनौम्च मिथो-वरस्तनौम्च ॥ (चिहार् बाइ)

अह्यमनो इश्येहे ह२दाता यज्ञमइदे । अह्यमनो इश्येहे यज्ञमइदे ।
अप्रस्मनाच वचस्व वचस्तर्ताम्च ..... फ्रायस्तीम्च ॥ थ्रौम् आत्रेम् अहुरहे मज्दो
पुत्रेम् अपवनम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । हच-ज्जओत्रेम् ..... वरस्तच वरेंश्यम्नच ॥

येष्हे हातौम् ..... तोस्चा यज्ञमद्दे ॥

अपेम् वोह् ॥

ज्ञोत्र:- यथा अह वइर्यो यो आत्रवस्त्रो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्तृचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रजोतू ।

वीस्पाओ गजेथोस्व° ॥ यत्न ५५ ॥

सेरजोषो इषा अस्तू° ॥ यत्न ५६ ॥

अपेम् वोह् ॥ (सँ बाह्)

स्रजोषहे अप्येहे तस्महे तनु-मौथहे दर्षि-द्रजोश आहृश्येहे ध्नजोश
यत्नाइच वस्त्राइच ध्नजोथाइच फ्रसस्तयजेच ॥

ज्ञोत्र:- यथा अह वइर्यो यो आत्रवस्त्रो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्तृचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रजोतू ।

रास्पी:- यथा अह वइर्यो यो ज्ञजोता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश अषात्तृचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रजोतू ।

स्रजोषेम् अषीम् हुरजोषेम् वेरथाजनम् फ्रादत्त-गजेथेम् अपवनेम् अपहे
रतूम् यज्ञमद्दे । यो पजोइर्यो मज्जदो दामौन्° ॥ यत्न ५७ ॥

[†लोश अशो ..... बै-रसात्त अजेवन् बात्]

यथा अह वइर्यो° ॥ (ड बाह्)

यत्नेम्च वस्त्रेम्च .....अजोस्व ज्वरच आफ्नीनामि स्रजोषहे अप्येहे
तस्महे तनु-मौथहे दर्षि-द्रजोश आहृश्येहे ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अपेम् वोह् ॥ (सँ बाह्)

येष्हे मे अषात्तृ हचा ..... बागेम् अइषी-वइरिश्तेम् ॥

रास्पी:- यथा अह वइर्यो यो ज्ञजोता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश अषात्तृचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रजोतू ।

† The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz). For the full text see page 167.

रास्त्री:- सँरओषो इषा अस्तू अहुरहे मज्दो यत्नाइ सँविस्तहे अषओनो यै नो इस्तो । अब पषो अब ज्ञस्तै ..... अषओनो यै नो इस्तो । प्रपृषहेच मोंधहे फ़वाकजेच ..... स्रओषो अस्तू षात्र पओउर्षीम् तत्र उस्तैमैमचीत्र ॥

श्रोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवश्चो फ़ा मे मूते ।

रास्त्री:- अथा रतुश अषात्रचीत्र हच फ़ा अषव वीज्वो म्रओतू ।

श्रोत्र:- अवथात्र इषा सँरओषो अस्तू अहुरहे मज्दो यत्नाइ सँविस्तहे अषओनो यै नो इस्तो । अब पषो अब ज्ञस्तै ..... वीस्पयो सौंचत्रच अषओनो स्तोइश् यत्नाइच वझाइच ध्नओधाइच फ़सस्तयजेच ॥ स्रओषो अस्तू । स्रओषम् अषीम् यज्ञमइदे । रतुम् वँरँज्रतुम् यज्ञमइदे । यिम् अहुरम् मज्दोम् ..... वरुतच वरँश्यम्नच ॥ येज्हे हातोम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

श्रोत्र:- *तत्र सोइविश तत्र वँरँथम् ..... प्रपृषै चरँकँरमही ॥

रास्त्री:- १ है-सा गैउश्चा अषक्हाचा अषओनस्चा अषावइर्योस्चा स्तोइश् ॥

२ हइथ्यो वक्हुदो येज्हे वै मसानस्चा वक्हानस्चा स्रयनस्चा चरँकँरमही ॥

३ हैचा ना प्रपृमो ..... अथा नो ध्राज्दम् ॥

४ ध्राज्दम् नै वक्हवो ..... अथा नो ध्राज्दम् ॥

५ पइरी मनो पइरी वचो ..... मइन्यवे ददँमही ॥

६ हउर्वप्रवो द्रवो-गओथा ..... हउर्वातो अमँरँतातो ॥

७ हउर्वाँम् ह२दाइतीम् ..... अबत्र यात्र हँरँ अवाची ॥

श्रोत्र:- है-सा गैउश्चा अषक्हाचा अषओनस्चा अषावइर्योस्चा स्तोइश् ..... इमो रओचो वँरँज्रस्तैम् वँरँज्रमनौम् अबत्र यात्र हँरँ अवाची । स्तओत येस्त्य यज्ञमइदे या दाता अक्हँउश पओउरुयेझा ॥

* See Yasna 58 for the full text.

§ The student is advised to refer to the diagram No. 3, wherein the various places are mentioned for the रास्त्री to stand and to recite the verses 1-7 that follow, going from one place to another. This is an indication that he, the रास्त्री, is representing the seven officials who used to be conducting the Yasna along with the श्रोत्र in ancient times.

कोष्ठ उ रास्वी:-

अहुरम् मज्दौम् अववनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । अमेवा स्पेता हुग्रभा
हुचोहो यज्ञमइदे । अस्य अववन अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् अववनेम् अषहे
स्तुम् यज्ञमइदे । ..... पॅरेनो-मोहम् वीषमथेम् अववनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे ॥

रतवो मह्यव यज्ञमइदे । रतवो गजेइथ्य यज्ञमइदे ..... गजोदायुम्
नरम् अववनेम् यज्ञमइदे ॥

वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँति अषहे रतवो भ्रयस्व भ्रिसौस्व
नजिदश्त पइरिश्-हावनयो ..... इमेम्व षोइअहे पइतीम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम्
मज्दौम् । रतवो वीस्पे मजिदश्त यज्ञमइदे अयर अस्य मास याइर्य सरँव ।
अषओनाम् वहुहीश स्रतो स्पेतातो फ्रवषयो स्तओमि ज्ञयेमि उप्पयेमि यज्ञमइदे
..... आ सओश्येतात् वरँधघ्नत्* ॥

Karta 23

* We would like to append an interesting note explaining one of the main ideas behind the ritual of the Yasna and the Visparat. It is to the effect that man is helplessly struggling between two opposite influences during his early life. The pair of pedestals (Mahrue which derivately mean crescent-shaped) is a symbol of these opposite poles and the Bərəsman (bunch of wires) represents the vital forces in man. The wires are tied together with अह्योहन्, a girdle prepared from a palm-leaf. At the beginning of the Yasna ceremony, the two ends of the girdle after tying the knots appear separate, when the bunch is placed on the two pedestals. At a later stage, the girdle is connected up with the Horn of the pedestal, which is facing the Fire-Altar (Yasna 15.1). This shows the stage, when man's mind is completely engrossed in earthly things, emotions and passions. Now at this stage, when we are reciting Visparat 23, corresponding to Yasna 59.28, the bond is removed and is disentangled from the Horn, showing the liberation of man's soul from the material plane of existence. The two Horns (cf. चत्वारि यज्ञा-ऋषे. ४.५८.३) represent the polarity of man's nature, the one crescent-shaped pole facing the Fire-Altar is the lower nature in man; and the one, which is facing the कोष्ठ, whose left hand is placed on the Bərəsman-end resting on the Horn, represents the spiritual refined nature of man.

ज्ञोत्र उ रास्वी:-

वैरञ्जनेम् अहुरघातेम् यज्ञमइदे । सञ्जोऽयत्तेम् वैरञ्जाजनेम् यज्ञमइदे ।
इमत् वैरस्म हव-ज्ञोत्रेम् ..... वीस्ये अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् पशति
रतुम् सावहजेम् वीसीम्च पशति रतुम् रतवो वीस्ये मज्जिस्त पशति रतुम् ॥
येम्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥ यत्न ५९.२८-२९ ॥

~ ~ ~ ~ ~

रास्वी:- वद्धु तू ते वद्धओत् वद्धो बुयात् ... फ्रायो-हृस्तो ॥ यत्न ५९.३० ॥

ज्ञोत्र:- जम्यात् वो वद्धओत् वद्धो मा वो जम्यात् अकात् अषो मा मे जम्यात्
अकात् अषो ॥ यत्न ५९.३१ ॥

ज्ञोत्र उ रास्वी:-

यथा अहू वश्यो° ॥ (दह् बाह्)

अषम् वोहू° ॥ (दह् बाह्)

अहुनेम् वश्यीम् यज्ञमइदे । अषम् वहिस्तम् स्रजेस्तम् अमेषम् स्प्यत्तेम्
यज्ञमइदे । प्रपूषो-मौत्रम् हवओस्तम् यज्ञमइदे ..... या दाता अह्वैउश
पञ्जोरुयेष्टा ॥ यत्न ५९.३३ ॥

येम्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वश्यो° ॥

रास्वी:- येम्हे मे अषात् हवा ..... पश्रिचा जसाह वयता ॥

येम्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

अषम् वोहू° ॥

ज्ञोत्र उ रास्वी:-

यथा अहू वश्यो° ॥ (उ बाह्)

यत्नेम्च वक्ष्यम्च हुवैरतीम्च उस्त-वैरतीम्च ..... स्रवहि उरुनजेच
दरवे हवइहे ॥ यत्न ६२.१-६ ॥

अषम् वोहू° ॥ (स बाह्)

वैरस्मन पशति-वैरत हव-ज्ञोत्र दधुषो अहुरहे मज्जदो रजेवतो स्वैर-
नहुहतो अमेषनोम् स्प्यत्तनोम् थ्रौम् आत्रेम् अहुरहे मज्जदो पुथेम् आयेसे येष्टि ।

अजेस्म आयेसे येसित बओइधि तव आधो अहुरहे मज्दो पुथ इमौम् अक्हुयौम्च
अप्यौम्च रथ्नौम्च रतुफ्रितीम्च आयेसे येसित । इन्मइने अहुरहे मज्दो अमेव-
नौम् स्पँतनौम् स्रओषहे अप्येहे आधो अहुरहे मज्दो रथ्नो बरँजतो यो अपहे ॥

आयेसे येसित अस्न्यजेइव्यो अपहे रतुव्यो । हावनैजे अपओने अपहे
रथ्ने । आयेसे येसित सावद्धँजे वीस्याइच अपओने अपहे रथ्ने ..... योइ हँति
अपहे रतवो हावनोइश् रथ्नो ॥ यत्न ३.५-१९ ॥

अजेस्म आयेसे येसित बओइधि तव आधो अहुरहे मज्दो पुथ इमौम्
अक्हुयौम्च अप्यौम्च रथ्नौम्च रतुफ्रितीम्च । आयेसे येसित इन्मइने अहुरहे
मज्दो रओवतो स्वरँनडुहतो अओस्तो-नामनो यज्जतहे ॥ (३ बा९)

आयेसे येसित अपओनाम् फ्रवणिनौम् ..... नवानजिदस्तनौम् फ्रव-
णिनौम् । आयेसे येसित वीस्पजेइव्यो वक्हुधाव्यो ..... अषात् हच यत्
वहिस्तात् ॥ फ्रवराने मज्दयस्त्रो... इन्ओथाइच फ्रसस्तयजेच ॥ cf. यत्न ३.२२-२४ ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवस्त्रो फ्रा मे झूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो भ्रओत् ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे झूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो भ्रओत् ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

इम हुमताच हूस्ताच हूरस्ताच इमौ म्यज्दौस्च ज्ञओधोस्च अजेस्मौस्च
बओइधीम्च तव आधो अहुरहे मज्दो पुथ इमौम् अक्हुयौम्च अप्यौम्च रथ्नौम्च
रतुफ्रितीम्च पइरिच ददँमहि आच वओधयमहि ॥

आअत् दीश् आवओधयमहि अहुराइच मज्दाइ ..... इन्ओथाइच
फ्रसस्तयजेच ॥ यत्न ४.२ ॥

आअत् दीश् आवओधयमहि । इम हुमताच हूस्ताच हूरस्ताच इमौ
म्यज्दौस्च ज्ञओधोस्च अजेस्मौस्च बओइधीम्च तव आधो अहुरहे मज्दो पुथ इमौम्
अक्हुयौम्च अप्यौम्च रथ्नौम्च रतुफ्रितीम्च पइरिच ददँमहि आच वओधयमहि ॥

आजत् दीश आवजेघयमहि अमेषजेइव्यो स्पेत्तजेइव्यो ..... इयेइत्ति
बोत्त उइति ॥ यत्न ४.४ ॥

आजत् दीश आवजेघयमहि अस्यजेइव्यो अपहे रतुव्यो हावनैजे
अपजोने अपहे रथ्ने यत्ताइच वत्ताइच इन्नजोधाइच फ़सस्तयजेच । आजत् दीश
आवजेघयमहि सावक्कहेजे वीस्याइच अपजोने अपहे रथ्ने यत्ताइच वत्ताइच इन्नजो-
धाइच फ़सस्तयजेच ..... योइ ह्त्ति अपहे रतवो हावनोइश रथ्नो यत्ताइच
वत्ताइच इन्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥ यत्न ४.८-२२ ॥

आजत् दीश आवजेघयमहि अहुरहे मज्दो रजेवतो एवरनकुहतो इन्नजोधा
यत्ताइच वत्ताइच इन्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥

आजत् दीश आवजेघयमहि अपजोनाँम् फ़वणिनाँम् ..... नवान-
जिदस्तनाँम् फ़वणिनाँम् यत्ताइच वत्ताइच इन्नजोधाइच फ़सस्तयजेच ॥ यत्न ४.२४ ॥

आजत् दीश आवजेघयमहि वीस्पजेइव्यो वक्कुधाव्यो ..... अपात्
हच यत्त वहिस्तात् । अमेषा स्पेत्ता हुध्धथा हुधोक्कहो यज़मइदे ॥ cf. यत्न ४.२५ ॥

येव्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज़मइदे ।

कोट्ट:- अस्मा थ्वा आथो वर्रज्जेना ..... अवत् यात्त हुरे अवाची ॥ यत्न ३६ ॥

येव्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज़मइदे ॥

कोट्ट उ रास्पो:-

दक्कोक्कहम् अहुरम् मज्दोम् यज़मइदे । अमेषा स्पेत्ता हुध्धथा हुधोक्कहो
यज़मइदे । अस्य अपवन अपहे रतवो यज़मइदे । हावनीम् अपवनम् अपहे रतुम्
यज़मइदे । सावक्कहेजे वीसीम्च अपवनम् अपहे रतुम् यज़मइदे ..... रतवो
वीस्ये मज्जिस्त यज़मइदे अयर अस्य माद्य याइर्य सरंघ ॥ यत्न ६.१-१६ ॥

अजेस्माँस्च वजोइधीम्च यज़मइदे । तव आथो अहुरहे मज्दो पुध
इमाँम् अक्कुय्योँम्च अप्प्योँम्च रथ्नोँम्च रतुफ़ितीम्च यज़मइदे । अहुरम् मज्दोम्
रजेवत्तम् एवरनकुहत्तम् यज़मइदे । अपजोनाँम् वक्कुहीश स्रतो स्पेत्तातो फ़वण्यो

यज्ञमइदे । वीस्वे अषवनो यज्ञत यज्ञमइदे । हावनीम् पशति रत्स् सावक्खजेम्
वीसीम्च पशति रत्स् ॥

येमहे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

रास्वी:- यथा अह वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे म्रूते ।

ज्ञोत:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओत् ।

~~~~~  
ज्ञोत उ रास्वी:-

अषम् वोहू° ॥ (३ बा३)

अषय दधामि अजेस्म बओइधि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमौम्
अह्नुयौम्च अप्याम्च रथ्वौम्च रतुफ़ितीम्च । अषय दधामि इन्मइने अहुरहे
मज्दो अमेषनाम् स्पेत्तनाम् सओषहे अप्येहे आथो अहुरहे मज्दो रथ्वो वरंजतो
यो अषहे ॥

अषय दधामि अस्न्यजेइव्यो अषहे रतुव्यो हावनेअे अषओने अषहे रथ्वे ।
अषय दधामि सावक्खेअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे योइ हँत्ति
अषहे रतवो हावनोइश् रथ्वो ॥ यक् ७.५-१९ ॥

अषय दधामि अजेस्म बओइधि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमौम्
अह्नुयौम्च अप्याम्च रथ्वौम्च रतुफ़ितीम्च इन्मइने अहुरहे मज्दो रवेवतो
एवरंजुहतो अओएतो-नामनो यज्ञतहे ॥ (३ बा३)

अषय दधामि अषओनाम् फ़वषिनाम् नवानिदस्तनाम्
फ़वषिनाम् ॥ यक् ७.२२ ॥

अषय दधामि वीस्पजेइव्यो वक्खुधोव्यो अषात् हच यत्
वहिस्तात् । अषय नो पशति-जम्यात् वीस्पाइ यवे ॥ cf. यक् ७.२३-२५ ॥

यथा अह वइर्यो° ॥ (३ बा३)

ज्ञोत:- यथा अह वइर्यो यो सओषावरंजो फ़ा मे म्रूते ।

रास्वी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओत् ॥

~~~~~  
ज्ञोत:- वक्खुच वक्खुयोस्व ..... स्तवस् अषा ये हुदो योइ हँत्ती ॥
यक् ५२.१-४ ॥

एतान्- वहिस्ताम् ईषीम् अजोगेमदजेचा उस्महिचा वीसामदजेचा अमेवनाम्
स्वेत्तनाम् यत्नाइच वत्ताइच इनजोभाइच फ़सस्तयजेच ॥

कोट्ट उ रास्पी:-

रथ्नां वरंजतो यो अबहे रथ्नाम् अयरनाम्च अस्न्यनाम्च मासनाम्च
याइर्यनाम्च सरंषनाम्च योइ हंति अबहे रतवो हावनोइश्च रथ्नां यत्नाइच
वत्ताइच इनजोभाइच फ़सस्तयजेच । अहुरहे मज्दो रजेवतो स्मरंनकुहतो इनजोभ
यत्नाइच वत्ताइच इनजोभाइच फ़सस्तयजेच । फ़दथाइ अहे न्मानहे फ़दथाइ
वीस्पयो अबजोनो स्तोइश्च । हमिस्तेजे वीस्पयो द्रवतो स्तोइश्च । स्तवस् अषा
यै हुदो योइ हंती ॥

अपेम् वोहू° ॥ (सें बाइ)

हुमतनाम् हुस्तनाम् ..... वोहुनाम् मही ॥ यत्न ३५.२ ॥ (उ बाइ)

हुस्त्रोतेमाइ बात् ..... अषाहिचा वहिस्ताइ ॥ यत्न ३५.५ ॥ (सें बाइ)

हुस्त्रोतेमहे स्त्रथेम् यज्जमइदे । दथुवो यत् अहुरहे मज्दो अहुनेम्
वइरीम् यज्जमइदे । अर्शुएवेम् वाचेम् यज्जमइदे । दक्षांम् वडुहीम् आफ़ितीम्
यज्जमइदे । उघ्रेस् तएम् दामोइश्च उपमनेम् यज्जतम् यज्जमइदे । अजेस्माँस्च
वजोइषीम्च यज्जमइदे । तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाँम् अक्कुह्याँम्च अप्याँम्च
रथ्नाँम्च रतुफ़ितीम्च यज्जमइदे । फ़सस्ति दक्षयो वक्कुह्यो आफ़ितोइश्च ॥

येव्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज्जमइदे ॥

रास्पी:- यथा अहू वइयो यो ज्जओता फ़ा मे म्रूते ।

कोट्ट:- अथा रतुश्च अषात्तचीत् हच फ़ा अषव वीघ्वाओ म्रओत् ।

कोट्ट उ रास्पी:-

अपेम् वोहू° ॥ (सें बाइ)

अषय दक्षाँमि अजेस्म वजोइषि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाँम्
अक्कुह्याँम्च अप्याँम्च रथ्नाँम्च रतुफ़ितीम्च फ़सस्ति अहुरहे मज्दो । अहुनहे
वइर्येहे अर्शुएवेहे वाक् दक्षयो वक्कुह्यो आफ़ितोइश्च उघ्राइ दामोइश्च उपमनाइ ।
हजोमोहेच माँमहेच अबजोनजेच ज़रयुश्चहे अषय नो पइति-जम्यात् ॥

यथा अह वइयो° ॥ (३ बाह्)

ज्ञोत्र:- यथा अह वइयो ज्ञओता फ्रा मे झूते ।

रास्पी:- यथा अह वइयो यो ज्ञओता फ्रा मे झूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश अषात्रचीत् हच फ्रा अषव वीष्वाो म्रओतू ।

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अत्र हो वइहैउश ..... स्पँतो भज्जदा ॥ यत्न ६०.१ ॥

ज्ञोत्र:- ताओ अक्षि न्माने ..... दरँषेम् हल्लम् ॥ यत्न ६०.२-७ ॥

वसस्च तू अहुर मज्जद ..... मज्जद जसँतोम् ॥ यत्न ६०.८-११ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अष वहिस्त अष सजेस्त ..... हमँम् थन्ना हल्लम् । अषँम् वोहू° ॥ (६ बाह्)

यथा अह वइयो° ॥ (६ बाह्)

अषँम् वोहू° ॥ (६ बाह्)

अहुनेम् वइरीम् यज्जमइदे । अषँम् वहिस्तँम् सजेस्तँम् अमँषेम् स्पँतँम्
यज्जमइदे ॥ येवहे हातौम् ..... ताओस्चा यज्जमइदे ।

ज्ञोत्र:- अहुनेम्च वइरीम् फ्रजेश्यामही ..... स्तवस् अषा थै हुदो योइ
हँती ॥ यत्न ६१.१-५ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

वीस्पजेइव्यो सस्तीम् वरइति आतर्श मज्जदो अहुरहे ..... अषहे वँरँज
यओज्जदातौ ॥ यत्न ६२.७-१० ॥

[* होर्मँज् खोदाय् अज्जुत्ती इ मइम् मइम् सदर्गौन् हमा सदर्गौन् हम्बायस्तौ वँहौन्
उइम् वँह-दीन् इ माज्जयल्लौन् आगाही आस्तवौनी नैकी रसानात् । अयेवुल बात् ।]

ज्ञोत्र:- अषँम् वोहू° ॥ (६ बाह्)

अइन्नि-गँरँम्महि अपौम् वडुहीनौम् फ्रजेतीम्च पइतितीम्च अइविजँरतीम्च
आयेसे येइति ॥

*The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a
whisper (Baz).

क्रवराणे मङ्गयस्त्रो ..... इन्जोभाश्च क्रसस्तयजेच ॥

श्रोत्र:- यथा अह वश्यो यो आत्रवस्त्रो फ्रा मे म्रूते ।

रास्त्री:- अथा रतुश्च अषात्रचीत् हच फ्रा अपव वीष्वाो म्रजोत् ।

रास्त्री:- यथा अह वश्यो यो ज्ञजोता फ्रा मे म्रूते ।

श्रोत्र:- अथा रतुश्च अषात्रचीत् हच फ्रा अपव वीष्वाो म्रजोत् ।

श्रोत्र उ रास्त्री:-

येस्त्रहे मे अषात्र हचा ..... वागेंम् अइवि-वइरिस्तेम् ॥ यज ६३.१ ॥

रास्त्री:- यथा अह वश्यो यो ज्ञजोता फ्रा मे म्रूते ।

श्रोत्र:- अथा रतुश्च अषात्रचीत् हच फ्रा अपव वीष्वाो म्रजोत् ।

रास्त्री:- सेंरजोपो इधा अस्तू अपोंम् वङ्गुहीनोंम् यस्त्राइ अमेषनोंम्च स्पेंतनोंम्
अषाउनोंम्च फ्रवविन्यो यो नो इस्ताो ज्वाो उवोंइन्यो । अषाउनोंम्च यस्त्रहे
सेंरजोपो अस्तू छात्र पजोउवीम् तत् उस्तेमंमचीत् ॥

श्रोत्र:- यथा अह वश्यो यो आत्रवस्त्रो फ्रा मे म्रूते ।

रास्त्री:- अथा रतुश्च अषात्रचीत् हच फ्रा अपव वीष्वाो म्रजोत् ।

श्रोत्र:- अवधात् इधा सेंरजोपो अस्तू अपोंम् वङ्गुहीनोंम् यस्त्राइ अमेषनोंम्च
स्पेंतनोंम् अषाउनोंम्च फ्रवविन्यो यो नो इस्ताो ज्वाो उवोंइन्यो । अषाउनोंम्च
यस्त्रहे सजोपो अस्तू । अहुरेंम् मङ्गदोंम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्जमइदे । अमेषा
स्पेंता हुस्त्रा हुधोक्त्रो यज्जमइदे । अपो अत् यज्जमइदे । दइतिकनोंम्च अइघुनोंम्
यत् उरुनो यज्जमइदे । अपजोनोंम् आअत् उरुनो यज्जमइदे कुधो-ज्ञातनोंम्चित् ।

नरोंम्च नाइरिनोंम्च यजेषोंम् वहेहीश्च दजेनो वनइत्ती वा वैक्कहन् वा
वजोनरें वा । वनत्तोंम् वक्कहत्तोंम् वजोनुषोंम् दजेनो-साचोंम् इच अपजोनोंम्
अपजोनिनोंम्च अह्मच दजेनोंम्च वजोधस्च उवानेंम्च फ्रवषीम्च यज्जमइदे
योइ अपाइ वजोनरें । इजोमंम्च अपय हुतेंम् यज्जमइदे । अस्मनच हावन यज्जमइदे
अयक्कहेनच हावन यज्जमइदे ॥

इसोंम्चा उर्वरोंम् वरेंस्मनीम् ..... अप-चिच्च यज्जमइदे ॥ अहुरेंम्
मङ्गदोंम् रजेवत्तेंम् व्परेंकुइत्तेंम् यज्जमइदे ॥ यज २५.३-४ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

ध्र्नाम् आर्धम् अहुरहे मरुदो पुर्धम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे ।
हव-ज्ञओर्धम् ..... वरुस्तच वरुयम्नच ॥ यत्न ७१.२३-२४ ॥

येवहे हाताम् ..... तोस्वा यज्ञमइदे ।

यथा अह वइर्यो° ॥ (चिदाह वाह)

अरुहैउश दरुआह फ्रो अषणा° ॥ यत्न ६४ ॥

यज्ञाइ आपम् अरुद्रीम् ..... हा क्षुधिनौम् पजेम् ॥ यत्न ६५.१-५ ॥

ज्ञोत्र:-

आ हाताम्च अरुहुषौम्च ..... हइध्यावरुताम् छात्र वत्ता फ्ररपोर्तेमम्
॥ यत्न ६५.६-१४ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

दाइदी मोइ ये गौम् ..... मनरुहा वोह सैरुहे ॥ यत्न ६५.१५ ॥

येवहे मे अषात्र हचा ..... वागेम् अइवी-वरुइरुतेश ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अह वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रुते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश अषात्रचीत्र हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतु ।

रास्पी:- सरुओषो इधा अस्तु अपौम् वहुहीनौम् यत्नाइ वरुहुश वहुहीनौम्
अमेषनौम्चा स्पृतनौम् हुक्षुधनौम् हुधोवहौम् वोहुनौम्चा वरुहुयोस्वा अषोइश
यत्नाइ या नै आरजेचा अरुनवतजेचा अषरुहाक्ष । सरुओषस्वा इधा अस्तु अपौम्
वरुहुहीनौम् यत्नाइ वरुहुश अषिवो रतैउश्च अषआनो वरुज्जतो यत्नाइच वत्ताइच
यत्न अपनोर्तेमहे रथुओ यत्न जघ्मुइयो अषोइश ..... वीस्पयो-सौचतृच
अषओनो स्तोइश यत्नाइच वत्ताइच धनओधाइच फ्रसस्तयजेच । सओषो अस्तु
छात्र पओउबीम् तत्न उस्तेमम्चीत्र ॥

ज्ञोत्र:- यथा अह वइर्यो यो फ्रवरुतो फ्रा मे म्रुते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्रचीत्र हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतु ।

ज्ञोत्र:- अवषात्र इधा सरुओषो अस्तु अपौम् वहुहीनौम् यत्नाइ वरुहुश वहु-
हीनौम् ..... यत्नाइ वरुहुश अषिवो रतैउश्च अषओनो वरुज्जतो यत्नाइच

वत्साइच वत्त अपनोत्तमाइ रथ्नो यत्त जघ्मश्याओ अपोइश् ..... वीस्पयाओ सौचत्तच
अपजोनो स्तोइश् यत्साइच वत्साइच झनजोभाइच फ़सस्तयजेच । सजोषो अस्तु
सजोषेम् अपीम् यज्जमइदे ..... वरस्तच वरश्यम्नच ॥

येसुहे हाताँम् ..... ताओस्चा यज्जमइदे ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे झूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अपात्तृचीत्त हच फ़ा अपव वीष्वाओ भ्रओत्त ।

रास्पी:- अजेत वच मधयइह ..... फ़ायेवीश्चत्तच अस्मात्त ॥ वीस्प. ८.१ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

हुश्रभोत्तेमाइ वात्त ..... अहुराइ अपाइचा वहिस्ताइ ॥ वीस्प. ८.२ ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आश्रवश्रो फ़ा मे झूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अपात्तृचीत्त हच फ़ा अपव वीष्वाओ भ्रओत्त ।

ज्ञोत्र:- अहुरेम् मज्दौम् अपवनम् अपहे रतुम् यज्जमइदे ..... रतुफ़ितीम्
यज्जमइदे ॥ हावन् गाह ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आश्रवश्रो फ़ा मे झूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अपात्तृचीत्त हच फ़ा अपव वीष्वाओ भ्रओत्त ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे झूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अपात्तृचीत्त हच फ़ा अपव वीष्वाओ भ्रओत्त ।

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अषेम् वोहू° ॥ (सँ वाइ)

अषय दधौमि इमाँम् ज्ञओभाँम् हजोमवइतीम् गजोमवइतीम् .....
यो अपहे ॥ यल ६६.१ ॥

अषय दधौमि असन्यजेइन्यो अपहे रतुन्यो । हावनैजे अपजोने अपहे
रथ्ने । अषय दधामि सावइहेँजे वीस्याइच अपजोने अपहे रथ्ने ..... पॅरनो-
मोइहाइ वीषत्तयाइच अपजोने अपहे रथ्ने ॥ यल ६६.२-७ ॥

अषय दधौमि रतुवो सहन्यवनौम् ... गजोइधेहेच नर्ष
अपजोनो ॥ ८६. वीस्प. १.१-९ ॥

अषय दधामि वीस्पजेइव्यो अजेइव्यो रतुव्यो ..... योइ हँरति
अषहे रतवो हावनोइश् रध्वो ॥ यत्न ६६.९-१६ ॥

अषय दधामि इमांस् ज्ञओथांस् .... तव अहुराने अहुरहे । इन्मइने
अहुरहे मज्जदो रजेवतो एवरनकुहतो अओल्लो-नामनो यज्जतहे ॥ (३ बाइ)

अषय दधामि अरंजहिब्यो सबहिब्यो ..... दजेनयो माज्जदयल्लोइश्
॥ cf. वीस्प. १०.१-२ ॥

अषय दधामि अषओनांस् फ्रवणिनांस् ..... नवानज्जिदस्तनांस् फ्रवणिनांस् ।
अषय दधामि वीस्पजेइव्यो अषहे रतुव्यो । अषय दधामि वीस्पजेइव्यो वक्खुधाव्यो
..... अषात्तु हच यत्तु वहिस्तात्तु । अषय नो पइति-जम्यात्तु ॥ cf. यत्न ६७.४ ॥

अपो अत्तु यज्जमइदे ..... मातरो जीतयो ॥ यत्न ६७.५-७ ॥

येव्हे हातांस् ..... तास्चा यज्जमइदे ॥

अजेतत्तु ते अहुराने अहुरहे ... यक्खी स्पँस्ता थ्ना मइन्यू उर्वजेसे
जसो ॥ यत्न ६८.१-२३ ॥

अषेम् बोहू° ॥ (सँ बाइ)

फ्रवराने मज्जदयल्लो ..... इन्ओथाइच फ्रसस्तयजेच ।

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्खो फ्रा मे झूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्तुचीत्तु हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत्तु ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे झूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्तुचीत्तु हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत्तु ।

नँमो वै गाथो अषओनीश् । स्पँस्ता मइन्यू ..... इषँतो वाउराइते ॥

यत्न ६८.२४ ॥

स्पँस्ता मइन्यू ..... आर्मइती अहुरो ॥

अषेम् बोहू° ॥ (सँ बाइ)

येव्हे मे अषात्तु हचा ..... बागेम् अइवी-वइरिइतेम् ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे झूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्तुचीत्तु हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत्तु ।

रत्नी:- सैरजोषो इषा अस्तु ..... यै नो इस्तो सत् पजोडवीम् तत् उस्तैमैम्-
चीत् ॥ यत्न १५.३ ॥

कोट:- यथा अह वश्यो यो आत्रेवधो फ्रा मे मूते ।

रत्नी:- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो ब्रजोत् ।

कोट:- अवथात् इषा सैरजोषो अस्तु ..... यै नो इस्तो ।

अहुरैम् मज्दौम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे ..... रतुक्लितीम्
यज्ञमइदे ॥ हावन् गाइ ॥

स्वैता-मइन्यूम् हाइतीम् पइत्यापौम् अपओनीम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे ।

मत्त-अप्रस्मनाम् ..... अहुरयत् हच ॥ वीत्प. १४.१-२ ॥

स्वैतैम् अहुरैम् मज्दौम् यज्ञमइदे ..... अप-पजोड्येनौम् दामनौम् ॥

वीत्प. १९.१-२ ॥ (३ गार्)

स्वैता-मइन्यैउश्च गाथयो हदाता यज्ञमइदे । स्वैता-मइन्यैउश्च
गाथयो यज्ञमइदे । हाइतीश्च अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च .....
फ्रायस्तीम्च ॥

ध्वौम् आत्रेम् अहुरहे मज्दौ पुधेम् अपवनेम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे ।
हच-ज्जोथेम् ..... वरुस्तच वरुश्यम्नच ॥ यत्न ७१.२३-२४ ॥

येव्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ।

येव्हे मे अषात् हचा° ॥ यत्न ६९ ॥

तां यज्ञाइ तैम् पइरि-जसाइ° ॥ यत्न ७० ॥

पैरसत्त फ्रापजोश्चो अपव° ॥ यत्न ७१ ॥

अहुनेम्च वइरीम् फ्राजेयामही ... स्तवस् अषा यै हुदो योइ
हैती ॥ यत्न ७२ ॥

Explanatory Notes on Diagram No. 1

The seat of the Chief Priest (जोत्र) is not shown. It is just behind the work-table on a raised platform. A fringe of the carpet is just visible.

A : Reservoir of Consecrated Water : *Zor* (जोर). The vessel is known as *Kundi*.

B : A pitcher of water on a stand. It serves to wash the hands of either of the two priests जोत्र and रास्पो, when necessary.

C : Two blocks of marble over which sandal-wood chips and incense are placed, later to be deposited on the Altar-Fire.

D : Dish containing sacred bread (Darun). It has been already consecrated at the stage of 8th Hā, when it was on the work-table. The illustration shows the disposition as at Hā 27.

E : The throne (खॉन्- x^v vān) of the sacred Fire (Dadgāh) which is solemnly washed at the beginning of the 1st Hā by the *Zōt*-जोत्र. Symbolically the rite resembles washing the feet of the Deity to be installed on the altar.

F : The Fire-Censer. The Fire is fed with wood and incense.

The stool near the window is the Rāspi's seat, though he has often to leave his place to carry out functions assigned to him.

The ledge of the window has stock of sandalwood-chips, also tongs and ladle.

G : The Niche (Tākh) contains an oil-lamp, a box of Haoma-twigs and reserve stock of Para-Haoma.

The work-table proper which is of marble is so arranged as would show the position of apparatuses at Hā 27.

- (1) The pair of tripod stands with crescent-shaped tops (known as Māh-rue moon-shaped). Between the two poles is laid the *Beresma*-bunch of wires. This bunch is tied with a girdle made of palm-leaf strand known as Aivyaonghan-अइव्योङ्गहन्. This girdle keeps the bunch of 21 wires together and at the same time connects the bunch with one of the horns of the Māhrue facing

the Fire; one of such wires (not clearly visible) is deposited between the tripod lower legs.

- (2) Saucer containing milk in sacred water known as जीर्णम्. Another wire is placed over this saucer.
- (3) The mortar (Hāvani) and Pestle (Lala) used for pounding pomegranate (उर्वरौम्) twigs along with Haoma-twigs to prepare the extract for sacrament. The pestle is also used for tolling bell-like sounds (a) to exorcize (स्थाइ) evil influences and (b) to proclaim the victory of Divine elements as against our lower nature.
- (4) The knife (Kapla) used for preparing the girdle of the *Bərəsma* and also for cutting twigs from the pomegranate tree and a blade from the palm-leaf, before the ceremony at the Para-Yasna stage.
- (5) Contains water Consecrated (Zaothra).
- (6) Contains Ring-condenser (Varesa-angushtri) immersed in water. The bull's hair & ring have not come out in the photograph.
- (7) Saucer used to take water out of the *kundi*.
- (8) The cup containing consecrated Haoma-sacrament is below the saucer with nine holes (Surākhdār-Tashta). This saucer is a sort of filter for refining Haoma-extract poured from the mortar.
- (9) The covered cup containing *Para-Haoma* reserve of sacred Haoma-juice.

Diagram No. 2

Karta 3

रपिच्छितर

(South)

